

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЦОГТЦЭЦИЙ СУМАНД ХЭРЭГЖИХ
“НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР-5435528/

ХЯНАСАН:

БОАЖА-НЫ ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН,
БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙН УДИРДЛАГЫН
ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН

П.ШИНЭЦЭЦЭГ

БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН:

“ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ” ХК-ИЙН
САЛБАРЫН ЗАХИРАЛ

Л.ДОРЖСҮРЭН

“ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ” ХК-ИЙН
САЛБАРЫН ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ,
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН ДАРГА

Б.БАТСАЙХАН

Агуулга

1	ОРШИЛ.....	4
2	Төслийн ТОВЧ танилцуулга	5
	2.1 Төслийн зорилго, хүчин чадал.....	5
	2.2 Төслийн ерөнхий төлөвлөлт	6
	2.3 Ерөнхий гүйцэтгэгч болон туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын мэдээлэл	7
3	ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН Байгаль орчин, нийгэм-эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга	7
	3.1 Уур амьсгал	7
	3.2 Геоморфологи	7
	3.3 Хөрс.....	8
	3.4 Ургамлан бүрхэвч.....	8
	3.5 Нийгэм, эдийн засаг	8
	3.6 Төслийн талбайн байршил	9
4	Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	9
	4.1 Эрсдэлийн үнэлгээг эрсдэлийн матриц.....	10
	4.2 Газрын гадарга, хэвлий.....	11
	4.3 Агаарын чанар.....	11
	3.3 Уур амьсгал	11
	4.4 Гадаргын болон газрын доорх ус.....	12
	4.5 Ургамлан нөмрөг.....	12
	4.6 Амьтны аймаг.....	12
	4.7 Тусгай хамгаалалттай газар нутаг.....	12
	4.8 Дуу шуугиан.....	12
	4.9 Нийгэм, эдийн засаг.....	12
	4.10 Түүх, соёлын дурсгалт зүйлс.....	12
	4.11 Хог хаягдлын менежмент.....	12
5	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ	13
6	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ	14
	6.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	17
	6.1.1 Тоосжилт бууруулах.....	17
	6.1.2 Түр ашиглах био 00, ариун цэврийн байгууламж.....	17
	6.1.3 Ахуйн шингэн хаягдлын танкийн газрын хөлдөлтийн гүн.....	18
	6.2 Газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл.....	19
	6.2.1 Өнгөн хөрсний овоолго.....	19
	6.2.2 Замын маршрут.....	19
	6.3 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	20
	6.3.1 Газар хөндөх зөвшөөрөл.....	20
	6.4 Газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	21
	6.4.1 Гүний худагуудын тоолууржуулалт.....	21
	6.4.2 Ус ашиглуулах дүгнэлт, гэрээ, зөвшөөрөл.....	21
	6.4.3 Худгийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг сахиулах	22
	6.5 Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл	22
	6.5.1 Кемп болон НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдын тэмдэглэл	22
	6.5.2 Хөнжлийн нуруунд амьтдын нүүдлийн трассуудыг тогтоох, камержуулах /аргал болон цагаан зээр очих магадлалтай нутаг/	23
7	ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ.....	24

7.1	Ногоон байгууламж, модлог ургамлыг тарих ажил.....	24
7.2	Шимт хөрсийг зөөвөрлөх, стандартын дагуу овоолго үүсгэх ажил.....	25
8	дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ	26
9	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ	26
9.1	Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх.....	27
9.1.1	<i>Цаг агаарын мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах .....</i>	<i>27</i>
9.1.2	<i>Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа .....</i>	<i>27</i>
9.1.3	<i>Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор .....</i>	<i>28</i>
10	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	29
10.1	Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох.....	31
10.2	Үйлдвэрлэлийн гаралтай хог хаягдал	32
11	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт.....	36
11.1	Агаарын чанар.....	37
11.1.1	<i>Гадаад орчны PM2.5, PM10 болон нийт тоосны хэмжилт.....</i>	<i>37</i>
11.1.2	<i>Гадаад орчны агаарын найрлага дахь SO2, CO, NO2 хийнүүдийг хэмжилт 39</i>	
11.1.3	<i>Дуу шуугиан (гадаад орчны дуу шуугианы түвшин) .....</i>	<i>39</i>
11.2	Хөрсөн бүрхэвч.....	42
11.2.1	<i>Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж .....</i>	<i>42</i>
11.2.2	<i>Агрохими .....</i>	<i>42</i>
11.2.3	<i>Нянгийн бохирдол.....</i>	<i>43</i>
11.3	Усан орчин.....	44
11.3.1	<i>Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн найрлага .....</i>	<i>44</i>
11.3.2	<i>Усны хүнд металлын шинжилгээ .....</i>	<i>44</i>
11.3.3	<i>Микробиологи .....</i>	<i>44</i>
11.4	Ургамлан бүрхэвч.....	46
11.4.1	<i>Ургамлын мониторинг .....</i>	<i>46</i>
11.5	Амьтны аймаг	46
11.5.1	<i>Амьтны мониторинг .....</i>	<i>46</i>
12	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ	48
13	Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний БИЕЛЭЛТ	50
13.1	Сумын иргэдэд БОМТ танилцуулах	51
13.2	Багийн иргэдэд төслийн үйл ажиллагааны талаар танилцуулах.....	51
14	байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний төсөв	52
15	Гүйцэтгэлийн шалгуур.....	53

1 ОРШИЛ

Монгол Улсын Их Хурлаас 2015 онд баталсан “Төрөөс аж үйлдвэрийн талаар баримтлах бодлого”, Улсын Их Хурлын 2010 оны “Таван толгойн нүүрсний ордыг ашиглах зарим асуудлын тухай” 39 дүгээр тогтоол, 2018 оны “Тавантолгойн нүүрсний ордын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай” 73 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Засгийн газраас 2019 онд баталсан “Хүнд үйлдвэрийн хөгжлийн үндэсний хөтөлбөр”, мөн Монгол Улсын Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яамнаас 2019 онд баталсан “Хүнд үйлдвэрийн хөгжлийн үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”, Монгол Улсын Их Хурлын 2010 оны 39 дүгээр тогтоол, “Эрдэнэс-Тавантолгой” ХК-ийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 41 тоот тогтоолоор батлагдсан 2019 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Гүйцэтгэх захирлын 2018 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн А/455 тоот тушаалаар байгуулагдсан “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр”-ийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдэд тулгуурлан Тавантолгойн ордыг түшиглэн үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулах нь шинэ, дэвшилтэт, өндөр технологи, дамжуулах, нутагшуулах, нэмүү өртөг шингэсэн, өрсөлдөх чадвартай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлээд зогсохгүй уул уурхай, зам тээвэр, усан хангамж, байгаль орчин зэрэг олон салбарыг хамарсан цогц бүтээн байгуулалтын төсөл юм.

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр” –ийн батлагдсан ТЭЗҮ-ийн хүрээнд БОАЖЯ-ны 2022 оны 02-р сарын 28 өдрийн 13/1034 дугаар бүхий ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтэд үндэслэн БОНХЯ-ны (хуучин нэрээр) 2014 оны 4 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А-117 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлал”, БОНХС-ын (хуучин нэрээр) 2014 оны 1 дүгээр сарын 6-ны өдрийн А-05 тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайд, Эрүүл мэндийн сайд, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2012 оны А-50/378/565 дугаар тушаалаар батлагдсан “Химийн хорт болон аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээ хийх журам”, “Химийн хорт болон аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээ хийх аргачлал”-ын дагуу боловсруулав.

БОННУ-ний ажлын үр дүнд үйлдвэрийн барилга байгууламж барих үеийн болон үйлдвэрийн ашиглалтын үйл ажиллагааны үе дэх байгаль орчин, нийгэм, эдийн засаг, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тогтоон үнэлсэн бөгөөд сөрөг нөлөөллүүдээс урьдчилан сэргийлэх, зайлсхийх, улмаар хамгийн бага түвшинд хүртэл бууруулах, арилгахад чиглэсэн арга хэмжээний зөвлөмж, арга зүйг Монгол улсын стандарт, норм нормативд заасан шаардлагын дагуу тусгаж өгөв.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаал болон бусад Монгол улсын хууль, журам, тогтоолын шаардлагад нийцүүлсэн бөгөөд компанийн 2021-2025 оны стратеги төлөвлөгөөнд байгаль орчны тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэхэд нэн тэргүүнд хэрэгжүүлэх шаардлагатай ажлуудыг төлөвлөн тусгасан.

Компани ISO 14001:2016 байгаль орчны удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлснээр байгаль орчны асуудлуудыг албан ёсоор тодорхойлж тэдгээрийг шийдвэрлэх шат дараатай алхмуудыг бодлогын баримт бичигт тусгасан. Стандартын хүрээнд тоосжилт бууруулахад ашиглах усны хэмжээг бууруулах, үйлдвэрт ашиглах гадаргын ус болон газар доорх усны харьцааг нэмэгдүүлэх, биологийн задралд ордог бүтээгдэхүүний хэрэглээг нэмэгдүүлэх болон хог хаягдлын дахин боловсруулалтыг сайжруулах замаар байгальд хаях хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, хүрээлэн буй орчинд учруулж байгаа сөрөг нөлөөллийг ялангуяа агаар бохирдуулагчийг хянах тогтолцоог олон улсын түвшинд хүргэх, олон талын хэлэлцүүлэгт үндэслэсэн хаалтын бодлогыг бий болгох, хүлэмжийн хийн ялгаралыг

бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэх зэрэг гол асуудлуудыг байгаль орчны гол шалгууруудаар тодорхойлсон.

Тус төлөвлөгөө Тавантолгой орд газрын Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд хамаарахын хувьд “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн туслан гүйцэтгэгч компаниудад мөрдөгдөнө.

Эдгээр стандарт шаардлага, төлөвлөлт, хариуцлагын хүрээнд 2023 онд хэрэгжүүлэх ажлыг тус төлөвлөгөөнд тусгав.

2 ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Төслийн зорилго, хүчин чадал

“Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр” төсөл нь “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн 2021-2026 оны Бизнес төлөвлөгөөний хүрээнд өртөг зардал бууруулах, өрсөлдөх чадвар нэмэгдүүлэх, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх томоохон зорилт дэвшүүлж байгаа бөгөөд дээрх тогтоол шийдвэрийн дагуу үндэсний их бүтээн байгуулалтын эхлэлийг бий болгож, цаашид сайн чанарын нүүрсний “Тавантолгой” брэнд бүтээгдэхүүн бий болгон олон улсын зах зээлд голлох байр суурь эзлэн аюулгүй, тогтвортой, нээлттэй, хариуцлагатай уул уурхай, үйлдвэрлэл, технологийн цогцолбор паркийг хөгжүүлэх, хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол ашиг хүртээх, шинээр ажлын байр бий болгох, улс орны болон бүс нутгийн эдийн засгийн өсөлтөд бодитой хувь нэмэр оруулах гол зорилготой.

Стратегийн ач холбогдол бүхий Тавантолгойн нүүрсний бүлэг ордын ашиглалтын үр ашгийг дээшлүүлэх болон “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК -ийн үйл ажиллагааг дэмжих зорилгоор Монгол Улсын Их Хурал, Засгийн газрын гаргасан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд коксжих чанар султай нүүрсийг сайн чанарын нүүрсстэй хольж баяжуулах, чанарыг дундажлан экспортын шаардлага хангасан, орчин үеийн, дэвшилтэт техник, технологи бүхий “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр”-ийг богино хугацаанд барьж байгуулах нөхцөлийг хангахад төслийн үндсэн зорилт оршино.

Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийг жилд 30.0 сая тонн нүүрс баяжуулах хүчин чадалтай байхаар хоёр үе шаттай барьж байгуулахаар төлөвлөсөн. Нүүрс баяжуулах үйлдвэр нь ижил хүчин чадалтай, хоорондоо хамааралгүй ажиллах боломжтой тус бүр 10.0 сая.тонн хүчин чадалтай 3 модуль байх ба нэг модулийн үндсэн баяжуулах нь 5.0 сая.тонн хүчин чадалтай бие даасан 2 шугамтай байна.

Нүүрс баяжуулах үйлдвэр (цаашид НБҮ гэх) нь тасралтгүй ажиллагаатайгаар долоо хоногийн 7 өдөр 12 цагаар 2 ээлжээр ажиллах бөгөөд баяжуулах үйлдвэр нь 7 хоногт 1 удаа төлөвлөгөөт зогсолт хийж, засвар үйлчилгээ явуулахаар төлөвлөсөн. НБҮ-ийг 2023 оны 6-р сараас ашиглалтад оруулахаар төлөвлөсөн бөгөөд эхний жилд 5.0 сая тонн, 2024-2025 онд 10.0 сая тонн нүүрс баяжуулна. 2026 оноос баяжуулах үйлдвэрийн 2 ба 3 дахь шугам ашиглалтад орсноор үйлдвэр бүрэн хүчин чадлаараа ажиллахаар төлөвлөөд байна. НБҮ-ийн ажиллах горим, хүчин чадлыг тооцон Хүснэгт 1-д үзүүлэв.

“Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр” төслийн ерөнхий гүйцэтгэгчээр “Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн” ХХК сонгогдон ажиллаж байна.

Хүснэгт 1. Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн ажиллах горим, хүчин чадал

Үйл ажиллагааны хуваарь	Нэгж	Ашиглалтын жил			
		1	2	3	4
Жилийн календарь хоног	Хоног	183	365	365	365
Өдрийн хуанлийн цаг	Цаг	24	24	24	24
Жилийн хуанлийн цаг	Цаг	4,368	8,760	8,760	8,760
Засвар үйлчилгээний хоног /7 хоногт 1 удаа/	Хоног	26	52	52	52
Жилд бүрэн ажиллах хоног	Хоног	157	313	313	313
Жилд ажиллах боломжит цаг	Цаг	3,768	7,512	7,512	7,512
Цаг ашиглалтын коэффициент	%	0.9	0.9	0.9	0.9
Хоногт ажиллах бодит цаг	Цаг	21.6	21.6	21.6	21.6
Техникийн бэлэн байдлын коэф.	-	0.888	0.888	0.888	0.888
Жилд ажиллах бодит цаг	-	3,011	6,003	6,003	6,003
Үйлдвэрийн хүчин чадал					

Цагийн хүчин чадал /Ad/	Т/цаг	1,661	1,661	1,661	5,000
Цагийн хүчин чадал /Ar/	Т/цаг	1,794	1,800	1,800	5,400
Хоногийн хүчин чадал	Т/хоног	38,753	38,877	38,877	116,631
Жилийн хүчин чадал	Т/жил	5,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000

2.2 Төслийн ерөнхий төлөвлөлт

Тус үйлдвэрийг хоёр үе шаттай барьж байгуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд нэгдүгээр үе шатанд 10 сая.тн хүчин чадалтай эхний үйлдвэр, хоёрдугаар шатанд 20 сая.тн хүчин чадалтай үлдсэн 2 үйлдвэрүүдийг ашиглалтад оруулах ба тус бүр нь 10 сая.тн нүүрс боловсруулах хүчин чадал бүхий 3 үйлдвэрийг байгуулна. Нүүрс баяжуулах үйлдвэр нь 2323173, 2323174 нэгж талбарын дугаартай газарт нийтдээ 129,37 га талбайг хамарна. Нүүрс баяжуулах үйлдвэр нь дараах байгууламжуудаас бүрдэнэ. Үүнд:

- Түүхий нүүрс хадгалах байгууламж
- Бүтээгдэхүүн хадгалах байгууламж
- Нүүрс бутлах, шигшиж ангилах байгууламж
- Нүүрс угаах байгууламж
- Бүтээгдэхүүн, хаягдал усгуйжүүлэх байгууламж
- Бүтээгдэхүүний хаягдал хадгалах байгууламж
- Эргэлтийн усан сан
- Цэвэр усан сан
- Хаягдлын овоолгын талбай
- Технологийн зам талбай
- Авто машинд нүүрс ачих байгууламж
- Вагонд нүүрс ачих байгууламж
- Уурын зуух
- Автожингийн байр
- Бохир хуримтлуулах байр
- Хог хаягдлын цэг
- Туслан гүйцэтгэгч компаниудын барилга, байгууламж
- Химийн бодис, шатах туслах материалын цэг
- Аж ахуйн хэсгээс бүрдэнэ.

Зураг 1. “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр” төслийн ерөнхий төлөвлөлт

2.3 Ерөнхий гүйцэтгэгч болон туслан гүйцэтгэгч байгууллагуудын мэдээлэл

Хүснэгт 2. Туслан гүйцэтгэгч компаниудын мэдээлэл

Байгууллагын нэр	Үйл ажиллагааны чиглэл	Байгууллагын хаяг
“Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн” ХХК	Үндсэн гүйцэтгэгч	Монгол улс, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг 15-р хороо, Хаан тауэр 23 давхар 2303 тоот
“Баяас Прайм Инженеринг” ХХК	Туслан гүйцэтгэгч - барилга	УБ, ХУД 18-р хороо, Академи сентер, 3 давхар
“Билгүүн Монгол Констракшн” ХХК	Туслан гүйцэтгэгч - барилга	Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг 23-р хороо, 876 тоот
“Дулаан Баян Говь” ХХК	Бетон зуурмагийн үйлдвэр	Өмнөговь аймаг, Даланзадгад, 3-р баг Далан, Говь Сэндс төв 306 тоот

3 ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

3.1 Уур амьсгал

Цогтцэций сумын уур амьсгал нь манай орны уур амьсгалын эх газарлаг шинж чанарыг бүрэн илэрхийлэх эрс тэс шинжтэй. Өөрөөр хэлбэл сэрүүн бүсийн эх газрын уур амьсгалын эрс тэс эх газарлаг шинж чанарыг илэрхийлсэн тодорхой ялгарсан жилийн дөрвөн улиралтай, өвөл нь хүйтэн, үнэмлэхүй бага температур нь -14.8°C хүрдэг, үнэмлэхүй их температур нь 41.3°C хүрдэг байна. Хөрсний гадаргын дундаж температур нь ойролцоогоор 8.0°C .

Жилийн дундаж агаарын температур нь 0.9°C , хамгийн хүйтэн I сарын дундаж температур -14.6°C бол хамгийн дулаан сар болох VII сарын дундаж температур 23.1°C байдаг байна.

Цогтцэций суманд жилд дунджаар 76.7 мм хур тунадас ордог. Хур тунадасны жилийн явцыг авч үзэхэд зуны улиралд 52.7 мм буюу жилийн нийлбэр хур тунадасны 68 орчим хувь нь унадаг бол үлдсэн хувь нь зунаас бусад улирлуудад унадаг байна.

Салхины зонхлох чиглэлийн хувьд манай ерөнхий зонхилох чиглэл илэрдэг бөгөөд баруун хойноос нийт салхины чиглэлийн 38.8%, баруунаас 20.7%, баруунаас 9.4% давтагдалтай байдаг.

Салхины хурдны олон жилийн дундаж нь ойролцоогоор 5.1 м/с байдаг. Салхины хурдны жилийн явцаас авч үзвэл 4, 5 дугаар сард хамгийн их, харин хүйтний улиралд манай улсын нутагт төвтэй эсрэг циклон оршдог тул салхины хурд багасдаг боловч зарим жил 34 м/с хүрч шороон болон цасан шуурга шуурч байсан тохиолдол цөөнгүй.

3.2 Геоморфологи

Гадаргуугийн хувьд ерөнхийдөө нам уулс, жижиг толгод, талархаг гадаргуу зонхилох ба далайн түвшнээс дээш 1490-1590 м өргөгдсөн. Хамгийн өндөрлөг цэгүүд нь Таван толгойн талбайгаас баруун урагш орших Бага уул /1731.1 м/, зүүн хойно байх Майга улаан уул /1587.5 м/, чанх урагш орших Нэргүй өндөрлөг /1652.2 м/, зүүн урагш байх Таван толгой уул /1570 м/ зэрэг болно. Хамгийн нам цэгүүдэд Улаан нуур болон бусад нуур тойрмуудын хөндий орно. Голын хөндийнүүд нь ерөнхийдөө өргөргийн чиглэлтэй ба элсэрхэг, шаварлаг хурдсаар дүүргэгдсэн байдаг. Физик газар зүйн мужлалаар цөлийн ландшафттай говийн мужид хамаарах бөгөөд газар зүйн хэлбэр, гадаргуугийн хэв шинжээр цав толгод, ухаа гүвээт талын хэв шинжид багтана.

Гадаргуу нь гарал үүслийн шинж чанараа денудацийн буюу зөөгдлийн, структур-денудацийн, эрози-денудацийн буюу элэгдэл-зөөгдлийн, денудаци-хуримтлалын бүрдэлд хуваагддаг.

3.3 Хөрс

Хөрс газарзүйн мужлалтаар хөрс био-уур амьсгалын өргөргийн бүсчлэл бүхий Говийн мужийн Говийн цайвар бор, Цөлийн бор саарал хөрс бүхий 12-р тойрогт (Манлайн хөрсний тойрогт) багтана. Говийн цайвар бор зонхилон тархах бөгөөд урд хэсгээр Цөлийн бор саарал хөрстэй. Ерөнхий хөрсөн бүрхэвч нь доворхог хад чулуурхаг газрын гадаргын байдлаас шалтгаалж алаг цоог, хоршил зонхилно. Өндөрлөгдүү газраар нимгэн чулуурхаг, хотгордуу газраар ердийн Говийн цайвар бор хөрстэй. Лицензийн талбайн хойд хэсгээр нимгэн чулуурхаг хөрстэй байхад, урд хэсгийн хотгордуу газраар элсэрхэг дов ихтэй элэгдэл эвдрэлд амархан өртөмтгий сийрэг элсэн хөрс нилээд их талбай эзэлж байна. Хотгордуу газраар мараалаг хужирлаг шинжийн давсархаг хөрс хам бүрдэл үүсгэж бага зэрэг талбай эзэлнэ.

3.4 Ургамлан бүрхэвч

“Нүүрс баяжуулах үйлдвэр” төсөл нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт, ландшафт-экологийн мужлалаар Дундад говийн муж, Даланзадгадын районд гүвээ толгод бүхий уудам хөндий, хужир марцтай хотгор, цөлөрхөг хээрийн ургамал зонхилсон газар юм. Ургамал бүрхэвч нь газрын гадаргын байдал, хөрсний бүтэц, усан хангамжаас шалтгаалан таана-баглуурт, таана-хялгана, бор бударгана, улаан бударгана зэрэг эвшил бүлгэмдэлээс бүрдэх бөгөөд алтан харгана, дэрс, загсгал, догар, хотир зэрэг сөөг олон наст болон нэг наст өвслөг ургамлууд оролцдог байна. Нийтдээ 13 овгийн 51 төрлийн 75 зүйлийн бүрдэлтэй байна.

3.5 Нийгэм, эдийн засаг

Өмнөговь аймаг нь 2019 оны байдлаар нийт 113,349 хүн бүртгэгдсэнээс Цогтцэций суманд 8119 хүн бүртгэгдсэн байна. Уурхайн талбайтай хамгийн ойр орших суурин газар нь Цогтцэций сум юм. Тус сум нь Монгол улсын өмнөд хилээс 240 км, аймгийн төвөөс 100 км, нийслэл Улаанбаатар хотоос 540 км-т алслагдсан бөгөөд өмнө талаараа Баян-Овоо, баруун талаараа Ханхонгор, хойд талаараа Цогт-Овоо, Дундговь аймгийн Өлзийт сумтай, зүүн талаараа Манлай сумтай тус тус хил залгана.

Хүснэгт 3. 2021 оны хүн амын тоо

Үзүүлэлт	Өмнөговь аймаг	Цогтцэций сум
Хүн амын тоо	72943	8599
Эрэгтэй	36881	4390
Эмэгтэй	36062	4209
Өрхийн тоо	23164	2643

Өмнөговь аймаг нь 2021 оны байдлаар 2513.8 мян тоо толгой мал тоологдсоноос Цогтцэций суманд 151.65 мян толгой мал тоологдсон байна.

Хүснэгт 4. 2021 оны мал тоо

Аймаг, сум	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Өмнөговь	2513.81	102.02	31.28	160.58	626.71	1593.2
Цогтцэций	151.65	10.57	2.18	3.52	53.73	81.66

Цогтцэций сум нь Өмнөговь аймгийн 15 сум дотроо хамгийн бага буюу 700 гаруй га газар нутагтай. Түүний 16% нь ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй. Үүнээс төрийн өмчит “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК, “Тавантолгой” ХК, “Энержи Ресурс” ХК нь Тавантолгойн бүлэг ордод идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байна. Эдгээр төсөл жилдээ 20 сая.тн нүүрс олборлон экспортлож байна. Мөн хөрс хуулалт, тээврийн үйл ажиллагаанд 20-30 туслан гүйцэтгэгч гэрээт компаниуд оролцон үйл ажиллагааны эрчимд нөлөөлж байдаг.

Мөн 2019 оноос Улаанбаатар хотыг утаагүй болгох ажлын хүрээнд 100 орчим хүнд даацын машинууд нүүрс тээвэрлэж, зам дагуу нутагладаг малчдын бэлчээрийг талхалж, тоосжилт үүсгэн, өдөр шөнөгүй тээвэр хийж байна. Мөн замын дагуух худаг усыг бохирдуулах, хог хаягдал үүсгэх, зогссон газраа засвар үйлчилгээ хийж тос тосолгооны материалын асгаралтыг үүсгэж нь байгаль орчинд маш их нөлөө үзүүлж байна. Тус сумаас хот хоорондын төв зам хүртэл 59.6 км шороон зам байдаг нь үүнд нөлөөлж байна.

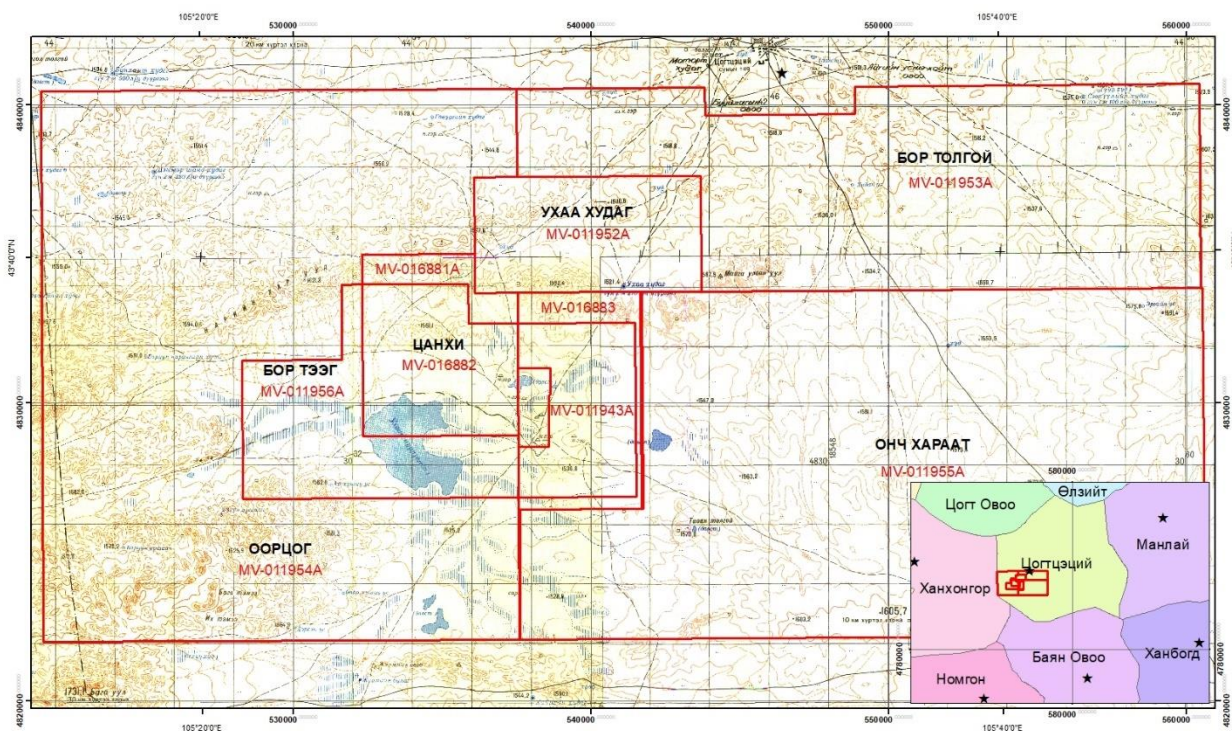

3.6 Төслийн талбайн байршил

Төслийн талбай нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын Сийрст буюу 1-р багийн нутаг дэвсгэрт Улаанбаатар хотоос 540 км, аймгийн төв Даланзадгад хотоос зүүн зүгт 90 км, Цогтцэций сумын төвөөс зүүн өмнө зүгт 7 км зайд байрлана.

Хүснэгт № 5. “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр” төслийн талбайн хэмжээ

№	Аймаг, сум	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, га
1	Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, Сийрст баг	129,37

0 1.25 2.5 5 Kilometers
 Coordinate System: WGS 1984 UTM Zone 48N
 Projection: Transverse Mercator
 Datum: WGS 1984

ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ ХК-ИЙН
УУРХАЙН БАЙРЗҮЙН ЗУРАГ

Огноо 2020-07-04
 Зургийн хувилбар №1
 Масштаб М1:100 000

Зураг 2. “Нүүрс баяжуулах үйлдвэр” төслийн байршилын зураг

4 ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Энэ бүлгийн зорилго нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн захиалгаар ерөнхий гүйцэтгэгч “Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн” ХХК-ийн хэрэгжүүлж буй “Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр” төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин болон нийгэмд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг үнэлж, дүн шинжилгээ хийж, тодорхойлон тооцоход оршино. “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн захиалгаар “Хатандалай” ХХК-ийн хийж гүйцэтгэсэн “Тавантолгойн Ордыг Түшиглэн Байгуулагдах “Үйлдвэр Технологийн Парк” -ийн Хүрээнд Хэрэгжих “Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр” -ийн Байгаль Орчны Нөлөөллийн Нарийвчилсан Үнэлгээний Тайлан (цаашид БОННУ гэх) -д тусгасан төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээг баримталлаа. БОННУ-д төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн үнэлгээг их нөлөөлөл 11.6%, дунд зэргийн нөлөөлөл 23.5%, бага нөлөөлөл 31.5%, нөлөөлөлгүй 33.4% гэж үнэлсэн ба дунджаар орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд дунд зэргийн нөлөөлөл үзүүлнэ гэж дүгнэжээ. Хамгийн их сөрөг нөлөөлөлд өртөх бүрэлдэхүүн хэсэг нь агаар болон хөрсөн бүрхэвч юм.

4.1 Эрсдэлийн үнэлгээг эрсдэлийн матриц

ISO 14001:2016 стандартын дагуу байгаль орчны гүйцэтгэлийн ач холбогдлын дарааллыг тодорхой болгох зорилгоор эрсдэлийн үнэлгээ хийсэн. Байгаль орчны асуудлыг тодорхойлж эдгээртэй холбоотой байгаль орчны нөлөөллийг тодорхойлсон. Нөлөөлөл тус бүрийн эрсдэлийн зэргийг тодорхойлсон

Хүснэгт № 3. Эрсдэлийн үнэлгээний матриц

Магадлал	Үр дагавар				
	Ялимгүй	Бага	Дунд	Их	Гамшиг
I бараг болохгүй	L	L	M	H	H
II магад болохгүй	L	L	M	H	E
III болзошгүй	L	M	H	E	E
IV магад болох	M	H	H	E	E
V лавтай болох	H	H	E	E	E

Хүснэгт № 4. Магадлалын үнэлгээний шалгуур

Түвшин	Зэрэг	Тайлбар
I	Бараг болохгүй	Онцгой нөхцөлд эрсдэлтэй байж магадгүй (<5%)
II	Болохгүй байж магад	Заримдаа эрсдэлтэй байж магадгүй (5-20%)
III	Болзошгүй	Заримдаа эрсдэл үүснэ (20-50%)
IV	Магад болох	Бараг бүх нөхцөл эрсдэл үүсгэж болзошгүй (50-70%)
V	Лавтай болох	Бараг бүх нөхцөл эрсдэлтэй (70-100%)

Хүснэгт № 5. Үр дагаварын үнэлгээний шалгуур

Зэрэглэл	Уршиг	Эрсдэлд өртөгч ба эрсдэлийн тодорхойлолт		Уршгийг бууруулах арилгах шийдэл
		Хүн ам	Эд хөрөнгө	
I	Ялимгүй	Техноген нөлөө арилахад хор уршиг арилна	Хохирол үгүй	Тусгай шийдэл шаардлагагүй
II	Бага	Бүс нутагт хуримтлагдах нөлөөлөл бий болгож био орчинд стресс учруулна	Багавтар хохирол	Уламжлалт арга хэмжээ, одоогийн горимыг мөрдөх
III	Дунд	Урт хугацаанд дэлхийн дулааралд хувь нэмэр оруулна	Дунд зэрэг хохирол	Уламжлалт арга хэмжээ, одоогийн чанд горимыг мөрдөх, зохион байгуулалтын өндөр түвшинд ажиллах
IV	Их	Хуримтлагдах сөрөг нөлөө үүсгэж урт хугацаанд экологийн тэнцвэр алдагдана	Их хохирол	Орчин үеийн технологи, өндөр сонор сэрэмж, зохион байгуулалтын хоршил, Тодорхой хэмжээний хөрөнгө зардал шаардана
V	Гамшиг	Байгаль орчинд эргэж буцахааргүй уршиг учруулж экологийн тэнцвэрт байдал алдагдахад хүрнэ	Маш их хохирол	Орчин үеийн технологи, өндөр сонор сэрэмж, зохион байгуулалтын хоршил. Их хэмжээний хөрөнгө оруулалт шаардана

Хүснэгт № 6. Байгаль орчны асуудал, нөлөөлөл, эрсдэлийн үнэлгээний хүснэгт

Үйл ажиллагаа	Асуудал	Нөлөөлөл	Магадлал	Үр дагавар	Эрсдэлийн зэрэглэл	Хариу арга хэмжээ	Бүлгийн дугаар
1	2	3	4	5	6	7	8
Ажилчдын хотхон	Дулаан түгээх	Хүлэмжийн хий үүснэ	4	1	II	Мод тарих	
			4	1	II	Түлш зарцуулалтын хяналт	
	Их хэмжээний хог хаягдал	Лэндфилийн талбай нэмэгдэнэ	5	4	IV	Хог хаягдлын ангилан ялгалт	

			5	4	IV	Хог хаягдлын гарцыг хянах	
Барилга шинээр байгуулах	Газар шорооны ажил	Тоосжилт	4	3	III	Тоос бууруулах арга хэмжээ	
		Хөрсний эвдрэл	4	3	III	Хөрсний өөрчлөлтийн хяналт	
			4	3	III	Хөдөлгөөний хязгаарлалт	
Засвар, угсралт эрхлэх	Ашигласан сэлбэг, хэрэгсэл хаягдана	Хөрсний бохирдол	4	4	IV	Хог хаягдлын ангилан ялгалт, дахин боловсруулалт	
			4	4	IV	Хог хаягдлын гарцыг хянах	
			4	4	IV	Ажлын байрны тогтмол үзлэг	
	Бохирлогдсон материал хаягдах		4	3	III	Аюултай бодисын удирдлага	
			4	3	III	Хөрсний бохирдлын хяналт	
	Тос, шинэгн материал хаягдана		4	4	IV	Асгаралтаас урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөө	
			4	4	IV	Хөрсний бохирдлын хяналт	
	Химийн бодисийн алдагдал		4	4	IV	Асгаралтаас урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөө	
			4	4	IV	Аюултай бодисын хяналт, бүртгэл	
			4	4	IV	Ажлын байрны эмх цэгц	

4.2 Газрын гадарга, хэвлий

Төслийн барилгын ажлын үед шатах тослох материал алдагдах, хог хаягдлын менежментийг хангалтгүй хийснээс хог хаягдлаар бохирдох, газрын гадарга эвдрэлд орох зэрэг сөрөг нөлөөллүүд үүсэж болзошгүй. Тус талбай нь хойноосоо урагш уртрагийн дагуу сунаж тогтсон учир хотгор гүдгэрийн хувьд дундаж өндөр, нам уулс, цав толгод, хөндий хотгор хосолсон бөгөөд ерөнхийдөө долгиорхог тэгш гадаргатай.

4.3 Агаарын чанар

Төсөлд ашиглах тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөр түр зам, талбайгаас тоосжилт үүсэж агаарын чанарт нөлөөлж болзошгүй. Мөн төсөлд ашиглах техник хэрэгслүүдээс нүүрсхүчлийн хий, хүхэрлэг хий, азотын исэл, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл ялгарч, агаарын чанарын найрлагад түр хугацаанд бага хэмжээгээр нөлөөлнө.

3.3 Уур амьсгал

Төслийн талбайд ашиглах техник хэрэгслүүдээс хүлэмжийн хийн гол бүрэлдэхүүн болох нүүрсхүчлийн хий ялгарч агаар мандал дахь хүлэмжийн хийн агууламжийг бага хэмжээгээр нэмэгдүүлнэ.

4.4 Гадаргын болон газрын доорх ус

Төслийн талбайд ажиллах тээврийн хэрэгслүүдэд эвдрэл, гэмтэл гарсан үед болон ажилчдын санамсар болгоомжгүй байдал, байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс гэнэтийн осол гарч шатах тослох материал асгарсан тохиолдолд хөрс бохирдож, улмаар хур тунадас орсон үед үерийн усаар дамжин гадаргын түр урсац болон газрын доорх усыг бохирдуулж болзошгүй.

4.5 Ургамлан нөмрөг

Төсөл хэрэгжүүлэх талбай, барилгын ажилд ашиглагдах түр зам, кемп байгуулах газрууд бүтээн байгуулалтын үед нөлөөлөлд өртөнө. Бүтээн байгуулалтын дараа “Нөхөн сэргээлт, орчны тохижуулалтын төлөвлөгөө”-ний дагуу нөлөөлөлд өртсөн талбай, газруудыг холбогдох стандартын дагуу нөхөн сэргээх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

4.6 Амьтны аймаг

Төслийн үйл ажиллагааны улмаас амьтны аймагт дараах нөлөөлөл, үр дагаврууд бий болж болзошгүй. Төслийн үндсэн үйл ажиллагаа хөрс шүтэн амьдрагч мэрэгч амьтад, мөлхөгчид болон шавжийн зүйлийн бүрдэл, тоо толгойг бууруулах, амьдрах орчныг алдагдуулах сөрөг нөлөө үүсэх магадлалтай. Хөрсний эвдрэл, доройтол, орчны тоосжилтын улмаас ургамал идэшт амьтдын тоо толгой буурах нөлөөлөл гарч болзошгүй. Төслийг хэрэгжүүлэх явцад амьтдын амьдрах орчин өөрчлөгдөж, шинээр бий болсон орчинд тухайн нутагт өмнө нь тохиолдож байгаагүй, эсвэл тоо толгой нь цөөн байсан амьтад олноор шилжин суурьшиж болзошгүй тул амьтдын унаган амьдрах орчныг бүрдүүлэх, амьтны төрөл зүйлийг сэргээхэд анхаарах шаардлагатай.

4.7 Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Төслийн талбай нь дархан цаазат газар, байгалийн цогцолборт газар, байгалийн нөөц газар, байгалийн дурсгалт газарт хамаарахгүй тул тэдгээр газруудад шууд нөлөөлөх сөрөг нөлөөлөл байхгүй байна.

4.8 Дуу шуугиан

Төслийн бүтээн байгуулалтын үед төслийн талбайд ажиллах тээврийн хэрэгслээс үүдэлтэй дуу шуугиан үүсч болзошгүй. Төсөл хэрэгжих талбайд дуу шуугианы хэмжилтийн хамгийн их утга нь 77.5 дба, дундаж нь 53 дба, хамгийн бага утга нь 39.2 дба байна.

4.9 Нийгэм, эдийн засаг

Үйлдвэрийн бүс, овоолгын үйл ажиллагаанаа үүсэх тоосжилт төслийн талбайн ойролцоох нөлөөллийн бүсэд хамрагдах малчин өрх, байгаль орчинд нөлөөлөх магадлалтай. БОННУ-нд төслийн талбайгаас 3 км радиус дотор байгаа айлыг нөлөөллийн бүс гэж үзнэ гэж тусгасан.

4.10 Түүх, соёлын дурсгалт зүйлс

Төслийн талбай болон түүний ойр орчимд түүх, соёлын дурсгалт зүйлс өнөөгийн байдлаар тодорхойлогдоогүй байна. Энэхүү төсөл хэрэгжүүлэх явцад мэдэгдээгүй түүх дурсгалын зүйлс, булш, бунхан хиргисүүр, археологи, палеонтологийн зүйлс илрэх тохиолдолд түүх соёлын үнэт өвийг хамгаалах үүднээс үйл ажиллагаагаа зогсоож хамгаалалт гарган зохих хууль ёсны дагуу мэргэжлийн байгууллагад мэдэгдэх, улмаар тухайн газар нутгийг бүрэн хамгаалалтанд авах зэрэг арга хэмжээг авах шаардлагатай.

4.11 Хог хаягдлын менежмент

Түр кемп, төслийн талбайд ажиллаж буй ерөнхий болон туслан гүйцэтгэгч нарын үйл ажиллагаанаас аюултай болон ахуйн хог хаягдлууд үүсч санамсар болгоомжгүй байдлаас үүдэн хаягдал асгарч алдагдсанаас болж хүрээлэн буй орчныг бохирдуулж болзошгүй.

Төслийн барилга, байгууламжуудын үйл ажиллагааны үед бий болох хаягдал, тэдгээрийн устгал, зайлуулалтын улмаас байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллүүдийг хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх замаар үр ашигтай зохион байгуулж, бууруулж болно. Энэ нь төслийн байгаль орчны менежментийн чухал хэсэг болно.

5 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

“Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр” төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын хүрээнд тухайн төслийн хэрэгжилтийн явцад буюу 2022-2026 онд авч хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулав. Мөн “Байгаль орчныг хамгаалах тухай”, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулиуд, Монгол улсын Засгийн газрын 2013 оны 374 дүгээр тогтоолоор баталсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам” болон уг төслийн БОННҮ-г үндэс болгов.

Энэхүү төлөвлөгөөний зорилго нь тухайн төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, бохирдлоос сэргийлэх, ерөнхий үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнүүдийг төлөвлөх, хэрэгжилтийн үр дүнг тогтооход оршино. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдсэн.

Төслийн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг бэлтгэл, барьж байгуулах болон ашиглалтын үе шатны батлагдсан төлөвлөгөөтэй уялдуулан жил бүрийн эхний улиралд багтаан боловсруулж батлуулна (А/618-журмын 2.15 дахь заалт).

6 СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 6. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Ажлын гүйцэтгэл	Биелэлт %
6.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр				
6.1.1	Барилгын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг дарахын тулд зам, талбайг услах.	Тогтмол	Барилгын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг дарах зорилгоор 1019 м3 усыг түр замын усалгаанд ашигласан.	100
6.1.2	Түр ашиглах био 00, ариун цэврийн байгууламж байгуулах	1 ш	Гэрээт гүйцэтгэгч “Баяас прайм инженеринг” ХХК-ийн кемпэд боловсон ариун цэврийн байгууламж, гэр кемпэд хөрсөнд үл нэвчих бетонон хучилттай ариун цэврийн байгууламжийг байгуулсан.	100
6.1.3	Ахуйн шингэн хаягдлын танкийг газрын хөлдөлтийн гүнээс доош суулгах	1 ш	Ахуйн шингэн хаягдлын 3 септик танкыг 1.8 метр доош суурилуулсан.	100
6.1.4	Цэвэрлэх байгууламжтай ААН-д гэрээгээрээ шингэн хаягдлаа нийлүүлэх	Сар бүр	Төслийн хэмжээнд 3 бохирын цэгтэй ба тус цэгүүд септик танк болон кольцоор хийгдсэн. Хэрэглээнээс гарсан 216 м3 саарал усыг “Арцат шанх” ХХК-тай гэрээ байгуулж цэвэрлэх байгууламжинд нийлүүлсэн. Хавсралт 1.	100
6.1.5	Хог хаягдлын цэг байгуулах	ш	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/370 дугаар захирамжаар төслийн 6 цэгт хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг тогтоолгосон. Хавсралт 2.	100
6.2 Газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр				
6.2.1	Өнгөн хөрсний овоолгыг 2 жил ашиглахгүй бол стандартын дагуу хадгалах	5000 м3	2023 онд төслийн газар шорооны ажил гүйцэтгэх үед шимт хөрсийг 30 см зузаантай хуулж, 25426.6 м³ хөрсийг стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалсан. Хүснэгт 7.	100
6.2.2	Замын маршрутын батлуулж зөвхөн батлагдсан маршрутаар зорчих.	-	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/140 дүгээр захирамжаар Цогтцэций сум – НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрут, 2023 оны А/311 дүгээр захирамжаар ТТГС хатуу хучилттай автозамын 4 дэх км-ээс НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрутыг тус тус батлуулж, тээврийн хэрэгслүүд зорчиж байна. Хавсралт 3.	100
6.3 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр				

Бүлэг	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Ажлын гүйцэтгэл	Биелэлт %
6.3.1	Шимт хөрс хуулах зөвшөөрөл, Газар хөндөх зөвшөөрлийн дагуу мэдээллийн сан үүсгэх	5000 м3	“Норинко интернэйшнл кооперэйшн лтд. Коал хэндлинг төлөөний газар”-ын захирлаар NOR-HSE-ENV-PRC-002 дугаартай Газар хөндөх журмыг батлуулж, мэдээллийн сан үүсгэсэн.	100
6.3.2	Тусгай зөвшөөрөл бүхий ААНБ-аас ТТАМ-ийг ашиглах, гэрээ, бичиг баримтын бүрдлийг хангах	-	Төслийн бүтээн байгуулалтын ажилд бетон зуурмаг нийлүүлж буй 2 үйлдвэр байна. Тус 2 үйлдвэр нь “Шанхын эрдэнэ” ХХК-тай дайрга, “Саудгоби капитал” ХХК-тай элс нийлүүлэх гэрээ байгуулан 54,532 м ³ “Урал дизель” ХХК, “Ноён завилаа” ХХК-аас 33,861 м ³ хайрга, дайрга ашигласан. Хавсралт 4.	100
6.4 Газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр				
6.4.1	Барилгын ажилд ус авч ашиглах гүний худгыг тоолууржуулах	2 ш	Төслийн хэмжээнд 2 худаг ашигладаг. Баталгаажсан тоолуурын дагуу НБҮ худгаас 454 м3 ус унд ахуйн зориулалтаар ашиглаж 47,942.0 төгрөг, ТТЗ худгаас 1,937 м3 ус бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлд ашиглаж 425,713.4 төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн. Худгуудын усыг ашиглах зөвшөөрөл гарахаас өмнө Цогтцэций сумын төвийн худгаас унд ахуй, бетон зуурмаг, түр замын усалгаанд ашиглаж байсан. Бетон зуурмагийн үйлдвэрийн “Болор оргил юниан” ХХК бетон зуурмагт 2,781 м3 ус, “Баяас прайм инженеринг” ХХК ажилчдын унд ахуй, түр замын усалгаанд ашиглах 955 м3 ус усыг Цогтцэций сумын төвийн худагтай гэрээ байгуулан зөөвөрлөсөн. Бетон зуурмагийн үйлдвэрийн “Дулаан баян говь” ХХК нь 2023 оны 3-9 сарын хугацаанд 6,360 м3 усыг бетон зуурмагт Цогтцэций сумын худгаас зөөвөрлөсөн. Хавсралт 5.	100
6.4.2	Төслийн талбайд ойр байрлах гүний худгийн зөвшөөрлийн дагуу ашиглаж, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулах, гэрээ байгуулах	1 ш	Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй 2 худаг /ГӨДГСГЗ-ны 2023 оны 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны А/20 дугаар тушаалаар Ус ашиглуулах зөвшөөрөл, 2023 оны ӨМБОАЖГ-2023/26 дугаартай ус ашиглах гэрээ/-ийг зөвшөөрлийн дагуу ашиглаж байна. Хавсралт 6.	100
6.4.3	Худгийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг сахиулах.	1	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/369 дугаар захирамжаар ТТЗ худгийн Эрүүл ахуйн бүсийг тогтоолгож, хашаажуулсан. Хавсралт 7.	100
6.5 Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр				
6.5.1	Кемп болон НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдыг тэмдэглэх	Өдөр бүр	Төслийн гэрээт гүйцэтгэгч компаниудын оффис болон харуулын постуудад “НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдыг тэмдэглэх хуудас”-ыг хэвлэн өгч тэмдэглэл үйлдэж байна. Нийт 5-11 дүгээр сарын хугацаанд 36 амьтан тэмдэглэгдсэн байна. Хавсралт 8.	100

Бүлэг	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Тоо хэмжээ	Ажлын гүйцэтгэл	Биелэлт %
6.5.2	Хөнжлийн нуруунд амьтдын нүүдлийн трассуудыг тогтоох, камержуулах /аргал болон цагаан зээр очих магадлалтай нутаг/	-	Зэрлэг амьтны ажиглалтын камер нийлүүлэх гэрээг “Мичит бархас” ХХК-тай 3 камерийг орон нутгаас санал авч 3 цэгт байршуулсан.	100

6.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

6.1.1 Тоосжилт бууруулах

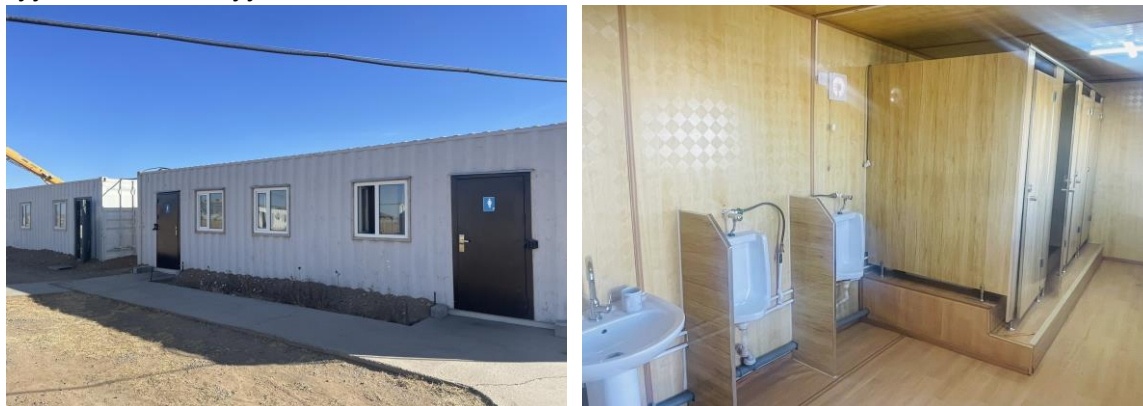
Барилгын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг дарах зорилгоор 1019 м3 усыг түр замын усалгаанд ашигласан.

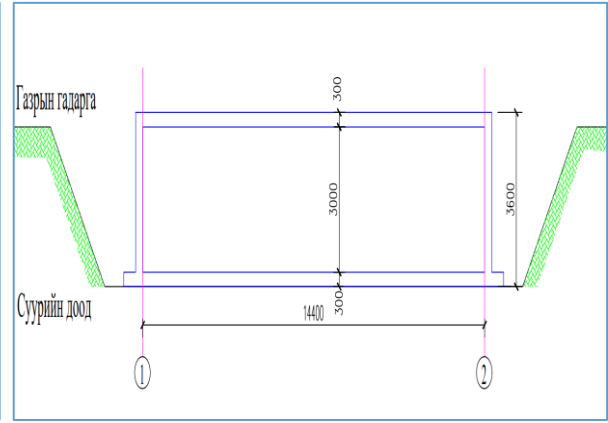
Зураг 6.1 - 6.4 Түр замын тоосжилт дарах усалгаа хийж буй байдал

6.1.2 Түр ашиглах био 00, ариун цэврийн байгууламж

Гэрээт гүйцэтгэгч “Баяас прайм инженеринг” ХХК-ийн кемпэд боловсон ариун цэврийн байгууламж, гэр кемпэд хөрсөнд үл нэвчих бетонон хучилттай ариун цэврийн байгууламжийг байгуулсан.

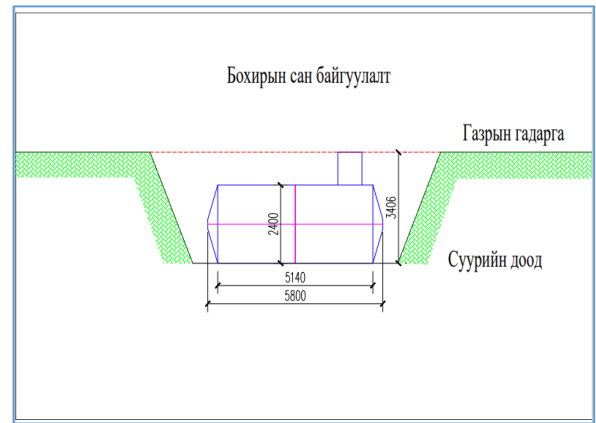
Зураг 6.5, 6.6. Стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламж

Зураг 6.7, 6.8. Бетонон хучилттай MNS5924:2005 стандартын шаардлага хангасан нүхэн жорлон, далд ажлын зураг

6.1.3 Ахуйн шингэн хаягдлын танкийн газрын хөлдөлтийн гүн

Төслийн хэмжээнд 3 бохирын цэгтэй ба тус цэгүүд септик танк болон кольцогоор хийгдсэн. Хэрэглээнээс гарсан 216 м³ саарал усыг “Арцат шанх” ХХК-тай гэрээ байгуулж цэвэрлэх байгууламжинд нийлүүлсэн.

Зураг 6.9, 6.10. Бохир усны септик танк, далд ажлын зураг

Зураг 6.11, 6.12 Бохир усны септик танк, ажил гүйцэтгэх үеийн зураг

6.2 Газрын гадаргад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

6.2.1 Өнгөн хөрсний овоолго

2023 онд төслийн газар шорооны ажил гүйцэтгэх үед шимт хөрсийг 30 см зузаантай хуулж, 25426.6 м³ хөрсийг стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалсан

Зураг 6.13, 6.14. Шимт хөрсний овоолго үүсгэсэн байдал

Хүснэгт 7. Шимт хөрс хуулалтын мэдээлэл

№	Байршил	Огноо	Шимт хөрсний хэмжээ /м ³ /	Хадгалж буй байршил
1	Иргэний барилга	2023.01.30	14100	Түүхий нүүрсний агуулахын баруун хэсэгт шимт хөрсний овоолго үүсгэж хадгалсан.
2	Үндсэн үйлдвэрийн барилгын газар шорооны ажил	2023.03.23	1088	
3	Бүхэллэг хаягдлын битүү агуулах	2023.05.10	296	
4	Спорт комплекс	2023.05.12	198.5	
5	Өтгөрүүлэгч болон аваарын усан сан	2023.05.24	2959	
6	Спорт комплекс	2023.05.24	611.7	
7	Нунтаг хаягдлын агуулах	2023.06.17	1900.8	
8	Уурын зуух	2023.06.26	1122.6	
9	Үндсэн үйлдвэрийн цахилгааны өрөө	2023.08.09	450	
10	Засварын газар	2023.08.09	408	
11	Иргэний барилга дулааны шугам хоолойны ажил	2023.08.13	496	
12	Цэвэр усны шугамын трасс 2.2 км	2023.08.11	1796	Ухмалын хойд талд түр хадгалсан. Ажил дууссаны дараа нөхөн сэргээлтэнд ашиглана.
Нийт			25426.6 м³	

6.2.2 Замын маршрут

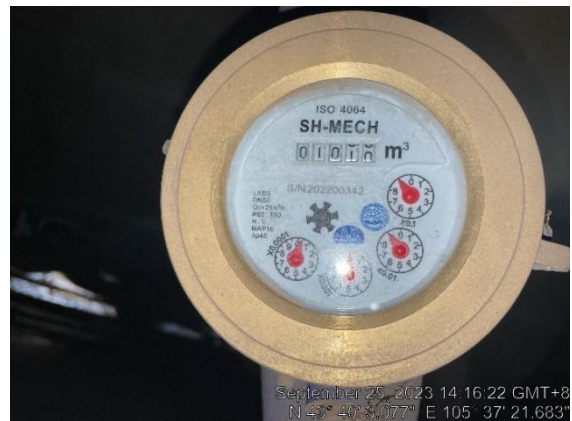
Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/140 дүгээр захирамжаар Цогтцэций сум – НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрут, 2023 оны А/311 дүгээр захирамжаар ТТГС хатуу хучилттай автозамын 4 дэх км-ээс НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрутыг тус тус батлуулж, тээврийн хэрэгслүүд зорчиж байна.

6.4 Газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

6.4.1 Гүний худгуудын тоолууржуулалт

Төслийн хэмжээнд 2 худаг ашигладаг. Баталгаажсан тоолуурын дагуу НБҮ худгаас 454 м³ ус унд ахуйн зориулалтаар ашиглаж 47,942.0 төгрөг, ТТЗ худгаас 1,937 м³ ус бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлд ашиглаж 425,713.4 төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн. Худгуудын усыг ашиглах зөвшөөрөл гарахаас өмнө Цогтцэций сумын төвийн худгаас унд ахуй, бетон зуурмаг, түр замын усалгаанд ашиглаж байсан. Бетон зуурмагийн үйлдвэрийн “Болор оргил юниан” ХХК бетон зуурмагт 2,781 м³ ус, “Баяас прайм инженеринг” ХХК ажилчдын унд ахуй, түр замын усалгаанд ашиглах 955 м³ ус усыг Цогтцэций сумын төвийн худагтай гэрээ байгуулан зөөвөрлөсөн. Бетон зуурмагийн үйлдвэрийн “Дулаан баян говь” ХХК нь 2023 оны 3-9 сарын хугацаанд 6,360 м³ усыг бетон зуурмагт Цогтцэций сумын худгаас зөөвөрлөсөн.

Зураг 6.19, 6.20. Гүний худгийн тоолууржуулалт

Хүснэгт 8. Ус ашиглалтын мэдээлэл

№	Эх үүсвэр	Хэмжээ /м3/	Төлбөр
“Баяас прайм инженеринг” ХХК			
1	Цогтцэций сумын төвийн худаг /Н.Амартүвшин/	955	22,200,000.0
2	ЭТТ НБҮ худаг	454	47,942
Нийт		1,409	22,247,942.0
“Дулаан баян говь” ХХК			
1	Цогтцэций сумын төвийн худаг /М.Энхбат/	6,360	42,664,500.0
2	Цогтцэций сумын төвийн худаг /Иргэн/	1,019	12,400,000.0
3	ТТЗ худаг	1,937	425,713.4
Нийт		9,316	55,490,213.4
“Болор Оргил Юниан” ХХК			
1	Цогтцэций сумын төвийн худаг /Зулсоёмбо ХХК/	2,781	5,118,200.0
Нийт		2,781	5,118,200.0
Нийт нийлбэр		13,506	82,856,355.4

6.4.2 Ус ашиглуулах дүгнэлт, гэрээ, зөвшөөрөл

Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй 2 худаг /ГӨДГСГЗ-ны 2023 оны 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны А/20 дугаар тушаалаар Ус ашиглуулах зөвшөөрөл, 2023 оны ӨМБОАЖГ-2023/26 дугаартай ус ашиглах гэрээ/-ийг зөвшөөрлийн дагуу ашиглаж байна

<p align="center">ГАЛБА-ӨШЧДОЛОДЫН ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ</p> <p>2023 оны 06-р сарын 29-ний өдөр Дугаар-04 Сайншанд сум</p> <p>1. Дял ахуйн нэж байгууллаа, захирлын нэр, хаяг, утас факс, утсын бүртгэлийн дугаар “Эрдэнэ таван толгой” ХХ-ийн салбарын захирал Л.Доржсүрэн, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Жижигжаргын гудамж, Финанс төв, 302 тоот, Утас 70110736, Утсын бүртгэлийн дугаар - 9010001097, регистрийн дугаар- 5435528.</p> <p>2. Төслийн нэр, байршил Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, Сийрт багийн нутагт байрладаг. Галба-Өшч-Долоодын говийн сав газарт харьяалагдана.</p> <p>3. Төсөл хэрэгжүүлэгч “Эрдэнэ таван толгой” ХХ</p> <p>4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат (Х,У): Бор толгой МУ-011953. 105°49' 1.33" 43° 43' 1.41" 105°45' 1.33" 43° 39' 19.42" 105°32' 31.32" 43° 39' 19.4" 105°32' 31.33" 43° 41' 25.4" 105°27' 55.26" 43° 41' 25.42" 105°27' 55.26" 43° 43' 1.41" 105°32' 38.33" 43° 43' 1.41" 105°32' 38.33" 43° 42' 31.42" 105°36' 23.33" 43° 42' 31.42" 105°36' 23.33" 43° 43' 1.41" 12,864 47 га талбай.</p> <p>5. Үйлдвэрлэл, үйлчлэгээний нэр төрөл, зориулалт: Нүүрс баяжуулах үйлдвэр</p> <p>6. Үйлдвэрлэлийн техник, технологийн лийцлэх зорилго, хүчин чадал: Нүүр баяжуулах үйлдвэрлэлийн барилга усралтын ахуйг 365 хонго ажиллана, баяжуулах үйлдвэр ашиглалтад орооо эхний жилдээ 5 сая тонн, 2 дахь жил 10 сая тонн, 3 дахь жилдээ 30 сая тонн нүүрс олборлохоор төлөвлөгдөн.</p> <p>7. Үйлдвэрлэл, боловсруулалт бүтээгдэхүүний хэмжээ: ТЭЗҮ дээр тусгаанаар 2023 оны 3 дугаар улирлаас баяжуулах үйлдвэрлэлийн ашиглалтад орохоор төлөвлөгдөн. Гэвч барилгын ажил болон бүрэлдэх үйл ажиллагаанаас шалтгаалаад 2024 онд ашиглалтад орохоор хугацаа хойшигдсон. 2023 онд баяжуулах үйлдвэрлэлийн барилгыг ашиглалтад оруулах төлөвлөгөөтэй.</p> <p>8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хонголт ашиглах хэмжээ /шоо метрээр/: Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт байрлах Загийн усны хоолойн газрын дотоо усны сарын нөөцийг 2015 онд БОАЖМС-ын тушаалаар 63.660хонго-ээр баталсан.</p>	<p align="center">Батлаг: Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, амьсгал мөрдөлийн газрын дарга /Х.Отгонмөнх/</p> <p align="center">Батлаг: “Эрдэнэ таван толгой” ХХ-ийн Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын дарга /Л.Доржсүрэн/</p> <p align="center">УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ</p> <p>2023 оны 07 дугаар сарын 28-ны өдөр Дугаар: ӨМӨСОАЖТ-2023/26 Далавцадгд сум</p> <p align="center">Нэг Ерөнхий зүйл</p> <p>Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 18.1.4 дэх заалт, Галба-Өшч долоодын говийн сав газрын захиргааны 2023 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдрийн 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, амьсгал мөрдөлийн газрын даргын 2023 оны 07 дугаар сарын 08-ний өдрийн А/20 тоот тушаалыг тус тус үндэслэн:</p> <p>Нэг талаас Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, амьсгал мөрдөлийн газрын Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт харуусан мэргэжилтэн Тэрбиш овогтой Сойзнаа.</p> <p>Нөгөө талаас Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Жижигжаргын гудамж, Финанс төв, 302 тоот хаягт орших “Эрдэнэ таван толгой” ХХ Уулсын бүртгэлийн дугаар-9010001097, регистрийн дугаар-5435528-ийн Байгаль орчин, усны бодлогын хэлтсийн дарга Суюнгарал овогтой Гурванчаа нар ус ашиглах талаар томиролгоо эхэлж гэрээ 1 хэмийн хуушлагад байгуулав.</p> <p align="center">Хойр, Газрааны гол нөхцөл</p> <p>2.1. Ус ашиглах зориулалт: Унд ахуй, зам талбайн тоосжилт, бетон зуурмаг үйлдвэрлэл, ногоон байгууламж.</p> <p>2.2. Ашиглах усны хэмжээ:</p> <p>2.2.1. Унд ахуйн хэрэгцээ – 10950.0 м³/жил 2.2.2 Зам талбайн усангаж – 6963.2 м³/жил 2.2.3 Бетон зуурмаг үйлдвэр – 8000.0 м³/жил 2.2.4 Ногоон байгууламж – 9600.0 м³/жил 2.2.5 Нийт ашиглах усны хэмжээ 35513.2 м³/жил</p> <p>2.3. Усны чанар, найрлага: Усны усны 1863 3002.2018 стандартын шаардлагуданд дагуу уулуулалтыг бүрэн хангах ажиллах, хими, биохимийн шалгалтуудыг улирал бүр хийлгэх амлалтыг БОАЖТ заарч харуулж үргүүлэх.</p> <p>2.4. Усны эх үүсвэр:</p> <table border="1"> <tr> <td>Байршил:</td> <td>Цогтцэций сумын Сийрт багийн нутаг дэвсгэрт нүүрс баяжуулах үйлдвэрлэлийн талбай дотор.</td> </tr> <tr> <td>Солбицол:</td> <td>ETT ХХ-ийн хуудас: 105° 37' 8.45" 43° 40' 1.86" Тавантолгой төмөр зам ХХХ-ийн хуудас</td> </tr> </table>	Байршил:	Цогтцэций сумын Сийрт багийн нутаг дэвсгэрт нүүрс баяжуулах үйлдвэрлэлийн талбай дотор.	Солбицол:	ETT ХХ-ийн хуудас: 105° 37' 8.45" 43° 40' 1.86" Тавантолгой төмөр зам ХХХ-ийн хуудас	<p align="center">ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АМЬСГАЛ МӨРДӨЛИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ</p> <p>2023 оны 07 сарын 06 өдөр Дугаар А/20 Далавцадгд сум</p> <p align="center">Зөвшөөрөл олгох тухай</p> <p>Монгол Улсын “Усны тухай хууль”-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.6 дэх заалт, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.23 дэх заалт, Засгийн газрын 2011 оны Улсын тэмдэгтийн хураамжийн хууль, хэмжээг тогтоох тухай 199 дугаар тогтоолын 11.1.19 дэх заалт, Өмнөговь аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 06-р сарын сарын 10-ны өдрийн 6/5 дугаар тогтоол, Галба-Өшч-Долоодын говийн сав газрын захиргааны 2023 оны 06-р сарын 29-ны өдрийн 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:</p> <p>1. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт хэрэгжиж буй нүүрс баяжуулах үйлдвэрлэлийн барилга усралтын үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Эрдэнэ таван толгой” ХХ-ийн усны нөөцийг 2023 онд 35513.2 м³ усаг унд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ус ашиглуулах дүгнэлтийг дагуу ашиглахыг зөвшөөрсүгэй.</p> <p>2. Ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тэмдэгтийн хураамж 100,000 луун мөнгө, ус ашиглах гэрээ байгуулах 160,000 луун жарам мөнгө-н төлбөрийг тус тус орон нутгийн төсөвт төлүүлэх, ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тэмдэгт шавардлагыг ханган ажиллах, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2023 оны 11 сарын 25-ний дотор ирүүлэхийг “Эрдэнэ таван толгой” ХХ-ийн үндэслэлд далавцасүгэй.</p> <p>3. Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, төлбөрийг барагдуулж хяналт тавьж ажиллахыг Цогтцэций сумын Байгаль хамгаалагч /Г.Бадмыцэнгэл/, ус ашиглагчийн гэрээ байгуулах, гэрээ дүгнэх ажиллагааг Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт харуусан мэргэжилтэн /Г.Сойзнаа / нар тус тус үүрэг болгосүгэй.</p> <p>4. Хувийг Цогтцэций сумын Засаг Даргын Тамгын газарт, Өмнөговь аймгийн Татварын хэлтэст хүргүүлсүгэй.</p> <p align="right">ДАРГА /Х.ОТГОНМӨНХ/</p> <p align="right">462301087</p>
Байршил:	Цогтцэций сумын Сийрт багийн нутаг дэвсгэрт нүүрс баяжуулах үйлдвэрлэлийн талбай дотор.					
Солбицол:	ETT ХХ-ийн хуудас: 105° 37' 8.45" 43° 40' 1.86" Тавантолгой төмөр зам ХХХ-ийн хуудас					

Зураг 6.21 - 6.23. Ус ашиглах дүгнэлт, гэрээ, зөвшөөрөл

6.4.3 Худгийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг сахиулах

Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/369 дугаар захирамжаар ТТЗ худгийн Эрүүл ахуйн бүсийг тогтоолгож, хашаажуулсан.

Зураг 6.24, 6.25. Худгийн хашаажуулалт

6.5 Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл

6.5.1 Кемп болон НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдын тэмдэглэл

Төслийн гэрээт гүйцэтгэгч компаниудын оффис болон харуулын постуудад “НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдыг тэмдэглэх хуудас”-ыг хэвлэн өгч тэмдэглэл үйлдэж байна. Нийт 5-11 дүгээр сарын хугацаанд 36 амьтан тэмдэглэгдсэн байна. Хавсралт 8.

НБҮ ойр орчимд харагдаж буй амьтдын ажиглалт

Зураг 6.21, 6.22. Цагаан дээлий шууу

Зураг 6.23, 6.24. Зэрлэг нугас

Зураг 6.25, 6.26. Цэцгий болон тагтаа

6.5.2 Хөнжлийн нуруунд амьтдын нүүдлийн трассуудыг тогтоох, камержуулах /аргал болон цагаан зээр очих магадлалтай нутаг/

7 ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 9. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Биелэлт	Биелэлт %
7.1.	Ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх зорилгоор модлог ургамлыг тарих, арчлах	5000 ш	2023 оны 6, 10 сард тус тус 3000 тарьц буюу нийт 6000 ширхэг тарьцыг тариалж, усалгааг арчилгааг тогтмол зохион байгуулж байна.	100
7.2	Шимт хөрсийг зөөвөрлөх, стандартын дагуу овоолго үүсгэх	Хуулсан хэмжээгээр	Шимт хөрсийг зөөвөрлөж “Газар шорооны үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” MNS5916:2008 стандартын дагуу овоолго үүсгэсэн.	100

7.1 Ногоон байгууламж, модлог ургамлыг тарих ажил

2023 оны 6, 10 сард тус тус 3000 тарьц буюу нийт 6000 ширхэг тарьцыг тариалж, усалгааг арчилгааг тогтмол зохион байгуулж байна.

Зураг 7.1-7.4. Мод тарилтын зураг

Зураг 7.5. Модны усалгааны зураг

Зураг 7.6. Тарилтын дараах зураг

7.2 Шимт хөрсийг зөөвөрлөх, стандартын дагуу овоолго үүсгэх ажил

Шимт хөрсийг зөөвөрлөж Газар шорооны үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS5916:2008 стандартын дагуу овоолго үүсгэсэн.

Зураг 7.7, 7.8. Шимт хөрсний овоолгын үүсгэсэн байдал

8 ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт № 10. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Биелэлт	Биелэлт %
8.1.1	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах байршлыг тодорхойлох	Дүйцүүлэн хамгаалахаар сонгосон талбайд	Эрдэнэс Тавантолгой ХК нь www.tender.gov.mn сайтад ЭТТХК/202310533 дугаартай Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тендерийн урилгыг 2023.10.17-ны өдөр байршуулсан. Сонгон шалгаруулалт хийгдэж байна.	70%
8.1.2	Сонгогдсон байршилд суурь судалгааг хийх			
8.1.3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлэх			

9 ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

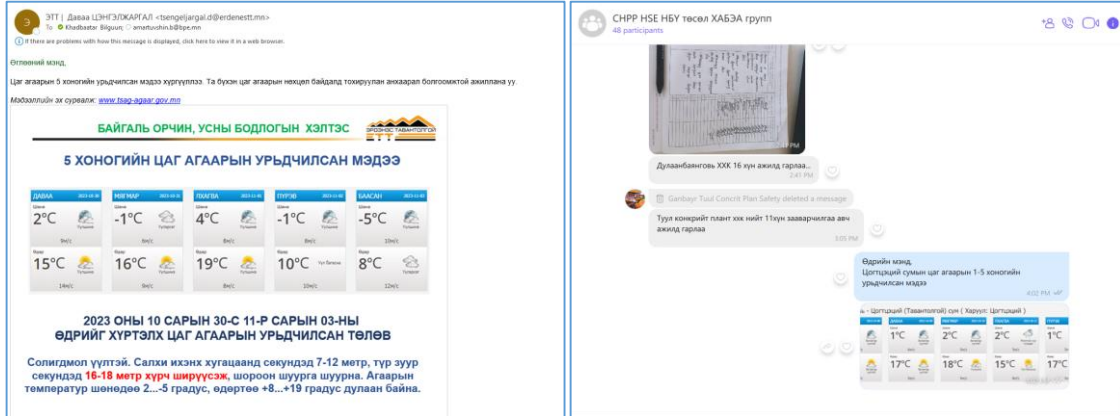
Хүснэгт № 11. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Тоо хэм жээ	Биелэлт	Биелэлт %
9.1 Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр				
9.1.1	Цаг агаарын улирлын, сарын, 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглах	>50 хүнд	Цаг агаарын 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглаж байна. Гэрээт компаниудад албан майл болон viber апп-аар дамжуулж мэдээллийг хүргүүлэн ажилласан.	100
9.1.2	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчдад тогтмол хугацаанд танилцуулах	>50 хүнд	Цогтцэций сумын Онцгой байдлын хэлтэстэй “Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, хойшлуулалшгүй сэргээн босгох, аюулт үзэгдэл техникийн холбогдолтой ослын үеийн хамтран ажиллах гэрээ”-г байгуулж, Галын аюулгүй байдлын танхим, практик хосолсон сургалтыг 5, 10 саруудад зохион байгуулсан. Танхимийн сургалтанд 168 хүн, практик сургалтанд хийт 200 хүн хамрагдсан. Хавсралт 9.	100
9.1.3	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах	Хэрэ гцээт эй хэмж ээгээр	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг MNS5566:2020 стандартын дагуу бүрдүүлж, бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна. Гэр кэмпэд галын хор болон утаа мэдрэгчдийг байршуулсан.	100
9.2.1	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	-	Төслийн хэмжээнд ХАБЭА-н 10 журам батлуулж мөрдүүлсэн. Өдөр тутмын тойрох үзлэгээр журмын хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллаж байгаа бөгөөд зөрчлийн бүртгэл, тойрох үзлэгийн бүртгэл хөтөлж байна. Сайтад тохиолдсон аюултай тохиолдол ослыг судлан бүртгэх, сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулан гүйцэтгэлийг бүртгэлжүүлсэн.	100

9.1 Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх

9.1.1 Цаг агаарын мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах

Цаг агаарын 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглаж байна. Гэрээт компаниудад албан майл болон viber апп-аар дамжуулж мэдээллийг хүргүүлэн ажилласан.

Зураг 9.1, 9.2. Цаг агаарын мэдээ

9.1.2 Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа

Цогтцэций сумын Онцгой байдлын хэлтэстэй “Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, хойшлуулалшгүй сэргээн босгох, аюулт үзэгдэл техникийн холбогдолтой ослын үеийн хамтран ажиллах гэрээ”-г байгуулж, Галын аюулгүй байдлын танхим, практик хосолсон сургалтыг 5, 10 саруудад зохион байгуулсан. Танхимийн сургалтанд 168 хүн, практик сургалтанд хийт 200 хүн хамрагдсан. Хавсралт 9.

Зураг 9.3 - 9.6. Галын аюулгүй байдлын сургалт орж буй байдал

9.1.3 Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор

Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг MNS5566:2020 стандартын дагуу бүрдүүлж, бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна. Гэр кэмпэд галын хор болон утаа мэдрэгчдийг байршуулсан.

Зураг 9.7 - 9.8. Галын аюулгүй байдлын сургалт орж буй байдал

Зураг 9.9 - 9.10. Кемпийн гэрүүдэд галын мэдрэгч, бөмбөлгөн галын хор байршуулсан.

10 ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт № 12. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Биелэлт	Биелэлт %
10.1.1	Ахуйн	Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох	Төслийн талбайн хэмжээнд	Хоолны үлдэгдэл хаягдлыг Цогтцэций сумын гахайн аж ахуй эрхлэгч иргэнд, 5 м3 хуванцар хог хаягдлыг сумын төвийн “Дүүрэн тохижилт” ХХК-д хүлээлгэн өгсөн.	100
10.1.2	Үйлдвэрийн	Үйлдвэрлэлийн гаралтай хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, зориулалтын битүү саванд ангилан ялгаж, хадгалах дахин ашиглах болон үйлдвэрлэгчид нийлүүлэх	Төслийн талбайн хэмжээнд	<p>Цогтцэций сумын “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨААТ ҮГ-тай барилгын хог хаягдлын гэрээг байгуулж 834 тн барилгын хог хаягдлыг сумын нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлж 5.404 сая төгрөгийн төлбөрийг төлсөн байна.</p> <p>Барилгын ажлын бүтээн байгуулалтын үед гарсан 50 тн төмрийн хог хаягдлыг түр хадгалж байгаа ба 585.6 тн модны хог хаягдлыг өвлийн улиралд галлагаанд ашиглахаар хадгалж байна. Бетон зуурмагийн лабораториас гарсан 4 м3 дөрвөлжин шоог Цогтцэций сумын 2 иргэнд хашаанд явган хүний зам хийлгэх, жижиг агуулах байгуулах ажилд дахин ашиглуулахаар өгсөн.</p> <p>“Ханбогд вейст менежмент” ХХК-тай 2023 оны №К10 дугаартай аюултай хог хаягдлын гэрээг байгуулж Хог хаягдлын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасан шаардлагын дагуу Аюултай хог хаягдлын цэгийг байгуулсан.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Үл нэвчих гадаргуутай, хальж урсахаас хамгаалсан хашилт, хөмсөгтэй - Хур тунадас, нарны тусгалаас хамгаалсан дээвэртэй - Хадгалж буй ААХ-тойгоо урвалд ордоггүй, бат бөх төмөр савтай - Тэмдэг, тэмдэглэгээ, галын хортой <p>Төслийн хэмжээнд “Дулаан баянговь” ХХК-д 40 л, “Илч түгээгч” ХХК-д 100 л нийт 140 л хаягдал тосыг түр хадгалж байна.</p> <p>Хавсралт 10.</p>	100

10.1.3	Энгийн	Тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-тай гэрээ байгуулах, нийлүүлэх	Төслийн талбайн хэмжээнд	Цогтцэций сумын “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨАҮГ-тай гэрээг байгуулж 137 тн энгийн хог хаягдлыг сумын нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлж 0.822 сая төгрөгийн төлбөрийг төлсөн байна.	100
10.1.4	Бүгд	Стандартын шаардлага хангасан хогийн түр цэг байгуулах	Төслийн талбайн хэмжээнд	Ажилчдын түр кемпэд болон барилгын талбайд хог хаягдлын хөрсөнд нэвчилт өгч бохирдуулахааргүй төмөр савыг байршуулсан.	100

10.1 Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох

Ажилчдын түр кемпэд болон барилгын талбайд хог хаягдлын хөрсөнд нэвчилт өгч бохирдуулахааргүй 2x2 метрийн урттай 8 төмөр савыг байршуулсан.

Зураг 10.1, 10.2. Хог хаягдал түр цуглуулах сав

Зураг 10.3 - 10.6. Хуванцар хог хаягдлыг ангилан ялгаж, цуглуулах сав

Зураг 10.7, 10.8. Хоолны үлдэгдэл хаягдлыг гахайн аж ахуй эрхлэгч Иргэнд нийлүүлж байна.

10.2 Үйлдвэрлэлийн гаралтай хог хаягдал

Цогтцэций сумын “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨААТҮГ-тай барилгын хог хаягдлын гэрээг байгуулж 834 тн барилгын хог хаягдлыг сумын нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлж 5.404 сая төгрөгийн төлбөрийг төлсөн байна.

Барилгын ажлын бүтээн байгуулалтын үед гарсан 50 тн төмрийн хог хаягдлыг түр хадгалж байгаа ба 585.6 тн модны хог хаягдлыг өвлийн улиралд галлагаанд ашиглахаар хадгалж байна. Бетон зуурмагийн лабораториас гарсан 4 м3 дөрвөлжин шоог Цогтцэций сумын 2 иргэнд хашаанд явган хүний зам хийлгэх, жижиг агуулах байгуулах ажилд дахин ашиглуулахаар өгсөн.

Зураг 10.9, 10.10. Бетоны дээжний 4 м3 хаягдлыг орон нутгийн иргэнд өгч дахин ашиглуулсан.

Зураг 10.11, 10.12. Төмөр болон модны хаягдлыг ангилан ялгаж түр хадгалж буй байдал

“Ханбогд вейст менежмент” ХХК-тай 2023 оны №К10 дугаартай аюултай хог хаягдлын гэрээг байгуулж Хог хаягдлын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасан шаардлагын дагуу Аюултай хог хаягдлын цэгийг байгуулсан.

- Үл нэвчих гадаргуутай, хальж урсахаас хамгаалсан хашилт, хөмсөгтэй
- Хур тунадас, нарны тусгалаас хамгаалсан дээвэртэй
- Хадгалж буй ААХ-тойгоо урвалд ордоггүй, бат бөх төмөр савтай
- Тэмдэг, тэмдэглэгээ, галын хортой

Төслийн хэмжээнд “Дулаан баянговь” ХХК-д 40 л, “Илч түгээгч” ХХК-д 100 л нийт 140 л хаягдал тосыг түр хадгалж байна.

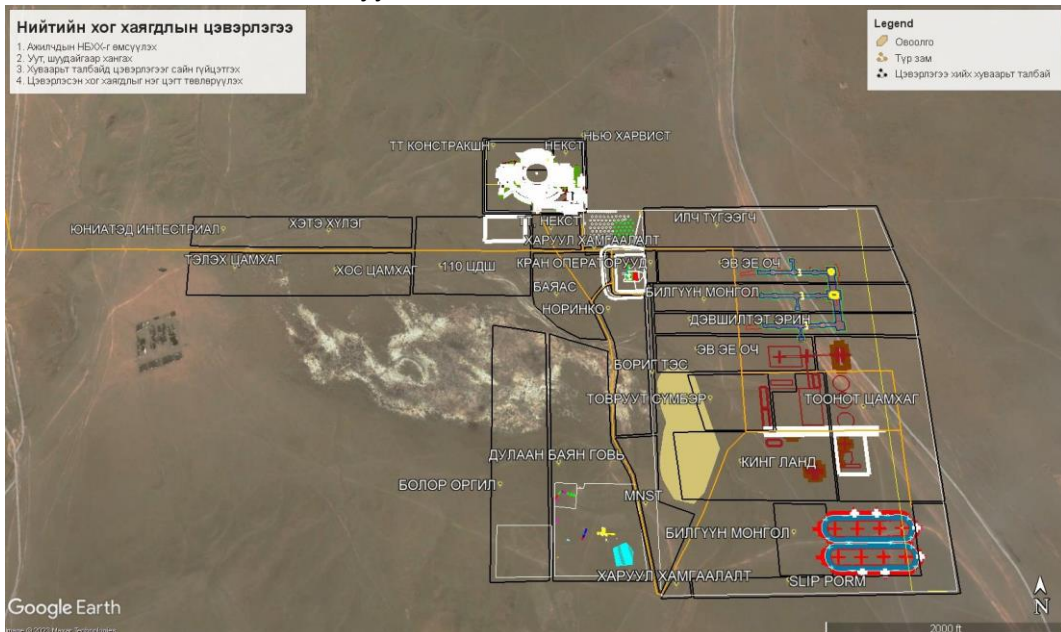
Хүснэгт 13. Хог хаягдлын хэмжээ

Энгийн хог хаягдал м ³					Аюултай хог хаягдал		
Дахивар	Энгийн	Барилгын хаягдал			Хаягдал тос	Тосны шүүр	Цемент уут
		Төмөр	Мод	Бетон			
5	137	50	585.6	834	140 л	5 ш	300 м ³

Зураг 10.13, 10.14. Ашигласан тос хадгалах цэг

Бүх нийтийн хог хаягдлын цэвэрлэгээг сар бүр тутам, талбайн хог хаягдлын цэвэрлэгээг тогтмол зохион байгуулж ажилласан.

Зураг 10.15. Нийтийн хог хаягдлын цэвэрлэгээний хуваарь

Зураг 10.16-10.23. Хог хаягдлын цэвэрлэгээ хийгдэж буй үеийн зураг

Хүснэгт 14. Нийтийн хог хаягдлын цэвэрлэгээний тоон үзүүлэлт

№	Огноо	Хог хаягдлын цэвэрлэгээнд оролцсон		Цэвэрлэсэн хог хаягдлын хэмжээ /м3/
		Техник	Ажилтан	
1	2023.03.02	4	95	4
2	2023.04.18	3	41	2
3	2023.05.05	5	55	10
4	2023.06.14	4	60	7
5	2023.07.25	4	94	5
6	2023.08.08	2	50	2
7	2023.09.05	5	58	11
8	2023.10.23	4	100	40
Нийт /давхардсан тоогоор/			553	81

11 ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт № 15. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Бүлэг	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Биелэлт	Биелэлт %
11.1 Агаарын чанар						
11.1.1	Гадаад орчны PM2.5, PM10 болон нийт тоосны хэмжилт хийх	3 цэгт	Хагас жил тутам	2	Тоосжилтын хэмжилтийг 2023 оны 4, 9 дүгээр сард dusttrak DRX 8533 багажаар 3 цэгт хэмжилт хийсэн. Мөн гадаад орчны агаарын шинжилгээг Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гүйцэтгүүлэх үед давхар тоосжилтын хэмжилтийг 8, 10 сард хийсэн. Хавсралт 11.	100
11.1.2	Гадаад орчны агаарын найрлага дахь SO ₂ , CO, NO ₂ хийнүүдийг хэмжих	3 цэгт	Хагас жил тутам	2	Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гадаад орчны агаарын шинжилгээг 3 цэг /Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Үндсэн үйлдвэр/-т 2023 оны 8, 10 саруудад гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээний дүнгээр MNS4585:2016 стандартад заасан хүхэрлэг хий (SO ₂) азотын давхар исэл (NO ₂) бага байна. Хавсралт 11.	100
11.1.3	Дуу шуугиан (гадаад орчны дуу шуугианы Түвшин)	3 цэгт	Хагас жил тутам	2	Гадаад орчны дуу шуугианы хэмжилтийг 7, 10 саруудад гүйцэтгэсэн.	100

11.1 Агаарын чанар

11.1.1 Гадаад орчны PM2.5, PM10 болон нийт тоосны хэмжилт

Тоосжилтын хэмжилтийг 2023 оны 4, 9 дүгээр сард dusttrak DRX 8533 багажаар 3 цэгт хэмжилт хийсэн. Мөн гадаад орчны агаарын шинжилгээг Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гүйцэтгүүлэх үед давхар тоосжилтын хэмжилтийг 8, 10 сард хийсэн. Хэмжилтийн дүнгээр салхины эрчим ихтэй зарим тохиолдолд Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS4585:2016 стандартаас их байгаа ч PM2.5, PM10, Нийт тоосонцорын дундаж утга нь харьцангуй бага байна.

Хүснэгт 14. Тоосжилтын хэмжилтийн дүн

Хугацаа	PM2.5 мг/м3			PM10 мг/м3			Нийт тоосонцор мг/м3		
	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост
2023.04.24-27	0.038	0.031	0.044	0.074	0.057	0.079	0.079	0.06	0.103
2023.09.17-	0.018	0.01	0.024	0.058	0.059	0.078	0.078	0.06	0.087
MNS4585:2016	0.05	0.05	0.05	0.1	0.1	0.1	0.15	0.15	0.15

График 1. PM2.5 тоосжилтын хэмжилтийн 24 цагийн болон дундаж дүн

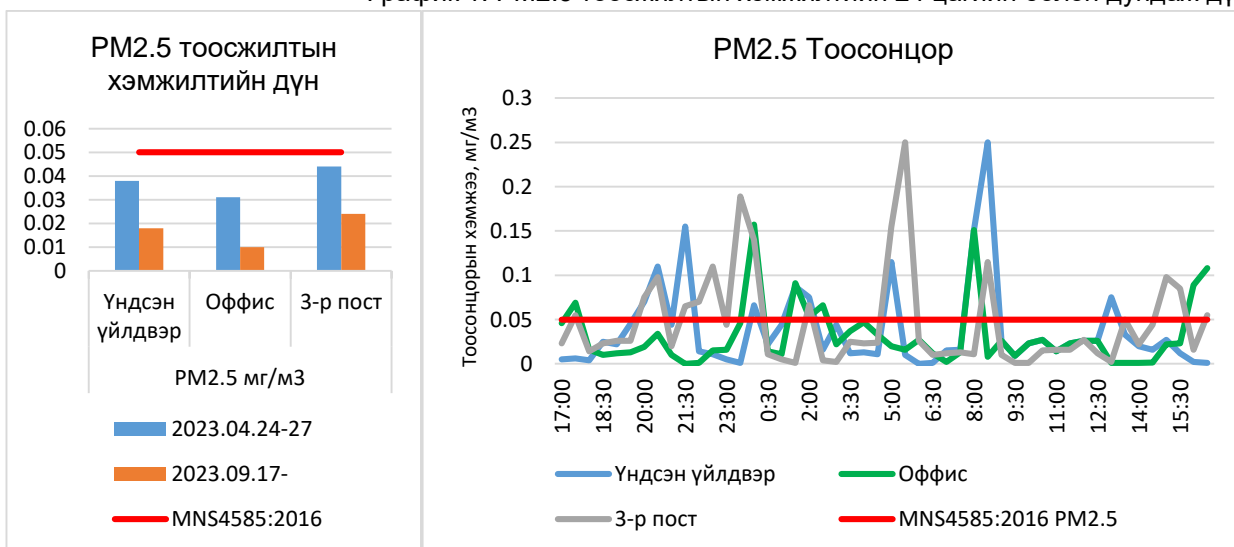

График 2. PM10 тоосжилтын хэмжилтийн 24 цагийн болон дундаж дүн

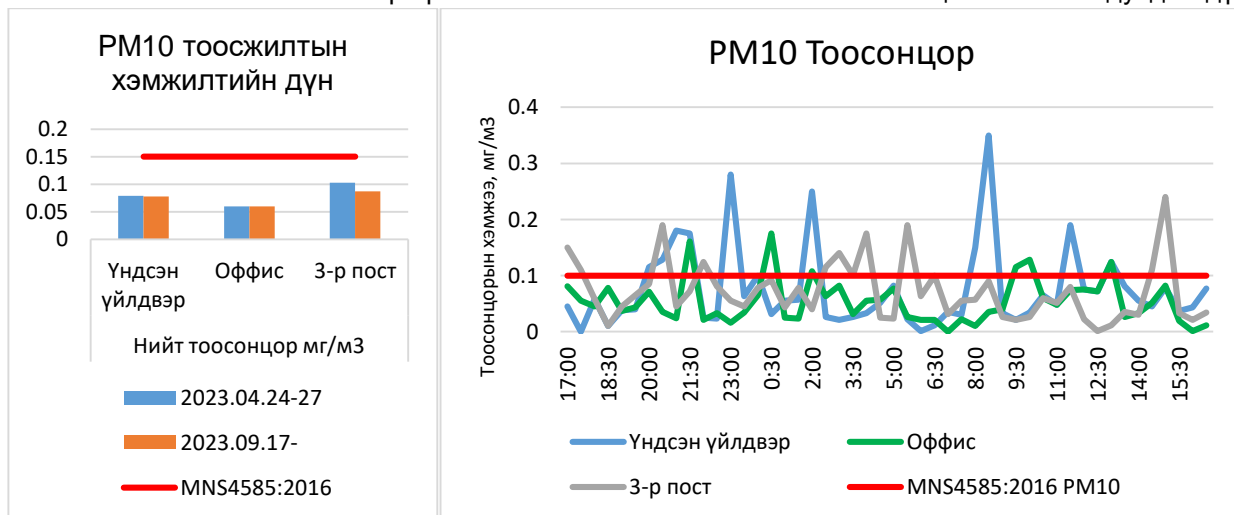
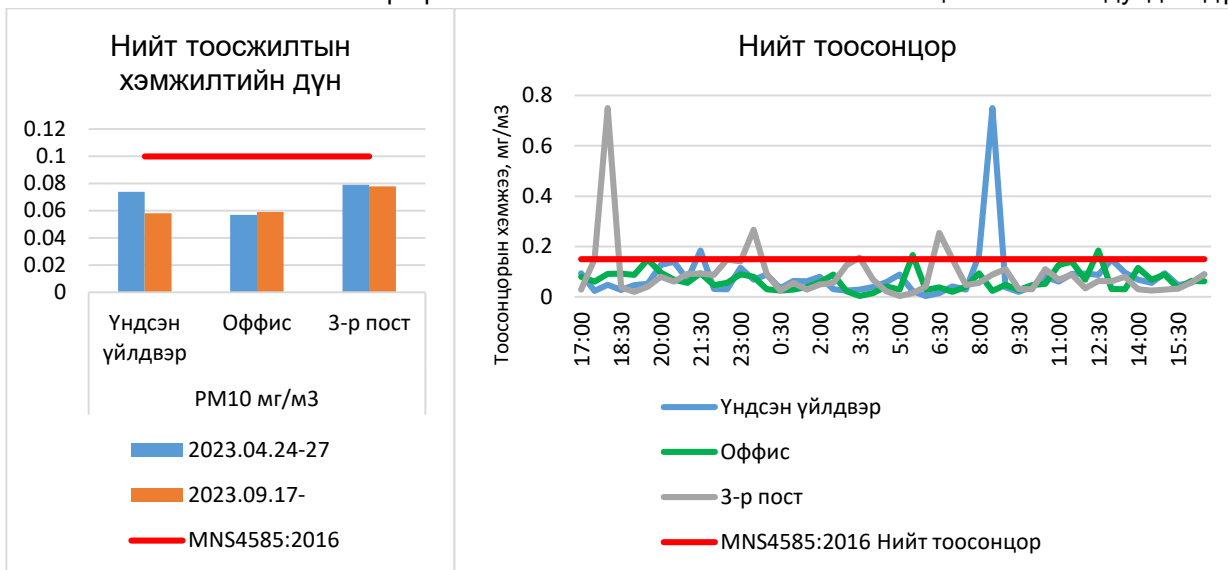

График 3. PM10 тоосжилтын хэмжилтийн 24 цагийн болон дундаж дүн

Зураг 11.1 - 11.4. Гадаад орчны PM2.5, PM10 болон нийт тоосны хэмжилт

11.1.2 Гадаад орчны агаарын найрлага дахь SO₂, CO, NO₂ хийнүүдийг хэмжилт

Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гадаад орчны агаарын шинжилгээг 3 цэг /Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Үндсэн үйлдвэр/-т 2023 оны 8, 10 саруудад гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээний дүнгээр MNS4585:2016 стандартад заасан хүхэрлэг хий (SO₂) азотын давхар исэл (NO₂) бага байна. Хавсралт 11.

Зураг 11.5 - 11.8. Гадаад орчны агаарын найрлага дахь SO₂, CO, NO₂ хийнүүдийг хэмжилт

11.1.3 Дуу шуугиан (гадаад орчны дуу шуугианы түвшин)

Гадаад орчны дуу шуугианы хэмжилтийг 7, 10 саруудад гүйцэтгэсэн. Хэмжилтийн дүнгээр “Агаарын чанар. Техникийн шаардлага” MNS4585:2016 стандартад заасан хэмжээнээс 2-р цэг буюу Үндсэн үйлдвэр орчмын хамгийн максимум утга нь их, 1, 3-р цэгүүд стандарт түвшинд байна.

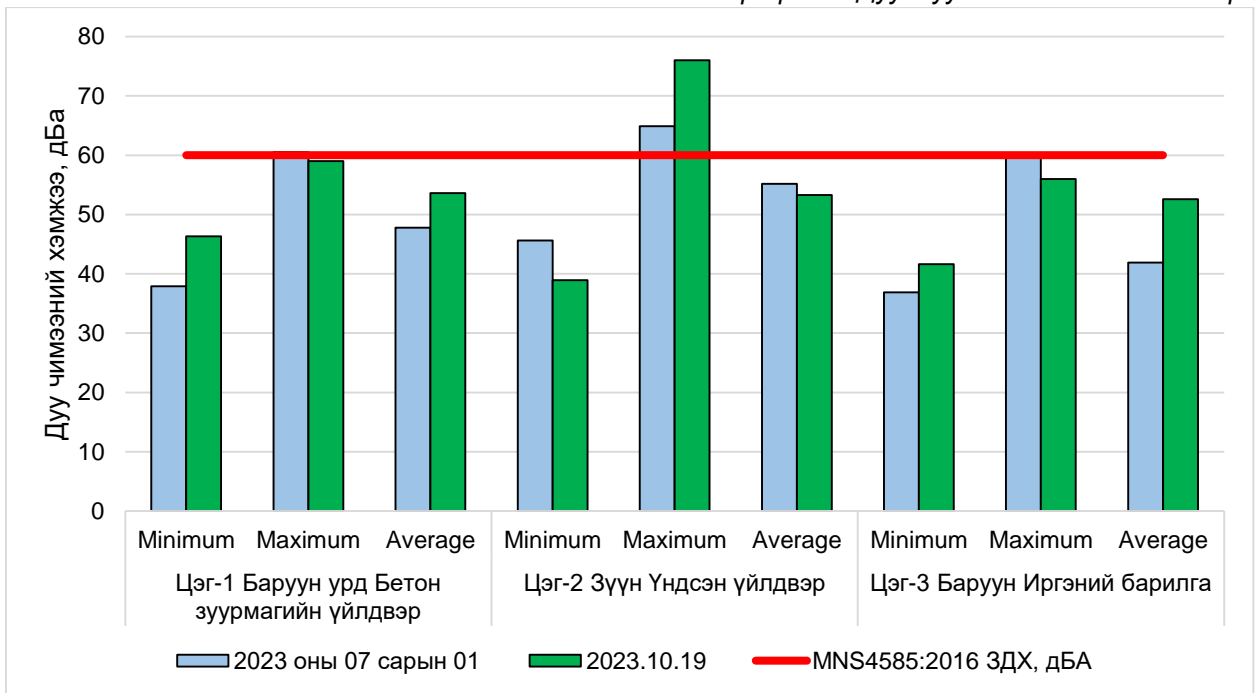

Зураг 11.9 - 11.12. Дуу шуугиан (гадаад орчны дуу шуугианы түвшин)-ны хэмжилт

Хүснэгт 16. Дуу шуугианы хэмжилтийн дүн

Огноо	Цэг-1 Баруун урд Бетон зуурмагийн үйлдвэр			Цэг-2 Зүүн Үндсэн үйлдвэр			Цэг-3 Баруун Иргэний барилга			MNS4585:2016 ЗДХ, дба
	Min	Max	Average	Min	Max	Average	Min	Max	Average	
2023.07.01	37.9	60.5	47.8	45.6	64.9	55.2	36.9	59.7	41.9	60
2023.10.19	46.3	59.0	53.6	38.9	76	53.3	41.6	56.0	52.6	60
MNS4585:2016 ЗДХ, дба	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60

График 4. Дуу шуугианы хэмжилтийн дүн

Бүлэг	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Биелэлт	Биелэлт %
11.2 Хөрсөн бүрхэвч						
11.2.1	Хөрсөн дэх хүнд Металлын агууламж	3 цэгт	Хагас жил тутам	2	НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Засварын талбай гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүдийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хавсралт 12.	100
11.2.2	Агрохими	3 цэгт	Хагас жил тутам	2	НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлтүүд, механик бүрэлдэхүүнийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хавсралт 12.	100
11.2.3	Нянгийн бохирдол	3 цэгт Гал тогоо, цэвэрлэх байгууламж, захиргаа	Хагас жил тутам	2	НБҮ төслийн оффис, кемп, түүхий нүүрсний агуулах гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний нянгийн бохирдлыг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хавсралт 12.	100

11.2 Хөрсөн бүрхэвч

11.2.1 Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж

НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Засварын талбай гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүдийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлт болон механик бүрэлдэхүүнээрээ хүчиллэг, давсжилтгүй, элсэрхэг хөрс тодорхойлогдсон. Хавсралт 12.

Дээжний код	Байршил	Тайлбар
НБҮ-1	Үндсэн үйлдвэр	Хүнд металлын шинжилгээ
НБҮ-2	Бетон зуурмагийн үйлдвэр	Хүнд металлын шинжилгээ
НБҮ-3	Засварын талбай	Хүнд металлын шинжилгээ

11.2.2 Агрехими

НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлтүүд, механик бүрэлдэхүүнийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хавсралт 12.

Дээжний код	Байршил	Тайлбар
НБҮ-4	Үндсэн үйлдвэр	Ерөнхий хими
НБҮ-5	Иргэний барилга	Ерөнхий хими
НБҮ-6	Бетон зуурмагийн үйлдвэр	Ерөнхий хими

Зураг 11.13 - 11.16. Хөрсний шинжилгээний дээж авалт

11.2.3 Нянгийн бохирдол

НБҮ төслийн оффис, кемп, түүхий нүүрсний агуулах гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний нянгийн бохирдлыг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээр нянгийн тоо MNS6341:2012 бага, гэдэсний савханцарын титр MNS5367:2004 стандартаар бохирдлын зэрэг 1 < буюу цэвэр, Анаэробын (Cl.perfringens) MNS6341:2012 стандартаар бохирдлын зэрэг 1.1 < буюу цэвэр байна. Хавсралт 12.

Хүснэгт . Хөрсний шинжилгээний дээжлэлтийн цэг

Дээжний код	Байршил	Тайлбар
НБҮ-7	Оффис	Нянгийн бохирдол
НБҮ-8	Кемп	Нянгийн бохирдол
НБҮ-9	Түүхий нүүрсний агуулах	Нянгийн бохирдол

Бүлэг	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Биелэлт	Биелэлт %
11.3 Усан орчин						
11.3.1	Усан дахь эрдэс Бодисууд, химийн Найрлага	4 цэгт	Улирал тутам	1	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худгаас усны ерөнхий химийн шинжилгээнд дээж авч, Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэнгийн Усны шинжилгээний лаборатори, “Хан лаб” итгэмжлэгдсэн лабораторид 5, 9, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч 7, 9 саруудад шинжлүүлсэн. Химийн бүрэлдэхүүнээрээ холимог ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд НБҮ, Хадан усны худаг нь давсархаг, зөөлөн ус, ТТЗ худаг нь цэнгэгдүү, зөөлөн ус байна. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS0900:2018 стандартад заасан хэмжээнээс НБҮ, Хадан усны худгуудын эрдэжилт, натрийн ионы агууламж их, ТТЗ худгийн натрийн ионы агууламж бага зэрэг их байгаа боловч нийт эрдэс давсны хэмжээ нь стандарт түвшинд байна. Хавсралт 13.	100
11.3.2	Усны хүнд металлын Шинжилгээ	4 цэгт	Жилд	1	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч “Хан Лаб” ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. Хавсралт 13.	100
11.3.3	Микробиологи	4 цэгт	Жилд	1	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч Өмнөговь аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн лабораторид шинжлүүлсэн. Хавсралт 13.	100

11.3 Усан орчин

11.3.1 Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн найрлага

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ холимог ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд НБҮ, Хадан усны худаг нь давсархаг, зөөлөн ус, ТТЗ худаг нь цэнгэгдүү, зөөлөн ус байна. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS0900:2018 стандартад заасан хэмжээнээс НБҮ, Хадан усны худгуудын эрдэсжилт, натрийн ионы агууламж их, ТТЗ худгийн натрийн ионы агууламж бага зэрэг их байгаа боловч нийт эрдэс давчны хэмжээ нь стандарт түвшинд байна.

Зураг 11.17, 11.18. Усны ерөнхий химийн шинжилгээ

11.3.2 Усны хүнд металлын шинжилгээ

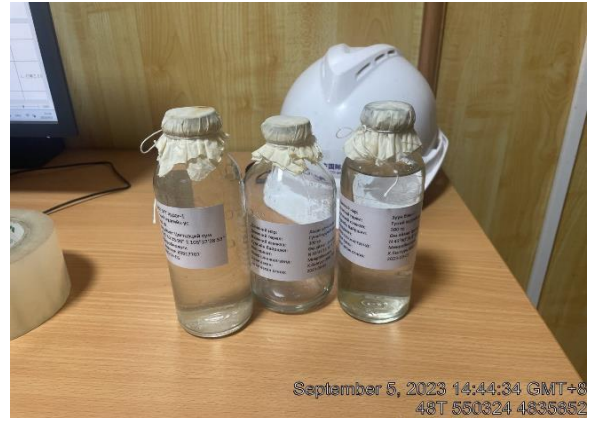
Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч “Хан Лаб” ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн. Хавсралт 13.

Зураг 11.19, 11.20. Усны хүнд металлын шинжилгээ

11.3.3 Микробиологи

Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч Өмнөговь аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн лабораторид шинжлүүлсэн. Хавсралт 13.

Зураг 11.21, 11.22. Усны микробиологийн шинжилгээ

Бүлэг	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Биелэлт	Биелэлт %
11.4 Ургамлан бүрхэвч						
11.4.1	Ургамлын мониторинг	15 цэгт	Жилд	1	Ургамлын мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар НБҮ-ийн 13 цэгт, хяналтын 2 цэгт гүйцэтгүүлж, нийт 12 овгийн 35 төрлийн 39 зүйлийн гуурст дээд ургамал тохиолдон бүртгэгдсэн. Эдгээр ургамлууд нь насны хувьд 10 зүйл нь нэг наст, 29 зүйл нь олон наст, амьдралын хэлбэрийн хувьд 8 зүйл заримдаг сөөглөг, 5 зүйл сөөглөг, 26 зүйл өвслөг, аж ахуйн бүлгийн хувьд 2 зүйл шарилж, 3 зүйл буурцагтан, 6 зүйлийн сөөг, 5 зүйлийн үетэн, 23 зүйл нь алаг өвс байна. Хавсралт 14.	100
11.5 Амьтны аймаг						
11.5.1	Амьтны мониторинг	15 цэгт	Жилд	1	Амьтны мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар төслийн талбай дотор 1 цэг, төслийн талбайгаас гадна 2 цэг нийт 3 цэгт 2 өдөр 2-3 цаг ажиглалт хийсэн. Судалгааны дүнгээр 18 байршлаас 11 зүйлийн 32 бодгаль бүртгэгдсэн. Хавсралт 14.	100

11.4 Ургамлан бүрхэвч

11.4.1 Ургамлын мониторинг

Ургамлын мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар НБҮ-ийн 13 цэгт, хяналтын 2 цэгт гүйцэтгүүлж, нийт 12 овгийн 35 төрлийн 39 зүйлийн гуурст дээд ургамал тохиолдон бүртгэгдсэн. Эдгээр ургамлууд нь насны хувьд 10 зүйл нь нэг наст, 29 зүйл нь олон наст, амьдралын хэлбэрийн хувьд 8 зүйл заримдаг сөөглөг, 5 зүйл сөөглөг, 26 зүйл өвслөг, аж ахуйн бүлгийн хувьд 2 зүйл шарилж, 3 зүйл буурцагтан, 6 зүйлийн сөөг, 5 зүйлийн үетэн, 23 зүйл нь алаг өвс байна.

Зураг 11.23 - 11.26. Ургамлын мониторинг /Ургамлан бүрхэвч/

11.5 Амьтны аймаг

11.5.1 Амьтны мониторинг

Амьтны мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар төслийн талбай дотор 1 цэг, төслийн талбайгаас гадна 2 цэг нийт 3 цэгт 2 өдөр 2-3 цаг ажиглалт хийсэн. Судалгааны дүнгээр 18 байршлаас 11 зүйлийн 32 бодгаль бүртгэгдсэн.

Зураг 11.27 - 11.30. Амьтны мониторинг /Амьтны аймаг/

12 УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт № 7. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Бүлэг	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Биелэлт	Биелэлт %
12.1	Байгаль хамгаалах ажлын барьцаа хөрөнгө төвлөрүүлэх	ТЖБОМТ-д тусгасан Зардал	БОМТ-ний барьцаа хөрөнгийн 50% буюу 190.842 сая төгрөгийг байгаль орчны тусгай санд байршуулсан.	100
12.2	Тухайн жилийн “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг эрх бүхий байгууллагад Тайлагнах	Үйл ажиллагааны хүрээнд	“Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг 2023 оны 11 дүгээр сарын 01-ны дотор аймгийн БОАЖГ-т хүргүүлсэн.	100
12.3	Жил бүрийн “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө”-г боловсруулж, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар батлуулах	Үйл ажиллагааны хүрээнд	НБҮ-ийн төслийн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖЯ-аар батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажилласан. 2024 оны БОМТ-г батлуулах хугацаа болоогүй байна.	100
12.4	Байгаль орчны хууль, журам, стандартын Хэрэгжилтийг хангах зорилгоор байгаль Орчны дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагааны хүрээнд	Хог хаягдлын удирдлага, зохицуулалтын журам, Газар хөндөх журам, Өнгөн хөрстэй ажиллах журам, Асгаралтын эсрэг авах арга хэмжээний журам, ХАБЭА, Байгаль орчны зөрчил, зөрчилд авах хариу арга хэмжээний журмуудыг тус тус боловсруулж, батлуулсан. Байгаль орчны сургалтыг 8, 9 сард зохион байгуулж гэрээт компаниудын удирдах 11, гүйцэтгэх 50 ажилчид хамрагдсан. Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан төслийн нийт ажилчдын дунд танин мэдэхүйн сургалт орж, АХА тэмцээнийг зохион байгуулсан. Нийт 60 ажилтан оролцсон. Хавсралт 15.	100

УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ЗУРГАН ТАЙЛАН

Зураг 12.1, 12.2. Байгаль орчны сургалт /Удирдах ажилчид, нийт ажилчид/
Байгаль орчны сургалтыг 8, 9 сард зохион байгуулж гэрээт компаниудын удирдах 11, гүйцэтгэх
50 ажилчид хамрагдсан.

Зураг 12.3, 12.4. АХА тэмцээн
Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан төслийн нийт ажилчдын дунд танин мэдэхүйн сургалт орж,
АХА тэмцээнийг зохион байгуулсан. Нийт 60 ажилтан оролцсон.

Зураг 12.5, 12.6. Талбайн өдөр тутмын хяналт

Зураг 12.7, 12.8. Талбайн өдөр тутмын хяналт

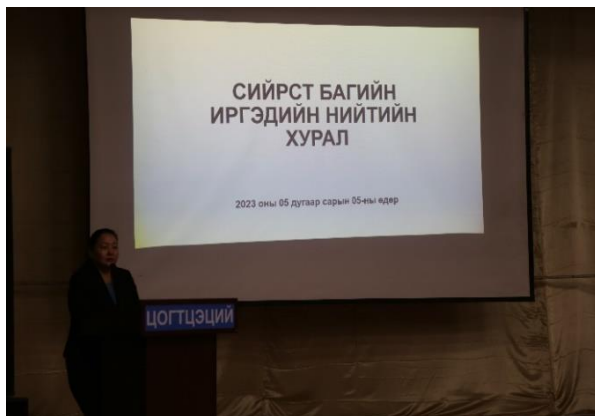
13 НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт № 8. БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах хуваарь

Бүлэг	Оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацаа	Биелэлт	Биелэлт %
13.1	Сумын иргэд	Онлайн	БОМТ танилцуулах хурал	-р сар	2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралд Байгаль орчны талаар танилцуулж, мэдээлэл өгсөн. Хавсралт 16.	100
13.2	Нөлөөллийн бүсийн иргэд, сумын удирдлага, мэргэжилтэнүүд	Уулзалт, ярилцлага	Үйл ажиллагааг танилцуулах	Жилд 1 удаа	2023 оны 09 дүгээр сарын 07-ны өдөр Цогтцэций сумын Билгэх багийн Иргэдийн нийтийн хуралд төслийн бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааны талаар танилцуулсан.	100

13.1 Сумын иргэдэд БОМТ танилцуулах

2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралд Байгаль орчны талаар танилцуулж, мэдээлэл өгсөн. Хурлын тэмдэглэлийг хавсаргав.

Зураг 11.1, 11.2. Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралд Байгаль орчны талаар Танилцуулж, мэдээлэл өгсөн.

13.2 Багийн иргэдэд төслийн үйл ажиллагааны талаар танилцуулах

2023 оны 09 дүгээр сарын 07-ны өдөр Цогтцэций сумын Билгэх багийн Иргэдийн нийтийн хуралд төслийн бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааны талаар танилцуулсан. Хурлын тэмдэглэлийг хавсаргав.

Зураг 11.3, 11.4. Билгэх багийн Иргэдийн нийтийн хуралд төслийн үйл ажиллагааны талаар Танилцуулж, мэдээлэл өгсөн.

14 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТӨСӨВ

Хүснэгт № 9. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний төсөв

№	БОМТ ангилал	Төсөвлөсөн төсөв ₮	Зарцуулсан хөрөнгө ₮
1	Нөлөөллийг бууруулах үйл ажиллагаа	60,500,000	60,500,000
2	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	94,800,000	92,000,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	6,667,463	6,667,463
4	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	21,000,000	25,000,000
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	-	9,426,000.00
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	27,117,600	8,829,500
7	Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	8,000,000	5,000,000
8	Оршин суугч, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө	1,600,000	800,000
Нийт		219,685,063	208,222,963

15 ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ШАЛГУУР

Тухайн ажилд шаардагдах хөрөнгө зардал, нөөц, цаг хугацаа, сөрөг нөлөөллийн эрсдэлийн үнэлгээнд тулгуурлан ач холбогдолын эрэмбэ зохиож эзлэх жинг тодорхойлсон болно.

Бүлэг	Бүлгийн нэр	Төлөвлөсөн ажил	Шалгуур	Хэрэгжилт	Эзлэх жин
6. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө					
6.1.1	Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр	Зам талбайг усалж тоосжилтыг дарах	Тоосны түвшинг хамгийн бага байлгах түвшинд усалгааг хийнэ.	Барилгын ажлын үед үүсэх тоосжилтыг дарах зорилгоор 1019 м3 усыг түр замын усалгаанд ашигласан.	1
6.1.2		Түр ашиглах био 00, ариун цэврийн байгууламж байгуулах	Баяжуулах үйлдвэрийн кемпийн хэрэгцээнд 1 байршилд хийнэ.	Гэрээт гүйцэтгэгч “Баяас прайм инженеринг” ХХК-ийн оффисд боловсон ариун цэврийн байгууламж байгуулсан.	1
6.1.3		Ахуйн шингэн хаягдлын танкийг газрын хөлдөлтийн гүнээс доош суулгах	Цэвэрлэх байгууламжийн саарал усыг цуглуулах контейнер 1 ш-г байрлуулна.	Ахуйн шингэн хаягдлын 3 септик танкыг 1.8 метр доош суурилуулсан.	1
6.1.4		Цэвэрлэх байгууламжтай ААН-д гэрээгээрээ шингэн хаягдлаа нийлүүлэх	Зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулсан байна.	Төслийн хэмжээнд 3 бохирын цэгтэй ба тус цэгүүд септик танк болон кольцоор хийгдсэн. Хэрэглээнээс гарсан 216 м3 саарал усыг “Арцат шанх” ХХК-тай гэрээ байгуулж цэвэрлэх байгууламжинд нийлүүлсэн	1
6.1.5		Хог хаягдлын цэг байгуулах	Хог хаягдлын түр цэгийн зөвшөөрлийн үндсэн дээр байгуулсан байна.	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/370 дугаар захирамжаар төслийн 6 цэгт хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг тогтоолгосон.	1
6.2.1	Газрын гадаргад үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр	Өнгөн хөрсний овоолгыг 2 жил ашиглахгүй бол стандартын дагуу хадгалах	Өнгөн хөрстэй ажиллах журмын дагуу хуулж хадгалсан байна.	2023 онд төслийн газар шорооны ажил гүйцэтгэх үед шимт хөрсийг 30 см зузаантай хуулж, 25426.6 м3 хөрсийг стандартын дагуу овоолго үүсгэж хадгалсан.	1
6.2.2		Замын маршрутын батлуулж зөвхөн батлагдсан маршрутаар зорчих.	Сумын цагдаагийн газраар маршрут батлуулан мөрдүүлж ажиллана.	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/140 дүгээр захирамжаар Цогтцэций сум – НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрут, 2023 оны А/311 дүгээр захирамжаар ТТГС хатуу хучилттай автозамын 4 дэх км-ээс НБҮ төслийн талбай хүртэлх замын маршрутыг тус тус батлуулсан.	1
6.3.1	Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх нөлөөллийг	Шимт хөрс хуулах зөвшөөрөл, Газар хөндөх зөвшөөрлийн дагуу	Овоолго үүсгэсэн шимт хөрсний овоолгыг байгалийн үзэгдэл	“Норинко интернэйшнл кооперэйшн лтд. Коал хэндлинг төлөөний газар”-ын захирлаар NOR-HSE-	1

	бууруулах чиглэлээр	мэдээллийн сан үүсгэх, шимт хөрсний овоолгыг нимгэн материалаар хучих туршилт хийх	нөлөөлөлд өртүүлэхгүй байхар тооцоолж хучих туршилтыг хийх.	ENV-PRC-002 дугаартай Газар хөндөх журмыг батлуулж, мэдээллийн сан үүсгэсэн.	
6.3.2		Тусгай зөвшөөрөл бүхий ААНБ-аас ТТАМ-ийг ашиглах, гэрээ, бичиг баримтын бүрдлийг хангах	Бүх бичиг баримтын бүрдлийг бүрэн хангана.	Төслийн бүтээн байгуулалтын ажилд бетон зуурмаг нийлүүлж буй 2 үйлдвэр байна. Тус 2 үйлдвэр нь “Шанхын эрдэнэ” ХХК-тай дайрга, “Саудгоби капитал” ХХК-тай элс нийлүүлэх гэрээ байгуулан 54,532 м ³ элс, “Урал дизель” ХХК, “Ноён завилаа” ХХК-аас 33,861 м ³ хайрга, дайрга ашигласан.	2
6.4.1		Барилгын ажилд ус авч ашиглах гүний худгыг тоолууржуулах	Ашиглаж буй худгуудыг бүрэн тоолууржуулж баталгаажуулна.	Төслийн хэмжээнд 2 худаг ашигладаг. Баталгаажсан тоолуурын дагуу НБҮ худгаас 454 м ³ ус унд ахуйн зориулалтаар ашиглаж 47,942.0 төгрөг, ТТЗ худгаас 1,937 м ³ ус бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлд ашиглаж 425,713.4 төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн.	3
6.4.2	Газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр	Төслийн талбайд ойр байрлах гүний худгийн зөвшөөрлийн дагуу ашиглаж, ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулах, гэрээ байгуулах	Зөвшөөрлийн дагуу ашигласан байна.	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/369 дугаар захирамжаар ТТЗ худгийн Эрүүл ахуйн бүсийг тогтоолгож, хашаажуулсан.	2
6.4.3		Худгийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг сахиулах.	Эрүүл ахуйн бүс тогтоосон захирамжийг гаргуулж хэрэгжилтийг хангуулна.	Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны А/369 дугаар захирамжаар ТТЗ худгийн Эрүүл ахуйн бүсийг тогтоолгож, хашаажуулсан.	1
6.5.1	Амьтны аймагт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр	Кемп болон НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдыг тэмдэглэх	Тэмдэглэл хөтөлсөн байна.	Төслийн гэрээт гүйцэтгэгч компаниудын оффис болон харуулын постуудад “НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдыг тэмдэглэх хуудас”-ыг хэвлэн өгч тэмдэглэл үйлдэж байна. Нийт 5-11 дүгээр сарын хугацаанд 36 амьтан тэмдэглэгдсэн байна.	2
6.5.2		Хөнжлийн нуруунд амьтдын нүүдлийн трассуудыг тогтоох, камержуулах /аргал болон цагаан зээр очих магадлалтай нутаг/	2 байрлалд автомат камех байрлуулна.	Зэрлэг амьтны ажиглалтын камер нийлүүлэх гэрээг “Мичит бархас” ХХК-тай 3 камерийг орон нутгаас санал авч 3 цэгт байршуулсан.	3
					20
7. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө					

7.1.1	Ажиллагсадын түр кемпын орчим 0.01 га- д мод тарих	Ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх зорилгоор модлог ургамлыг тарих, арчлах	5000 ширхэг модлог ургамлыг тарьж арчилна.	2023 оны 6, 10 сард тус тус 3000 тарьц буюу нийт 6000 ширхэг тарьцыг тариалж, усалгааг арчилгааг тогтмол зохион байгуулж байна.	15
7.1.2	Барилгын ажлын талбайн шимт хөрс хуулах	Шимт хөрсийг зөөвөрлөх, стандартын дагуу овоолго үүсгэх	Хуулсан шимт хөрс бүрийг алдагдалгүй зөөвөрлөж овоолсон байна.	Шимт хөрсийг зөөвөрлөж “Газар шорооны үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” MNS5916:2008 стандартын дагуу овоолго үүсгэсэн.	15
					30
8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө					
8.1	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах байршлыг тодорхойлох	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах байршлыг тодорхойлох	Аймгийн БОАЖГ болон Сумын ЗДТГ-аас санал авч газар нутгийг тогтоосон байна.	Эрдэнэс Тавантолгой ХК нь www.tender.gov.mn сайтад ЭТТХК/202310533 дугаартай Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тендерийн урилгыг 2023.10.17-ны өдөр байршуулсан. Сонгон шалгаруулалт хийгдэж байна.	5
8.2		Сонгогдсон газарт суурь судалгаа хийх.	Сонгогдсон нутагт уст цэг, амьтан, ургамлын суурь судалгааг хийсэн байна.		3
8.3		Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлэх	Тэндэр шалгаруулалт явуулж гүйцэтгэгч сонгогдсон байна.		0
					8
9. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө					
9.1.1	Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр	Цаг агаарын улирлын, сарын, 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглах	Урьдчилсан мэдээллийг тогтмол авч үйл ажиллагаанд ашиглах.	Цаг агаарын 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглаж байна. Гэрээт компаниудад албан майл болон viber апп-аар дамжуулж мэдээллийг хүргүүлэн ажилласан.	3
9.1.2		Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилтан албан хаагчдад тогтмол хугацаанд Танилцуулах	Улирал тутас 50-иас багагүй хүнд сургалт орж мэдлэг олгосон байна.	Цогтцэций сумын Онцгой байдлын хэлтэстэй “Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, хойшлуулалшгүй сэргээн босгох, аюулт үзэгдэл техникийн холбогдолтой ослын үеийн хамтран ажиллах гэрээ”-г байгуулж, Галын аюулгүй байдлын танхим, практик хосолсон сургалтыг 5, 10 саруудад зохион байгуулсан. Танхимийн сургалтанд 168 хүн, практик сургалтанд хийт 200 хүн хамрагдсан.	2

9.1.3		Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах	Галын сараа, гал унтраагуурыг хангалттай хэмжээгээр байрлуулсан байна.	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг MNS5566:2020 стандартын дагуу бүрдүүлж, бэлэн байдлыг ханган ажиллаж байна. Гэр кэмпэд галын хор болон утаа мэдрэгчдийг байршуулсан.	2
9.2.1	Үйлдвэрийн ослоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслийн хэрэглээнд байнгын хяналт хийж ажиллана.	Төслийн хэмжээнд ХАБЭА-н 10 журам батлуулж мөрдүүлсэн. Өдөр тутмын тойрох үзлэгээр журмын хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллаж байгаа бөгөөд зөрчлийн бүртгэл, тойрох үзлэгийн бүртгэл хөтөлж байна. Сайтад тохиолдсон аюултай тохиолдол ослыг судлан бүртгэх, сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулан гүйцэтгэлийг бүртгэлжүүлсэн.	3
					10
10. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө					
10.1.1	Ахуйн хог хаягдал	Ахуйн гаралтай хог хаягдлыг ангилан ялгаж дахин ашиглах, зайлуулах арга хэмжээнүүдийг тодорхойлох	Хог хаягдлын ангилан ялгалтыг байнгын хийж ашиглах боломжгүй хог хаягдлыг хамгийн бага түвшинд байлгана.	Хоолны үлдэгдэл хаягдлыг Цогтцэций сумын гахайн аж ахуй эрхлэгч иргэнд, 5 м3 хуванцар хог хаягдлыг сумын төвийн “Дүүрэн тохижилт” ХХК-д хүлээлгэн өгсөн.	2
10.1.2	Үйлдвэрийн хог хаягдал	Үйлдвэрлэлийн гаралтай хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, зориулалтын битүү саванд ангилан ялгаж, хадгалах дахин ашиглах болон үйлдвэрлэгчид нийлүүлэх	Хог хаягдал цуглуулах савыг хангалттай хэмжээгээр байрлуулсан байна.	Цогтцэций сумын “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨААТ ҮГ-тай барилгын хог хаягдлын гэрээг байгуулж 834 тн барилгын хог хаягдлыг сумын нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлж 5.404 сая төгрөгийн төлбөрийг төлсөн байна. Барилгын ажлын бүтээн байгуулалтын үед гарсан 50 тн төмрийн хог хаягдлыг түр хадгалж байгаа ба 585.6 тн модны хог хаягдлыг өвлийн улиралд галлагаанд ашиглахаар хадгалж байна. Бетон зуурмагийн лабораториас гарсан 4 м3 дөрвөлжин шоог Цогтцэций сумын 2 иргэнд хашаанд явган хүний зам хийлгэх, жижиг агуулах байгуулах ажилд дахин ашиглуулахаар өгсөн. “Ханбогд вейст менежмент” ХХК-тай 2023 оны №К10 дугаартай аюултай хог хаягдлын гэрээг байгуулж Хог хаягдлын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлд заасан	3

				шаардлагын дагуу Аюултай хог хаягдлын цэгийг байгуулсан. - Үл нэвчих гадаргуутай, хальж урсахаас хамгаалсан хашилт, хөмсөгтэй - Хур тунадас, нарны тусгалаас хамгаалсан дээвэртэй - Хадгалж буй ААХ-тойгоо урвалд ордоггүй, бат бөх төмөр савтай - Тэмдэг, тэмдэглэгээ, галын хортой	
10.1.3	Энгийн хог хаягдал	Тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-тай гэрээ байгуулах, нийлүүлэх	Дахин ашиглах хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ байгуулан тогтмол нийлүүлнэ.	Цогтцэций сумын “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨАҮГ-тай гэрээг байгуулж 137 тн энгийн хог хаягдлыг сумын нэгдсэн хогийн цэгт төвлөрүүлж 0.822 сая төгрөгийн төлбөрийг төлсөн байна.	2
10.1.4	Бүгд	Стандартын шаардлага хангасан хогийн түр цэг байгуулах	Хог хаягдлын түр цэгийн зөвшөөрөл авч байгуулна.	Ажилчдын түр кемпэд болон барилгын талбайд хог хаягдлын хөрсөнд нэвчилт өгч бохирдуулахааргүй төмөр савыг байршуулсан.	3
					10
11. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр					
11.1.1		Аэрозол: PM2.5, PM10, нийт тоосонцор	Жилийн турш 50 цаг/жил Хүчинтэй хэмжилтийг хийж Гүйцэтгэсэн байна.	Тоосжилтын хэмжилтийг 2023 оны 4, 10 дугаар сард dusttrak DRX 8533 багажаар 3 цэгт хэмжилт хийсэн. Мөн гадаад орчны агаарын шинжилгээг Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гүйцэтгүүлэх үед давхар тоосжилтын хэмжилтийг 8, 10 сард хийсэн.	1
11.1.2	Агаарын чанар	Хийн төлөвт агаар бохирдуулагчийн шинжилгээ	Жилд 2 удаа хэмжилт Хийсэн байна.	Өмнөговь аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар гадаад орчны агаарын шинжилгээг 3 цэг /Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Үндсэн үйлдвэр/-т 2023 оны 8, 10 саруудад гүйцэтгүүлсэн. Шинжилгээний дүнгээр MNS4585:2016 стандартад заасан хүхэрлэг хий (SO ₂) азотын давхар исэл (NO ₂) бага байна.	1
11.1.3		Дуу чимээний хяналт	Жилд 2 удаа буюу намар, Өвлийн улиралд 3 цэгт хэмжилт хийсэн байна.	Гадаад орчны дуу шуугианы хэмжилтийг 7, 10 саруудад гүйцэтгэсэн.	1

11.2.1	Усны чанар	Усны хими, физикийн ерөнхий шинжилгээ	4 худагт жилд 4 удаа шинжилгээ хийлгэсэн байна.	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худгаас усны ерөнхий химийн шинжилгээнд дээж авч, Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэнгийн Усны шинжилгээний лаборатори, “Хан лаб” итгэмжлэгдсэн лабораторид 5, 9, 10 саруудад шинжлүүлсэн. Малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч 7, 9 саруудад шинжлүүлсэн.	1
11.2.2		Усны хүнд металлын Шинжилгээ	4 худагт жилд 1 удаа шинжилгээ хийлгэсэн байна.	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч “Хан Лаб” ХХК-ийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн.	1
11.2.3		Микробиологи	4 худагт жилд 1 удаа шинжилгээ хийлгэсэн байна.	Төслийн үйл ажиллагаанд ашигладаг 2 худаг /НБҮ худаг, ТТЗ худаг/, малчны 1 худаг /Хадан усны худаг/-аас дээж авч Өмнөговь аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн лабораторид шинжлүүлсэн.	1
11.3.1	Хөрсөн бүрхэвч	Хөрсний агрохимийн үзүүлэлт	3 цэгээс жилд 2 удаа	НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Бетон зуурмагийн үйлдвэр, Засварын талбай гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүдийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн.	1
11.3.2		Ерөнхий хими, физик	3 цэгээс жилд 2 удаа	НБҮ төслийн Үндсэн үйлдвэр, Иргэний барилга, Бетон зуурмагийн үйлдвэр гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний химийн үндсэн үзүүлэлтүүд, механик бүрэлдэхүүнийг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн.	1
11.3.3		Хөрсөн дэхь хүнд метал	3 цэгээс жилд 2 удаа	НБҮ төслийн оффис, кемп, түүхий нүүрсний агуулах гэсэн 3 цэгээс хөрсний дээж авч “Нарт шүүн консалтинг” ХХК-ийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид хөрсний нянгийн бохирдлыг 2023 оны 6, 10 саруудад шинжлүүлсэн.	1
11.4.1	Ургамлан нөмрөг	Ургамлын мониторинг	Жилд 1 удаа 15 цэгт хийнэ.	Ургамлын мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар НБҮ-ийн 13 цэгт, хяналтын 2 цэгт гүйцэтгүүлж,	0.5

				нийт 12 овгийн 35 төрлийн 39 зүйлийн гуурст дээд ургамал тохиолдон бүртгэгдсэн.	
11.5.1	Амьтны аймаг	Амьтны мониторинг	Жилд 1 удаа 15 байрлалд хийнэ.	Амьтны мониторингийг “Ворлд Гоби Групп” ХХК-аар төслийн талбай дотор 1 цэг, төслийн талбайгаас гадна 2 цэг нийт 3 цэгт 2 өдөр 2-3 цаг ажиглалт хийсэн. Судалгааны дүнгээр 18 байршлаас 11 зүйлийн 32 бодгаль бүртгэгдсэн.	0.5
					10
12. Удрдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө					
12.1	БОМТ-ний барьцаа хөрөнгө байршуулах		БОМТ-ний барьцаа хөрөнгийг 100 хувь байршуулсан байна.	БОМТ-ний барьцаа хөрөнгийн 50%-ийг тусгай санд байршуулсан.	2
12.2	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайланг ажлын хэсгээр дүгнүүлэх		БОМТ-ийн биелэлтийн тайланг Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-аар дүгнүүлсэн байна.	“Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг 2023 оны 11 дүгээр сарын 01-ны дотор аймгийн БОАЖГ-т хүргүүлсэн.	1
12.3	Жил бүрийн “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө”-г боловсруулж, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаар батлуулах		БОМТ-г БОАЖЯ-аар батлуулсан байна.	НБҮ-ийн төслийн 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖЯ-аар батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажилласан. 2024 оны БОМТ-г батлуулах хугацаа болоогүй байна.	1
12.4	Байгаль орчны хууль, журам, стандартын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор байгаль орчны дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх		Дотоод хяналтын нэгжийн шалгалт хийсэн тайлангаар	Хог хаягдлын удирдлага, зохицуулалтын журам, Газар хөндөх журам, Өнгөн хөрстэй ажиллах журам, Асгаралтын эсрэг авах арга хэмжээний журам, ХАБЭА, Байгаль орчны зөрчил, зөрчилд авах хариу арга хэмжээний журмуудыг тус тус боловсруулж, батлуулсан. Байгаль орчны сургалтыг 8, 9 сард зохион байгуулж гэрээт компаниудын удирдах 11, гүйцэтгэх 50 ажилчид хамрагдсан. Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан төслийн нийт ажилчдын дунд танин мэдэхүйн сургалт орж, АХА тэмцээнийг зохион байгуулсан. Нийт 60 ажилтан оролцсон.	1
					5
12. Нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө					

12.1	Багийн иргэд	Багийн иргэдэд БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнасан байна.	2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралд Байгаль орчны талаар танилцуулж, мэдээлэл өгсөн.	2.5
12.2	Нөлөөллийн бүсийн иргэд, сумын удирдлага, мэргэжилтэн	Төслийн үйл ажиллагааны талаар нөлөөллийн бүсийн иргэдэд жилд 2 удаа танилцуулсан байна.	2023 оны 09 дүгээр сарын 07-ны өдөр Цогтцэций сумын Билгэх багийн Иргэдийн нийтийн хуралд төслийн бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагааны талаар танилцуулсан.	2.5
				5
				98

ХАВСРАЛТ – 16
ОРОН НУТГИЙН ИРГЭДЭД
ТАЙЛАГНАСАН ХУРЛЫН
ТЭМДЭГЛЭЛҮҮД

ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН СИЙРСТ БАГИЙН ИРГЭДИЙН НИЙТИЙН ХУРЛЫН ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр.

Хурлын байршил: Цогтцэций сумаас зүүн урагш 25 км, Сийрст багийн төвд.

Хурлын ирц:

- Цогтцэций сумын Сийрст багийн 90 гаруй малчин,
- Сийрст багийн ИНХ-ын дарга Ц.Мөнхдэлгэр,
- Сийрст багийн Засаг дарга Л.Энхцэцэг,
- Цогтцэций сумын ИТХ-ын дарга Ц.Доржсүрэн,
- Сумын ИТХ-ын нарийн бичгийн дарга Б.Ганболд
- Цогтцэций сумын Засаг даргын орлогч Л.Өлзийнэмэх
- Сумын ЗДТГ-ын Татварын албаны дарга Б.Идэржавхлан
- Сумын ЗДТГ-ын газрын даамал Л.Буд
- Сумын ЗДТГ-ын улсын бүртгэлийн мэргэжилтэн Б.Буянжаргал

Сийрст багийн ИНХуралд “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ий Салбараас оролцсон бүрэлдэхүүн:

- Үйлдвэрлэл, техникийн газрын дарга А.Даваахүү
- Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчны газрын дарга Б.Батсайхан
- ЗББТХГ-ын Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн дарга Б.Бат-Орших
- ЗББТХГ-ын Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Ч.Жигмэд
- ЗББТХГ-ын Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн мэргэжилтэн А.Сумъяа
- ЗББТХГ-ын Захиргааны хэлтсийн олон нийт хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Б.Нарантуяа
- ЗББТХГ-ын Захиргааны хэлтсийн орон нутаг, олон нийттэй харилцах мэргэжилтэн Ц.Дөлгөөнмөрөн
- ХАББОГ-ын Байгаль орчин, усны бодлогын хэлтсийн байгаль орчны мэргэжилтэн Б.Оргил

Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралдааныг ИНХ-ын дарга Ц.Мөнхдэлгэр 2023.10.06-ны өдрийн 16:30 цагт нээж, хэлэлцэх асуудал танилцуулав.

Үүнд:

- Сумын Засаг даргын Тамгын газрын мэдээллийг сонсох
- Бетон зуурмагийн 2 үйлдвэрийн байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээ
- Тавантолгой төмөр замаас салаа төмөр замын ашиглалтын байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээ /БИНХ-д ирсэн малчид хэлэлцэхээс татгалзсан/

Сумын Засаг даргын орлогч Л.Өлзийнэмэх цаг үеийн мэдээлэл, сумаас хийж хэрэгжүүлж байгаа ажлын талаар мэдээлэл өгөв. Уг мэдээлэлээс товч дурдвал, сумын хоёр сургууль нийт 1080 хүүхдийн суудалтай боловч одоогоор 2800 хүүхэд сурч байна. Уул уурхайн нээлттэй ажлын байрны өдөрлөгийг ЭТТ ХК, Энержи, Тавантолгой ХК компаниудтай хамтраад хийсэн.

Ирэх жил сумын 100 жилийн ой болохтой холбогдуулан бүх ажлыг төлөвлөж, гүйцэтгэж байна. Сумын ИТХ-аар 2023 оны төсвийн тодотгол батлагдсан. Цогтцэций сумын орон нутгийн 2023 оны төсөв 59,0 тэрбум төгрөг байсныг 63,0 тэрбум төгрөг болж нэмэгдүүлсэн. Түүнээс аймгийн төсөвт 49,3 гаруй тэрбумыг төвлөрүүлж, 4,0 тэрбум төгрөгийг урсгал зардалд, 750,0 сая төгрөгийг төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээнд, үлдсэн 9,0 тэрбум төгрөгөөр орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтанд зарцуулахаар батлагдсан. Үүнд:

2-р сургуулийг камержуулах ажил 49,0 сая төгрөг, 6-р цэцэрлэгт дроз дэвсгэр, цагаан хэрэглэлд 70,0 сая төгрөг,

6-р цэцэрлэгийн өргөтгөлийг 1,4 тэрбум төгрөгөөр хийж, 80 хүүхэд нэмж хамрагдах боломжтой болсон.

27-р цэцэрлэг 2016 онд ашиглалтагд орсон боловч зарим зайлшгүй шаардлагатай их засварууд байна. Иймээс 195,0 саяаар сантехникийн ажил хийсэн.

30-р цэцэрлэгт Хармагтайн ордын Оюут-Улаан ХХК дотоод тохижилтыг хэдэн жил дараалж хийгээд дуусч байна. Мөн тус цэцэрлэгт сумын төсвөөр 40,0 сая төгрөгөөр гадна тоглоомын талбай, 13,0 сая төгрөгөөр гал тогооны 1-р хоолны тогоо авсан.

Соёлын төвд 65,0 сая төгрөгөөр LED дэлгэц тавьсан.

Ахмадын мөгжлийн төвийн барилгад сумаас 500,0 сая төгрөг төсөвлөсөн, зураг төсвийг аймагт хийж байна.

ХАА-н чиглэлээр мал эмнэлгийн лаборатори 598,0 сая төгрөгөөр Биндэр-Алтай ХХК гүйцэтгээд явж байна.

Аймгийн төсвөөр 120,0 сая төгрөгөөр 4 худаг гаргаад явж байна.

Малын үржил селекцийн ажилд 10,0 сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөн.

Малын тарвага бууц ариутгах машин 62,0 сая төгрөгөөр аваад, хороо бууц ариутгах ажил гүйцэтгэсэн.

Дулааны шугам сүлжээний өргөтгөл аймгийн төсвөөр 1,4 тэрбум төгрөгөөр хийж байна.

Сумаас өмчлөлөөр олгосон бүх газаргаа 0,4-ийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам 220,0 сая төгрөгөөр, энэ онд 300,0 сая төгрөгөөр тавьж байна. Үүнийг дагаад трансформатор, дэд станцууд тавьж байна.

Гэр хорооллын айлуудыг цэвэр усны шугамд холбох ажлыг сумын төсвийн 500,0 сая төгрөгөөр 3-н гудманд тавьж 82 айл өрхийг шугам сүлжээнд холбох боломж үүссэн. Уг ажлыг Цог-Өрнөх ОНӨААТҮГ гүйцэтгэж байна. Аймагас айл өрхийг холбох ажилд 70% хөнгөлж байна.

30-р цэцэрлэгийн бохирыг төв цэвэрлэх байгууламж руу холбох ажлыг 506,0 сая төгрөгөөр хийж байна.

Цогтцэций сум нийт 15 км хатуу хучилттай автозамтай болсон. Энэ онд 1,7 км автозам, явган хүний зам, гэрэлтүүлгийн хамт аймгийн төсвөөс 2,8 тэрбум төгрөгөөр, ЭТТ

ХК-ий хамтын ажиллагааны гэрээний санхүүжилтээр хийж байна. Ирэх жил 4,4 км автозам тавихаар зураг хийгдэж байна.

Сумаас урагш 6,0 км замын зураг төсөв хийгдэж байна.

Сум дотрохи замын засварын ажил бас хийгдэж байна.

Сумын эрчимд аймгийн төсвөөр 248,0 сая төгрөгөөр экскаватор авч өгсөн.

Цогтцэцги сумын бүх гудамжийг гэрэлтүүлэхэд 1700 гэрлийн шон шаардлагатай байгаа. Энэ 2023 онд 462,0 сая төгрөгөөр төв гудамж болон ямаан хүрэн хорооллын 5-н гудамж, цэций уул хороолол, мөн 200,0 сая төгрөгөөр шинэ хотхон, цагаан-овоо хороололд гэрэлтүүлгийн ажил хийгдэж байна.

Дулааны тугам сүлжээний өргөтгөлийн зураг аймгийн төсвөөр 100-аад сая төгрөгөөр хийж байна.

Уурын зуухыг 2019 онд шинэчилсэн ч өнөөдөр хүчин чадал нь хүрэхгүй бна. Иймээс энэ онд 1,5 тэрбум төгрөгөөр хүчитгэж байна. Цэций хороолол орчимд 8 мв чадалтай уурын зуухыг 4,8 тэрбум төгрөгөөр ирэх жил шинээр нэмж барихаар төлөвлөж байна.

Хогийн машин ЭТТ ХК нэг машин өгөөд, нийт 3-н орчин үеийн автомашинтай болсон.

Энэ 2023 онд 800 орчим нохой устгасан байна.

Тамгын газрын үүдний хэсэг, хурлын залыг зассан. Ирэх жил дахин өөр хэсгийг засна.

Цагаан-овоо багийн төвийн барилгыг аймгийн төсвөөр 1,3 тэрбум төгрөгөөр барьж байна.

Төрийн албан хаагчид болон ахмадуудад нэн шаардлагатай 16-н айлын орон сууц худалдан авахад аймаг 2,3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө гаргасан.

31-р цэцэрлэгийн барилгыг 2021 онд худалдаж авсан байсныг сумын Онцгой байдлын хэлтэст шилжүүлж өгөхөөр болсон.

ЭТТ ХК ирнэ суурьшлын бүсэд оффис, орон сууц, сургууль, цэцэрлэг барихаар төлөвлөж байна.

Сумын 100 жилийн хүрээнд 25 ажлын зураг төсөв хийгдэж байна гэх зэрэг мэдээллийг сумын Засаг даргын орлогч өгөв. Мөн үүний дараа сумын ЗДТГ-ын мэргэжилтнүүд өөр өөрсдийн ажлын чиглэлээр иргэдэд нэг шаардлагатай мэдээллүүдийг товч товч өгөв.

Үүний дараа иргэдээс асуулт, санал хүсэлтүүд тавив. Иргэд:

- Иргэд лог шатаахад торгодог, сум болоход торгодоггүй. Хог ихээр ил задгай шатааж, агаар бохирдуулж байна. Шатаах зориулалтын зуухтай болмоор байна.
- Хуучин нүүрсний шороон замыг ЭТТ ХК дүйцүүлэх нөхөн сэргээлт хийж байгаа нь гээд баахан машинаар сэндийчээд бүр машин мотоцикл явахааргүй болгочихлоо.
- Зүүн судгийн сайр ухаад буцаагаад булаад авч гэсэн булаагүй.
- Сумын төсвийн 62 тэрбум төгрөгөөс 9 тэрбум үлдсэн гэлээ, тэндээ өвс авах төлөвлөгөөн үү?

- Ковидын үед сум тойруулаад ухсан нүхээ булахгүй бол сумынхан тэнд хогоо хаяад байна.
- Мал эмнэлгийн лабороторитой болмоор байна. Мал нядалгааны цэгтэй болмоор байна. Малчид өөрсдөө малаа зардаг цэгтэй болмоор байна.
- Уул уурхайн энэ нийт компаниуд бүгд өвс тэжээлээр тусламаар байна.
- Ямар ч хяналтгүйгээр, хаанаас бүү мэд, гарал үүсэл тодорхойгүй мах ихээр орж ирээд байна. Малчид махаа зармаар байна. Гэтэл энд тэндээс ирсэн мах гээд заруулахгүй зах зээл булаагаад байна.
- Энэ олон уул уурхайн компаниуд малчдаас мах авдаггүй. Малчдаас мах авья гэхэд дорхноо 1000 мал бий болно.
- Малчдаар БОНУ хэлэлцүүлнэ л гэж ирдэг, тэгээд дахиж бараа нь харагддаггүй гэх мэт санал шүүмж давхардан гаргав.

“Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ий хуралд очсон бүрэлдэхүүн байгаль орчны талаар болон хамтын ажиллагааны талаарх мэдээлэл өгөв түүний дараа багийн малчдаас мөн асуулт, санал, хүсэлтүүд тавив.

Сийрст багийн малчдаас ЭТТ ХК-д хандсан асуулт, санал, хүсэлтүүд:

- ЭТТ ХК-ийн баяжуулах үйлдвэр барьж байгаагийн тэнд задгай булаг байсан, тэр яасан бэ, байгаа юу? Баяжуулах үйлдвэрт нөөцийн цөөрөм байдаг, түүнийг тойрсон саарайсан хашаа байдаг, завсраар нь мал орж үхдэг. Тэр хашаа бэлчээр багасгаад, ямар учиртай цөөрөм бэ?
- ЭТТ ХК энэ олон хятдаа хэзээ нутгаас маань гаргах вэ?
- Гүний усны байдал юу болж байна, загийн усны хоолойнус ашиглаад эхэлсэн үү, усны нөөц, түвшингийн байдал ямар болж байгаа вэ?
- Машины очёр хэцүүдлээ. Хаагуур хамаагүй давхиад тоос шороо хэцүүдлээ. Зогсоолоо томсгож, машинаа хурдан татаж баймаар байна. Мал туугаад явж байхад нүүрс тээврийн шаланзнууд зогсдоггүй сигналдаад гардаг. Тэр жолооч нарт сургалт хийж, зөвлөж хэлмээр байна ЭТТ.

Сийрст багийн Засаг дарга Энхцэцэг:

- Орон нутгийн иргэдэд нүүрс хөнгөлөлттэй худалдах олгох боломж гаргах хэрэгтэй байна. Нутгийн иргэд өвлийн хэрэглээний нүүрс авах гэхэд онлайнаар захиал гээд нүүрс нэг тн нь 110,000₮ байна.
- Энержи ресурс компани Цогтцэций сумын иргэдэд нэг өрхөд 2 тн-оор тооцоод 7000 тн угаасан нүүрс олгохоор шийдсэн. Тэгэхэд Эрдэнэс Тавантолгой ХК яаж шийдэх гэж байна.
- Цагаан-Овоо багийн төв 1,9 тэрбум төгрөгөөр сумын төв дээр баригдаж байгаа. Сийрст багийн төвийн барилгад шаардагдах 2,0 тэрбум төгрөгийг ЭТТ ХК шийдэж, багийн төвийн барилга барьж өгөөч гэж иргэдийнхээ өмнөөс хүсч байна.
- Орон нутгийн иргэдээс ажилд аваачээ. Баяжуулах үйлдвэр дээрээ орон нутгийн иргэд авна гэсэн яасан бэ. Баяжуулахад Сийрст багаас голчлон ажилд авах хэрэгтэй.
- Нутгийн малчдын малын махыг уул уурхайнууд хэрэглээндээ аваачээ.
- Малын бэлчээрийн гүн өрмийн 10-н худаг гаргаж өгөх яасан бэ?

- “Энержи Ресурс” ХХК сумын иргэдэд хүү багатай мөнгөөр төсөл хэрэгжүүлж байна, үүнийг бас ЭТТ ХК хэрэгжүүлээчээ.
- Танай томоохон бүх л төсөл Сийрстэд хэрэгжинэ. Энэ багийн малчдыг гадаад дотоод явуулж туршлага судлуулмаар байна.
- Малчдад, хориулсан бодлого гаргах хэрэгтэй байна ЭТТ ХК.
- Малчдыг жилд эрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээнд хамруулах хэрэгтэй байна.
- ТТJVCO NORMOUNT-ийн цалин эхлэхдээ л хэд байсан хэвээрээ байна. ЭТТ ХК энэ гэрээтүүд, туслан гүйцэтгэгч компаниудын ажилчдынхаа цалин мөнгө нэмэгдүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна.

“Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ий зүгээс багийн хуралд ирж, асуулт асуусан малчдад дараахь хариулт тайлбарыг өгөв.

Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн дарга Б.Бат-Орших:

- Баяжуулах үйлдвэрийн тэнд булаг байсан, одоо хэвээр байгаа, шүүрлийн усыг буцаагаад байгальд нь шингээж байгаа. Хөв цөөрөм байгуулаад...
- Баяжуулахад цооног ерөмдсөн ч худаг хэлбэрээр ашиглаагүй байгаа.
- Баяжуулах үйлдвэрийн төсөлд 600 гаран хvн ажиллаж байгаа үүний 200 нь хятад ажилчид байгаа. Эдгээр ажиллагсад суман дээр энгийн иргэд шиг зорчихгүй байгаа. Зөвхөн амрах кемп, ажлын талбай хоёрын дунд зорчдог, кемпээс гадуур зөвхөн хөтөч, орчуулагчийн хамт зорчиж байгаа.
- Загийн усны хоолойн гүний ус огт ашиглаж эхлээгүй байгаа. Ирэх оны 1-р улиралд ашиглалтад өгнө. Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийг ирэх оны 5 сарын 31-н гэхэд ашиглалтад өг гэж ЗГ үүрэг өгсний дагуу ажиллаж байна.
- Өмнөговь аймаг дахь Политехникийн коллеж дээр 4-5 сарын сургалт зарлаад, нийт 100-н баяжуулалтын оператор сургаад ажилд авна.

Үйлдвэрлэл, тех. икийн газрын дарга Даваахүү:

- Малчдад нүүрс тээврийн шланзнууд зам тавихгүй байгааг тээврийн хэлтсээр уламжилж хэлүүлье.
- Нүүрс хөнгөлөлттэй олгох талаар сумын Засаг даргаас албан хүсэлт ирүүлбэл шийдвэрлэгдэхэд дөхөм болно.
- Сийрст багийн төвийн барилгын асуудлыг уламжилъя.
- Бэлчээрийн 10-н худаг гаргахаар тендер зарлагдаад явж байгаа.
- Малчид руу чиглэсэн төсөл хөтөлбөрийг орон нутаг хариуцсан мэргэжилтнүүд анхаараарай.
- Малчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах талаар уламжилъя.
- ТТJVCO, NORMOUNT компаниудын цалин болон бусад дотоод асуудлуудад манай компани оролцдоггүй, дараагийн хуралд тухайн компаниудын төлөөллийг авч ирж болно.
- НАЛТөвийн 2 дахь төсөл бас эхэлнэ, орон нутгаас хүмүүсийг сургаж авах зорилготой байгаа.
- Зам дээр очёр нэмэгдсэн нь зам дээр осол гарсан, хил хаасантай холбоотой. Удахгүй энэ байдал зүгээр болно.

Цогцэций сумын Засаг даргын орлогч Л.Өлзийнэмэх:

- ЭТТ ХК-д нүүрсний тээвэрлэлт хийхэд 2000 машин хэрэгтэй гэсэн, гэтэл 7000 машин бүртгэсэн. Очёр дүүрэхээр зам дүүрдэг, зам дүүрэхээр орон нутгийн иргэд, зорчигчид замын хажуугаар зорчих болдог. Энэ нь авто замын осол гарах нөхцлийг бүрдүүлж байна. Сүүхэн хэдхэн хоногийн өмнө сумын 3-н иргэн нүүрс тээврийн машинд дайруулсан авто осол гарч эмгэнэлтэй үйл явдал болсон.
- ЭТТ ХК сумтай хамтран ажиллах төлөвлөгөө жил бүр баталдаг байсан. 2023 онд энэ төлөвлөгөө батлагдаагүй, тиймээс хуучин хийгддэг байсан ажлууд хөрөнгө оруулалтууд хийгдээгүй. ЭТТ ХК одоо тусдаа орон нутагт суманд төсөв баталж, ажил хэрэг болгоход анхаарах хэрэгтэй байна.
- Орон нутгаас ажилтан авах тухайд сум, орон нутагт өгөөжтэй байдлаар зохицуулалт хийж баймаар бна

Цогцэций сумын ИТХ-ын төлөөлөгч, Сийрст багийн малчин Баярмагнай:

- Баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлын далангийн талаар мэдээлэл өгөөч. Хариулт: ТУХХ-ийн дарга Б.Бат-Орших сая сумын ИТХ-д оруулаад дэмжигдээгүй тэгээд дараагийн байршлаа судалж байна.

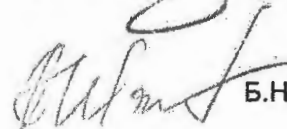
Сийрст багийн ИТХ-ын дарга Ц.Мөнхдэлгэр: - ЭТТ ХК ганц өөрийн компаниас гадна бусад гэрээт, шулан гүйцэтгэгч компаниудын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж анхаарч байгаагээ

Ингээд Эрдэнэс Тавантолгой ХК-тай холбоотой асуулт, хариулт дуусч хурлаас гарав.

Тэмдэглэлтэй танилцсан: Төслийн удирдлага,
хөгжлийн хэлтсийн дарга

Б.Бат-Орших

Тэмдэглэл хөтөлсөн: Захиргааны хэлтсийн
олон нийт хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

Б.Нарантуяа

Сийрст багийн Иргэдийн нийтийн хуралд оролцсон малчдаас

“Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-д хандаж гаргасан саналууд:

- ЭТТ ХК-ийн баяжуулах үйлдвэр барьж байгаагийн тэнд задгай булаг байсан, тэр яасан бэ, байгаа юу? Баяжуулах үйлдвэрт нөөцийн цөөрөм байдаг, түүнийг тойрсон саарайсан хашаа байдаг, завсраар нь мал орж үхдэг. Тэр хашаа бэлчээр багасгаад, ямар учиртай цөөрөм бэ?
- ЭТТ ХК энэ олон хятдаа хэзээ нутгаас маань гаргах вэ?
- Гүний усны байдал юу болж байна, загийн усны хоолойнус ашиглаад эхэлсэн үү, усны нөөц, түвшингийн байдал ямар болж байгаа вэ?
- Машины очёр хэцүүдлээ. Хаагуур хамаагүй давхиад тоос шороо хэцүүдлээ. Зогсоолоо томсгож, машинаа хурдан татаж баймаар байна. Мал туугаад явж байхад нүүрс тээврийн шаланзнууд зогсдоггүй сигналдаад гардаг. Тэр жолооч нарт сургалт хийж, зөвлөж хэлмээр байна ЭТТ.
- Орон нутгийн иргэдэд нүүрс хөнгөлөлттэй худалдах олгох боломж гаргах хэрэгтэй байна. Нутгийн иргэд өвлийн хэрэглээний нүүрс авах гэхэд онлайнаар захиал гээд нүүрс нэг тн нь 110,000₮ байна.
- Энержи ресурс компани Цогтцэций сумын иргэдэд нэг өрхөд 2 тн-оор тооцоод 7000 тн угаасан нүүрс олгохоор шийдсэн. Тэгэхэд Эрдэнэс Тавантолгой ХК яаж шийдэх гэж байна
- Цагаан-Овоо багийн төв 1,9 тэрбум төгрөгөөр сумын төв дээр баригдаж байгаа. Сийрст багийн төвийн барилгад шаардагдах 2,0 тэрбум төгрөгийг ЭТТ ХК шийдэж, багийн төвийн барилга барьж өгөөч гэж иргэдийнхээ өмнөөс хүсч байна.
- Орон нутгийн иргэдээс ажилд аваачээ. Баяжуулах үйлдвэр дээрээ орон нутгийн иргэд авна гэсэн яасан бэ. Баяжуулахад Сийрст багаас голчлон ажилд авах хэрэгтэй.
- Нутгийн малчдын малын махыг уул уурхайнууд хэрэглээндээ аваачээ.
- Малын бэлчээрийн гүн өрмийн 10-н худаг гаргаж өгөх яасан бэ?
- “Энержи Ресурс” ХХК сумын иргэдэд хүү багатай мөнгөөр төсөл хэрэгжүүлж байна, үүнийг бас ЭТТ ХК хэрэгжүүлээчээ.
- Танай томоохон бүх л төсөл Сийрстэд хэрэгжинэ. Энэ багийн малчдыг гадаад дотоод явуулж туршлага судлуулмаар байна.
- Малчдад зориулсан бодлого гаргах хэрэгтэй байна ЭТТ ХК.
- Малчдыг жилд эрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээнд хамруулах хэрэгтэй байна.
- ТТJVCO, NORMOUNT-ийн цалин эхлэхдээ л хэд байсан хэвээрээ байна. ЭТТ ХК энэ гэрээтүүд, туслан гүйцэтгэгч комданиудын ажилчдынхаа цалин мөнгө нэмэгдүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна.
- ЭТТ ХК-д нүүрсний гэзвэрлэлт хийхэд 2000 машин хэрэгтэй гэсэн, гэтэл 7000 машин бүртгэсэн. Очёр дүүрэхээр зам дүүрдэг, зам дүүрэхээр орон нутгийн иргэд, зорчигчид замын хажуугаар зорчих болдог. Энэ нь авто замын осол гарах нөхцлийг бүрдүүлж байна. Саяхан хэдхэн хоногийн өмнө сумын 3-н иргэн нүүрс тээврийн машинд дайруулсан авто осол гарч эмгэнэлтэй үйл явдал болсон.
- ЭТТ ХК сумтай хамтран ажиллах төлөвлөгөө жил бүр баталдаг байсан. 2023 онд энэ төлөвлөгөө батлагдаагүй, тиймээс хуучин хийгддэг байсан ажлууд хөрөнгө оруулагчид хийгдээгүй. ЭТТ ХК одоо тусдаа орон нутагт суманд төсөв баталж, ажил хэрэг болгоход анхаарах хэрэгтэй байна.

- Орон нутгаас ажилтан авах тухайд сум, орон нутагт өгөөжтэй байдлаар зохицуулалт хийж баймаар бна
- Баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлын далангийн талаар мэдээлэл
- ЭТТ ХК ганц өөрийн компаниас гадна бусад гэрээт, туслан гүйцэтгэгч компаниудын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж анхаарч байгаагчээ.

Саналыг нэгтгэсэн: Захиргааны хэлтсийн
олон нийт хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

Б.Нарантуяа

**Цогтэций сумын Билгэх багийн
Иргэдийн нийтийн хурлын тэмдэглэл**

2023 оны 09 дүгээр 07-ны өдөр

Цогтэций сум, Билгэх баг

Билгэх багаас:

Билгэх багийн Засаг дарга Б. Жаргал,
Билгэх багийн Иргэлийн хурлын дарга Х.Наймдаа,
Цогтэций сумын Тамгын газрын нийгмийн ажилтан А.Буянаа,
Цогтэций сумын Газрын албаны туслах ажилтан Б.Буяннэмэх,
Билгэх багийн малчид, иргэд,

Эрдэнэс Тавантолгойн ХК-с:

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчны газрын дарга Б.Батсайхан,
Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн дарга Б.Бат-Орших,
Захиргааны хэлтсийн дарга Ж.Алдармаа,
БОУБХэлстийн мэргэжилтэн Д.Отгонсайхан,
ЗХэлтсийн Орон нутаг, Олон нийт хариуцсан мэргэжилтэн Ц.Дөлгөөнмөрөн нар оролцлоо.

Эрдэнэс Тавантолгой ХК-ийн товч мэдээлэл:

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчны газрын дарга Б.Батсайхан:

Эрдэнэс Тавантолгой ХК Өмнөговь аймагтай хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулан ажилладаг. Мөн сумтай хамтын ажиллагааг шинэ түвшинд гаргахын төлөө ажиллаж байна. Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд тодорхой ажлууд хийгдэж байгааг та бүхэн мэдэж байгаа. Энэ удаа танай багийн иргэдийн нийтийн хуралд оролцож та бүхний санал хүсэлтийг сонсохоор Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн дарга Б.Бат-Орших, Захиргааны хэлтсийн дарга Ж.Алдармаа, холбогдох мэргэжилтнүүдийн хамт ирсэн. Байгаль орчны талаар жил бүр тодорхой ажлууд хийгдэж байдаг энэ жил 16 худаг гаргахаар төсөвт суулгасан байгаа бөгөөд үүнээс 10 хугагийг малчдад гаргаж өгнө. Энэ ажлын дагуу захиалга хийгдэж үнэлгээний хороо байгуулагдсан. Тендер шалгаруулалт амжилттай болохоор сум орон нутгийн удирдлага, малчид иргэдээс санал авч хаана өрөмдлөг хийж худаг гаргах асуудлыг шийдвэрлэнэ.

Төслийн удирдлага, хөгжлийн хэлтсийн дарга Б.Бат-Орших:

Манай компани Загийн усны хоолойн ус хангамжийн төсөл, нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслүүд хэрэгжүүлж байна. Загийн усны хоолойн ус хангамжийн төслийн ажил яг танай билгэх багийн нутаг дэвсгэрт явагдаж бид малчид ард иргэдтэй байнга уулзан санал бодлыг сонсох, нөлөөллийн бүсийн айлуудад санхүүгийн болон бусад дэмжлэг үзүүлж ирсэн. Мөн өрхийн орлогыг дэмжих зорилгоор төслийн гүйцэтгэгч нарт хүсэлт тавьж худалдан авалт хийлгэдэг. Жишээ нь Загийн усан хоолойн гүний усны орд дээр ажилласан гэрээт компани болох ЧММ ХХК болон САН ХХК-иудын түншлэл малчид болон иргэдээс үхэр, тэмээ, хонь, ямааны мах, сүү тараг гэх мэт нийт 6.023.000 төгрөгний шууд худалдан авалт хийсэн, үүнтэй адил малчид болон иргэдэд дэмжлэг үзүүлж хамтарч ажилласан ажлууд их байгаа та бүхэн мэдэж байгаа байх. Мөн бид энэ тал дээр цаашдаа анхаарч ажиллах үүднээс та бүхний саналыг удирдлагууддаа хүргүүлж ажиллана.

Орон нутаг олон нийт хариуцсан мэргэжилтэн Ц.Дөлгөөнмөрөн:

Эрдэнэс Тавантолгой ХК-ийн нийт ажилчдын 30% нь орон нутгийн иргэд байдаг цаашид ч нэмэгдүүлэхээр зорин ажиллаж байна. 2022 онд Цогтцэций суманд болсон нээлттэй ажлыг байрны өдөрлөгөөр нийт 63 ажилтан авсан бөгөөд үүнийн 14 нь Билгэх багийн иргэд байсан. Мөн энэ жил 12 хүнийг ажлын байраар хангасанаас Билгэх багийн малчин Чулуунцэцэгийн Батхуяг, Охиноогийн Ууганбаатар, Баяржаргалын Баяржавхлан гэсэн 3 иргэнийг ажилд авсан.

Мөн 2023 оны 08 дугаар сарын 15-ны өдөр манай ЗУГазрын дарга Н.Анун багийн засаг дарга нартай уулзалт хийсэн. Энэ уулзалтын үеэр багийн засаг дарга нараас намрын улиралд өвс тэжээл хямд байхад өвс тэжээлээ бэлдэх, өвс тэжээлийг холоос татдаг тул өвс тэжээл татах машин болон түлшний асуудлыг шийдвэрлээд өгвөл бид хямд төсвөөр их хэмжээний өвс татна гэсэн саналыг хэлсэн. Энэ саналын дагуу бид гэрээт компаниудын орон нутаг хариуцсан мэргэжилтнүүдтэйгээ хуралдаад Эрдэнэс Тавантолгой ХК болон гэрээт компаниудын хамтарсан нийгмийн хариуцлагын хүрээнд орон нутагт хийгдэх 2023 оны ажлын төлөвлөгөөнд суулгаж шийдвэрлэхээр ажиллаж байна. Энэ асуудлыг хэрхэн шийдсэн талаар мэдээллийг та бүхэнд ирэх долоо хоногт багийн засаг даргаар дамжуулж өгнө.

Бид цаашдаа Өмнөговь аймгийн политехникийн коллежтэй хамтран ажиллаж Цогтцэций сумын иргэдээ сургалтанд суулгаж мэргэшүүлэн ажлын байраар хангахаар төлөвлөгөөндөө тусган ажиллаж байна.

Цогтцэций сумын Билгэх багийн Засаг дарга Жаргал:

Та бүхэний тавьж байгаа саналыг сонсоод нэг зүйл хэлэх нь зүйтэй байх. Би өмнө нь ч бас та бүхэнд хэлж байсан. Эрдэнэс Тавантолгой ХК-ийн хувьд бол маш том компани, маш олон гэрээт болон гүйцэтгэгч компаниудтай үүнийгээ дагаад хяналт өндөртэй. Хоол үйлдвэрлэлийн хувьд бүх зүйл дээр өндөр хяналт тавьж ажилладаг. Хоол үйлдвэрлэлийн бүх бүтээгдхүүн ялангуяа мах, махан бүтээгдэхүүний хувьд гарал үүсэл тодорхой, стандарт, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан бүтээгдэхүүнийг хэрэглэх шаардлагатай байдаг. Учир нь энэ олон ажилчдыг эрүүл мэнд, хүнсний аюулгүй байдлын асуудал яригдаж байдаг учир өндөр хариуцлагатай байдаг. Ийм учир малчдын гар дэрээс мал, махны худалдан авалт хийнэ гэдэг бол хэцүү.

Харин өвөл болохоос өмнө өвс, ногоон тэжээл татан авах асуудлыг хамгийн эхэнд шийдэж өгөх хүсэлтийг шийдвэрлүүлэх саналтай байна.

Захиргааны хэлтсийн дарга Ж.Алдармаа:

Та бүхний ярьж хэлсэн санал хүсэлтүүдийг бид сонслоо. Энэ хуралд манай ЗУГазрын дарга Н.Анун дарга ирж оролцох байсан боловч ажлын нөхцөл байдлаас шалтгаалан ирж оролцож чадсангүй. Та бүхний гаргасан хүсэлтийн дагуу өвс, тэжээл татах ажилд машин техник, түлшээр туслах асуудлыг яаралтай шийдвэрлэж ирэх 7 хоногт хариу мэдэгдэнэ.

Билгэх багийн малчид, иргэдээс гаргасан санал хүсэлт

1. Намар эрт хангай газраас өвс, ногоон тэжээл татан авахад тээврийн хэрэгсэл, түлшний асуудлыг шийдвэрлэж дэмжлэг үзүүлэх,
2. Малчдын гар дэрээс мал, мах, сүү цагаан идээ худалдан авч өрхийн орлого нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх,
3. Малчдад худаг гаргаж өгөх,
4. Билгэх багийн иргэд, малчдын хүүхдүүдийг ажилд авах,

ХУРЛЫН ТЭМДЭГЛЭЛ ХЯНАСАН:
Хөлөлмөрийн аюулгүй байдал,
Байгаль орчны газрын дарга

Б.Батсайхан

ХУРЛЫН ТЭМДЭГЛЭЛ ХӨТӨЛСӨН:
Орон нутаг олон нийт хариуцсан мэргэжилтэн:

Ц.Дөлгөөнмөрөн

ХАВСРАЛТ – 15
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ДОТООД
ЖУРАМ, СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ,
БАРЬЦАА ТӨЛБӨР
БАЙРШУУЛСАН БАРИМТ

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД. КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР

ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТЭС

ХОГ ХАЯГДЛЫН УДИРДЛАГА ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар:

NOR-HSE-ENV-PRC-001

Төлөв	Компани	Нэр	Тайлбар тушаал	Гарын үсэг	Огноо
Баталсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Нв Бишадина	Төслийн захирал		2023.01.19
Хянасан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Changshu Gad	ХАБЭАБО-НЫ менежер		2023-2-7
Боловсруулсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б.Батмандэх	ХАБЭАБО-НЫ ахлах ажилтан		2023-01-19
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Б.БАТ-Орших	ТЭХХ-ийн ДАРГА		2023.02.05
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Д.Цэнгэлнарцагя	БЭДЭМЧЛЭЛТИН ИНЖЕНЕР		2023.01.23

2023-01-19

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД. КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР

ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТЭС

АСГАРАЛТЫН ЭСРЭГ АВАХ АРГА ХӨМЖӨӨНИЙ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар:

NOR-HSE-ENV-PRC-004

Төлөө	Компани	Ажлын тушаал	Ажлын үсэг	Огноо
Баталсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б. Бүгдэл	Төслийн Сэргийн	2023.01.19
Хянасан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Chang Shu Gao	ХАБЭАБО- ны менежер	2023-2-27
Боловсруулсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б.Галмандах	ХАБЭАБО- ны ахлах ажилтан	2023-01-19
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Б.Бат-Орших	ЭТТХК-ийн ДАРГА	2023.02.08
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Д.Цэцэгдэндэв	Б.А.С.Х.Х-ийн ИНЖЕНЕР	2023.01.23

2023-01-19

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД. КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР

ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТЭС

ГАЗАР ХӨНДӨХ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар:

NOR-HSE-ENV-PRC-002

Төлөв	Компани	Нэр	Албан тушаал	Гарын үсэг	Огноо
Баталсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Чанг Шу Гао	ХАБЭАБО-ны менежер		2023.01.19
Хянасан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б.Галмандаа	ХАБЭАБО-ны ахлах ажилтан		2023-02-27
Боловсруулсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	ЭТТ ХК	ТЭХХ-ийн дарга		2023-01-19
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Б.Бат-Орших	Баянчэляятын инженер		2023.02.05
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Д.Цэнгэянаргая	Баянчэляятын инженер		2023.01.23

2023-01-19

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД. КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР

ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТЭС

ӨНГӨН ХӨРСТЭЙ АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар:

NOR-HSE-ENV-PRC-003

Төлөв	Компани	Нэр	Ажлын тушаал	Гарын үсэг	Огноо
Баталсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Н.Орших	Туслах		2023.01.19
Хянасан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Shang Shu Cao	ХАБЭАБО-ны менежер		2023-1-19
Боловсруулсан:	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б.Галманди	ХАБЭАБО-ны ажлын ажилтан		2023-01-19
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Б.Бат-Орших	ТЭХХ-ийн дарга		2023.02.05
Танилцсан:	ЭТТ ХК	Д.Цэнгэянгаря	Б.Ажлын ажилтан инженер		2023.01.23

2023-01-19

北方国际

NORINCO International

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД.- КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР

ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТЭС

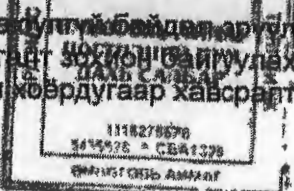
ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ ЭРҮҮЛ
АХУЙ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗӨРЧИЛ, ЗӨРЧИЛД
АВАХ ХАРИУ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖУРАМ

Баримт бичгийн дугаар:

NOR-HSE-SAF-PRC-008

Төлөв	Компани	Нэр	Албан тушаал	Төрийн үзэг	Огноо
Баталсан	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Hu Guo Qing	Төслийн захирал		2023.02.18
Хянасан	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Chang Shu Gao	ХАБЭАБО - ны менежер		2023.02.18
Боловсруулсан	"Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар"	Б.Галмандах	ХАБЭАБО - ны ахлах ажилтан		2023.02.18
Танилцсан	ЭТТ ХК	Б.Бат-Орших	ТУХУ-ийн дарга		2023.03.05
Танилцсан	ЭТТ ХК	А.Цэндэмүрэн	БАЯНЧИГААТЫН МАЖЕНЕР		2023.02.25

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг ахуйн сургалт зохион байгуулах журмын хөвдугаар хавсрагт

Сургалтын бүртгэлийн хуудас

Өдөр	2023.08.31		Тайм	Эхлэх цаг	3:20	Төгсөх цаг	16:41
Төрөл	Байгаль орны сургалт						
Сургалт өгсөн	Байгаль орны супербайр Х.Билгүүн						
№	Сурал	Нэр	Холбооног дугаар	Ажлын үзвэл	Харгалсан	Тайлан үнэ	
1	Бэдэм сүрэн	Хэтэн сайхан	UM 01301212	ХЭБЭЭ	Төлвө цэмхэг	ХЭТЭН СЫХУН	
2	Фуджасуртн	Намсрацнаов	ОЮ 92060210	ХЭБЭЭ	Тооног байр		
3	Б	Авангубаши	УТ8409223	ХЭБЭЭ	БҮК		
4	Эрэнбэлтэр	Алтан		ХАБЭЭ	Хөтөлгөө		
5	Анхуй Велл	Анхуй		ХАБЭЭ	Дол.Баян Хөдө		
6	Пүрөв	Чамба	УБ-7410274	ХЭБЭЭ	НЭХТ-ХН		
7	Дүрэг	Бусад	9908-580	ХЭБЭЭ	Б.М.ХН		
8	Бэлтгэгч	Чамба	8992577	ХАБЭЭ	ЭЗО	Чамба	
9	Додарсар	Намсрацнаов	85111708	ХЭБЭЭ	ЭДО		
10	Эрдэнэ	Эрдэнэ	80591886	КАБ	Төлвөг	Эрдэнэ	
11	Амсан	Амсан	8577096	ХАБ	АХ		
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

ИРЦИЙН БҮРТГЭЛ / TRAINING SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар/ Reference No:

№	Компани	Регистер	Албан тушаал	Овог, Нэр
	ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:		2023. 09. 10	
	СЭДЭВ / SUBJECT:		Байгаль орны сургалт	
	СУРГАГЧ БАГШ / TRAINER		Х.Билгүүн	
1	ЭВ ЭЕ ОЧ ХХК	ИЙ 97021417	туслах	Танбат Баасансүрэн
2	ЭВ ЭЕ ОЧ ХХК	БЮ98020955	ТУСЛАХ	САЛРИЙ ХИШНГДАЛАЙ
3	ЭВЭЕОЧ	Б399050611	туслах	Налсүрэн Цолоо
4	ЭВЭЭЭЭЭЭ	01472032375	ТУСЛАХ	ЖАВ, БУЯНТӨР
5	ЭВ ЭЕ.ОУ	РЙ01231011	туслах	Эрдэнэс Төсөл
6	ЭВ Х ОУ	УК0403042410		
7	ЭВ ЭЕ ОУ	УК04240310	туслах	Хуандаатар
8	ЭВЭЕОУ	ПВ80071414	Ажилчин	Б.Батбаяр
9	ЭВ ЭЕ ОУ	ПК99021816	Ажилчин	Б.Камтамтох
10	ЭВ ЭЕ ОУ	РЙ76061874	Ажилчин	Б.Батшаргал
11	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	РЙ81121407	Ажилчин	Б.Амгалан
12	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	РЙ84032909	Ажилчин	Б.Энхшил
13	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	РЙ76041300	Ажилчин	Б.Энхцэцэг
14	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	РЙ85052710	Ажилчин	Б.Тамбаатар
15	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	НА89041878	Ажилчин	Т.Тамбура (голбар) 96
16	ЭВ ЭЕ ОУ ХХК	НГ01290412	— X —	Д.Дамнямсар
17	Уулз	туслах	Уулз	
18				
19				
20				
21				

ИРЦИЙН БҮРТГЭЛ / TRAINING SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

№	Компани	Регистр	Туслах	Овог, Нэр
	ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:		2023. 09. 10	
	СЭДЭВ / SUBJECT:		Байгаль эргэн сургалт	
	СУРГАГЧ БАГШ / TRAINER		Х.Билгүүн	
1	ЭБЭ ОУ	ОН05232012	Туслах	Д.Б. Нямбаяр
2	ЭБЭ ОУ	ГОО4242910	Туслах	П. Баяршигын.
3	ЭБЭ ОУ	РН00240211	Мужаан	Х. Түвшин
4	ЭБЭ ОУ	РЙ00280715	Мужаан	Ө.Сүх-Эргэнх.
5	ЭБЭ ОУ	ПЕ86011619.	Мужаан	З. Зүрэгбаяр
6	ЭБЭ ОУ	ОЮ85060577	Мужаан	Э. Улаанбаяр
7	ЭБЭ ОУ	УЛ03282918	Туслах.	Ш. Содном.
8	ЭБЭ ОУ	УН02310518	Туслах	А. Сорогзонболд
9	ЭБЭ ОУ	СЗ80071610	Мужаан	Л. Доржсүрэн
10	ЭБЭ ОУ	НЮ45102509	Арматур	Н. Одоотуяа
11	ЭБЭ ОУ	НЮ01211105	Арматур	Г. Отгонбаяр
12	ЭБЭ ОУ	НЮ77101177	Арматур	Н. Цэцэгдорж
13	ЭБЭ ОУ	НЮ77111006.	Арматур	О. Цэцэгбаяр
14	ЭБЭ ОУ	НЮ94050708	Арматур	М. Очирчимп
15	ЭБЭ ОУ	ФА95052226	Арматур	У. Саломбаяр
16	ЭБЭ ОУ	НЮ80022903	Арматур	Э. Сүхбаатар
17	ЭБЭ ОУ	РН76041300	Арматур	Б. Энхтүвшин
18	ЭБЭ ОУ	РЙ01840118	Арматур	Х.Б. Нямбаяр
19				
20				
21				

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / TRAINING SIGN IN SHEET

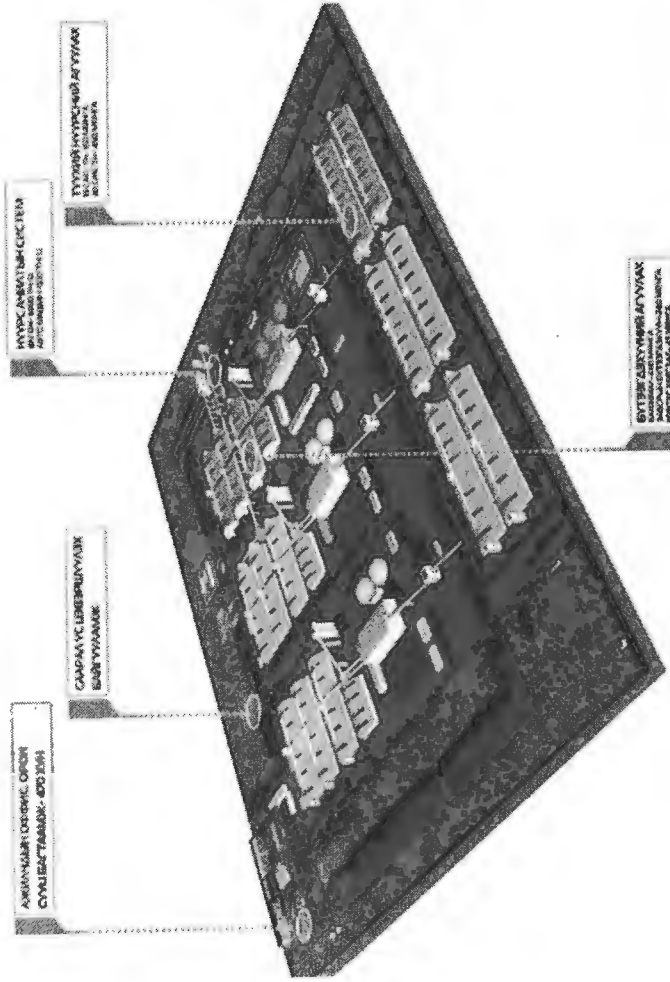
Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023. 09.10
СЭДЭВ / SUBJECT:	Байгаль орчин сургалт
СУРГАГЧ БАГШ / TRAINER	Х.Билгүүх

№	Харьяалагдах компани	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Регистрийн дугаар Registration number	Гарын үсэг / Signature
1	ТТ. Констракшн ХХК	Архитектур	М.М. Шилсэг	НТ 79052865	Шилсэг
2	Т.Т. Констракшн ХХК	Нерэв	Н.Маргалсайхан	НТ 73102075	Маргал.
3	Сарт Ком ХХК	Ухаалзтайжон	М.Төмөр	НТ 73101017	Төмөр
4	—	Төгс моторман	С.Тогтоол	НТ 798053116	Тогтоол
5	—	МУЖААН	О.ЭРХЭМБЭТ	НТ 7101111	Эрхэмбэт
6	—	МУЖААН	Б.Мөнх-Эрдэнэ	НТ 737011637	Мөнх
7	—	МУЖААН	Тангуй	НТ 750405185	Тангуй
8	—	Архитектур	М.Мөнхбаяр	НТ 98083111	Мөнхбаяр
9	—	Туслах	Н.Доржиев	НТ 05068813	Доржиев
10	—	МУЖААН	Д.Батбаяр	НТ 73702116	Батбаяр
11	—	МУЖААН	Д.Балр-Орзон	НТ 79091016	Балр-Орзон
12	—	Менеджер	Х.Ууганбаяр	НТ 73101778	Ууганбаяр
13	Сартком	Инженер	Н.Батбаяр	НТ 98033034	Батбаяр
14	—	Архитектур	Тэмүүлэл	НТ 83969898	Тэмүүлэл
15	ТТ. Констракшн ХХК	Дохио	С.Тугайнбаяр	НТ 84051612	Тугайнбаяр
16					
17					
18					
19					
20					
21					

НУУРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨСӨЛ

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СУРГАЛТ, ЗААВАРЧИЛГАА

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СУРГАЛТ ЗААВАРЧИЛГААНЫ АГУУЛГА

- Байгаль орчны эрх зүйн орчин
- Байгаль орчны дотоод журам
- Талбайн үзлэг, зөрчил
- Агаар орчин
- Хөрс хамгаалал
- Амьтан хамгаалал
- Ургамал хамгаалал
- Хог хаягдлын менежмент
- Соёлын өвийг хамгаалах тухай
/Палеонтологи, археологийн олдвор/

ТӨЛБӨРИЙН ДААЛГАВАР

Санхүү Эдийн засгийн сайд, Үндэсний Статистикийн
Газрын даргын 2002 оны 6-р сарын 18-ны өдрийн
171/111 тоот тушаалын хавсралт

№: **X3-01-0302**

2023.02.16

Төлөгчийн нэр: "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК

Хүлээн авагч: Өм.Цогтцэций Барьцаа

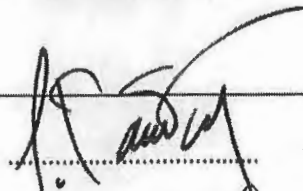
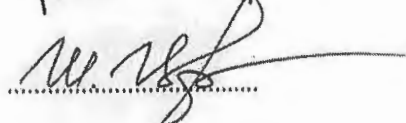
Данс

Дүн

Төлөгчийн банк	01-Голомт банк	Дебит данс	1505008702	190,842,532.00
Хүлээн авагчийн банк	Төрийн сан	Кредит данс	100111455410	
Мөнгөн дүн (үсгээр)	Нэг зуун ерэн сая найман зуун дөчин хоёр мянга таван зуун гучин хоёр төгрөг			... хоног торгууль ... төг ... мөн
Барааг хүлээн авсан буюу ажил үйлчилгээ гүйцэтгэсэн: 2023.02.16				Дүн (торгуультай)
Төлбөрийн зориулалт:				Гүйлгээний утга
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний барьцаа хөрөнгө - ЭТТ ХК-ийн Нүүрс баяжуулах үйлдвэр				Төлбөрийн зориулалт
				Төлөх
				Төлбөрийн ээлж

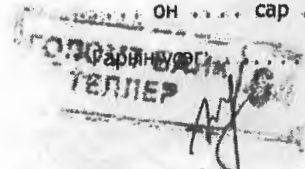
Ерөнхий нягтлан бодогч

16 FEB 2023

Банкинд гүйлгээ хийсэн огноо:

он ... сар ... өдөр

ХАВСРАЛТ – 14
УРГАМАЛ, АМЬТНЫ
МОНИТОРИНГ

“Эрдэнэс таван толгой” ХК-ийн
Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сумын
нутагт байрлах
“НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР”
Ургамал, амьтны судалгааны тайлан

Судалгааны ажлыг гүйцэтгэсэн судлаач: Магистр (M.Sc) Ж.Урансайхан /

Баталгаажуулсан байгууллага:

“Ворлд Гоби Групп” ХХК /

2023 он

АГУУЛГА

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1.Төслийн үйл ажиллагааны товч танилцуулга	3
1.2.Төсөл байрших бүс нутаг	3
1.3.Төслийн талбай орчмын уур амьсгал.....	3
ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. УРГАМЛЫН СУДАЛГАА	4
2.1. Төслийн байршил, ерөнхий тойм зураг	4
2.2. Судалгааны арга зүй	5
2.3. Хээрийн судалгааны үр дүн.....	6
Ургамлан нөмрөгийн ерөнхий төлөв байдал:.....	6
2.4. Нэн ховор болон ховор ургамлууд.....	17
2.5. БҮЛГИЙН ДҮГНЭЛТ	19
2.6. БҮЛГИЙН ЗӨВЛӨМЖ	20
ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. АМЬТНЫ АЙМГИЙН СУДАЛГАА	23
3.1. Судалгааны арга зүй	23
3.2 Хээрийн судалгааны багаж хэрэгсэл.....	24
3.3 Хоёр нутагтан ба мөлхөгчид.....	25
3.4 Шувууны ажиглалт судалгаа	26
3.5. Дүгнэлт зөвлөмж.....	29
3.6 НОМЗҮЙ	30

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн үйл ажиллагааны товч танилцуулга

Тус Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төсөл нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт, Цогтцэций сумын төвөөс зүүн урагш 7км орчим зайд 1040 га орчим талбай эзлэн байршина.

Үйлдвэр Технологийн Паркийн талбайд Нүүрс Баяжуулах үйлдвэр, Цахилгаан станц, Кокс эрчим хүчний үйлдвэр, Нөөц талбай, Үйлдвэрлэл дагасан бусад үйлдвэрлэлийн зориулалтаар газрууд төлөвлөгдөж байна.

Зураг 1.1.1 Төслийн талбай орчим газрын ерөнхий хэв шинж

1.2. Төсөл байрших бүс нутаг

Судалгаа явуулсан бүс нутаг засаг захиргааны харьяаллаар Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт Монгол орны Ургамал-газарзүйн мужлалаар Иран Тураны Их мужийн Төв Азийн хээр цөлийн дэд мужийн Монголын хээр цөлийн хошууны Умард говийн цөлөрхөг хээрийн дэд хошуунд багтах Дорноговийн цөлөрхөг хээрийн тойрогт хамаарна (Өлзийхутаг, 1989). Төслийн талбайн дундаж өндөршил д.т.д. 1400-1500 м байх бөгөөд цөлийн хээрийн ургамалжил зонхилно. Байгалийн бүс бүслүүрийн хувьд цөлийн хээр болон цөлийн бүсүүд багтаж байна.

1.3. Төслийн талбай орчмын уур амьсгал

Монгол орны хувьд хамгийн дулаан нь 7-р сар, хамгийн хүйтэн сар нь 1-р сар байдаг бөгөөд эдгээр нутгаар 1-р сарын дундаж температур -12.0...-15.8 градус хүйтэн байдаг бол 7-р сарын дундаж температур +23.2...+25.8 градус дулаан байна. Агаарын температурын үнэмлэхүй хамгийн их утга нь Ханбогдод 2010 оны 07-р сард +42.2 градус хүрч халсан бол үнэмлэхүй хамгийн бага температур Цогтцэцийд 2007 оны 1-р сард -32.3 градус хүрч хүйтэрч байжээ. Дээр дурдсан утгууд нь олон жилийн үнэмлэхүй юм. Дулааны улирлын үргэлжлэх хугацаа жилд дундажаар 180 хоног үргэлжилнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. УРГАМЛЫН СУДАЛГАА

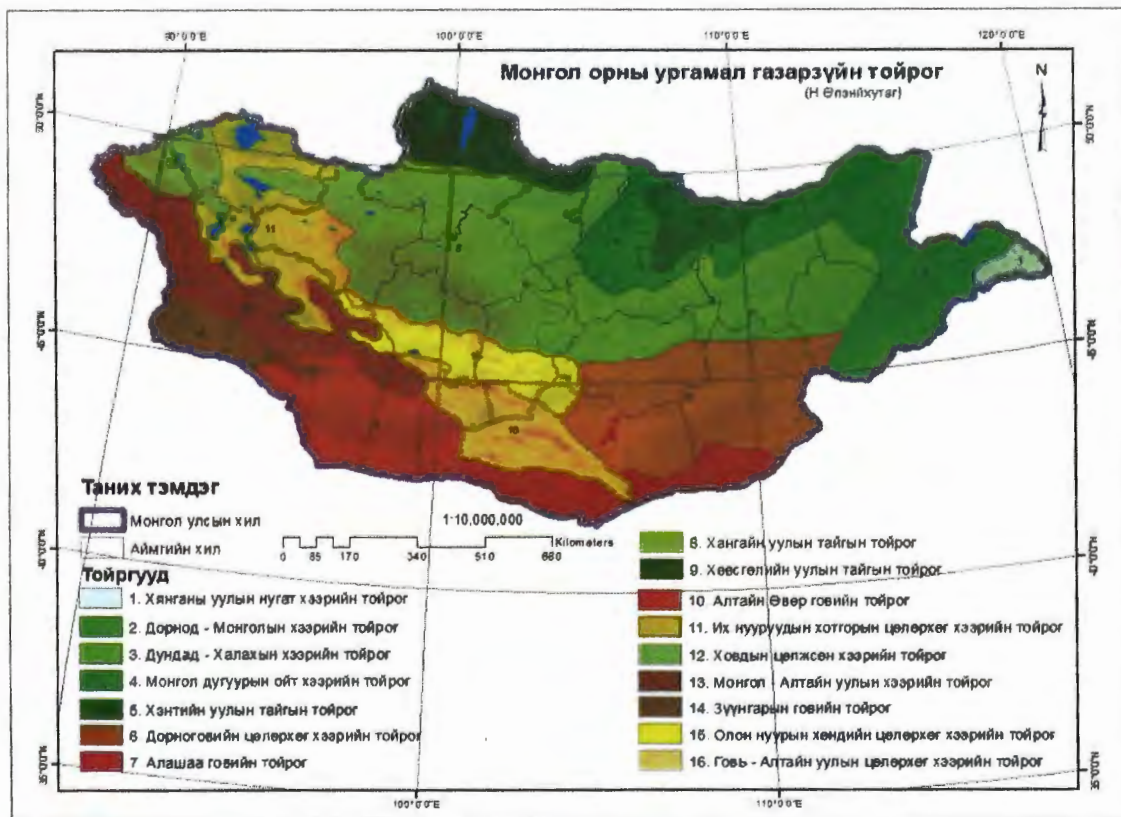
2.1. Төслийн байршил, ерөнхий тойм зураг

Мониторинг судалгаа хийгдсэн газар нутаг нь уулсын хормой бэл, элсэрхэг нутгуудтай хил залган түрж орох маягаар хээржсэн цөлийн биоценозыг бүрэлдүүлдэг. Цөлөрхөг хээрийн бүлгэмдэл нь уул толгодын бэл, тал нутгийн хөнгөн шавранцар, элсэн бор хэрстэй газрын Баглуур- Монгол өвст (*Stipa glareosa*- *Anabasis brevifolia*, *Allium polyrrhizum*), уулс хоорондын хотгор, ухаа гүвээт тал нутгийн Хазаар өвс- Монгол өвст хээрийн хөнгөн шавар, цайвар хүрэн хөрстэй *Cleistogenes squarrosa*, *Artemisia* бүхий умрын хувилбар, элсэнцэр бор хөрстэй *Stipa gobica*, *Stipa glareosa*, *Cleistogenes songorica* зонхилсон өмнийн хувилбар илэрч байдаг.

Мөн хааяа уулсын хөнгөн шавранцар ба элсэн цэр бор хөрстэй газрын Баглуур- Таанат-Монгол өвст (*Stipa glareosa*, *S.gobica*, *Allium polyrrhizum*, *Anabasis breifolia*) хээр тулж орсон байдаг.

Харьцангуй нам доор, өргөн удам хөндийд алсуураа говийн уулс, нам толгод гүвээгээр хүрээлэгдсэн эх газрын эрс тэс уур амьсгал давамгайлж, хавар намартаа хуурай салхитай үе үе хүчтэй шуурдаг, хүйтэн, зундаа маш халуун байдаг онцлогуудтай. Энэхүү уур амьсгалын онцлог нөхцлөөс тухайн нутгийн ургамлын нөмрөгийн осолт хөгжлийн байдал ихээхэн хамааралтай байдаг.

Энэ бүс нутгийн ургамлан бүлгэмдэл Монгол орны бусад бүс, бүслүүрийг бодвол харьцангуй цөөн зүйлтэй, сийрэг ургамалжилттай, сөөг, сөөгөнцөр зонхилсон байдаг боловч онцлог ховор, унаган ургамлууд нэлээд бий.

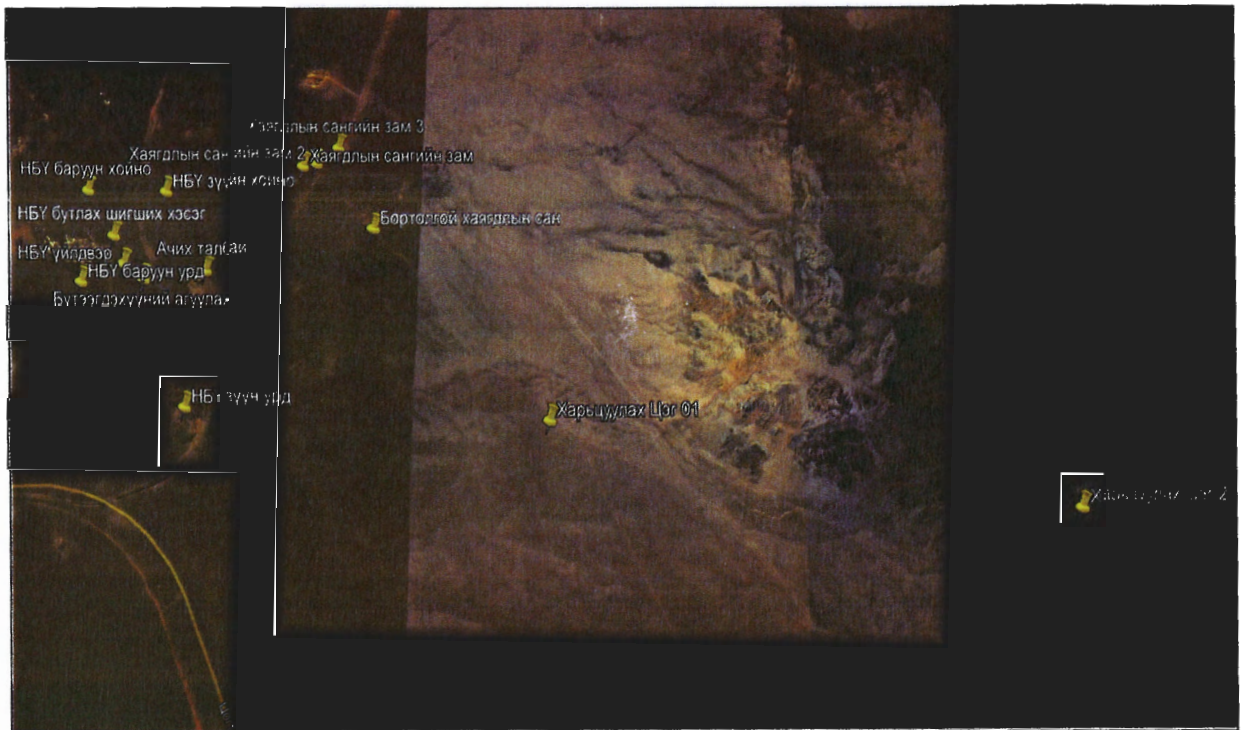

Зураг 2.1.1 Монгол орны ургамал газарзүйн зураг

2.2. Судалгааны арга зүй

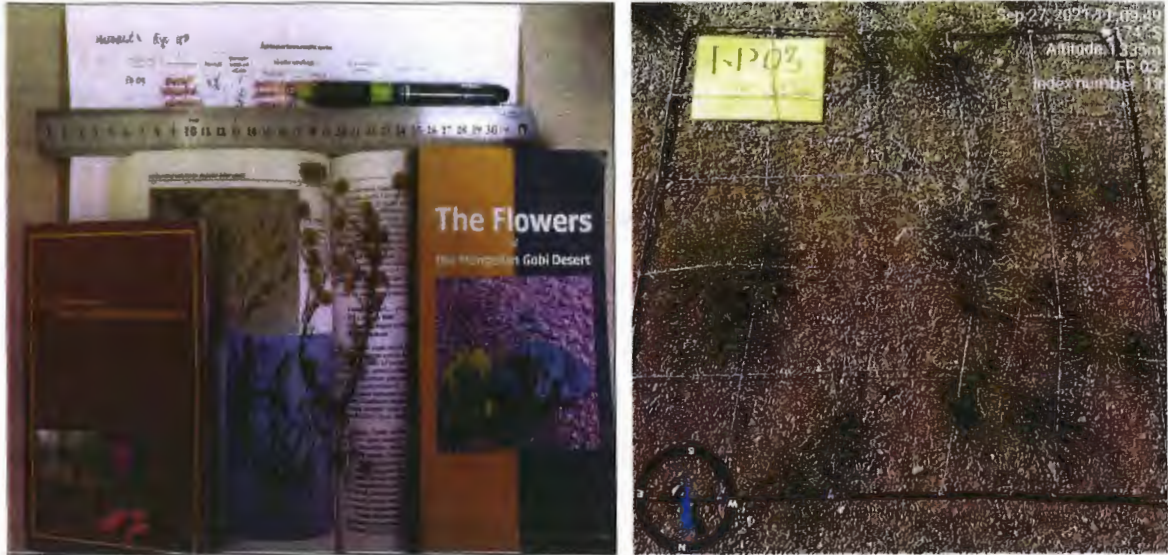
Ургамлын мониторинг судалгааны цэгүүд нь тус баяжуулах үйлдвэрийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ба нөлөөллийн бус буюу нөлөөллийн бүсээс харьцангуй хол зайтай газарт харьцуулах цэг сонгон авч бичиглэл хийв. (Зураг 2.2.1). Ийнхүү харьцуулах цэгийг тодорхойлсон нь ургамлын бүлгэмдэл, газар зүйн шинж байдал, зүйлийн бүрдлийн олон янзын төлөөллийг судалгаанд хамруулах боломжийг олгох юм.

Судалгааны талбайд баяжуулах үйлдвэрийн барилгын ажлын үйл ажиллагаанаас ургамлын бүрхэц, зүйлийн бүрдэл дэхь нөлөөллийн судлах зорилготой 13 цэгт, тухайн талбай орчмын унаган ургамжилтын хэв шинж, бүлгэмдлийг тодорхойлох зорилгоор төслийн талбайгаас харьцангуй хол зайд (5-10 км) хүний үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртөөгүй 2 цэгт ажиглалт хийсэн нь Зураг 2.2.1-с харагдах болно.

Зураг 2.2.1. Ургамлын бичиглэл хийсэн мониторингийн цэгүүд

Цэг бүрт тухайн цэгийн ерөнхий бичиглэл үйлдэж мөн ургамлын зүйлийн бүрдэл, бүрхцийг үнэлж, 1m^2 талбай дахь бодгалиудыг 3 давталттай тоолж дундажлан фото зургаар баталгаажуулалт хийв. Мөн энэ үед нэн ховор, ховордсон ургамлуудын байршлыг авснаас гадна тухайн цэгийн газар зүйн хэв шинж бусад холбогдох ерөнхий ажиглалтын тэмдэглэн авлаа (Зураг 2.2.2).

Зураг 2.2.2 Судалгаанд ашигласан раменскийн тор, холбогдох ном болон бусад хэрэглэгдэхүүн

Ургамлын зүйлийн бүрдэл гаргахад Р. Тунгалаг Монгол орны зарим мод, сөөг таних гарын авлага, Г. Цэрэнбалжид Монгол орны хол газрын ургамлын онгот цомог, Р. Тунгалаг the flowers of the Mongolian Gobi Desert гэх зэрэг номнуудыг ашиглав.

2.3. Хээрийн судалгааны үр дүн

Ургамлан нөмрөгийн ерөнхий төлөв байдал: Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн ойролцоо газар нутгийн ургамлын ерөнхий төлөв байдлыг ажиглахад сөөг, заримдаг сөөгөнцөр зонхилсон, салхи, усны нөлөөгөөр ургамал хоорондох сул хөрс элэгдэж, ургамлуудын суурийн орчимд элс, шороо хуримтлагдан, сондуул маягийн бүтцийг үүсгэсэн байх нь түгээмэл бөгөөд нам ухаа гүвээ, түүний хоорондох хөндий талын харьцангуй тэгшивтэр цөлөрхөг хээр, хуурай сайр болон хайргархаг заримдаг цөлд Таана -Хялганат, Дэрс-Өмхий өвст, Таана- Үетэнт, Таана- Хөмүүлт, Таана- Дэрсг бүлгэмдлүүд ихэвчлэн тохиолдож байна.

Мониторингийн судалгааг нийт 15 цэгт гүйцэтгэсэн бөгөөд судалгааны цэгүүдийн дотроос харьцангуй онцлогтой нь 2 ; 3 болон 4-р цэг бөгөөд эдгээр цэгүүд нь бусад цэгүүдтэй харьцуулахад зүйлийн олон янз байдал өндөртэй, ховор болон нэн ховор ургамлын жагсаалтад бүртгэгдсэн зүйл ургамлууд ургаж байна (**Хүснэгт 2.3.1**).

Энэ жил буюу 2023 оны зуншлага говийн бус нутагтаа дундаж байсан ба , 8 болон 9 дүгээр саруудад хур тунадас хэд хэдэн удаа орсон. Баяжуулах үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын ажил ид хийгдэж байсан ба ургамлын зарим мониторингийн цэгүүд нь үйлдвэрийн дэд бүтцийн барилгын ажил явагдаж байгаа байгууламжуудтай хэт ойрхон байгаа нь ажиглагдав. Түүнчлэн зарим мониторингийн цэгүүд жишээлбэл ачих буулгах талбайн цэг 5-р цэг, 6-р цэгүүд орон нутгийн чанартай замуудын дэргэд байсан нь замын нөлөөлөлд давхар өртөх эрсдэлтэй байна. Мөн зарим цэг жишээлбэл 2-р цэг төмөр замын хашаан дотор тодорхойлогдсон байгаа нь онцгой бүсэд нэвтэрч бичиглэл ажиглалт хийх боломжгүй байдалтай байсан.

Зүйлийн бүрэлдэхүүн, түүний онцлог: Хээрийн мониторинг судалгаагаар нийт 11 овгийн 35 төрлийн 39 зүйлийн гуурст дээд ургамал тохиолдон бүртгэгдлээ. Эдгээр ургамлууд нь насны хувьд 10 зүйл нь нэг наст, 29 зүйл нь олон наст, амьдралын хэлбэрийн хувьд 8 зүйл заримдаг сөөглөг, 5 зүйл сөөглөг, 26 зүйл өвслөг, аж ахуйн бүлгийн хувьд, 2 зүйл шарилж, 3 зүйл буурцагтан, 6 зүйлийн сөөг, 5 зүйлийн үетэн, 23 зүйл нь алаг өвс байна. Эдгээр ургамлуудаас 4 зүйлийн унаган, 1 зүйл реликт буюу үлдэгдэл зүйл байна (**Хүснэгт 2.3.1** болон **Хүснэгт 2.3.2**).

Мөн дээрхи зүйлийн ургамлаас уламжлалт анагаах ухаанд хүн, малын өвчин эмгэгт ашигладаг эмийн буюу анагаах ач холбогдолтой Агь шарилж (*Artemisia Frigida*, Толгодын бударгана (*Salsola Collina*), Монгол сонгино (*Allium mongolicum*), Сибирь хармаг (*Nitraria sibirica*), Зэлэн зангуу (*Tribulus Terrestris*), зэрэг 5 зүйл ургамал тохиолдов (**Хүснэгт 2.4.1**).

Түүнчлэн 1995 оны Байгалийн ургамлын тухай хуулийн нэн ховор ургамлын жагсаалтанд бүртгэгдсэн Төв азийн лавай (*Asterthamnus cnetrali-asiaticus*), Говийн тост (*Brachanthemum gobicum*), ховор ургамлын жагсаалтанд орсон Өргөст ортууз (*Oxytropis aciphylla*) гэх зэрэг зүйл ургамлуудын тохиолдсон ба цэгүүд болон фото зургийг **Хүснэгт 2.4.1**-аас харна уу.

Энэ удаагийн бичиглэл судалгааны үеэр ургамлын мониторингийн цэгүүдэд тохиолдсон ургамлын зүйлийн бүрдлийг харьцуулж үйлдвэрийн ойролцоо мониторингийн 13 цэгт дунджаар 11.5, нөлөөлөлд өртөөгүй харьцуулах 2 цэгт 12 зүйл бүртгэгдсэн байна (**График 2.3.1**). Харин ургамлын газрын дээрхи биомассын бүрхэцийг харьцуулахад нөлөөллийн бүсийн мониторингийн цэгийн дундаж бүрхэц нь 13.1, нөлөөллийн бус бүсэд 10 хувь байлаа (**График 2.3.2**). .

Судалгааны үеэр тохиолдсон зарим цэцэгт ургамлын фото зургийг хавсаргав(**Зураг 3-8**).

Зураг 2.3.1. Хээрийн судалгаа хийж буй байдал

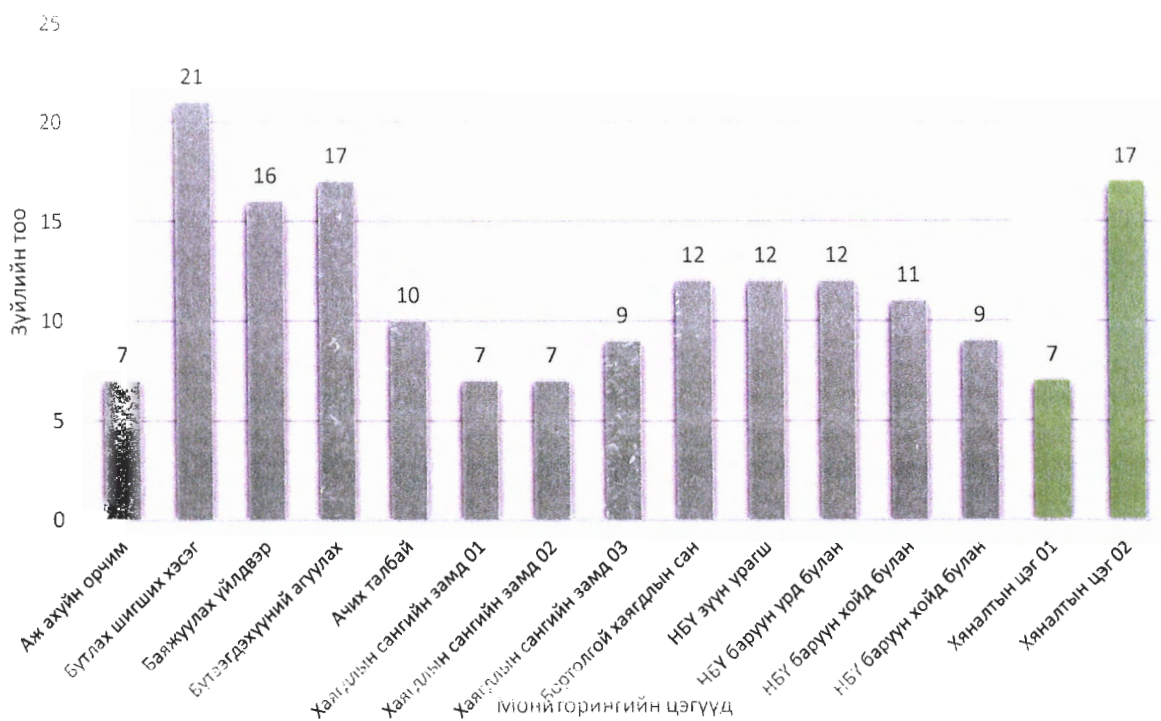

График 2.3.1. Ургамлын зүйлийн бүрдлийн харьцуулалт

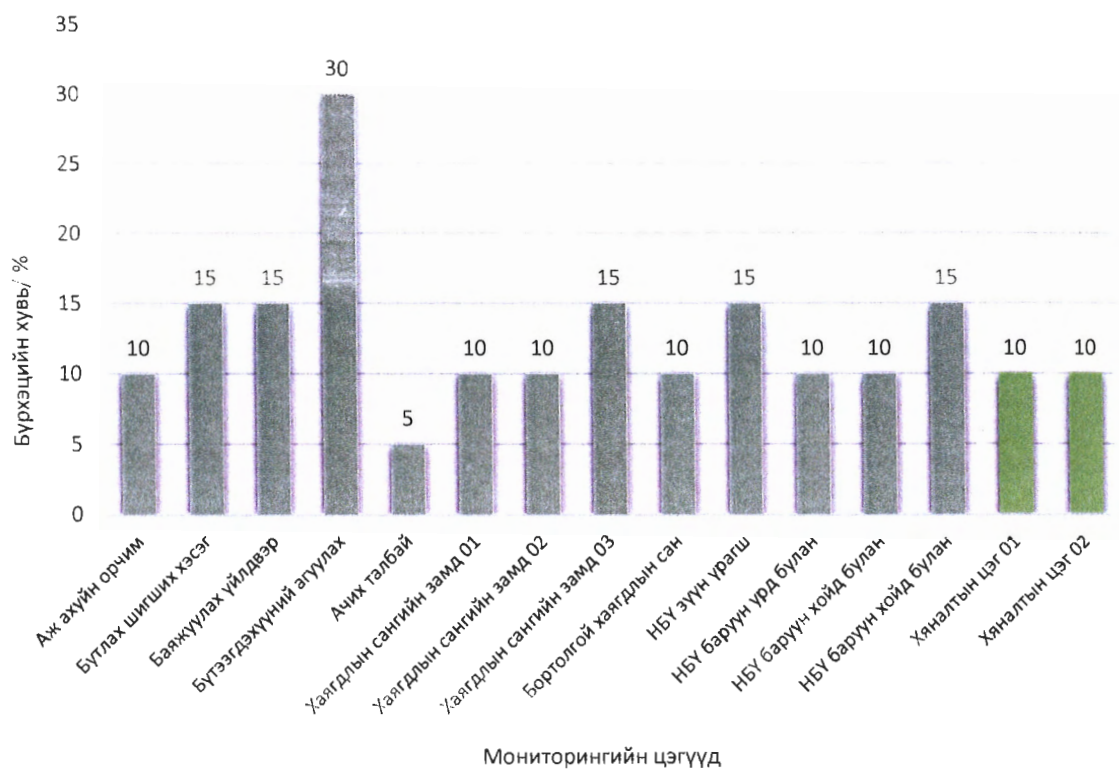

График 2.3.2 Ургамлын бүрхэцийн харьцуулалт

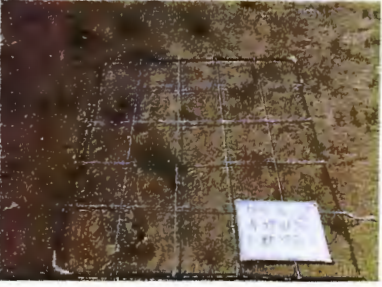

Хүснэгт 2.3.1. Мониторинг судалгааны үр дүн

#	Байршил	Бүлэгжилтийн нэр	Бүрхэл %	Эргийн	Зониллогч ургамал, түүний өндөр	Ойр орчмын ургамлууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
1	Цэг-01. Аж ахуйн орчим N43°40'32" E105°37'43.647" 1535м	Таана (<i>Allium polyrhizum</i> - Хялганат (<i>Stipa</i>))	10%	7	Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Хөмүүл (<i>Allium mongolica</i>) Говийн хялгана (<i>Stipa glareosa</i>) Ахар навчит баглуур- (<i>Anabasis brevifolia</i>)	<i>Peganum nigellastrum</i> <i>Convolvulus ammannii</i> <i>Artemisia frigida</i>	Хар үрт өмхий өвс Аммоны сэдэргэнэ Агь шарилж	Үйлдвэрийн хашаанд тулсан, Барилгын ажлаас үүдсэн шороо овоолго ихтэй, нөлөөлөлд их өртсөн талбай	
2	Цэг-2 НБУ бутлах шигших хэсэг N143°40'18" E105°37'26.02" 1526м	Дэрс (<i>Achnatherum splendens</i>) - Өмхий өвст (<i>Peganum nigellastrum</i>)	15%	21	Хуурамч хависгана (<i>Scorzonera pseudifolia</i>) Ямаан шарилж (<i>Artemisia scoparia</i>) Бага хургалж (<i>Eragrostis minor</i>) Говийн хялгана (<i>Stipa glareosa</i>)	<i>Peganum nigellastrum</i> <i>Brachanthemum gobicum</i> <i>Asterothamnus centrali-asiaticus</i> <i>Asparagus gobicus</i> <i>Echinops ritro</i> <i>Dracocephalum fruticulosum</i> <i>Euphorbia SP</i> <i>Achnatherum splendens</i> <i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Dontostemon classifolius</i> <i>Nitroaria sibirica</i> <i>Salsola tragus</i> <i>Halogeton glomeratus</i> <i>Artemisia frigida</i> <i>Asparagus monophyllus</i> <i>Tribulus terrestris</i> <i>Anabasis brevifolia</i>	Хар үрт өмхий өвс Говийн тост Төв азийн лавай Говийн хэрээн нүд Үсхий нохойн хэл Элбэг тайжийн жинс Сөөглөг шимэлдэг Сүүт өвс Гялгар дэрс Өргөст ортууз Зузаан навчит багадай Сибирь хармаг Өргөст бударгана Баг хуш хамхаг Агь шарилж Ганц навчит хунчир Зэл зангуу Ахар навчит баглуур	Үйлдвэрийн хашаан дотор хуурай сайр бүхий онхил донхол газар	

#	Байршил	Бүлгэмийн нэр	Бүрхэн %	Зүүдэл	Зохилгогч ургамал, түүний өндөр	Ойр орчмын ургамалууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
3	Цэг-3 Үйлдвэр НБ N43°39,74" E105°37'35" 1270м	Хамхаг (<i>Corispermum</i>) Таанат (<i>Allium polyrhizum</i>)	15%	16	Хөмүүл (<i>Allium mongolica</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Баг хуш хамхаг (<i>Halogeton glomeratus</i>) Өргөст бударгана (<i>Salsola tragus</i>) Аммоний сэдэргэнэ (<i>Convolvulus ammannii</i>)	<i>Scorzonera pseudifolia</i> <i>Dontostemon classifolius</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Atriplex SP</i> <i>Corispermum mongolicum</i> <i>Eurotia ceratoides</i> <i>Haplophyllum dauricum</i> <i>Anabasis brevifolia</i> <i>Ajania fruticulosa</i> <i>Asparagus monophyllus</i> <i>Ferula bungeana</i>	Хуурамч хависгана Зузаан навчит багадай Үслиг манан хамхаг Лууль Монгол Хамхуул Орог тэсэг Дагуур Хүж өвс Ахар навчит Баглуур Сөөглөг боролз Ганц навчит ортууз Бунгийн Хавраг	НБ үйлдвэрээс 200метр замын нөлөөлөл болон барилгын ажлын нөлөөлөлтэй талбай	
4	Цэг-04 Бүтээгдэхүүний агуулах N43°39 59" E105°37'49 1249м	Үетэн (<i>Poa</i>) – Таанат (<i>Allium pollyrrhizum</i>) бүлгэмдэл	30%	17	Баг хуш хамхаг (<i>Halogeton glomeratus</i>) Хөмүүл (<i>Allium mongolica</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Хэрээн нүд (<i>Asparagus gobicus</i>) Ямаан ангалзуур (<i>Lagohilus ilicifolia</i>) Өргөст бударгана (<i>Salsola tragus</i>) Хялгана <i>Stipa glareosa</i>	<i>Echinops ritro</i> <i>Artemisia scoparia</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Scorzonera pseudifolia</i> <i>Peganum nigellastrum</i> <i>Nitraria sibirica</i> <i>Artemisia frigida</i> <i>Convolvulus ammannii</i> <i>Haplophyllum dauricum</i> <i>Dontostemon classifolius</i>	Элбэг тайжийн жинс Ямаан шарилж Үслиг манан хамхаг Хуурамч хависгана Хар үрт өмхий өвс Сибирь хармаг Агь шарилж Аммоний сэдэргэнэ Дагуур Хүж өвс Зузаан навчит багадай	Бүтээгдэхүүний агуулахаас ойролцоогоор 30метр, үйлдвэрийн хашаанд тулсан цэг. Нөлөөлөлд өртөн.	
5	Цэг-05 Ачих талбай N43°40'03.44" E105°38'4.11.25" 1255м	Таана (<i>Allium mongolica</i>) – Хөмүүлт (<i>Allium Pollyrhizum</i>) бүлгэмдэл	5%	10	Зулаан навчит багадай (<i>Dontostemon classifolius</i>) Бага хургалж (<i>Eragrostis minor Host</i>) Хөмүүл Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>)	<i>Artemisia frigida</i> <i>Artemisia scoparia</i> <i>Lagohilus ilicifolia</i> <i>Haplophyllum dauricum</i> <i>Peganum nigellastrum</i> <i>Scorzonera pseudifolia</i>	Агь шарилж Ямаан шарилж Ямаан ангалзуур Дагуур хүж өвс Хуурамч хависгана Хар үрт өмхий өвс	Нүүрсний агуулахын зүүн талд, Чойр явах замаас баруун зүгт 10метр, Замын нөлөөлөлд өртсөн талбай	

#	Байршил	Бүтэл бүтцийн нэр	Бүрхэл	Зүйлийн	Зондлоогч ургамал, зүйлийн өнөөр	Ойр орчмын ургамдууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
6	Цэг-06 Хаягдлын сангийн замд 1 N43°40,47" E105°39'29" 1556м	Таана (<i>Allium polyrhizum</i>) – Хөмүүлт (<i>Allium mongolica</i>)	10%	7	Говийн хялгана (<i>Stipa glareosa</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Бага хургаж (<i>Eragrostis minor</i> Host)	<i>Peagnum nigellastrum</i> <i>Eurotia ceratoides</i> <i>Caragana leucophloea</i> <i>Dontostemon classifolius</i>	Хар үрт өмхий өвс Орог тэсэг Алтан харгана Зузаан навчит багадай	Тэгш тал, Зүүнбаянгийн холболтын төмөр замтай ойролцоо. Газрын дээрх биомасс багатай	
7	Цэг-07 Хаягдлын сангийн замд 2 N43°40'48.07" E105°39'38.84" 1231м	Хялгана (<i>Stipa gobica</i>) -Таанат (<i>Allium pollyrhizum</i>) бүлгэмдэл	10%	7	Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Баг хуш хамхаг (<i>Halogeton glomeratus</i>)	<i>Anabasis brevifolia</i> <i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Heterophappus SP</i> <i>Peganum nigellastrum</i>	Ахар навчит баглуур Өргөст ортууз Согсоолж Хар үрт өмхий өвс	Тэгш тал, ургамлын зүйлийн бүрдэл цөөн, биомасс бага	
8	Цэг-08 Хаягдлын сангийн замд 3 N43°40'55.07" E105°39'52.84" 1231м	Таана (<i>Allium polyrhizum</i>) – Ахар навчит баглуур (<i>Anabasis brevifolia</i>)	15%	9	Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Ахар навчит баглуур (<i>Anabasis brevifolia</i>) Аммоний сэдэргэнэ (<i>Convolvulus ammannii</i>) Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>)	<i>Anabasis brevifolia</i> <i>Ajanía fruticulosa</i> <i>Achnatherum splendens</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Eragrostis minor</i>	Ахар навчит баглуур Сөөгөн боролз Гялгар дэрс Үслиг манан хамхаг Бага хургалж	Судаг, Хотос бүхий хэв шинжтэй. Хог хаягдал тарсан байдалтай. Нөлөөлөлд өртсөн талбай	

#	Байршил	Бүтэцмэлийн нэр	Бүрхэн	Зүйлийн	Зончилгогч ургамал, түүний өндөр	Ойр орчмын ургамдууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
9	Цэг-09 Бортолгойн хаягдлын сан N43°40'20.07" E105°40'18.84" 1231м	Хармаг (Nitraria sibirica)-Дэрсг (Achnatherum splendens) бүлгэмдэл	15%	12	Ахар навчит баглуур (<i>Anabasis brevifolia</i>) Хөмүүл (<i>Allium mongolica</i>) Говийн хялгана (<i>Stipa gobicaa</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>)	<i>Nitraria sibirica</i> <i>Achnatherum splendens</i> <i>Ajania fruticulosa</i> <i>Peganum nigellastrum</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Eurotia ceratoides</i> <i>Reaumuria soongorica</i> <i>Salsola passerina</i>	Сибирь хармаг Гялгар дэрс Сөөгөн боролз Хар үрт өмхий өвс Үслиг манан хамхаг Орог тэсэг Улаан бударгана Бор бударгана	Судаг, хотос бүхий газар зүйн хэвшинжтэй. Ургамлын зүйлийн бүрдэл болон биомасс харьцангуй цөөн. Хог хаягдал хийсч тарсан	
10	Цэг-10 НБҮ зүүн урагш N43°39'6.7" E105°38'22.84" 1231м	Үетэн (Poaceae)-Таанат(<i>Allium polyrhizum</i>)	15%	12	Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>) Бага хургалж (<i>Eragrostis mino Host</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>)	<i>Caragana leucophloea</i> <i>Dontostemon classifolius</i> <i>Lagohilus ilicifolia</i> <i>Asparagus gobicus</i> <i>Ajania fruticulosa</i> <i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Salsola tragus</i> <i>Scorzonera pseudifolia</i> <i>Carex SP</i>	Алтан харгана Зузаан навчит багадай Ямаан ангалзуур Говийн хэрээн нүд Сөөгөн боролз Өргөст бударгана Өргөст ортууз Хуурамч хависгана Улалж	Тэгш тал	
11	Цэг-11 НБҮ баруун урд булан N43°39'58.07" E105°37'57.84" 1231м	Үетэн (Poaceae)-Өмхий өвсг(<i>Peganum</i>)	10%	12	Зузаан навчит багадай(<i>Dontostemon classifolius</i>) Зүүн гарын хазаар өвс (<i>Clestogenes songorica</i>) Таана (<i>Allium pollyrrhizum</i>) Аммоний сэдэргэнэ (<i>Convolvulus ammannii</i>)	<i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Peganum nigelastrum</i> <i>Lagohilus ilicifolia</i> <i>Dracocephalum fruticulosum</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Scorzonera pseudifolia</i> <i>Salsola tragus</i> <i>Panzaria lanata</i>	Өргөст ортууз Хар үрт өмхий өвс Ямаан ангалзуур Сөөгөн шимэлдэг Үслиг будан хамхаг Хуурамч хависгана Өргөст бударгана Үсхий нохойн хэл	Үйлдвэрээс 50м орчим зайд, хажуу налуу газар	

#	Байршил	Нүрэмдлийн нэр	Бурхц	Зүвдлий	Зонхлогч ургамал, түүний өндөр	Ойр орчмын ургамалууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
12	Цэг-12 НБҮ баруун хойд булан N43°39'58.07" E105°37'08.84" 1231м	Таана (<i>Allium polyrhizum</i>) Өмхий өвст (<i>Peganum</i>)	10%	11	Таана (<i>Allium polyrhizum</i>) Хар үрт өмхий өвс (<i>Peganum nigelastrum</i>) Сибирь хармаг(<i>Nitraria sibirica</i>) Зүүн гарын хазаар өвс (<i>Clestogenes songorica</i>)	<i>Nitraria sibirica</i> <i>Allium mongolica</i> <i>Dontostemon classifolius</i> <i>Stipa gobica</i> <i>Ajania fruticulosa</i> <i>Artemisia frigida</i> <i>Bassia dasyphylla</i>	Сибирь хармаг Хөмүүл Зузаан навчит багадай Говийн хялгана Сөөгөн боролз Агь шарилж Үелэг манан хамхаг	Үйлдвэрийн баруун хойд, тэгш тал	
13	Цэг-13 НБҮ зүүн хойд булан N43°40'37.07" E105°37'04.84" 1231м	Өмхий өвс (<i>Peganum</i>)- Бажуунат (<i>Rheum</i>)бүлгэмдэл	15%	9	Намхан гишүүнэ (<i>Rheum nanum</i>) Хар үрт өмхий өвс (<i>Peganum nigelastrum</i>) Говийн хялгана(<i>Stipa gobica</i>)	<i>Ajania fruticulosa</i> <i>Allium mongolica</i> <i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Achnatherum splendens</i> <i>Halogeton glomeratus</i> <i>Dontostemon classifolius</i>	Сөөгөн боролз Хөмүүл Өргөст ортууз Гялгар дэрс Баг хуш хамхаг Аммоний сэдэргэнэ	Үйлдвэрийн зүүн хойд буланд тэгш тал газар зүйн хэв шинжтэй газар	
14	Цэг- 14 Харьцуулах цэг 01 N43°39'0.39" E105°42'14.84" 15531м	Таана (<i>Allium polyrhizum</i>)- Дэрс (<i>Achnatherum splendens</i>) бүлгэмдэл	10%	7	Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>) Таана (<i>Allium polyrhizum</i>)	<i>Allium mongolica</i> <i>Dontostemon classifolius</i> <i>Oxytropis aciphylla</i> <i>Lagohilus laricifolia</i> <i>Achnatherum splendens</i>	Хөмүүл Аммоний сэдэргэнэ Өргөст ортууз Ямаан ангалзуур Гялгар дэрс	Малын бэлчээрлэлттэй, тэгш тал. Замын нөлөөллөөс харьцангуй хол	

#	Байршил	Бүлэгмэдийн нэр	Бүрхэл %	Зүйлийн	Зонхилогч ургамал, түүний үндэр	Ойр орчмын ургамлууд		Тайлбар	Фото зураг
						Латин нэр	Монгол нэр		
15	Цэг- 14 Харьцуулах цэг 02 N43°39'0.39" E105°42'14.84" 15531м	Таана (<i>Allium pollyrhizum</i>)- Дэрст (<i>Achnatherum splendens</i>) бүлгэмдэл	10%	17	Үсхий нохойн хэл (<i>Panzaria lanata</i>) Үслэг будан хамхаг (<i>Bassia dasyphylla</i>) Говийн хялгана (<i>Stipa gobica</i>) Баг хуш хамхаг (<i>Halogeton glomeratus</i>) Өргөст бударгана(<i>Salsola tragus</i>) Агь шарилж (<i>Artemisia frigida</i>)	<i>Achnatherum splendens</i> <i>Eurotia ceratoides</i> <i>Allium pollyrhizum</i> <i>Euphorbia SP</i> <i>Caragana leucophloea</i> <i>Convolvulus ammannii</i> <i>Panzaria lanata</i> <i>Bassia dasyphylla</i> <i>Lagohilus ilicifolia</i> <i>Artemisia frigida</i> <i>Atriplex SP</i>	Гялгар дэрс Орог тэсэг Таана Сүүт өвс Алтан харгана Аммоный сэдэргэнэ Үсхий нохойн хэл Үслиг манан хамхаг Ямаан ангалзуур Агь шарилж Лууль	Толгод, толгод хоорондын жалга судаг бүхий газар зүйн хэв шинж бүхий газар. Малын бэлчээрлэлт ажиглагдсан.	

Хүснэгт 2.3.2 Баяжуулах үйлдвэрийн барилгын ажлын нөлөөллийн бүсэд хийсэн мониторинг судалгааны явцад тохиолдсон ургамлын зүйлүүд тэдгээрийн онцлог, ховордлын төлөв байдал, ач холбогдол

Ургамлын латин нэр	Ургамлын монгол нэр	Нас	Амьдралын хэлбэр	Аж хууль бүлэг	Унаган ба религт	Ховордлын статус			Эмийн ач холбогдолтой			
						Улаан ном, 1987	Нэн ховор ургамлын статус, НЭОГ-агт	Улаан данс 2019	Байгалийн ургамлын тухай МУ-агт, 1998	Bayarsukh, 2004	Хүрэлчулууй, Багчинэг, 2006	Бусад эх сурвалжууд
1. ASTERACEAE		НИЙЛМЭЛ ЦЭЦЭГТЭН										
1. <i>Ajania fruticulosa</i>	Сөөгөн боролз	О	ЗС	АӨ								
2. <i>Artemisia frigida</i>	Агь шарилж	О	ЗС	Ш								*
3. <i>Artemisia scoparia</i>	Ямаан шарилж	О	Ө	Ш								
4. <i>Asterothamnus centrali-asiaticus</i>	Төв азийн лавай	О	ЗС	С					VR			
5. <i>Echinops ritro</i>	Элбэг тайжийн жинс	О	Ө	АӨ								
6. <i>Scorzonera pseudodivaricata</i>	Хуурамч дэрэвгэр хависгана	О	Ө	АӨ								
7. <i>Asparagus gobicus</i>	Говийн хэрээн нүд	О	Ө	АӨ								
8. <i>Brachanthemum gobicus</i>	Говийн тост	О	ЗС	С			VR		VR			
2. LAMIACEAE		УРУУЛ ЦЭЦЭГТНИЙ ОВОГ										
9. <i>Dracocephalum fruticosum</i>	Сөөглөг шимэглдэг	О	Ө	АӨ								
10. <i>Anabasis brevifolia</i>	Ахар навчит баглуур	О	ЗС	АӨ								
11. <i>Lagochilus ilicifolia</i>	Ямаан ангалзуур	О	Ө	АӨ								
12. <i>Panzeria lanata</i>	Үсхий нохойн хэл	О	Ө	АӨ								
13. <i>Bassia dasyphylla</i>	Үслиг манан хамхаг	Н	Ө	АӨ								
14. <i>Corispermum mongolicum</i>	Монгол хамхуул	Н	Ө	АӨ	У							
15. <i>Eurotia ceratiodes</i>	Орог тэсэг	О	С	С								

16. <i>Halogeton glomeratus</i>	Баг хуш хамхаг	Н	Ө	АӨ															
17. <i>Micropeplis arachnoidea</i>	Аалзны хуш өвс	О	Ө	АӨ															
18. <i>Salsola collina</i>	Толгодын бударгана	Н	Ө	АӨ											*				*
19. <i>Salsola passerina</i>	Бор бударгана	Н	ЗС	АӨ	У														
20. <i>Salsola tragus l.</i>	Өргөст бударгана	Н	Ө	АӨ															
3. CONVULVULACEAE	СЭДЭРГЭНИЙН ОВОГ																		
21. <i>Convolvulus ammannii</i>	Аммоний сэдэргэнэ	О	ЗС	АӨ															
4. FABACEAE	БУУРЦАГТНЫ ОВОГ																		
22. <i>Caragana leucophlora</i>	Алтан харгана	О	С	Б															
23. <i>Oxytropis aciphylla</i>	Өргөст ортууз	О	С	Б											RR				
24. <i>Astragalus monophyllus</i>	Ганц навчит хунчир	О	Ө	Б															
5. LILIACEAE	САРААНЫ ОВОГ																		
25. <i>Allium mongolicum</i>	Монгол сонгино, хөмөл	О	Ө	АӨ	У														*
26. <i>Allium polyrrhizum</i>	Таана	О	Ө	АӨ	У														
6. POACEAE	ҮЕТНИЙ ОВОГ																		
27. <i>Achnatherum splendens</i>	Гялгар дэрс	О	Ө	Ye															
28. <i>Cleistogenes songorica</i>	Зүүнгарын хазаар өвс	О	Ө	Ye															
29. <i>Eragrostis minor</i>	Бага хургалж	Н	Ө	Ye															
30. <i>Stipa gobica</i>	Говийн хялгана	О	Ө	Ye															
31. <i>Carex SP</i>	Улалж	О	Ө	Ye															
7. POLYGONACEAE	ТАРНЫН ОВОГ																		
32. <i>Rheum nanum</i>	Намхан гишүүнэ	О	Ө	Аө															
8. CHENOPODIACEAE	ЛУУЛИЙН ОВОГ																		
33. <i>Chenopodium SP</i>	Лууль	Н	Ө	Аө															
9. TAMARICACEAE	СУХАЙН ОВОГ																		
34. <i>Reaumuria soongorica</i>	Улаан бударгана,	О	ЗС	С	Р														

35. <i>Euphorbia sp</i>	Сүүт өвс	Н	Ө	АӨ															
10. ZYGOPHYLLACEAE	ХОТИРЫН ОВОГ																		
36. <i>Nitraria sibirica</i>	Сибирь хармаг	О	С	С															
37. <i>Peganum nigellastrum</i>	Харлаг өмхий өвс	О	Ө	Аө															
38. <i>Tribulus terrestris</i>	Зэлэн зангуу	Н	Ө	Аө									*	*	*				
11. UMBELLIFERAE	ШҮХЭРТНИЙ ОВОГ																		
39. <i>Ferula bungeana</i>	Бунгийн хавраг	О	С	С															

Нас: О-Олон наст, Н-Нэг наст; **Амьдралын хэлбэр:** Ө-Өвслөг, С-Сөөглөг, ЗС-Заримдаг Сөөгөнцөр М-Модлог
Аж ахуйн бүлэг: АӨ-Алаг өвс, С-Сөөг, Үе-Үетэн, Б-Буурцагтан, Ш-Шарилж, М-Мод, У-Улалж;
Ховордлын статус: ХөБ – Хөнөөгдөж буй, VR – Маш ховор, RR - Ховор, VU – Эмзэг; EN- Устаж болзошгүй
Унаган ба реликт: У-Унаган, Р – Реликт буюу үлдэгдэл

2.4. Нэн ховор болон ховор ургамлууд

Судалгаагаар ховор, нэн ховор ургамлын жагсаалтыг гаргасан ба нүдэн байдлаар мониторингийн талбайд тохиолдсон арвийг тодорхойлов. Ховор болон нэн ховор ургамлын жагсаалтыг гаргахад Монгол орны ургамлын улаан данс II цуврал, “Байгалийн ургамлын тухай, 1995” Монгол улсын хуульд орсон жагсаалт, ховор ургамлын жагсаалтыг гаргахад Засгийн Газрын 1995 оны 153 тоот тогтоолын нэгдүгээр хавсралт болон Засгийн газрын 2004 оны 165 тоот тушаалын хавсралтаар нэмсэн жагсаалт, 2014 оны Монгол улсын улаан ном зэргийг тус тус үндэслэв (**Хүснэгт 3**).

Бидний судалгаагаар Төв Азийн лавай (*Asterothamnus centrali-asiaticus* болон Говийн тост (*Brachanthemum gobicus*) зэрэг 2 зүйл нэн ховор ургамал тохиолдлоо. Түүнчлэн Өргөст ортууз (*Oxytropis aciphylla* Ldb) зэрэг 1 зүйл ховор ургамал бичиглэл хийсэн мониторингийн талбайд тохиолдсон байна.

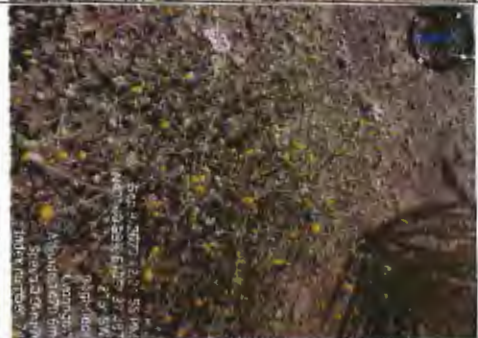

Ховор болон нэн ховор ангилалд орсон ч судалгааны талбайд Төв азийн лавай (*Asterothamnus centrali-asiaticus*), Говийн тост (*Brachanthemum gobicus*) болон Өргөст ортууз (*Oxytropis aciphylla* Ldb) зэрэг ургамлууд харьцангуй элбэг тохиолдсон болно.

Төв Азийн лавай (*Asterothamnus centrali-asiaticus*) нь олон настай, модожсон, 25-50 см өндөр, их салаархаг, том заримдаг сөөгөнцөр юм. Мөчрийн үзүүрт бамбай үүсгэх сагс нь 4-10 хэлэрхүү 12 (16) хоолойрхуу цэцэгтэй. Ороолт навчинцар улаавтар, гадна талын хэл цэцэг цайвар хөх юмуу ягаан өнгөтэй. Навч гонзгой шугаман, 12-25 мм урт, 1,5-2 мм өргөн, хурц, хатуу. Ихэвчлэн уул толгойн үйрмэг чулуутай ба чулуурхаг цөлөрхөг хормой, сайрын зах ба оёор, эргийн хайрганд ургана.

Говийн тост (*Brachanthemum gobicus*) нь 30см хүртэл өндөр ургадаг саглагар сөөгөнцөр бөгөөд иш нь цуулагдан үржинэ. Иш мөчрийн гадаргуу холцорч зулгарсан цагаан саарал холтостой. Ноорсоор хучигдсан гуравласан буюу тавласан жижиг, хар ногоон навчистай. Цагаан ягаан өнгийн жижиг цэцгүүд навчны өврөөс гарна.

Өргөст ортууз (*Oxytropis aciphylla* Ld) нь Дэр хэлбэрийн өргөст сөөгөнцөр, Налуу үстэй мөнгөлөг саарал өнгийн навчны бариул нь намар хатуурч өргөс болдог. Тод ягаан юмуу хөх ягаан өнгийн цэцгүүд хагдарч самар хэлбэрийн сарьслаг буурцаг үүсдэг. Элсэрхэг, чулуурхаг цөл, заримдаг цөл, цөлөрхөг хажуугаар ургадаг. 6, 7 саруудад цэцэглэж үрлэнэ. Намар ус чийг элбэг үед хэнзэлж ургана. Үрээр нөхөн төлжих чадвартай. Дэгнүүл үүсгэн ургадаг тул сул хөрсийг бэхжүүлэх чадвартай. Хонь, ямаа зөвхөн навч цэцгийг түүж иддэг. Адуу өвөл хавартаа ишний угийг цавчиж иддэг.

Хүснэгт 2.4.1 Баяжуулах үйлдвэрийн нөлөөллийн бүс дэхь ургамлын мониторинг судалгааны үеэр тохиолдсон нэн ховор, ховор болон хөнөөгдөж буй ургамлууд тэдгээрийн байршил

№	Зүйлийн латин, монгол нэр	Тохиолдсон цэг	Мониторингийн талбай дахь арви	Фото зураг
НЭН ХОВОР УРГАМЛУУД				
1	<i>Asterothamnus centrali-asiaticus</i> Төв азийн лавай	Цэг-2 НБҮ бутлах шигших хэсэг N143°40'18" E105°37'26.02" 1526м	Ховор	
2	<i>Brachanthemum gobicus</i> Говийн тост	Цэг-2 НБҮ бутлах шигших хэсэг N143°40'18" E105°37'26.02" 1526м	Ховор	
ХОВОР УРГАМЛУУД				
3	<i>Oxytropis aciphylla</i> Ldb Өргөст ортууз	Цэг-2 НБҮ бутлах шигших хэсэг N143°40'18" E105°37'26.02" 1526м	Элбэг	
		Цэг-07 Хаягдлын сангийн замд N43°40'48.07" E105°39'38.84" 1231м		
		Цэг-10 НБҮ зүүн урагш N43°39'6.7" E105°38'22.84" 1231м Цэг 11; 13 болон 14-т		

Нэн ховор: Байгалийн жсамаар нөхөн сэргэх чадваргүй, тархац нэн хязгаарлагдмал, ашиглах нөөцгүй, устгах аюулд орсон

Ховор: Байгалийн жсамаар нөхөн сэргэх чадвар хязгаарлагдмал, тархац нөөц багатай, устаж болзошгүй

Хөнөөгдөж буй: Уламжлалт анагаах ухаан, гоо сайхан, аж ахуйн хэрэгслэлэнд их хэмжээгээр түүгдэж нөөц багасаж байгаа

2.5. БҮЛГИЙН ДҮГНЭЛТ

Үйлдвэрийн барилга байгууламжийг барихаас эхлээд баяжуулалтын үйл ажиллагааны нөлөөллөөс ургамлын бүлгэмдлийг цаашдаа хамгаалахын тулд сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, одоо үзүүлсэн байгаа сөрөг нөлөөллийг бууруулах, багасгах төлөвлөлтийг хийн шат шатаар арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай. Уг төлөвлөлтөд дараах санал зөвлөмжийг агуулгын хувьд шингээж болохоор байна.

Ургамлын төрөл зүйлийн мониторинг судалгааг нөлөөлөлд өртсөн болон харьцуулах цэгийг дүгнэлтэнд дурдсан байдлаар шинэчлэн тодорхойлж тэмдэгжүүлэн судалгааг жил бүр нэг адил зүйгээр хийж гүйцэтгэн, олон жилийн тоон мэдээллийг хооронд нь харьцуулан сэргэн ургалтын төлөв байдлыг ажиглах нь зүйтэй.

Баяжуулах үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын үйл ажиллагаа дуусмагц сүйдсэн цэгүүдэд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг цаг тухайд нь хийж гүйцэтгэх. Цаг алдах тусам сул тоос шороо хийсч, хөрсний гүний чийг ууршин алдагдах, ургамалд ашиглагдах шим тэжээл нь салхи усаар угаагдан, зөөгдөж улмаар дахин ургамал ургахгүй, сул элс үлдсэнээр цөлжилт, шороон шуурганы эх үүсвэрүүдийн нэг болох магадлалтай.

Биологийн нөхөн сэргээлтэнд тухайн орчинд ургаж байсан унаган төрөл зүйлийн нутгийн ургамлуудын сонгон авч тэдгээрийн үрийг түүж талбайд шууд цацаж тариалахаас гадна, үржүүлгийн нөхцөлд суулгац бэлтгэн зохих аргачлалын дагуу гаднах нөхөн сэргээлтийн талбайд шилжүүлэх нь үр дүнтэй.

Судалгааны цэгүүдийн дотроос 2, 3 болон 4 дугаар цэгүүд харьцангуй онцлогтой бөгөөд зүйлийн олон янз байдал өндөртэй, улаан ном болон нэн ховор ургамлын жагсаалтад бүртгэгдсэн зүйл ургамлууд ургаж байгаа тул эдгээр цэгүүдэд илүүтэй анхаарах нь зүйтэй.

Бидний энэ удаагийн ургамлын мониторинг судалгаагаар Төв Азийн лавай, Говийн тост, хэмээх 2 зүйлийн нэн ховор, Өргөст ортууз зэрэг ховор ургамал тохиолдсон. Нөөц, арвийн хувьд Төв Азийн лавай болон Говийн тост нь харьцангуй бага, Өргөст ортууз нь 3 цэгт тохиолдсон ба харьцангуй элбэг байсан ба эдгээр 3 зүйл ургамлын үрийг намрын улиралд бүрэн боловсормогц цуглуулж, бага зэрэг хатааж, шилэн саванд хадгалаад хавар 5 сарын үед тасалгааны юмуу хүлэмжийн нөхцөлд соёолуулж, биежиж эхэлмэгц эх ургамлыг түүсэн цэгийн орчимд юмуу эсвэл тухайн цэгийн хөрс, ургамлын төлөв байдалтай төстэй цэгүүдэд шилжүүлэн суулгаж эхний хэд хоногт бага зэрэг усан чийгээр хангаж яваандаа давтамжийг багасгаж, аажимдаа усалалтыг зогсоож байгалийнх нь нөхцөлд дасгана.

Нэн ховор ургамлуудыг өөр газар нүүлгэн шилжүүлэх нь үрээр тариалж суулгахаас үр дүн багатай хэдий ч зайлшгүй тохиолдолд ийм төрлийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж болно. Энэ төрлийн шилжүүлэн суулгах нь хэвийн ургаж байсан ургамлыг гэмтээж, цочроох, зохимжгүй нөхцөлд шилжүүлэх, тээвэрлэлт зэргээс үүдэн сэргэн ургах чадваргүй болох магадлалтай тул үрээр нь тарих нь илүү үр дүнтэй байж болох юм. Зайлшгүй шаардлагаар тухайн ургаж буй газар нутаг нь сүйтгэхдэх (карьерийн үйл ажиллагаанд өртөх г.м) тохиолдолд ховор, нэн ховор ургамлыг шилжүүлэн суулгах нь зөв юм.

2.6. БҮЛГИЙН ЗӨВЛӨМЖ

1. Ургамлын зүйлийн бүрдэл болон бүрхэцийн дундаж хувийг тоон үзүүлэлтийн хувьд харьцуулж харахад харьцуулах цэгүүдээс нөлөөллийн бүсэд харьцангуй илүү байсан нь барилгын үйл ажиллагаанаас ургамлын зүйлийн бүрдэл, бүрхцэд нөлөөлөөгүй гэж дүгнэж болохоор байгаа ч зарим цэгүүдэд техник болон хүний нөлөөлөл болох ажилчдын суурин буюу кэмп, овоолго шороо, хог хаягдал зэргээс шалтгаалан цэгэн байдлаар, олон салаа зам, замын дагуух тоос шороонд дарагдахзэргээр шугаман байдлаар нөлөөлөлд өртсөн байгаа нь ажиглагдлаа. Гэвч зөвхөн нэг удаагийн судалгааны үзүүлэлтийг харьцуулж үзэх нь учир дутагдалтай тул цаашид энэхүү мониторинг судалгааг жил бүр тухайн байршлын цэг дээр хийж хооронд нь харьцуулвал нөлөөлөл хэрхэн явагдаж буйг илүү тодорхой ажиглах боломжтой. Мөн мониторинг судалгааг ургамлын вегетацийн дунд үе буюу 8 сарын дунд 10 хоногт хийж гүйцэтгэх нь ургамлын зүйлийг тодорхойлох болон бусад үзүүлэлтүүдийг хэмжихэд илүү тохиромжтой.
2. Бидний мониторинг судалгаагаар нийт 12 овгийн 35 төрлийн 39 зүйлийн гуурст дээд ургамал тохиолдон бүртгэгдлээ. Эдгээр ургамлууд нь насны хувьд 10 зүйл нь нэг наст, 29 зүйл нь олон наст, амьдралын хэлбэрийн хувьд 8 зүйл заримдаг сөөглөг, 5 зүйл сөөглөг, 26 зүйл өвслөг, аж ахуйн бүлгийн хувьд, 2 зүйл шарилж, 3 зүйл буурцагтан, 6 зүйлийн сөөг, 5 зүйлийн үетэн, 23 зүйл нь алаг өвс байна. Эдгээр ургамлуудаас 4 зүйлийн унаган, 1 зүйл реликт буюу үлдэгдэл зүйл байна.
3. Ховор болон нэн ховор ангиллын ургамлуудыг хамгаалахын тул үрийг нь түүж цуглуулан дараагийн хавар нь соёолуулж тухайн орчинд нь юмуу ижил төстэй өөр цэгүүдэд суулгаж өгөх нь илүү үр дүнтэй байж болох юм. Мөн 2, 3 болон 4-р цэгүүд нь нэн ховор зүйлүүд ургадаг, бусад цэгүүдтэй харьцуулахад зүйлийн баялаг харьцангуй өндөр байгаа тул эдгээр цэгүүдэд илүүтэйгээр анхаарч ажиллах хэрэгтэй.
4. Одоогийн ургамлын мониторингийн цэгүүд нь үйлдвэрийн дэд бүтэц, барилгын ажил явагдаж байгаа хашаан дотор, байгууламжуудтай хэт ойрхон байгаа нь үйлдвэрийн үндсэн үйл ажиллагааны нөлөөллийг урт хугацаандаа илэрхийлэх боломжгүй байна.. Түүнчлэн зарим мониторингийн цэгүүд жишээлбэл ачих буулгах талбайн цэг 5-р цэг, 6-р цэгүүд орон нутгийн чанартай замуудын дэргэд байсан нь төслийн үндсэн үйл ажиллагааны бус замын нөлөөлөлд давхар өртөх эрсдэлтэй байна. Мөн зарим цэг жишээлбэл 2-р цэг төмөр замын хашаан дотор тодорхойлогдсон байгаа нь онцгой бүсэд нэвтэрч бичиглэл ажиглалт хийх боломжгүй байдалтай байсан. Иймээс ургамлын мониторингийн цэгүүдийн байршлыг дараагийн шатны үнэлгээний тодотголд өөрчлөн тодорхойлох ба тус цэгүүдийг байршлын дагуу тэмдэгжүүлэх нь зүйтэй юм.

Судалгааны үеэр тохиолдсон зарим ургамлын фото зургуудаас

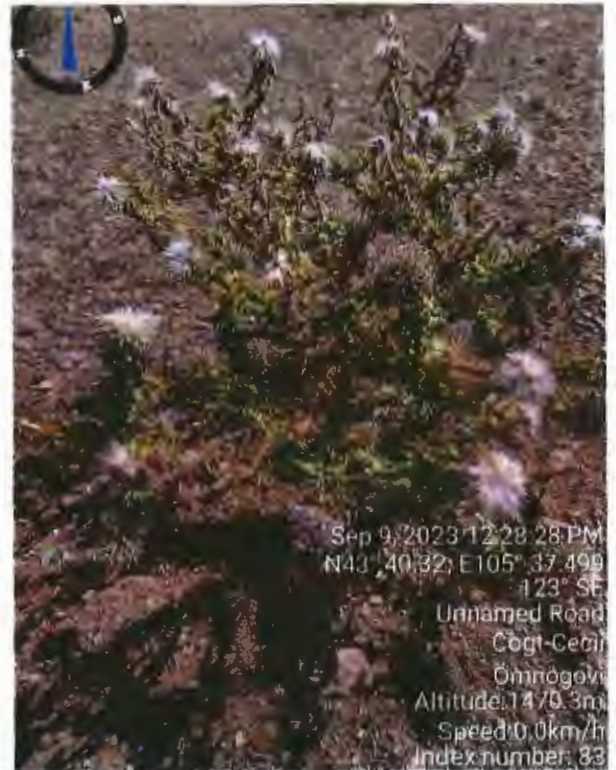
Үсхий нохойн хэл (*panzariq lanata*)

Говийн тост (*Gobi Brachantheria*)

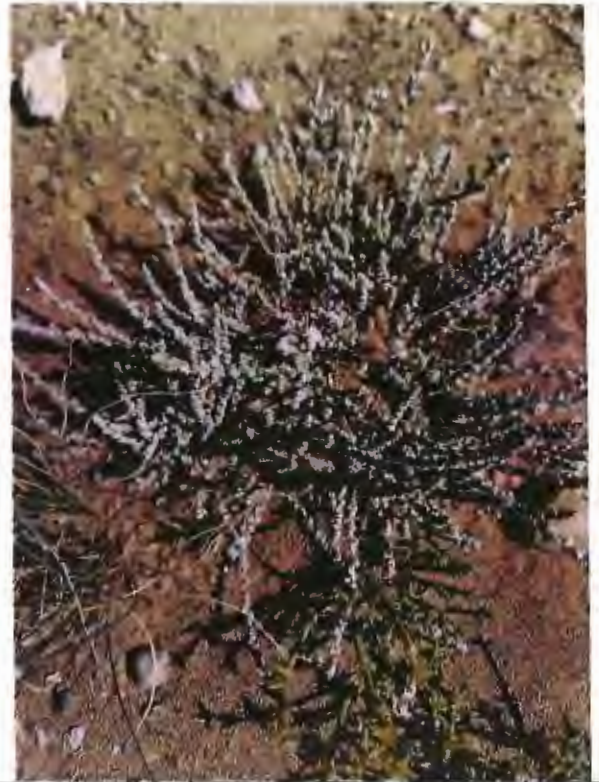
Сөөгөн боролз (*Ajania fruticulosa*)

Элбэг тайжийн жинс (*Echinopis ritro*)

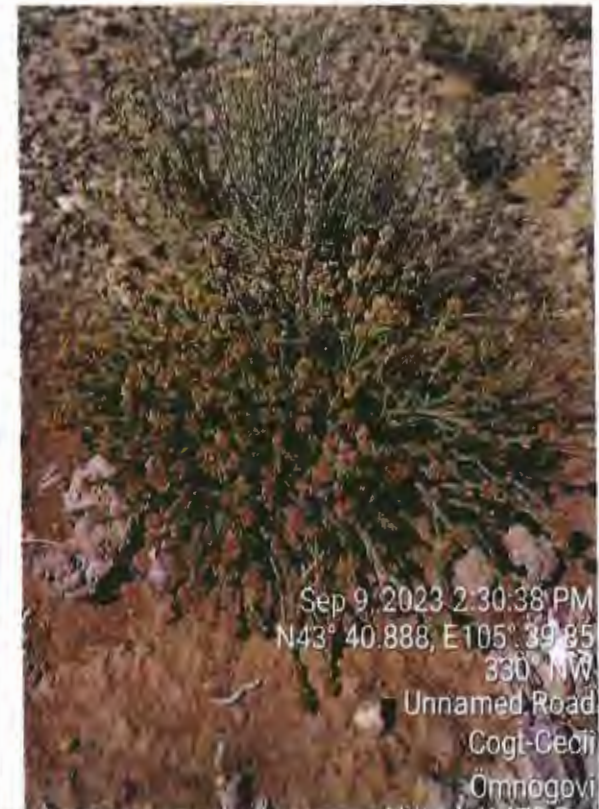
Ганц навчит хунчир (*Asparagus monophyllus*)

У Бор бударгана (*Salsola passerina*)

Ахар навчит баглуур (*Anabasis brevifolia*)

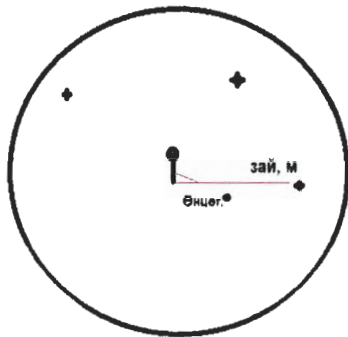

Ахар навчит баглуур (*Anabasis brevifolia*)

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. АМЬТНЫ АЙМГИЙН СУДАЛГАА

3.1. Судалгааны арга зүй

Харууц цэгийн судалгаа (Vantage point) нь шувуудын нисэлтийн өндөр болон орон зайг ашиглаж буй байдал, тэдгээрийн тархалтыг тогтоох зорилгод чиглэгддэг. Энэ мэдээ нь мөн тухайн судалгааны талбайн орон зайг ашиглаж буй шувуудын төлөв байдал болон тархалтыг тандах боломж өгдөг байна (Scottish Natural Heritage, 2013). Харууц цэг дээр шувуудын идэвхтэй үеийг тааруулан нэг удаад 2-3 цагийн турш ажиглалт хийж дараах үзүүлэлт болон мэдээг бэлтгэдэг. Үүнд:

1. Шувууны зүйлийн нэр
2. Бодгалийн тоо
3. Ажигласан огноо, цаг
4. Ажиглагчаас шувуу хүртэлх зай
5. Нисэлтийн чиглэл,
6. Зан төрхийн үйлдэл (нисэх, ангуучлах, хооллох, амрах, суух гэх мэт)
7. Цаг агаарын үзүүлэлт зэргийг цуглуулах арга зүйтэй.

Талбайн судалгаа: Төслийн талбай орчимд шувуудын идэвхтэй байх үеийг тааруулж ажиглалт судалгааг хийж холбогдох мэдээллийг урьдчилан бэлдсэн хуудсанд бүртгэл хөтлөх, шувуудын фото зураг авч баримтжуулах юм.

Мэдээ боловсруулах:

- Нүүдлийн болон суурин тохиолдох боломжит зүйлийн жагсаалт гаргах
- Зүйлүүдийн оршин амьдрах статусыг тодорхойлох
- Зүйлүүдийн ховордлын зэрэглэлийг ОУ, МУ-аар IUCN-ийн шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэх
- CITES, CMS, Улаан ном 2013 болон бусад хууль эрх зүйн актаар үнэлэх
- Амьдрах орчны хэв шинжээр нь ангилах
- Зүйлийн бүрдэлд нэн ховор, ховор зэрэглэлээр үнэлэгдсэн зүйлүүдийг илрүүлж тэдгээрийг хамгаалах талаар зөвлөмж боловсруулах.
- Бусад мэдээлэл боловсруулах (тоо толгой, бүртгэсэн солбицол)
- Хайгуул судалгааны явцад гэмдэглэгдсэн бүх зүйлүүдийг ГМС (ArcMap)-д бүртгэх замаар тархалт нутгийг тоймлох.

3.2 Хээрийн судалгааны багаж хэрэгсэл

Хээрийн хайгуул судалгаа болон мэдээлэл боловсруулахдаа дараах багаж хэрэгсэл болон программ хангамжийг ашиглалаа.

Хүснэгт 3. 1.1 Судалгаанд ажигласан багаж, хэрэгслийн жагсаалт

№	Багажийн нэр	Марк	Тоо, хэмжээ	Зориулалт
Хээрийн судалгаа				
1	Газар зүйн байршил тогтоогч (GPS)	Garmin-GPSmap 62s	1	Амьтад ажиглагдсан байршлыг тогтоох, бусад шаардлагатай байршлуудыг тогтоох
2	Фото зургийн аппарат	Canon 7D mark II,	1	Амьдрах орчны болон амьтдын зургийг авч мэдээллийг баримтжуулах
3	Хоёр нүдний дуран	Nikon Aculon 24x	2	Амьтдыг илрүүлэх
4	Телескоп	Vortex	1	Шувуу ажиглах
Мэдээлэл боловсруулах				
5	ArcGIS 10.2		1	Амьтдын байршлыг тэмдэглэх, газрын зураг боловсруулах, нягтшил, байршил нутгийг тогтооход ашиглана.
6	MS Office -ийн Excel, Word		1	Тайлан боловсруулах

Зураг 3.2.1 Судалгаанд хэрэглэгдсэн багаж хэрэгслүүд

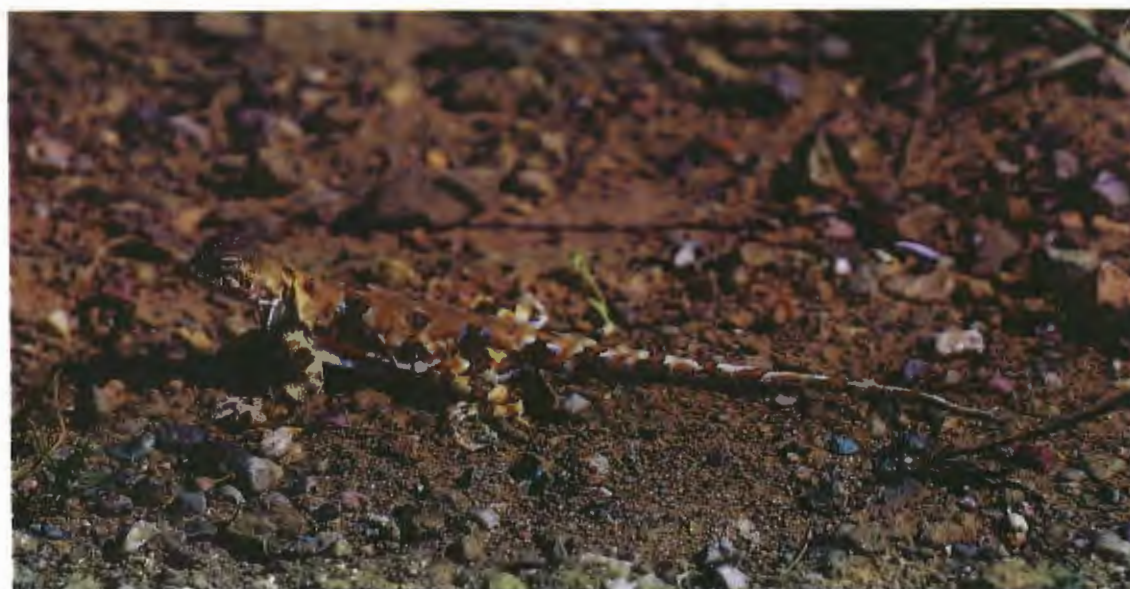
Зураг 3.2.2 Харууц цэгүүдийн байршил

Хүснэгт 3.2.2. Ажиглалт хийсэн цэгүүдийн байршил

№	Цэгийн нэр	N	E	Өндөршил, ДТД, м
1	Ажиглалтын цэг 01	43° 40' 04"	105° 57' 58.02"	1535
2	Ажиглалтын цэг 02	43° 38' 58"	105° 42' 58.14"	1168
3	Ажиглалтын цэг 03	43° 38' 30"	105° 47' 45.32"	1266

3.3 Хоёр нутагтан ба мөлхөгчид

Хоёр нутагтан бүртгэгдээгүй. Харин тус талбайд 1 зүйл мөлхөгч судалгааны үед тэмдэглэгдсэн нь цоохор хонин гүрвэл байна.

Зураг 3.2.3 Цоохор Хонин гүрвэл

3.4 Шувууны ажиглалт судалгаа

Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбай орчимд 2023 оны 9 сарын 9-10-ны өдөр шувуудын бүртгэлийг хийлээ. Ажиглалтыг төслийн талбай дотор 1 цэг, төслийн талбайгаас гадна 2 цэг дээр хийсэн бөгөөд ажиглалт хийсэн хугацаа тус бүр 2-3 цаг байв.

Судалгааны үр дүнгээр 18 байршлаас 11 зүйлийн 32 бодгалийг бүртгэлээ. Үүнийг харууц цэг тус бүрээр ангилж үзвэл 1-р цэг дээр 7 зүйлийн 25, 2-р цэг дээр 4 зүйлийн 5, 3-р цэг дээр 1 зүйлийн 2 бодгаль бүртгэсэн болно.

Хүснэгт 3.4.1. Харууц цэг дээрх шувуудын зүйл болон бодгалийн тоо

№	Харууц цэг-1	Харууц цэг-2	Харууц цэг-3	Нийт	
1	Зүйлийн тоо	7	4	1	11
2	Бодгалийн тоо	25	5	2	32
№	Зүйлийн Монгол нэр	Зүйлийн шинжлэх ухааны нэр	Олон улсын үнэлгээ	Бус нутгийн үнэлгээ	Статус
1	Нөмрөг тас	<i>Aegypius monachus</i>	ХБ	АӨ	Суурин
2	Хон хэрээ	<i>Corvus corax</i>	АӨ	АӨ	Суурин
3	Хээрийн бор шувуу	<i>Passer montanus</i>	АӨ	АӨ	Суурин
4	Адууч чогчиго	<i>Oenanthe oenanthe</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
5	Сүүл элсэг	<i>Calidris Acuminata</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
6	Хөх цэгцгий	<i>Motacilla alba</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
7	Уулын цэгцгий	<i>Motacilla Cinerea</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
8	Эгэл галсүүлт	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
9	Талын сар	<i>Buteo rufinus</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
10	Зээрд шонхор	<i>Falco naumanni</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн
11	Бүжимч чогчиго	<i>Oenanthe Isabellina</i>	АӨ	АӨ	Нүүдлийн

Хүснэгт 3.4.2. Харууц цэг дээрх шувуудын зүйл болон бодгалийн тоо

№	Зүйлийн нэр	Харууц цэг-1	Харууц цэг-2	Харууц цэг-3	Нийт
1	Сүүл элсэг	1			1
2	Хөх цэгцгий	2			2
3	Уулын цэгцгий	2			2
4	Эгэл галсүүлт	2			2
5	Хээрийн бор шувуу	15			15
6	Бүжимч чогчого	2	1		3
7	Адууч чогчиго		1		1
8	Зээрд Шонхор			2	2
9	Талын сар		1		1
10	Нөмрөг тас		2		3
11	Хон хэрээ	1			1
	Нийт	25	5	2	32

Тайлбар: АӨ-Анхааралд өртөхөөргүй, ХБ-Ховордож болзошгүй

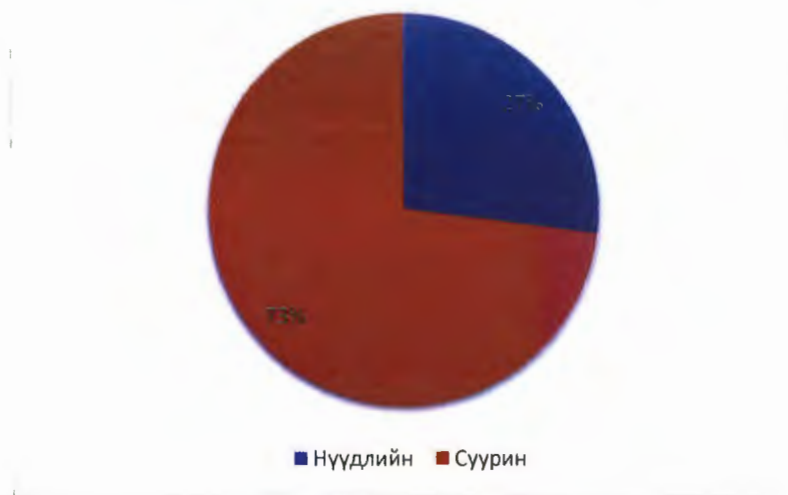

График 3.4.1 Шувуудын ангилал

Оршин амьдрах экологийн хувьд 73 хувь нь нүүдлийн зүйл бол 27 хувь нь суурин зүйлүүд тохиолдоно. Дэлхийн байгаль хамгаалах холбооны шалгуур үнэлгээгээр дээрх бүх зүйлүүд нь бүс нутгийн хэмжээнд Анхааралд өртөхөөргүй буюу элбэг бол Олон улсын хэмжээнд Ховордож болзошгүй гэж үнэлэгдсэн Нөмрөг тас байна.

Судалгааны талбайд тохиолдсон зарим зүйл шувуудын фото зураг

Сүүл элсэг *Calidris Acuminata*

Адууч Чогчиго *Oenanthe oenanthe*

Эгэл галсүүлт *Phoenicurus phoenicurus*

Зээрд Шонхор *Falco naumanni*

Хөх цэгцгий *Motacilla alba*

Уулын цэгцгий *Motacilla Cinerea*

3.5. Дүгнэлт зөвлөмж

- Энэ удаагийн судалгааны үр дүнд 3 харууц цэг дээр 11 зүйлийн 32 бодголь шувуу, нэг мөлхөгч ажиглагдсан байна.
- Ажиглагдсан шувуудын зүйлүүд нь бүс нутгийн болон олон улсын хэмжээнд ховордсон болон ховордож болзошгүй ангилалд бүртгэгдээгүй бөгөөд анхааралд өртөхөөргүй элбэг статустай байна.
- Төслийн талбайд байрлах уст цэг дээр ихэвчлэн нүүдлийн үедээ дайран өнгөрдөг жижиг шувууд болон нэг зүйлийн эргийн шувуу ажиглагдсан бөгөөд цаашид тус уст цэгийг нүүдлийн шувуудын дайран өнгөрөх чухал цэг болгон тохижуулах мод бут тарих байдлаар ач холбогдлыг өндөрсгөж болох юм.
- Төслийн талбай нь зөвхөн өөрийн үйл ажиллагаанаас гадна бусад зэргэлдээх төсөл дэд бүтцийн нөлөөнд давхар өртөх тул шувууд болон мөлхөгчөөс бусад зүйлийн амьтад энэ удаагийн судалгаанд ажиглагдаагүй болно.
- Шувуу болон амьтны ажиглалтын үр дүнг илүү бодит байлгахын тулд жил бүр нэг аргачлалаар тогтсон хугацаанд судалгааг хийлгэж дата бүртгэлийг харьцуулах байдлаар судалгааг цаашид үргэлжлүүлэн хийх нь зүйтэй.
- Цаашид төслийн барилгын үе шат дуусч ашиглалт эхлэхэд үйлдвэрийн дэд бүтцэд ашиглах цахилгааны шугам, шон зэргийг шувуудад ээлтэйгээр буюу цахилгаанд цохиулж эрсдэх эрсдэлээс сэргийлсэн байдлаар төлөвлөх нь зүйтэй.
- Төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дүйцүүлэн хамгаалал болон биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлийн ажлуудад шувуу болон түүний амьдрах орчныг сайжруулахтай холбоотой судалгаанд үндэслэсэн бодит ажлыг төлөвлөх нь зүйтэй.

3.6 НОМЗҮЙ

1. BAYARSUKH, N. 2004. INVENTORY AND DOCUMENTATION OF MEDICINAL PLANTS IN MONGOLIA. PAGES 63–65 MEDICINAL PLANTS RESEARCH IN ASIA-VOLUME I: THE FRAMEWORK AND PROJECT WORKPLANS.
2. БҮГД НАЙРАМДАХ МОНГОЛ АРД УЛС: УЛААН НОМ. 1987. УЛСЫН ХЭВЛЭЛИЙН ГАЗАР, УБ.
3. МОНГОЛ ОРНЫ УРГАМЛЫН УЛААН ДАНС. ХОЁРДУГААР ЦУВРАЛ. (MONGOLIAN PLANT RED LIST. SERIES II. 2019).
4. САНЖИД Ж. САНЖИД Ж. ADDITIONAL AUTHORS: АЛТАНЦЭЦЭГ Б. | ДОРЖДЭРЭМ С. *ГАЛБЫН ГОВИЙН ГАНГАН ЦЭЦЭГС. МӨНХИЙН ҮСЭГ (УБ)*
5. Р. ТУНГАЛАГ МОНГОЛ ОРНЫ ЗАРИМ МОД, СӨӨГ ТАНИХ ГАРЫН АВЛАГА. УБ
6. Г. ЦЭРЭНБАЛЖИД МОНГОЛ ОРНЫ ХӨЛ ГАЗРЫН УРГАМЛЫН ӨНГӨТ ЦОМОГ.УБ
7. Р. ТУНГАЛАГ THE FLOWERS OF THE MONGOLIAN GOBI DESERT .УБ. 2016
8. ВОЛОДЯ, Ц., Д. ЦЭРЭНБАЛЖИР. 2008. МОНГОЛ ОРНЫ ЭМИЙН УРГАМАЛ. АДМОН, УБ.
9. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ. 1995-04-11. БАЙГАЛИЙН УРГАМЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ.
10. ЛИГАА, У., Ш. ДААРИЙМАА, П. ЦЭРЭННАДМИД, Н. ЖАНЧИВДОРЖ, У. САРАНГЭРЭЛ, Б. БАТ-ЭНЭРЭЛ. 2008. МОНГОЛ ОРНЫ НЭН ХОВОР УРГАМЛЫН ЗУРАГТ ЛАВЛАХ. УЛААНБААТАР ПРИНТ, УЛААНБААТАР.
11. НЯМБАЯР, Д., Б. ОЮУНЦЭЦЭГ, Р. ТУНГАЛАГ. 2012. МОНГОЛЫН УРГАМЛЫН УЛААН ДАНС БА ХАМГААЛЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭМХЭТГЭЛ. УБ.
12. ХҮРЭЛЧУЛУУН, Б. Ө БАТЦЭЦЭГ. 2006. МОНГОЛ ОРНЫ УРГАМЛЫН ГАРАЛТАЙ ЗАРИМ ЭМИЙН ТҮҮХИЙ ЭДИЙН ЛАВЛАМЖ.
13. ЮНАТОВ, А. 1977. БҮГД НАЙРАМДАХ МОНГОЛ АРД УЛСЫН УРГАМЛАН НӨМРӨГИЙН ҮНДСЭН ШИНЖҮҮД. УЛСЫН ХЭВЛЭЛИЙН ГАЗАР, УЛААНБААТАР.
14. FACTORS INFLUENCING VEGETATION COVER CHANGE IN MEDITERRANEAN CENTRAL CHILE (1975–2008) JENNIFER J. SCHULZ, LUIS CAYUELA, JOSE M. REY-BENAYAS & BORIS SCHR  ODER
15. С.ГОМБОБААТАР, Ж.МӨНХ-ЭРДЭНЭ, П.ДАВААСҮРЭН. 2020 УВС НУУРЫН АЙ САВЫН ШУВУУД
16. Ц.ПҮРЭВСҮРЭН, 2013. ХАНБОГДЫН ШУВУУД
17. ТАВАНТОЛГОЙН ОРДЫГ ТҮШИГЛЭН БАЙГУУЛАГДАХ “ҮЙЛДВЭР ТЕХНОЛОГИЙН ПАРК”-ИЙН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖИХ “НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР” -ИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

ХАВСРАЛТ – 13
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2023 оны 05 сарын 25 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум

Зүүн баян-1

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Дулаан баян говь" ХХК

Солбицлол: $X=43^{\circ}40'18.8''$

Гүн: м

$Y=105^{\circ}37'22.62''$

Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%		МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%
Cl ⁻	156.6	4.41	32.8	Na ⁺ +K ⁺	242.8	10.56	78.5
SO ₄ ²⁻	180.0	3.75	27.9	Ca ²⁺	31.3	1.56	11.6
NO ₂ ⁻	0.01	0.00	0.0	Mg ²⁺	16.1	1.32	9.8
NO ₃ ⁻	24.0	0.39	2.9	NH ₄ ⁺	0.2	0.01	0.1
CO ₃ ²⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ²⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	298.9	4.90	36.4	Fe ³⁺	0.00	0.00	0.0
Дүн	659.5	13.45	100.0	Дүн	290.3	13.45	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын

Анион катионуудын

нийлбэр: 800.3 мг/дм³

нийлбэр: 949.8 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 2.88 мг-экв/дм³

ЕС: 1310 μS/cm

pH: 7.74

TDS: 786 ppm

Исэлдэх чанар: 2.56 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: үгүй

Өнгө: үгүй

Амт: ***

HCO₃⁻ 36 Cl⁻ 33 SO₄²⁻ 28

Усны найрлагын томъёо: M_{0.6}

Na⁺+K⁺ 79 Ca²⁺ 12 Mg²⁺ 10

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ хөлийн агт, ион, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд цэвэрдүү, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн үзүүлэлтүүдээс натрийн ион нь "Ундны ус, Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, амулгүй байдлын үнэлгээ MNS: 0900:2018" стандартад заасан хэмжээнээс бага зэрэг их 172.8 мг/л-ээр/ их байгаа боловч нийт эрдэс давсны хэмжээ нь стандартын гүвшинд байна.

Жич: Энэхүү уст цээгээс сорьц авах үйл явц нь шинжилгээний баазуулсан, хувьд нь хөршүүдэд гүйцэтгэсэн болно.

Хянаж, баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч: Гэрэлт-Од

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Шинжилгээ хийсэн: 2023 оны 05 сарын 25 өдөр

Сорьц авсан газрын нэр: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум
 НБУ ЭТТ, худаг-1

Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Дулаан баян говь" ХХК

Солбицол: X=43°40'28.98"

Гүн: м

Y=105°37'28.53"

Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%		МГ	МГ-ЭКВ	МГ-ЭКВ%
Cl ⁻	291.8	8.22	32.6	Na ⁺ +K ⁺	509.6	22.16	88.0
SO ₄ ⁻	455.0	9.48	37.6	Ca ^{**}	31.5	1.57	6.2
NO ₂ ⁻	0.04	0.00	0.0	Mg ^{**}	17.4	1.43	5.7
NO ₃ ⁻	18.0	0.29	1.2	NH ₄ ⁺	0.4	0.02	0.1
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ^{**}	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	439.2	7.20	28.6	Fe ^{***}	0.2	0.01	0.0
Дүн	1204.1	25.19	100.0	Дүн	559.1	25.19	100.0

HCO₃⁻ ийн хагасыг хассан анион катионуудын
 нийлбэр: 1543.5 мг/дм³

Анион катионуудын
 нийлбэр: 1763.1 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг 3.00 мг-экв/дм³

EC: 2188 µS/cm

pH: 8.06

TDS: 1312 ppm

Исэлдэх чанар: 2.40 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: 21 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: б/з шороон

Өнгө: улаан шардуу

Амт: ***

SO₄²⁻38 Cl⁻33 HCO₃⁻29

Усны найрлагын томъёо: M_{1,7}

Na⁺+K⁺68

Дүгнэлт

Хавийн бүрэлдэхүүнээрээ халимог ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд давсархаг, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн үзүүлэлтүүдээс нийт эрдэсжилт, натрийн ионы агууламж нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, ахуйлгүй байдлын үнэлгээ ИМС 0900:2018" стандартад ялсан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн хөрвүүлэн гүйцэтгэсэн болно.

Хянаж, баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

Д/эрэлт-Од

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ
 ГАЗАРЗҮЙ-ГЕОЭКОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН
 УСНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Усны химийн шинжилгээний тодорхойлолт

Сорьц авсан: 2023 оны 07 сарын 02 өдөр
 Шинжилгээ хийсэн: 2023 оны 07 сарын 09 өдөр
 Сорьц авсан газрын нэр: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум
 "Хадан усны худаг"
 Сорьц шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Баяас Прайм Инженер" ХХК

Солбицол: X= 43° 41'15.18 Гүн:
 Y= 105° 36'20.88 Ундарга:

Уст цэгийн төрөл ба дугаар: Гар худаг

Тодорхойлсон нь:

Анион	1дм ³ -д байгаа			Катион	1дм ³ -д байгаа		
	мг	мг-экв	мг-экв%		мг	мг-экв	мг-экв%
Cl ⁻	225.4	6.35	33.6	Na ⁺ +K ⁺	369.8	16.08	85.1
SO ₄ ⁻	295.0	6.15	32.5	Ca ⁺⁺	33.5	1.67	8.8
NO ₂ ⁻	0.0	0.00	0.0	Mg ⁺⁺	13.9	1.14	6.0
NO ₃ ⁻	18.0	0.29	1.5	NH ₄ ⁺	0.0	0.00	0.0
CO ₃ ⁻	0.0	0.00	0.0	Fe ⁺⁺	0.0	0.00	0.0
HCO ₃ ⁻	372.1	6.10	32.3	Fe ⁺⁺⁺	0.0	0.00	0.0
Дүн	910.5	18.89	100.0	Дүн	417.1	18.89	100.0

HCO₃⁻ ийн хөгасыг хассан анион катионуудын

Анион катионуудын

нийлбэр:

1141.6 мг/дм³

нийлбэр:

1327.6 мг/дм³

Ерөнхий хатуулаг

2.81 мг-экв/дм³

EC: 1854 µS/cm

pH: 7.87

TDS: 1059 ppm

Исэлдэх чанар:

2.72 мг/дм³

Физик шинж чанар

Тунгалаг: >30 см

Үнэр: үгүй

Тунадас: үгүй

Өнгө: үгүй

Амт: ***

Булингаршил: 0.0 NTU

CaCO₃ SO₄ 33 HCO₃ 32

Усны найрлагын томъёо: M_{1,3}

Na⁺+K⁺ 85

Дүгнэлт

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ колимог ангийн, натрийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд давсархаг, зөөлөн ус байна. Шинжилсэн үзүүлэлтүүдээс нийт эрдэсжилт, натрийн ион нь "Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, авуулгүй байдлын үнэлгээ MNS0900:2018" стандартад заасан хэмжээнээс их байна.

Жич: Энэхүү уст цэгээс сорьц авах үйл явцыг шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн харууцан гүйцэтгэсэн болно.

Хийсэн: Химич, ЭШДА: Магистр (M.Sc) /Ц.Эрдэнэцэцэг/

Шинжилгээг

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч /Д.Гэрэлт-Од/

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

ЗАХИАЛАГЧИЙН НЭР: **БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ ХХК**

ДЭЭЖИЙН
ТӨРӨЛ, ТОО

Ус, 3

ЗАХИАЛГА №: 2023/1542

ХҮЛЭЭН АВСАН ОГНОО: 2023.09.11

ШИНЖИЛСЭН ОГНОО: 2022.09.22

ДЭЭЖ БОЛОВСРУУЛАЛТ: хийгдээгүй

ХУУДАСНЫ ТОО: 3

*Сорилтын үр дүн зөвхөн тухайн дээжинд хамаарна.
Дээжлэлтийн талаарх асуудлыг манай лаборатори хариуцахгүй болно.*

Чанарын менежер:

Д. Пүрэвжаргал

Хамтран ажилласан таньд талархлаа.

ЗАХИАЛГА №: 2023/1542

ДЭЭЖИЙН ДУГААР: ТТЗ худаг

ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР: Л-17526

№	ЭЛЕМЕНТ	НЭГЖ	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН	СТАНДАРТ АРГА
1	pH	-	8.00	MNS ISO 10523:2001
2	Кали (K ⁺)	мг/л	0.90	MNS 5465:2005
3	Натри (Na ⁺)	мг/л	220.9	
4	Кальци (Ca ²⁺)	мг/л	23.41	MNS ISO 2572-1999
5	Магни (Mg ²⁺)	мг/л	13.56	
6	Аммони (NH ₄ ⁺)	мг/л	<0.10	MNS ISO 7150-1:2006
7	Хлорид (Cl)	мг/л	163.4	MNS ISO 9297:2005
8	Сульфат (SO ₄ ²⁻)	мг/л	151.5	MNS 3652.4:1984 MNS ISO 11885:2011
9	Нитрат (NO ₂)	мг/л	0.10	MNS 4431:2005
10	Нитрат (NO ₃)	мг/л	2.03	MNS ISO 7890-3:2001
11	Карбонат (CO ₃ ²⁻)	мг/л	3.00	MNS ISO 9963-1:2005
12	Гидрокарбонат (HCO ₃ ²⁻)	мг/л	244.1	
13	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	2.28	
14	Хуурай үлдэгдэл, TDS	мг/л	732.0	MNS 4423:1997
15	Цахиурын хүчил, H ₂ SiO ₃	мг/л	14.55	
16	Исэлдэх чадвар /KMnO ₄ /	мгO ₂ /л	1.52	MNS ISO 4889:1999
17	Мөнгө, Ag	мг/л	<0.01	
18	Хөнгөнцагаан, Al	мг/л	<0.025	
19	Мышьяк, As	мг/л	<0.01	
20	Бор, B	мг/л	1.01	
21	Барц, Ba	мг/л	<0.01	
22	Берилли, Be	мг/л	<0.0005	
23	Кадми, Cd	мг/л	<0.001	
24	Кобальт, Co	мг/л	<0.001	
25	Хром, Cr	мг/л	<0.005	
26	Зэс, Cu	мг/л	<0.02	
27	Төмөр, Fe	мг/л	0.495	
28	Лити, Li	мг/л	<0.01	MNS (ISO) 11885:2011
29	Марганец, Mn	мг/л	<0.01	
30	Молибден, Mo	мг/л	<0.005	
31	Никель, Ni	мг/л	<0.005	
32	Хартуулга, Pb	мг/л	<0.01	
33	Сурьма, Sb	мг/л	<0.01	
34	Селен, Se	мг/л	<0.01	
35	Стронци, Sr	мг/л	0.92	
36	Титан, Ti	мг/л	<0.01	
37	Тори, Th	мг/л	<0.05	
38	Урани, U	мг/л	<0.10	
39	Ванади, V	мг/л	<0.01	
40	Цайр, Zn	мг/л	<0.01	

ЗАХИАЛГА №: 2023/1542

ДЭЭЖИЙН ДУГААР: НБУ худар

ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР: Л-17527

№	ЭЛЕМЕНТ	НЭГЖ	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН	СТАНДАРТ АРГА
1	pH		7.87	MNS ISO 10523:2001
2	Кали (K)	мг/л	1.02	MNS 5465:2005
3	Натри (Na)	мг/л	415.4	
4	Кальци (Ca ²⁺)	мг/л	29.82	MNS ISO 2572:1999
5	Магни (Mg ²⁺)	мг/л	16.38	
6	Аммоний (NH ₄ ⁺)	мг/л	<0.10	MNS ISO 7150-1:2006
7	Хлорид (Cl)	мг/л	297.8	MNS ISO 9297:2005
8	Сульфат (SO ₄ ²⁻)	мг/л	288.9	MNS 3652.4:1984 MNS ISO 11883:2011
9	Нитрит (NO ₂)	мг/л	0.08	MNS 4431:2005
10	Нитрат (NO ₃)	мг/л	1.29	MNS ISO 7890-3:2001
11	Карбонат (CO ₃ ²⁻)	мг/л	3.00	MNS ISO 9963-1:2005
12	Гидрокарбонат (HCO ₃ ²⁻)	мг/л	408.8	
13	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	2.84	
14	Хуурай үлдэгдэл, TDS	мг/л	1304	MNS 4423:1997
15	Цахуурын хүчил, H ₂ SiO ₃	мг/л	12.72	
16	Исэлдэх чадвар /KMnO ₄ /	мгО ₂ /л	0.88	MNS ISO 4889:1999
17	Мөнгө, Ag	мг/л	<0.01	
18	Хөнгөнцагаан, Al	мг/л	<0.025	
19	Мышьяк, As	мг/л	<0.01	
20	Бор, B	мг/л	1.51	
21	Бари, Ba	мг/л	<0.01	
22	Берелли, Be	мг/л	<0.0005	
23	Кадми, Cd	мг/л	<0.001	
24	Кобальт, Co	мг/л	<0.001	
25	Хром, Cr	мг/л	<0.005	
26	Зэс, Cu	мг/л	<0.02	
27	Төмөр, Fe	мг/л	0.300	
28	Лити, Li	мг/л	0.079	MNS (ISO) 11885:2011
29	Марганец, Mn	мг/л	0.03	
30	Молибден, Mo	мг/л	<0.005	
31	Никель, Ni	мг/л	<0.005	
32	Хартуулалт, Pb	мг/л	<0.01	
33	Сурьма, Sb	мг/л	<0.01	
34	Селен, Se	мг/л	<0.01	
35	Стронци, Sr	мг/л	0.99	
36	Титан, Ti	мг/л	<0.01	
37	Тори, Th	мг/л	<0.05	
38	Уран, U	мг/л	<0.10	
39	Ванади, V	мг/л	<0.01	
40	Цайр, Zn	мг/л	<0.01	

ЗАХИАЛГА №: 2023/1542

ДЭЭЖИЙН ДУГААР: Хадан усны худаг

ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР: Л-17528

№	ЭЛЕМЕНТ	НЭГЖ	ШИНЖИЛГЭЭНИЙ		СТАНДАРТ АРГА
			ДУН		
1	pH			7.86	MNS ISO 10523:2001
2	Кали (K ⁺)	мг/л		21.61	MNS 5465:2005
3	Натри (Na ⁺)	мг/л		334.0	
4	Кальци (Ca ²⁺)	мг/л		29.22	
5	Магни (Mg ²⁺)	мг/л		12.60	MNS ISO 2572:1999
6	Аммони (NH ₄ ⁺)	мг/л		<0.10	MNS ISO 7150-1:2006
7	Хлорид (Cl ⁻)	мг/л		229.7	MNS ISO 9297:2005
8	Сульфат (SO ₄ ²⁻)	мг/л		243.7	MNS 3652.4:1984 MNS ISO 11885:2011
9	Нитрит (NO ₂ ⁻)	мг/л		<0.05	MNS 4431:2005
10	Нитрат (NO ₃ ⁻)	мг/л		1.87	MNS ISO 7890-3:2001
11	Карбонат (CO ₃ ²⁻)	мг/л		3.00	MNS ISO 9963-1:2005
12	Гидрокарбонат (HCO ₃ ²⁻)	мг/л		356.9	
13	Нийт хатуулаг	мг-экв/л		2.50	
14	Хуурай үлдэгдэл, TDS	мг/л		1148	MNS 4423:1997
15	Цахиурын хүчил, H ₂ SiO ₃	мг/л		17.90	
16	Исэлдэх чадвар KMnO ₄	мг O ₂ /л		1.52	MNS ISO 4889:1999
17	Мөнгө, Ag	мг/л		<0.01	
18	Хөнгөнцагаан, Al	мг/л		0.060	
19	Мышьяк, As	мг/л		<0.01	
20	Бор, B	мг/л		2.03	
21	Барн, Ba	мг/л		0.017	
22	Берелли, Be	мг/л		<0.0005	
23	Кадми, Cd	мг/л		<0.001	
24	Кобальт, Co	мг/л		<0.001	
25	Хром, Cr	мг/л		<0.005	
26	Зэс, Cu	мг/л		<0.02	
27	Төмөр, Fe	мг/л		0.044	
28	Лити, Li	мг/л		<0.01	MNS (ISO) 11885:2011
29	Марганец, Mn	мг/л		<0.01	
30	Молибден, Mo	мг/л		0.029	
31	Никель, Ni	мг/л		<0.005	
32	Харгугалга, Pb	мг/л		<0.01	
33	Сурьма, Sb	мг/л		<0.01	
34	Селен, Se	мг/л		<0.01	
35	Стронци, Sr	мг/л		0.99	
36	Титан, Ti	мг/л		<0.01	
37	Тори, Th	мг/л		<0.05	
38	Уран, U	мг/л		<0.10	
39	Ванади, V	мг/л		<0.01	
40	Цайр, Zn	мг/л		<0.01	

**ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН СТАНДАРТ ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ХЭЛТСИЙН СОРИЛТЫН ЛАБОРАТОРИ**

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум, 6-р баг.

Утас: 7053-2960

**ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН
CERTIFICATE OF ANALYSIS**

Бүртгэлийн дугаар /Registration number/: 23-398

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр : ӨМ:Цогтцэций сум Баяас прайм инженеринг ХХК

/The name of customer's request for analysis/

Дэд лабораторийн нэр /Name of the sub laboratory/: Эрүүл ахуйн нян судлалын хяналтын лаборатори; Эрүүл ахуйн хими, хор судлалын хяналтын лаборатори

Дээжийн тодорхойлолт /Sample description/					
Дээжийн дугаар Sample number	Дээжийн нэр Name of sample	Цувралын дугаар Batch number	Үйлдвэрлэсэн улс The country of original manufacturer	Бүтээгдэхүүний хүчинтэй хугацаа Date of expiry	Дээжийн тоо хэмжээ Quantity of the sample
1189	НБҮ-ЭТТ-худаг-1		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л
1190	Зүүн баян гүний худаг		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л
1191	Хадат гүний худаг		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л
1192	Дулаан баян говь ХХК /бохир ус/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л
1193	Баяас прайм инженеринг ХХК ХХК /бохир ус/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л
1194	Болор Оргил ХХК /бохир ус/		Монгол Улс	Тодорхойгүй	0.5 л

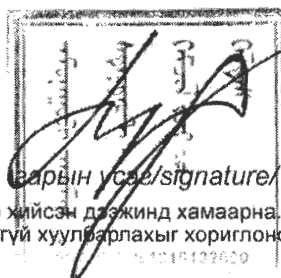
Хүлээн авсан огноо Date of receipt	Шинжилгээ дууссан огноо Date of test completion	Хэвлэсэн огноо Date of issue of the report
2023 он 09 сар 06 өдөр	2023 он 09 сар 11 өдөр	2023 он 09 сар 11 өдөр

Дээжийн дугаар Sample number	Шинжилгээний аргын стандарт Method of analysis	Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж Test parameter, unit	Шаардлага Test specification, unit	Шинжилгээний дүн Test results
1189	MNS ISO 6222:1998	ББЕТ	1 мл - т 100 - с ихгүй	Нянгийн тоо 29
	MNS ISO 19250:2017	Salmonella spp	25 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
	MNS ISO 9308-1:1998	Халуун тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн нян /ялтас шүүлтүүр/	100 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
1190	MNS ISO 6222:1998	ББЕТ	1 мл - т 100 - с ихгүй	Нянгийн тоо 42
	MNS ISO 19250:2017	Salmonella spp	25 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
	MNS ISO 9308-1:1998	Халуун тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн нян /ялтас шүүлтүүр/	100 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
1191	MNS ISO 6222:1998	ББЕТ	1 мл - т 100 - с ихгүй	Нянгийн тоо 68
	MNS ISO 19250:2017	Salmonella spp	25 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
	MNS ISO 9308-1:1998	Халуун тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн нян /ялтас шүүлтүүр/	100 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
1192	MNS 5668:2006	Эмгэгтөрөгч нян	1 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
	MNS ISO 5815:2001	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	400мгО/л	490,5
	MNS ISO 10523:2001	pH	6-9	5,91
	MNS ISO 11923:2001	Умбуур бодис	400мг/л	746
	MNS ISO 9297:2005	Хлорид	1000мг/л	159,5
1193	MNS 5668:2006	Эмгэгтөрөгч нян	1 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй
	MNS ISO 5815:2001	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	400мгО/л	120,5
	MNS ISO 10523:2001	pH	6-9	6,93
	MNS ISO 11923:2001	Умбуур бодис	400мг/л	639
	MNS ISO 9297:2005	Хлорид	1000мг/л	333,1
1194	MNS 5668:2006	Эмгэгтөрөгч нян	1 мл - т илрэхгүй	Илрээгүй

Дээжийн дугаар Sample number	Шинжилгээний аргын стандарт Method of analysis	Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжих нэгж Test parameter, unit	Шаардлага Test specification, unit	Шинжилгээний дүн Test results
	MNS ISO 5815:2001	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	400мгО/л	310,5
	MNS ISO 10523:2001	pH	6-9	6,89
	MNS ISO 11923:2001	Умбуур бодис	400мг/л	386
	MNS ISO 9297:2005	Хлорид	1000мг/л	287,1

Санал тайлбар:
Opinions and interpretation

БАТАЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН
Approved by ЭРХЛЭГЧ:

Гарын үсэг/signature

/Г. ЧИНЗОРИГ/

Энэ шинжилгээний дүн нь зөвхөн шинжилгээ хийсэн дээжинд хамаарна.
Шинжилгээний дүнг лабораторийн зөвшөөрөлгүй хуулбарлахыг хориглоно.

ХАВСРАЛТ – 12
ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

Захиалагч: “Норинко интернэйшнл кооперэйшн” ХХК-ийн Хөрсний Итгэмжлэгдсэн Лаборатори
Дээж авсан цэг: “Норинко интернэйшнл кооперэйшн” ХХК, Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум

Сорьц авсан огноо: 2023 оны 06 сар 28 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 07 сарын 03
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Үндсэн үйлдвэр											
1	НБУ-4	7.84	0.025	0.062	0.95	1.28	0.16	19	7	2.7	25
Иргэний барилга											
2	НБУ-5	7.97	0.014	0.035	0.62	0.0	0.16	13	7	2.8	27
Бетон зуурмагийн үйлдвэр											
3	НБУ-6	7.24	0.180	0.440	0.79	2.08	0.73	17	11	1.9	43

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Үндсэн үйлдвэр								
1	НБУ-4	26.5	51.9	2.1	8.8	5.7	5.0	19.6
Иргэний барилга								
2	НБУ-5	38.4	46.3	3.1	4.9	4.6	2.7	12.2
Бетон зуурмагийн үйлдвэр								
3	НБУ-6	23.7	53.1	9.9	2.1	6.9	4.4	13.3

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оффис						
1	НБУ-7	7.8*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Кемп						
2	НБУ-8	6.2*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Түүхий нүүрсний агуулах						
3	НБУ-9	9.2*10 ⁵	1	1	0.1<	1

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Үндсэн үйлдвэр							
НБУ-1	0-10	95.7	25.0	0.0	58.9	25.6	18.7
Бето зуурмагийн үйлдвэр							
НБУ-2	0-10	98.6	50.0	0.0	97.6	24.5	18.0
Засварын талбай							
НБУ-3	0-10	121.5	41.7	0.0	83.5	35.5	19.2
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн
Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн
спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН, Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Д.ЭНХЧИМЭГ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

Нарт ШҮҮН Консалтинг ХХК

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

Захиалагч: “Норинко интернэйшнл кооперэйшн” ХХК

Дээж авсан цэг: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум

Сорьц авсан огноо: 2023 оны 10 сар 13 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 20

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	рН	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
НБУ-4, Үндсэн үйлдвэр											
1	0-10	8.43	0.04	0.093	1.16	1.44	0.37	12	3	4.3	28
НБУ-5, Иргэний барилга											
2	0-10	8.44	0.029	0.069	1.32	0.32	0.21	11	7	3.3	18
НБУ-6, Бетон зуурмагийн үйлдвэр											
3	0-10	8.52	0.039	0.091	1.22	0.0	0.33	17	5	3.3	20

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
НБУ-4, Үндсэн үйлдвэр								
1	0-10	22.2	40.6	21.3	6.3	0.9	8.7	15.9
НБУ-5, Иргэний барилга								
2	0-10	36.8	48.4	2.7	6.7	2.0	3.4	12.1
НБУ-6, Бетон зуурмагийн үйлдвэр								
3	0-10	18.3	54.9	10.5	7.5	1.2	7.6	16.3

3. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli) MNS 3297:2019			Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 3297:2019	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	
Оффис							
1	НБУ-7	6.2*10 ⁵	0.1<	1	0.1<	1	
Ажилчдын кемп							
2	НБУ-8	8.0*10 ⁵	0.1<	1	0.1<	1	
Түүхий нүүрний агуулах							
3	НБУ-9	9.1*10 ⁵	0.1<	1	0.1<	1	

4. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
НБҮ-1 үндсэн үйлдвэр	0-10	52.3	21.5	0.0	52.4	17.1	15.5
НБҮ-2 Бетон зуурмагийн үйлдвэр	0-10	56.5	32.2	0.0	103.2	31.7	14.7
НБҮ-3 Засварын талбай	0-10	60.4	42.2	0.0	59.6	20.1	15.5
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 5367:2004, MNS6341:2012, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Д.ЭНХЧИМЭГ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

Нарт ШУУН Консалтинг ХХК

ХАВСРАЛТ – 11
АГААРЫН ЧАНАРЫН
МОНИТОРИНГИЙН ДҮН

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Сорьцын дугаар: 01-15

Захйалагч

“НОРИНКО ИНТЕРНЭШНЛ” ХХК

Сорьц авсан газрын нэр: Цогтцэций сум
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Б.Янжин эрхлэгч
Сорьцын тоо хэмжээ: 3
Сорьцын төрөл: Орчны агаар
Сорьц авсан огноо: 2023.08.02
Лабораторит хүлээж авсан огноо: 2023.08.02
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.08.02
Хэвлэсэн огноо: 2023.08.11
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Хэмжилт хийсэн цэг	Хүхэрлэг хий/SO ₂ /	Азотын давхар исэл/NO ₂ /	PM2.5 тоосонцор /20 минутаар	PM10 тоос/20 минутаар
		мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³
1	Иргэний барилга орчим	17	41	21	40
2	Уурын зуух	75	34	83	121
3	Бетон зуурмаг	24	53	52	79
Хүлцэх хэм хэмжээ MNS 4585:2016		450	200	50	100

Боловсруулалт хийсэн:

Б. Янжин

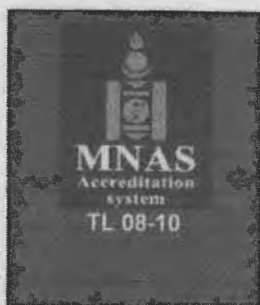
/Б.Янжин /

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг umnugovi44373@gmail.com

Захиалагч

Сорьц авсан газрын нэр:
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал:
Сорьцын тоо хэмжээ:
Сорьцын төрөл :
Сорьц авсан огноо:

НОРИНКО ИНТЕРНЭШНЛ” ХХК

Цогтцэций сум
Б.Янжин эрхлэгч
3
Орчны агаар
2023.10.18

Лабораторит хүлээж авсан огноо: 2023.10.18
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2023.10.19
Хэвлэсэн огноо: 2023.10.20
Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Хэмжилт хийсэн цэг	Хүхэрлэг хий/SO ₂ /	Азотын давхар исэл/NO ₂ /	PM2.5 тоосонцор /20 минутаар	PM10 тоос/20 минутаар
		мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³
1	Иргэний барилга орчим	27	33	44	72
2	Нүүрс ачиж буулгах талбайн зүүн талд	56	47	45	66
3	Бетон зуурмаг	65	38	66	85
Хүлцэх хэм хэмжээ MNS 4585:2016		450	200	50	100

Боловсруулалт хийсэн: Төхникч

Нармандах

/Х.Нармандах /

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч

/Б.Янжин /
(нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

НБУ -ИЙН ТӨСЛИЙН ТООСЖИЛТЫН ХЭМЖИЛТ /2023 оны 09 сарын 17-29-ны өдөр/

Хугацаа	PM10 мг/м3				Нийт тоосонцор мг/м3							
	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585 :2016 PM2.5	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585 :2016 PM10	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585:2016 Нийт тоосонцор
14:30	0.181	0.053	0.237	0.05	0.022	0.071	0.043	0.1	0.127	0.08	0.092	0.15
15:00	0.034	0.023	0.104	0.05	0.01	0.035	0.078	0.1	0.139	0.061	0.087	0.15
15:30	0.024	0.027	0.062	0.05	0.035	0.024	0.04	0.1	0.068	0.091	0.148	0.15
16:00	0.05	0.016	0.041	0.05	0.04	0.161	0.115	0.1	0.184	0.092	0.14	0.15
16:30	0.049	0.017	0.012	0.05	0.115	0.021	0.14	0.1	0.031	0.087	0.266	0.15
17:00	0.021	0.012	0.011	0.05	0.128	0.033	0.101	0.1	0.03	0.148	0.09	0.15
17:30	0.013	0.011	0.011	0.05	0.06	0.016	0.175	0.1	0.115	0.096	0.025	0.15
18:00	0.019	0.011	0.015	0.05	0.048	0.035	0.025	0.1	0.068	0.068	0.056	0.15
18:30	0.013	0.01	0.009	0.05	0.074	0.024	0.023	0.1	0.089	0.055	0.029	0.15
19:00	0.011	0.009	0.011	0.05	0.075	0.161	0.19	0.1	0.034	0.094	0.049	0.15
19:30	0.012	0.03	0.022	0.05	0.072	0.021	0.063	0.1	0.063	0.046	0.055	0.15
20:00	0.011	0.03	0.004	0.05	0.124	0.023	0.1	0.1	0.062	0.056	0.148	0.15
20:30	0.011	0.022	0.279	0.05	0.026	0.108	0.031	0.1	0.08	0.09	0.14	0.15
21:00	0.01	0.008	0.085	0.05	0.033	0.063	0.055	0.1	0.03	0.08	0.266	0.15
21:30	0.018	0.007	0.024	0.05	0.051	0.082	0.057	0.1	0.089	0.03	0.09	0.15
22:00	0.011	0.005	0.005	0.05	0.082	0.031	0.09	0.1	0.094	0.025	0.025	0.15
22:30	0.015	0.006	0.017	0.05	0.019	0.055	0.026	0.1	0.023	0.029	0.056	0.15
23:00	0.014	0.013	0.024	0.05	0.001	0.057	0.021	0.1	0.048	0.039	0.029	0.15
0:00	0.013	0.004	0.014	0.05	0.011	0.077	0.04	0.1	0.027	0.058	0.003	0.15
0:30	0.016	0.009	0.014	0.05	0.026	0.026	0.115	0.1	0.046	0.088	0.015	0.15
1:00	0.013	0.009	0.004	0.05	0.081	0.026	0.14	0.1	0.051	0.022	0.042	0.15
1:30	0.016	0.004	0.002	0.05	0.055	0.06	0.101	0.1	0.029	0.003	0.254	0.15
2:00	0.013	0.008	0	0.05	0.045	0.051	0.175	0.1	0.039	0.015	0.15	0.15
2:30	0.014	0.007	0	0.05	0.078	0.08	0.025	0.1	0.058	0.042	0.046	0.15
3:30	0.017	0.005	0.001	0.05	0.037	0.022	0.15	0.1	0.088	0.029	0.055	0.15
4:00	0.013	0.003	0.001	0.05	0.043	0.001	0.11	0.1	0.029	0.166	0.089	0.15
4:30	0.022	0.006	0.001	0.05	0.071	0.011	0.058	0.1	0.039	0.027	0.11	0.15
5:00	0.012	0.013	0.008	0.05	0.035	0.035	0.01	0.1	0.058	0.037	0.031	0.15
5:30	0.009	0.004	0.015	0.05	0.024	0.03	0.045	0.1	0.088	0.02	0.03	0.15
6:00	0.007	0.009	0.006	0.05	0.115	0.11	0.065	0.1	0.022	0.04	0.046	0.15
6:30	0.009	0.009	0.001	0.05	0.128	0.24	0.085	0.1	0.003	0.094	0.055	0.15
7:00	0.009	0.004	0.003	0.05	0.06	0.033	0.19	0.1	0.015	0.023	0.089	0.15
7:30	0.009	0.004	0.002	0.05	0.048	0.021	0.045	0.1	0.042	0.048	0.11	0.15
8:00	0.009	0.003	0.001	0.05	0.074	0.034	0.072	0.1	0.029	0.027	0.031	0.15
8:30	0.015	0.006	0.001	0.05	0.075	0.128	0.124	0.1	0.166	0.046	0.03	0.15
9:00	0.008	0.006	0.008	0.05	0.072	0.06	0.081	0.1	0.75	0.051	0.11	0.15
9:30	0.008	0.004	0.015	0.05	0.124	0.048	0.055	0.1	0.037	0.127	0.068	0.15
10:00	0.006	0.003	0.006	0.05	0.126	0.074	0.045	0.1	0.02	0.139	0.089	0.15
10:30	0.005	0.004	0.001	0.05	0.033	0.075	0.078	0.1	0.04	0.068	0.034	0.15
11:00	0.008	0.005	0.003	0.05	0.051	0.072	0.092	0.1	0.08	0.184	0.063	0.15
11:30	0.006	0.011	0.002	0.05	0.077	0.124	0.011	0.1	0.061	0.031	0.062	0.15
12:00	0.005	0.003	0.005	0.05	0.026	0.026	0.035	0.1	0.091	0.03	0.08	0.15
12:30	0.008	0.001	0.008	0.05	0.021	0.033	0.03	0.1	0.092	0.115	0.03	0.15
13:00	0.015	0.005	0.01	0.05	0.021	0.051	0.11	0.1	0.087	0.068	0.025	0.15
13:30	0.02	0.007	0.01	0.05	0.078	0.082	0.24	0.1	0.094	0.089	0.125	0.15
14:00	0.015	0.006	0.012	0.05	0.037	0.019	0.033	0.1	0.046	0.034	0.156	0.15
14:30	0.035	0.011	0.017	0.05	0.043	0.001	0.021	0.1	0.056	0.063	0.068	0.15
15:00	0.017	0.017	0.007	0.05	0.077	0.011	0.034	0.1	0.09	0.062	0.022	0.15
Дундаж	0.018521	0.010417	0.023979	0.05	0.058479	0.059976	0.078917	0.1	0.0780625	0.060466667	0.08769	0.15

НБУ -ИЙН ТӨСЛИЙН ТООСЖИЛТЫН ХЭМЖИЛТ /2023 оны 04 сарын 24-27-ны өдөр/

Хугацаа	PM2.5 мг/м3				PM10 мг/м3				Нийт тоосонцор мг/м3			
	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585 :2016 PM2.5	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585 :2016 PM10	Үндсэн үйлдвэр	Оффис	3-р пост	MNS4585:2016 Нийт тоосонцор
17:00	0.005	0.046	0.023	0.05	0.045	0.081	0.15	0.1	0.094	0.08	0.029	0.15
17:30	0.006	0.069	0.055	0.05	0	0.055	0.11	0.1	0.023	0.061	0.15	0.15
18:00	0.004	0.016	0.014	0.05	0.058	0.045	0.058	0.1	0.048	0.091	0.75	0.15
18:30	0.025	0.01	0.023	0.05	0.01	0.078	0.01	0.1	0.027	0.092	0.037	0.15
19:00	0.022	0.012	0.026	0.05	0.038	0.037	0.045	0.1	0.046	0.087	0.02	0.15
19:30	0.045	0.013	0.026	0.05	0.04	0.043	0.065	0.1	0.051	0.148	0.04	0.15
20:00	0.07	0.019	0.075	0.05	0.115	0.071	0.085	0.1	0.127	0.096	0.08	0.15
20:30	0.11	0.034	0.098	0.05	0.128	0.035	0.19	0.1	0.139	0.068	0.061	0.15
21:00	0.044	0.01	0.02	0.05	0.18	0.024	0.045	0.1	0.068	0.055	0.091	0.15
21:30	0.155	0	0.065	0.05	0.175	0.161	0.072	0.1	0.184	0.094	0.092	0.15
22:00	0.014	0.001	0.07	0.05	0.025	0.021	0.124	0.1	0.031	0.046	0.087	0.15
22:30	0.011	0.015	0.11	0.05	0.023	0.033	0.081	0.1	0.03	0.056	0.148	0.15
23:00	0.005	0.016	0.044	0.05	0.28	0.016	0.055	0.1	0.115	0.09	0.14	0.15
23:30	0.001	0.046	0.189	0.05	0.063	0.034	0.045	0.1	0.068	0.08	0.266	0.15
0:00	0.066	0.157	0.14	0.05	0.1	0.065	0.078	0.1	0.089	0.03	0.09	0.15
0:30	0.022	0.014	0.011	0.05	0.031	0.175	0.092	0.1	0.034	0.025	0.025	0.15
1:00	0.044	0.011	0.005	0.05	0.055	0.025	0.043	0.1	0.063	0.029	0.056	0.15
1:30	0.087	0.091	0.001	0.05	0.057	0.023	0.078	0.1	0.062	0.039	0.029	0.15
2:00	0.075	0.053	0.066	0.05	0.25	0.108	0.04	0.1	0.08	0.058	0.049	0.15
2:30	0.016	0.066	0.004	0.05	0.026	0.063	0.115	0.1	0.03	0.088	0.055	0.15
3:00	0.044	0.022	0.0023	0.05	0.021	0.082	0.14	0.1	0.025	0.022	0.125	0.15
3:30	0.012	0.037	0.025	0.05	0.026	0.031	0.101	0.1	0.029	0.003	0.156	0.15
4:00	0.013	0.047	0.023	0.05	0.033	0.055	0.175	0.1	0.039	0.015	0.068	0.15
4:30	0.011	0.033	0.024	0.05	0.051	0.057	0.025	0.1	0.058	0.042	0.022	0.15
5:00	0.115	0.02	0.155	0.05	0.082	0.077	0.023	0.1	0.088	0.029	0.003	0.15
5:30	0.01	0.016	0.25	0.05	0.022	0.026	0.19	0.1	0.022	0.166	0.015	0.15
6:00	0	0.027	0.026	0.05	0.001	0.021	0.063	0.1	0.003	0.027	0.042	0.15
6:30	0.001	0.012	0.01	0.05	0.011	0.021	0.1	0.1	0.015	0.037	0.254	0.15
7:00	0.015	0.002	0.012	0.05	0.035	0	0.031	0.1	0.042	0.02	0.15	0.15
7:30	0.016	0.013	0.013	0.05	0.03	0.022	0.055	0.1	0.029	0.04	0.046	0.15
8:00	0.151	0.151	0.011	0.05	0.15	0.01	0.057	0.1	0.166	0.094	0.055	0.15
8:30	0.25	0.008	0.115	0.05	0.35	0.035	0.09	0.1	0.75	0.023	0.089	0.15
9:00	0.026	0.026	0.01	0.05	0.033	0.04	0.026	0.1	0.037	0.048	0.11	0.15
9:30	0.009	0.009	0.001	0.05	0.021	0.115	0.021	0.1	0.02	0.027	0.031	0.15
10:00	0.023	0.023	0.001	0.05	0.034	0.128	0.026	0.1	0.04	0.046	0.03	0.15
10:30	0.027	0.027	0.015	0.05	0.065	0.06	0.06	0.1	0.08	0.051	0.11	0.15
11:00	0.014	0.014	0.016	0.05	0.048	0.048	0.051	0.1	0.061	0.127	0.068	0.15
11:30	0.023	0.023	0.016	0.05	0.19	0.074	0.08	0.1	0.091	0.139	0.089	0.15
12:00	0.026	0.026	0.027	0.05	0.075	0.075	0.022	0.1	0.092	0.068	0.034	0.15
12:30	0.026	0.026	0.012	0.05	0.072	0.072	0.001	0.1	0.087	0.184	0.063	0.15
13:00	0.075	0.001	0.002	0.05	0.124	0.124	0.011	0.1	0.148	0.031	0.062	0.15
13:30	0.033	0.0012	0.05	0.05	0.081	0.026	0.035	0.1	0.096	0.03	0.08	0.15
14:00	0.02	0.001	0.022	0.05	0.055	0.033	0.03	0.1	0.068	0.115	0.03	0.15
14:30	0.016	0.0014	0.044	0.05	0.045	0.051	0.11	0.1	0.055	0.068	0.025	0.15
15:00	0.027	0.022	0.098	0.05	0.078	0.082	0.24	0.1	0.094	0.089	0.029	0.15
15:30	0.012	0.023	0.085	0.05	0.037	0.019	0.033	0.1	0.046	0.034	0.033	0.15
16:00	0.002	0.089	0.016	0.05	0.043	0.001	0.021	0.1	0.056	0.063	0.0564	0.15
16:30	0.001	0.108	0.055	0.05	0.077	0.011	0.034	0.1	0.09	0.062	0.088	0.15
Дундаж	0.038021	0.031525	0.044793	0.05	0.074771	0.057707	0.079222	0.1	0.0799167	0.060466667	0.10375	0.15

ХАВСРАЛТ – 10
ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ, ТӨЛБӨР
ТӨЛСӨН БАРИМТ

БАТЛАВ.
ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
“ТЭГШ ДҮҮРЭН ТОХИЖИЛТ” ОНӨААТҮГАЗРЫН
ДАРГА Т. БАТХААН

БАТЛАВ
BAYAS PRIME
“БАЯАС ПРАЙМ-ИНЖЕНЕРИНГ” ХХК
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ө. БАЯСГАЛАН

ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖ БОЛОН ДУУДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГЭРЭЭ

2023 оны 04 сарын 12 өдөр

№ 23

Цогтцэций сум

Монгол Улсын “Хог хаягдлын тухай хууль”, Өмнөговь аймаг Цогтцэций сумын ИТХ-ын 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн нэг талаас “Тэгш дүүрэн тохижилт” ОНӨААТҮГ (цаашид “Хүлээн авагч”), түүнийг төлөөлж Нягтлан бодогч Б.Уртнасан нөгөө талаас “Баяас Прайм Инженеринг” ХХК (цаашид “Хүлээлгэн өгөгч”) түүнийг төлөөлж ХАБ-ын ажилтан Б.Амартүвшин нар дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож энэхүү хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх үйлчилгээ болон хог хаягдлын хураамж төвлөрүүлэх гэрээ (цаашид “гэрээ”)-г байгуулав.

Нэг. Гэрээний үндэслэл

- 1.1 Сумын засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу Цогтцэций сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын ахуйн хог хаягдлыг цуглуулж ачих, тээвэрлэх, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх болон үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь байгуулагдсан өдрөөс эхлэн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Хоёр. Хүлээн авагчийн байгууллагын эрх үүрэг

- 2.1 Хүлээлгэн өгөгчөөс хог хаягдлын хураамжийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхийг шаардах эрхтэй.
- 2.2 Хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах үүрэгтэй.
- 2.3 Төвлөрсөн хогийн цэгт ирж байгаа ахуйн хог хаягдлыг бүртгэх, баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 2.4 Ахуйн энгийн хог хаягдлыг цуглуулж, тээвэрлэх хуваарийг баталж мөрдөн ажиллах, төвлөрсөн хогийн цэгт байнгын сахиул ажиллуулах үүрэгтэй.
- 2.5 Хүлээн авагч нь аюултай хог хаягдлыг ахуйн энгийн хог хаягдалтай хольж нэг дор хадгалсан болон ил задгай хадгалсан тохиолдолд хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэхгүй.

Гурав. Хүлээлгэн өгөгчийн эрх, үүрэг

3.1 Өөрийн гаргасан ахуйн энгийн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.2 Хүлээлгэн өгөгч нь энгийн хог хаягдал, аюултай хог хаягдлыг ялгаж хадгалах бөгөөд энгийн хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, зориулалтын стандарт битүү саванд хог хаягдлаа хадгалж, Хүлээн авагч буюу төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх зориулалтын автомашинд уут саванд хийсэн хог хаягдлыг хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.3 Гэрээнд заасан төлбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөх үүрэгтэй.

3.4 Хог хаягдлын зориулалтын савтай байх, өөрийн байгууллагын гаднах орчин тойрны 50м дотрох хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй.

3.5 Хог хаягдлын талаарх хууль, дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж ажиллах үүрэгтэй.

3.6 Хог хаягдлын талаар мэдээллээ үнэн зөв мэдээлэх үүрэгтэй.

Дөрөв. Төлбөр тооцоо

4.1 Хог хаягдлын хураамжийг Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн сарын **40,000** төгрөгөөр үүсгэсэн төлбөрийн даалгаврын дугаараар нэхэмжлэх хүргүүлснээс хойш 3 хоногт төлнө.

4.2 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг км тутамд **4200** төгрөгөөр тооцож хог ачих байгууламжруу ирж очих **14** км, хог буулгах цэг хүртэлх **13** км, нийт **27** км 1-рейсийн тээвэрлэлтийн хөлс **113,400** төгрөг буюу НӨАТ шингээсэн дүнгээр **124,740** төгрөг /НӨАТ 10 хувь/-ийн төлбөрийг төлнө.

4.3 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг дараа сарын 5-ны дотор жолоочийн хөтөлсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж, Хаан банкин дахь **5598172256** тоот дансанд нэхэмжлэл хүргүүлснээс хойш ажлын 5 хоногт төлнө.

4.4 Тухайн хог үүсгэгч нь өөрийн тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэсэн тохиолдолд сахиулын хөтөлсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн тонн тутамд 6000 (Зургаан мянган төгрөг)-өөр тооцон төлбөрийн даалгавар үүсгэж хураамж төлнө.

Тав. Бусад

5.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал хохирогч талд төлнө.

5.2 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Хог хаягдлын тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.

5.3 Энэхүү гэрээтэй холбоотой аливаа маргааныг талууд зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд шийдвэрлэх боломжгүй тохиолдолд шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.4 Талууд эрх бүхий төлөөлөгчид энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

5.5 Талууд гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно. Гэрээний нэмэлт, өөрчлөлт нь зөвхөн бичгээр хийгдэж, талууд эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

5.6 Энэхүү гэрээг 2 хувь үйлдэх бөгөөд гэрээний хувь тус бүр хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

Тэгш дүүрэн тохижилт
ОНӨААТҮГ-ыг төлөөлж:

Албан тушаал: Нягтлан бодогч
Нэр: Б.Уртнасан
Гарын үсэг: *[Signature]*
Утас: 88404940, 89295916

Баяас Прайм Инженеринг ХХК-ийг
төлөөлж:

Албан тушаал: ХАБ-ын ажилтан
Нэр: Б.Амартүвшин
Гарын үсэг: *[Signature]*
Утас: 99810510

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт *Бассе ДТН-дм ХХК*

№	Огноо	Холбогдох өгдөн тушаалтын нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хөг. тээвэрлэлт багцаар (тн)	Бусад бүтээгдэхүүн хэргийн үсэг	Хогийн цэгт оруулсан өргөн үсэг
1	5.5	880411640		5587824	10 тн		<i>Нэгжүүлсэн</i>
2	5.5			0655644	10 тн		
3	5.5			0655644	10 тн		
4	5.18	<i>саягад</i>	<i>Бүтээг</i>	4955204	25 тн		
5	5.12		<i>саягад</i>	0655644	20 тн		
6					125 x 6000 = 750000		
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

Тооцоо нийлсэн санхүүг *Нэгжүүлсэн* /Нэргүймээг/
 Тооцоо бодсон нягтлан бодогч *Бүтээг* /Б.Уртмысанг/

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт *Дэлхийн ХХК*

№	Огноо	Холбогдох өгдөн тушаалтын нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хөг. тээвэрлэлт багцаар (тн)	Хөг. бүтээгдэхүүн хэргийн үсэг	Хогийн цэгт оруулсан өргөн үсэг
1	7.30	88721561		5592044	20 тн	<i>Нэгжүүлсэн</i>	<i>Нэгжүүлсэн</i>
2	2.30	88958661		4582044	20 тн	<i>Нэгжүүлсэн</i>	
3	5.30			5591844	20 тн	<i>Нэгжүүлсэн</i>	
4	5.5			2395744	20 тн		
5	8.11			90	50 тн		
6				90	40 тн		
7						$\Sigma = 152 \times 6000 = 912000$	
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

Тооцоо нийлсэн санхүүг *Нэгжүүлсэн* /Нэргүймээг/
 Тооцоо бодсон нягтлан бодогч *Бүтээг* /Б.Уртмысанг/

Хөрийн цэгт хой агаарын нэгжээнтэй **Б.УРТНАС** /1959.05.01/ XXX

№	Огноо	Хөдөлгөөн ангийн тусламжтай сар, үгс	Ногоол-нөгөөр, үгс	Матсэмэлчин и албаар	Хой агаарын хөдөлгөөн хөдөлгөөн	Хой бүтээгдэхүүн хөдөлгөөн	Хөдөлгөөн ангийн тусламжтай сар, үгс
1	7.15.			47907EB	200		
2	7.15.		8PE 133	5058YAA	200		
3	7.15.		8PE016	13857AC	479		
4	7.15.		8PE051	64557EN	479		
5						121 5000 ≈ 31000	
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Торлоо ийнхэн саяагт **Нэг зууцаа** /Нэргүмээс /
 Тусгай барсан нэгтгэн баргач **Б.Уртнас** /Б.Уртнас /

Хөрийн цэгт хой агаарын нэгжээнтэй **Б.УРТНАС** /1959.05.01/ XXX

№	Огноо	Хөдөлгөөн ангийн тусламжтай сар, үгс	Ногоол-нөгөөр, үгс	Матсэмэлчин и албаар	Хой агаарын хөдөлгөөн хөдөлгөөн	Хөдөлгөөн ангийн тусламжтай сар, үгс
1	7.15.			9735707	200	
2	7.15.		8PE 027.	55885VA	200	
3	7.15.		8PE 028	1244487	200	
4	7.15.		8PE 061	3899780	200	
5	7.15.			47907EB	200	
6	7.15.			64557EN	200	
7	7.15.		3 саяа	1577	200	9 20
8			5 саяа	1577	200	7 20
9						181 6000 ≈ 388000
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						

Торлоо ийнхэн саяагт **Нэг зууцаа** /Нэргүмээс /
 Тусгай барсан нэгтгэн баргач **Б.Уртнас** /Б.Уртнас /

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

Төлбөрийн даалгавар: 2231001555787

ТАТВАРЫН АЛБА:

Татварын алба: Өмнөговь

Татварын төрөл: 01030723-Хөг хаягдлын үйлчилгээний хураамж

Төйлөнт хугацаа: 2023-1

Төлөх дүн: 2022000

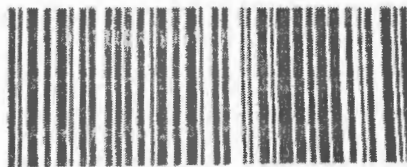
ТАТВАР ТӨЛӨГЧ:

Регистр /ТТД: 6805558

Татвар төлөгчийн нэр: Балас прайм инженеринг

Нэхэмжлэх үүсгэсэн огноо: 2023-10-09 16:18:49

Төлөх огноо: 2023-10-09 16:18:49

2231001555787

Төлбөрийн даалгавар № 2023/10/10

Төлөгч	дебет	дүн
код	Баяас Прайм Инженеринг ХХК	2,022,000.00
Төлөгчийн	Худалдаа хөгжлийн банк 803006787	
Хүлээн авагч	Татварын ерөнхий газар	
Хүлээн авагчийн	Худалдаа хөгжлийн банк 499273559	
Мөнгөний дүн (тоогоор, үсгээр)	Хоёр сая хорин хоёр мянган төгрөг 0 мөнгө	0.00
Барааг хүлээн авсан буюу ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн	...сар ... өдөр	Дүн торгуулийн хамт гүйлгээний утга
Төлбөрийн зориулалт:	2231001555787	

1-р гарын үсэг: [Signature]

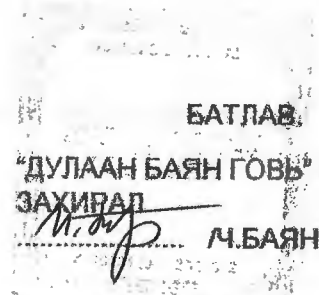
2-р гарын үсэг: [Signature]

Банкийн гүйцэтгэлийн Ахлах Төлөөлөгч / ТООЦООНЫ ТӨВ №01

Тэмдэг, гарын үсэг

"ТЭГШ ДҮҮРЭН ТОХИЖИЛТ" ОНӨААТҮГАЗРЫН
ДАРГА *[Signature]* Б. ТӨРМӨНХ

"ДУЛААН БАЯН ГОВЬ" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ *[Signature]* М. БАЯНТӨР

ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖ БОЛОН ДУУДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГЭРЭЭ

2022 оны 09 сарын 25 өдөр

№ 93

Цогтцэций сум

Монгол Улсын "Хог хаягдлын тухай хууль", Өмнөговь аймаг Цогтцэций сумын ИТХ-ын 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн нэг талаас "Тэгш дүүрэн тохижилт" ОНӨААТҮГ (цаашид "Хүлээн авагч"), түүнийг төлөөлж Нягтлан бодогч, И. Наранцэцэг нөгөө талаас "Дулаан Баян Говь" ХХК (цаашид "Хүлээлгэн өгөгч") түүнийг төлөөлж ХАБЭА-н инженер Э. Энхцэцэг нар дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож энэхүү хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх үйлчилгээ болон хог хаягдлын хураамж төвлөрүүлэх гэрээ (цаашид "гэрээ")-г байгуулав.

Нэг. Гэрээний үндэслэл

- 1.1 Сумын засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу Цогтцэций сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын ахуйн хог хаягдлыг цуглуулж ачих, тээвэрлэх, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх болон үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино.
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь байгуулагдсан өдрөөс эхлэн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Хоёр. Хүлээн авагчийн байгууллагын эрх үүрэг

- 2.1 Хүлээлгэн өгөгчөөс хог хаягдлын хураамжийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхийг шаардах эрхтэй.
- 2.2 Хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах үүрэгтэй.
- 2.3 Төвлөрсөн хогийн цэгт ирж байгаа ахуйн хог хаягдлыг бүртгэх, баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 2.4 Ахуйн энгийн хог хаягдлыг цуглуулж, тээвэрлэх хуваарийг баталж мөрдөм ажиллах, төвлөрсөн хогийн цэгт байнгын сахиул ажиллуулах үүрэгтэй.
- 2.5 Хүлээн авагч нь аюултай хог хаягдлыг ахуйн энгийн хог хаягдалтай хольж нэг дор хадгалсан болон ил задгай хадгалсан тохиолдолд хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэхгүй.

Гурав. Хүлээлгэн өгөгчийн эрх, үүрэг

3.1 Өөрийн гаргасан ахуйн энгийн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.2 Хүлээлгэн өгөгч нь энгийн хог хаягдал, аюултай хог хаягдлыг ялгаж хадгалах бөгөөд энгийн хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, зориулалтын стандарт битүү саванд хог хаягдлаа хадгалж, Хүлээн авагч буюу төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх зориулалтын автомашины уут саванд хийсэн хог хаягдлыг хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.3 Гэрээнд заасан төлбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөх үүрэгтэй.

3.4 Хог хаягдлын зориулалтын савтай байх, өөрийн байгууллагын гаднах орчин тойрны хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй.

3.5 Хог хаягдлын талаарх хууль, дүрэм, журам, стандартын шаардлагыг хангаж ажиллах үүрэгтэй.

3.6 Хог хаягдлын талаар мэдээллээ үнэн зөв мэдээлэх үүрэгтэй.

Дөрөв. Төлбөр тооцоо

4.1 Ахуйн хог хаягдлыг 1 сард 40000 төгрөг, барилгын хог хаягдлыг тонн тутамд 6000 төгрөгөөр тооцно.

4.2 Хог хаягдлын хураамжийг Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн сарын ..... төгрөгөөр үүсгэсэн төлбөрийн даалгаврын дугаараар нэхэмжлэх хүргүүлснээс хойш 3 хоногт төлнө.

4.3 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг км тутамд 4200 төгрөгөөр тооцож хог ачих байгууламжруу ирж очих ..... км хог буулгах цэг хүртлэх 13 км гээд нийт .... км 1-рейсийн тээвэрлэлтийн хөлс ..... төгрөг буюу НӨАТ шингээсэн дүнгээр ..... төгрөг /НӨАТ 10 хувь ..... /-ийн төлбөрийг төлнө.

4.4 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг дараа сарын 5-ны дотор сахиулын хөтлөсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж, Хаан банкин дахь **5598172256** тоот дансанд нэхэмжлэл хүргүүлснээс хойш ажлын 5 хоногт төлнө.

Тав. Бусад

5.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал хохирогч талд төлнө.

5.2 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Хог хаягдлын тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.

5.3 Энэхүү гэрээтэй холбоотой аливаа маргааныг талууд зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд шийдвэрлэх боломжгүй тохиолдолд шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

5.4 Талууд эрх бүхий төлөөлөгчид энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

5.5 Талууд гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно. Гэрээний нэмэлт, өөрчлөлт нь зөвхөн бичгээр хийгдэж, талууд эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

5.6 Энэхүү гэрээг 2 хувь үйлдэх бөгөөд гэрээний хувь тус бүр хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй байна.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН:

Тэгш дүүрэн тохижилт
ОНӨААТҮГазрыг төлөөлж:

Албан тушаал: Нягтлан бодогч

Нэр: И.Наранцэцэг

Гарын үсэг: *И.Наранцэцэг*

Утас: 88303821, 88119148

Иргэн, аж ахуйн нэгж, төсөвт, төрийн
бус байгууллагыг төлөөлж:

Албан тушаал: ХАБЭА-н инженер

Нэр: Э.Энхцэцэг

Гарын үсэг: *Э.Энхцэцэг*

Утас: 89111400

Хогийн цэгт хог эсгэсэн жагсаалт *Гудамж Газар* ХХК
Газар

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоочийн гарын үсэг	Хогийн цагийн сахиулын гарын үсэг
1	5.16		<i>Гудамж</i>	<i>6665788</i>	<i>60тн</i>		<i>Гудамж</i>
2	5.16		<i>Гудамж</i>	<i>4680711</i>	<i>60тн</i>		<i>Гудамж</i>
3	5.16		<i>Гудамж</i>	<i>7713129</i>	<i>60тн</i>		<i>Гудамж</i>
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул *Нэр* /Нэргүймаа /

Тооцоо бодсон нягттан бодогч *Ур* /Б.Уртнасан /

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт

Б. Уртнасан / Б. Уртнасан ХХК
2022

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоогчийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоогчийн гарын үсэг	Хогийн цэгийн сахиулын гарын үсэг
1	6-17			7743 УНМ	48 тн		Б. Уртнасан
2	6-17			92 У 155	48 тн		
3	6-17			7747 УНМ	48 тн		
4	6-17			92 У 155	48 тн		
5						8916000 = 1032000	
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул *Б. Уртнасан* /Нэргүймаа /
 Тооцоо бодсон нягттан бодом *Б. Уртнасан* /Б. Уртнасан /

89111400

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын № : 102095943

Системийн огноо: 2023.05.11 11:35:35

Нэр : ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 400,000.00 MNT	Ханш 1
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04 Дансны дугаар:	Банкны нэр Худалдаа Хөгжлийн Банк Нэр	400,000.00 MNT	1
Гүйлгээний утга: ЕВ -2230501212394-Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж-Өмнөговь				

Танд баярлалаа

Дансны тодорхойлолтыг QR код болон дараах холбоосоор хандаж баталгаажуулна уу.
<https://www.etdbm.mn/verify.php>
Баталгаажуулах код: 2DF04D8F56821764

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын № : 123429834

Системийн огноо: 2023.10.04 02:40:24

Нэр : ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 2,112,000.00	МНТ	Ханш 1
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 04 Дансны дугаар:	Банкны нэр Худалдаа Хөгжлийн Банк Нэр	2,112,000.00	МНТ	1
Гүйлгээний утга: EB -2231000494244-Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж-Өмнөговь					

Танд баярлалаа

Дансны тодорхойлолтыг QR код болон дараах холбоосоор хандаж баталгаажуулна уу.
<https://www.etdbm.mn/verify.php>
Баталгаажуулах код: 4587EA8D8CA9F3B2

БАТЛАВ

"ТЭГШ ДҮҮРЭН ТОХИЖИЛТ" ОНӨААТҮГ-ЫН
ДАРГА

Бат Т. БАТХААН

ХОГ ХАЯГДЛЫН ХУРААМЖ БОЛОН ДУУДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГЭРЭЭ

2023 оны . сарын . өдөр

№

Цогтцэций сум

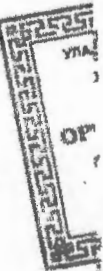
Монгол Улсын "Хог хаягдлын тухай хууль" Өмнөговь аймаг Цогтцэций сумын ИТХ-ын 2019 оны 5/15 тогтоослыг үндэслэн нэг талаас "Тэгш дүүрэн тохижилт" ОНӨААТҮГ (цаашид "Хүлээн авагч") түүнийг төлөөлж Нягтлан бодогч Б Уртнасан нөгөө талаас БОЛОР ОРГИЛ ЮНИОН ХХК (цаашид "Хүлээлгэн өгөгч") түүнийг төлөөлж . . . . . нар дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож энэхүү хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх үйлчилгээ болон хог хаягдлын хураамж төвлөрүүлэх гэрээ (цаашид "гэрээ") г байгуулав

Нэг. Гэрээний үндэслэл

- 1.1 Сумын засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу Цогтцэций сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж байгууллагуудын ахуйн хог хаягдлыг цуглуулж ачих тээвэрлэх, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх болон үйлчилгээний хураамжийг төвлөрүүлэхэд энэхүү гэрээний зорилго оршино
- 1.2 Энэхүү гэрээ нь байгуулагдсан өдрөөс эхлэн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг дуустал хүчин төгөлдөр үйлчилнэ

Хоёр. Хүлээн авагчийн байгууллагын эрх үүрэг

- 2.1 Хүлээлгэн өгөгчөөс хог хаягдлын хураамжийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхийг шаардах эрхтэй
- 2.2 Хог хаягдлыг төвлөрсөн цэгийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулах үүрэгтэй
- 2.3 Төвлөрсөн хогийн цэгт ирж байгаа ахуйн хог хаягдлыг бүртгэх, баталгаажуулах үүрэгтэй
- 2.4 Ахуйн энгийн хог хаягдлыг цуглуулж тээвэрлэх хуваарийг баталж мөрдөн ажиглах төвлөрсөн хогийн цэгт байнгын сахиул ажиллуулах үүрэгтэй
- 2.5 Хүлээн авагч нь асултай хог хаягдлыг ахуйн энгийн хог хаягдалтай хольж нэг дор хадгалсан болон ил задгай хадгалсан тохиолдолд хог хаягдлыг ачиж тээвэргэхгүй

Гурав. Хүлээлгэн өгөгчийн эрх, үүрэг

3.1 Өөрийн гаргасан ажуйн энгийн хог хаягдлыг төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэж хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.2 Хүлээлгэн өгөгч нь энгийн хог хаягдаг: аюултай хог хаягдлыг ялгаж хадгалах бөгөөд энгийн хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, зориулалтын стандарт битүү саванд хог хаягдлаа хадгалж Хүлээн авагч буюу төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх зориулалтын автомашинд уут саванд хийсэн хог хаягдлыг хүлээлгэн өгч бүртгүүлнэ.

3.3 Гэрээнд заасан төлбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөх үүрэгтэй

3.4 Хог хаягдлын зориулалтын савтай байх, өөрийн байгууллагын гаднах орчин тойрны 50м дотрох хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох үүрэгтэй

3.5 Хог хаягдлын талаарх хууль дүрэм жусам стандартын шаардлагыг хангаж ажиллах үүрэгтэй

3.6 Хог хаягдлын талаар мэдээллээ үнэн зөв мэдээлэх үүрэгтэй

Дөрөв. Төлбөр тооцоо

4.1 Хог хаягдлын хураамжийг Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн сарын 40000 төгрөгөөр үүсгэсэн төлбөрийн даалгаврын дугаараар нэхэмжлэх хүргүүлснээс хойш 3 хоногт төлнө

4.2 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг км тутамд 4200 төгрөгөөр тооцож хог ачих байгууламжруу ирж очих 17 км хог буулгах цэг хүртлэх 13 км тээд нийт 30 км 1-рейсийн тээвэрлэлтийн хөлс төгрөг буюу НӨАТ шингээсэн дүнгээр 138600 төгрөг НӨАТ 10 хувь 12800 /-ийн төлбөрийг төлнө

4.3 Дуудлагын үйлчилгээний төлбөрийг даваа сарын 5-ны дотор жолоочийн хөтөлсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж Хаан банкин дахь 5698172256 тоот дансанд нэхэмжлэл хүргүүлснээс хойш ажлын 5 хоногт төлнө.

4.4 Тухайн хог үүсгэгч нь өөрийн тээврийн хэрэгслээс тээвэрлэсэн тохиолдолд сахиулын хөтөлсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн тонн тутамд 6000 (Зургаан мянган төгрөг)-өөр тооцон төлбөрийн даалгавар үүсгэж хураамж төлнө

4.5 Тухайн хог үүсгэгч нь өөрийн тээврийн хэрэгслээр баригын хог хаягдал тээвэрлэсэн тохиолдолд сахиулын хөтөлсөн бүртгэлээр тулган баталгаажуулж Цогтцэций сумын ИТХурлын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 5/15 тогтоолыг үндэслэн тонн тутамд 6000 (Зургаан мянган төгрөг)-өөр тооцон төлбөрийн даалгавар үүсгэж хураамж төлнө.

Тав. Бусад

5.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс эсвэл зохих өсөөр биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал хохирогч талд төлнө

325252
НГААТАР ХО

БОЛОГ
ИЛ ЮНУ
ХХК

ШТТЭНГ
022021100 682
32525252

5.2 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй эсвэл зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Хог хаягдлын тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ

5.3 Энэхүү гэрээтэй холбоотой аливаа маргааныг талууд зөвшилцлийн замаар шийдвэрлэх бөгөөд шийдвэрлэх боломжгүй тохиолдолд шүүхээр шийдвэрлүүлнэ

5.4 Талууд эрх бүхий төлөөлөгчид энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно

5.5 Талууд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно. Гэрээний нэмэлт өөрчлөлт нь зөвхөн бичгээр хийгдэж, талууд эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тамга тэмдгээр баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр болно

5.6 Энэхүү гэрээг 2 хувь үйлдэх бөгөөд гэрээний хувь тус бүр хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй байна

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН

Тэгш дүүрэн тохижилт
ОНӨААТҮГазрыг төлөөлж,

Албан тушаал, Нягтлан бодогч

Нэр Б. Уртнасан

Гарын үсэг

Утас: 88404940, 89295916

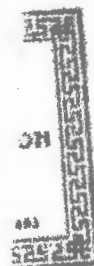
Иргэн аж ахуйн нэгж төсөвт төрийн
бус байгууллагыг төлөөлж

Албан тушаал

Нэр

Гарын үсэг

Утас

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт Баяр Уул ХХК

89 1079 13

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоочийн гарын үсэг	Хогийн цэгийн савжуулын гарын үсэг
1	6.16	99107913		4040УАН	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
2	6.16			3913ААА	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
3	6.22			7814УАН	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
4	6.22			4040УАН	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
5	6.23			3913ААА	20тн	<i>[Signature]</i>	
6	6.24			4040УАН	20тн		
7				3913ААА	20тн		
8				7814УАН	40тн		
9							10x6000 = 10 80000.
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул *[Signature]* Мэргүймаа /
 Тооцоо бодсон нягттан бодогч *[Signature]* /И.Наранцэцэг /

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт Баяр Уул ХХК

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоочийн гарын үсэг	Хогийн цэгийн савжуулын гарын үсэг
1	7.26	99107913		7544УАН	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
2	7.26			4040УАН	20тн	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
3							40x6000 = 240000.
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул *[Signature]* Мэргүймаа /
 Тооцоо бодсон нягттан бодогч *[Signature]* /Б.Уртнасан /

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт Долоо ХХК
 өрсэл юушиг

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоочийн гарын үсэг	Хогийн цэгийн сахиулын гарын үсэг
1	8.1	1910713		4010713	20тн		Нэрүймаа
2	8.4	1910710		4010717	20тн		
3					40x6000 = 240000		
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул Нэрүймаа /Нэргүймаа /
 Тооцоо бодсон нягттан бодогч Б.Уртнасан /Б.Уртнасан /

Хогийн цэгт хог асгасан жагсаалт Долоо дугуй ХХК

№	Огноо	Холбогдох албан тушаалтаны нэр, утас	Жолоочийн нэр, утас	Автомашин ы дугаар	Хог хаягдлын хэмжээ / тн /	Хог буулгасан жолоочийн гарын үсэг	Хогийн цэгийн сахиулын гарын үсэг
1	9.1	80073055		7044717	20тн		Нэрүймаа
2	9.1			0841	20тн		
3					22x6000 = 132000		
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							

Тооцоо нийлсэн сахиул Нэрүймаа /Нэргүймаа /
 Тооцоо бодсон нягттан бодогч Б.Уртнасан /Б.Уртнасан /

Ц.ОЮУНДАРЬ

БАТЛАВ:
"БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ" ХХК
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Ө.БАЯСТАЛАН

**АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ болон ДАХИВАР ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ ТЭЭВЭРЛЭХ,
ТҮР ХАДГАЛАХ, УСТГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ГЭРЭЭ**

2023 оны 7 сарын 25 өдөр

№К10

Ханбогд сум

Энэхүү Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, түр хадгалах, устгах үйл ажиллагааны гэрээ /цаашид "Гэрээ" гэх/-г,

Нэг талаас Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум, 2-р баг, Гоёотын 4-р гудамж, 4 тоот хаягт байрших Ханбогд Вейст Менежмент Центр ХХК-ийг төлөөлж, Дэд захирал албан тушаалтай Баянай овогтой Баянтогтох (цаашид "А" тал гэнэ)

Нөгөө талаас Баяас Прайм Инженеринг ХХК-ийг төлөөлж ХАБЭА-н ажилтан албан тушаалтай Эрдэнэбат овогтой Тэлмэн (цаашид "Б" тал, хамтад нь "Талууд" гэх) нар дараах нөхцлөөр 2023 оны 7 дугаар сарын 25-ны өдрөөс 2024 оны 7 дугаар сарын 24 -ний өдөр хүртэл 1 жилийн хугацаатай гэрээний хэрэгжилт, үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, сайжруулах үүднээс энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Гэрээнд оролцогч Талууд нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Байгаль орчны тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 23.1, 21.3 Эрүүл мэндийн яамны сайдын хог хаягдлын болон ариутгал устгалын А/505 тушаал, Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам, Орон нутгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлийн тогтоол, шийдвэр, засаг захиргааны болон бусад хууль тогтоомж, гэрээ, дүрэм, журам, стандартыг дагаж мөрдөнө.
- 1.2. Талууд нь тус Гэрээний Б талын Цогтцэций суманд байрлах Барилгын төслийн ажлын үйл ажиллагаанаас үүсэх аюултай ангилалд багтах машин механизмын тос, тосолгооны материал, түүгээр бохирдсон арчих материал, ашигласан аккумулятор зэргийг бууруулах, цэвэрлэх, ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, устгах, дахин боловсруулах чиглэлээр хамтран ажиллаж, харилцан туслалцаа үзүүлэхэд гэрээний зорилго оршино.
- 1.3. Энэхүү гэрээ нь аюултай хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, тээвэрлэх, устгах, дахин боловсруулах, ажиллагаа болон тогтоосон үнийн тарифыг мөрдөх, Гэрээнд оролцогч Талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг болон хариуцлагатай харилцан хамтын ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 1.4. Энэхүү Гэрээнд талууд харилцан тэгш эрхтэйгээр оролцоно.

- 1.5. Гэрээний хамрах хүрээнд Цогтцэций сум дахь “Б” талын төслийн талбай, ажилчдын хотхон багтана.

ХОЁР. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

“А” талын эрх, үүрэг

- 2.1 “А” тал нь Хог хаягдлын норматив, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын тэргүүлэгчдийн тогтоол, төлбөр тооцоох аргачлалын дагуу аюултай хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөрийг тогтоож, Гэрээнд заасан үнийн дүнгээр үйлчилгээнийн хөлс авна.
- 2.2 “А” тал нь хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, устгах, дахин боловсруулах үйл ажиллагааг бүрэн эрхлэн явуулах ба хуульд заасан тусгай зөвшөөрөлтэй эсвэл тусгай зөвшөөрөл бүхий компанитай албан ёсны гэрээтэй байна.
- 2.3 Тогтоосон маршрут, захиалга өгсөн хуваарийн дагуу улиралд 1 удаа дуудлагаар хог ачиж цуглуулах, тээвэрлэх үйлчилгээг “Б” талын хог хаягдал түр хадгалах цэгүүдээс хийж, хяналт тавих, заавар зөвлөгөө өгнө.
- 2.4 Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, үйлчилгээтэй холбоотой “Б” талын санал, гомдол, хүсэлтийг шуурхай хүлээн авч, зөрчил нлэрвэл шуурхай арга хэмжээ авна.
- 2.5 Ажил үйлчилгээг Гэрээнд заасан хугацаа, нөхцлөөр өөрийн хөрөнгө, багаж техник хэрэгсэл, ажиллах хүчийг ашиглан стандартын дагуу, чанарын өндөр түвшинд алдаа дутагдал, доголдолгүй хийж гүйцэтгэнэ.
- 2.6 Ажил үйлчилгээндээ мөрдвөл зохих хууль тогтоомж, норм, стандарт, дүрэм, зааврыг мөрдөж, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж ажиллана.
- 2.7 Ажил үйлчилгээг үзүүлэх явцад аюулгүй ажиллагааг хангаагүй, гүйцэтгэж буй ажилдаа болгоомжгүй хайнга хандсан, холбогдох стандарт, журмыг мөрдөөгүйн улмаас Б талын болон бусад суравдагч этгээдийн амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөнд хохирол учруулсан тохиолдолд шууд ба шууд бус хохирол, зардал / хууль зүйн болон үйл ажиллагааны, бусад/-ыг бүрэн харнуцаж, барагдуулна.
- 2.8 А тал нь ажил үйлчилгээ гүйцэтгэхдээ зшиглаж буй автомашин техник тоног төхөөрөмж нь аюултай хог хаягдлын шатаах зуухны яндангаар агаар мандалд хаягдах утааны найрлага дахь агаар бохирдуулах зарим бодисын зөвшөөрөлдөө дээд хэмжээ MNS6342:2012, Хог хаягдлын тухай хуулийн 24.2, 24.5, 24.6, 24.11 болон 35 дугаар зүйлийн шаардлагуудад нийцсэн байна.
- 2.9 Аюултай хог хаягдлын тээврийн явцад унаж, асгарч, алдагдахгүй байхаар хөдөлгөөнгүй жигд тархалттайгаар байрлуулж, тээвэрлэнэ.
- 2.10 Аюултай хог хаягдлыг тээвэрлэх үед асгарч алдагдахаас урьдчилан сэргийлж аюулгүй ажиллагааг мөрдөн ажиллахаас гадна асгарч, алдагдсан тохиолдолд цэвэрлэх, саармагжуулах материалын бэлэн байдлыг хангаж ажиллах

- 2.11 Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авсан өдрөөс хойш хуулийн хугацаанд эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулж дагалдах бичгийг үйлдэн нэг хувийг үйлчлүүлэгчид хүргүүлэх

“Б” талын эрх, үүрэг

- 2.12 “А” талаас авсан ажил үйлчилгээний төлбөрийг Гэрээнд заасан тарифын дагуу Гэрээнд заасан хугацаанд төлөх үүрэгтэй.
- 2.13 “Б” тал нь хог хаягдал ачуулах талаар 7-14 хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.
- 2.14 “Б” тал нь тогтсон цэгээс хог хаягдлаа ачиж тээвэрлүүлнэ.
- 2.15 Хог хаягдлын түр хадгалах цэгээс хог хаягдал ачих нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллана.
- 2.16 Аюултай хог хаягдлаа А талын зөвлөсний дагуу зориулалтын, зохимжит саванд цуглуулж түр хадгална.
- 2.17 Аюултай хог хаягдал цуглуулах савыг “Б” тал бүрэн харниуцна.

ГУРАВ. ЭД ХӨРӨНГӨ, САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

- 3.1 “Б” тал нь хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр хураамжийг энэхүү Гэрээний Хавсралт №1-д заасан тарифын дагуу ажил үйлчилгээний нэхэмжлэхийг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 өдрийн дотор “А” талд шилжүүлнэ. Энэхүү үнийн дүнд аюултай хог хаягдлын цуглуулах, тээвэрлэх, устгах үйл ажиллагааны төлбөр, зардал, тэтгэвэр хураамж бүгд багтсан болно.
- 3.2 “А” тал нь хог хаягдал тээвэрлэлтэнд ашиглагдах машин техник, хүн хүчийг гаргана.
- 3.5 Гэрээнд оролцогч талууд нь Гэрээнд заасан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд хийсэн ажлын тайланг дараа сарын 2-ны өдрийн дотор харилцан тооцоо нийлж баримтаар баталгаажуулна.
- 3.6 “А” тал нь Б талын хог хаягдлын төлбөрийн төлөлтөнд хяналт тавьж шаардах эрхтэй.

ДӨРӨВ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 4.1 Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйл гэдэгт цэрэг, дайны үйл ажиллагаа, иргэний бослого хөдөлгөөн, ажил хаялт, цөл түймэр, үер, угалз, -45 градусаас давсан хэт хүйтрэлт, газар хөдлөлт болон бусад байгалийн хүчин зүйлс, аюулт үзэгдэл, халдварт өвчин, хорио цээр, хөдөлгөөний хязгаарлалт, тусгаарлалт, төрийн байгууллага, албан тушаалтны шийдвэр, эрх зүйн орчны өөрчлөлт, экспорт, импортын болон тээврийн хориг, хязгаарлалт, саад, нэвтрэлтийн удаашрал болон хэмжээний бууралт, хил хяал, зах зээлийн өөрчлөлт, ажил хаялт Б талын бүх төрлийн сул зогсолт зэрэг Талуудын хяналтаас гадуур бий болсон, энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлэх боломжгүй байдалд хүргэсэн байдлыг тооцно.
- 4.2 Энэхүү Гэрээний 4.1-т заасан нөхцөл байдал үүссэний улмаас Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн биелүүлэх боломжгүй байгаа тал энэ тухай нөгөө талдаа бичгээр мэдэгдэх бөгөөд

тухайн хүчин зүйлийн гэрээнд өрсөөгүй өөрийн үүрэгт хамаарах үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж, Гэрээний хэрэгжилтэд гарсан саатлыг аль болох богино хугацаанд арилгах, үйл ажиллагааг сэргээх талаар шаардлагатай бүхний л арга хэмжээг авч ажиллана.

- 4.3 Гэрээгээр хүлээсэн үүрэг гүйцэтгэх хугацаа Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйл үргэлжлэх хугацаагаар сунгагдана. Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдал үргэлжлэх хугацааны туршид А талын ажил үйлчилгээг саатсан, зогссон, тасалдсан, хойшилсон, хугацаа хэтэрсэн, ажил үйлчилгээний төрөл, хэмжээг өөрчилсөн зэрэгтэй холбоотой Б талд гарах аливаа зардлыг А тал хариуцахгүй, А тал нь Б талд ямар нэг төлбөр төлөхгүй, Б талын өмнө болон бусад гуравлагч этгээдийн өмнө хариуцлага хүлээхгүй.
- 4.4 Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлс үүсэн үргэлжилж байгаа, эсхүл дуусгавар болсон ч үр дагаварынх нь улмаас аливаа төлбөрийн төлөлт хойшлох тохиолдолд тийнхүү хойшилсон төлбөртэй холбоотой Б талдаа ямар нэг хариуцлага хүлээлгэхгүй, үүргийн гүйцэтгэлийг хангах арга хэмжээ болох алданги, хүү, торгууль ногдуулахгүй, Б тал нь төлбөр хойшлохтой холбоотой А тал эсхүл хэн нэг гуравлагч этгээд учирсан аливаа хохирлыг хариуцахгүй.
- 4.5 Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас Гэрээний хэрэгжилт нэг (1)-ээс дээш сарын хугацаагаар бүхэлдээ бунд зардлыг саатсан тохиолдолд Б тал нь А талд ажлын тав (5)-аас багагүй хөногийн өмнө мэдэгдэл хүргүүлж Гэрээг цуцалж болно.

ТАВ. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ, ДУУСГАВАР БОЛГОХ

- 5.1 Гэрээг цуцлах тохиолдолд гэрээнд оролцогч талуудын тодорхой төлөөллөөс бүрдсэн комисс байгуулагдаж гэрээг цуцлах болон шалтгаан нөхцөлийг нарийн тодорхойлно.
- 5.2 Гэрээг үргэж Гэрээний үлдэгдэл төлөхөд солигдоно.
- 5.3 Гэрээг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар нэг талын санаачлагаар цуцлах тохиолдолд нөгөө талдаа 2 сарын өмнө мэдэгдэнэ. Гэрээг цуцлахтай холбоотой мэдэгдэлд хүндэтгэн үзэх шалтгааныг нотлох баримтуудыг дурьдсан байна.

ЗЭВГЭЭ. ТАЛУУДЫНГ ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

- 6.1 Талуудын аль нэг нь Гэрээнд заасан үүрэг хэрэгжүүлэхгүй байгаа тохиолдолд нөгөө тал нь шааргах эрхтэй.
- 6.2 Үйл ажиллагааныг амтат мэдэл дүрэн түргэн мөрдөөгүйгээс гэрээнд оролцогч Талуудад гэм хор учирсан бол буруутны тал нь хариуцлагыг бүрэн хүлээнэ.
- 6.3 А тал нь Б талын өмнө болон Гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой олон нийтийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, радио, телевиз, сонин нэвтрүүл болон цахим орчинг ашиглан сөрөг мэдэгдэл, мэдээ,

яриллага, нэвтрүүлэг цацахыг хориглоно. Энэхүү заалтыг зөрчсөн тохиолдолд уг үйлдлийг бизнесийн нэр хүндэд халдсан гэж үзэх бөгөөд Б тал нь нь энэхүү Гэрээний үнийн 3.1-т заасан дүнгийн 20 хувьтай тэнцэх хэмжээний төлбөрийг үл маргах журмаар Б талаас шаардан төлүүлэх эрхтэй.

ДОЛООС. МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1. Талууд энэ гэрээг биелүүлэх явцад аргэний болон эрх зүйн маргаанд хамаарагдах асуудлаар бие биедээ өгөөн зөвлөмжийг санхүүжилд авч ажиллана. Энэхүү гэрээтэй холбоотой маргаан гарсан тохиолдолд Талууд аль болох хэлэлцээрийн аргаар шийдэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс эвлэрээл шүүхээр шийдвэрлүүнэ.

ТАЛИЙН ГЭРЭЭНИЙ БАТАЛГАА

- 8.1. Энэ Гэрээний үндсэн эхийг хоёр хувь үйлдэх бөгөөд тал тус бүр нэг хувийг хадгална.
- 8.2. Энэ Гэрээ нь талуудын эрх бүхий анбан дугаарууд гарын үсэг зурж, тамга дарсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болон бусад гэрээний дугаарууд дуусах хүртэл үйлчилнэ.
- 8.3. Талууд харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт, зөрчлөлт оруулж болно.
- 8.4. Гэрээнд оруулсан нэмэлт зөрчлөлт нь гэрээний сэдвээр хэсэг болно.

Гэрээний нэмэлт

.....

.....

.....

.....

.....

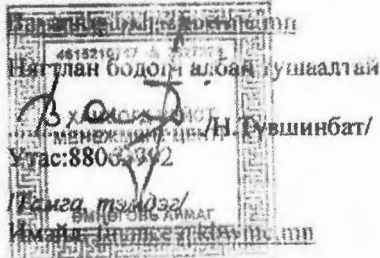
БС. ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН ТАЛУУД

“Ханбогд вейст менежмент центр” ХХК -ийг
төлөөлж Дэд захирал албан тушаалтай
/Б.Баянтогтох/

/Тамга, тэмдэг

Утас: 80540022: 99232627

Имэйл : info@kbwmc.mn

Харилцах утас: 99232627

Хаяг: Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум, Гавилуут,

Гоёот 4-4 тоот

“Бялас Прайм Инженеринг” ХХК-ийг төлөөлж:
ХАБЭА-н ажилтан албан тушаалтай

Э.Тэлмэн

.....
Тэлмэн

Имэйл: telmen.e@bpe.mn

Харилцах утас: 88043640

Хаяг: Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, 1-р баг

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ,
ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, УСТГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ
ТҮР ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 0000023

Огноо: 2022.05.22

Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай
Химийн бодисын хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх,
устиг
хуулийг үндэслэн аюултай хог хаягдал _____
(зөвшөөрлийн төрөл)
үйл ажиллагаа эрхлэх түр зөвшөөрлийг 1111010023 _____ улсын бүртгэлийн
Ханбогд вейст менежмент
дугаартай 3627373 _____ регистрийн дугаартай _____ центр ХХК _____-д
2023 оны 05 сарын 22 -ны өдрөөс олгов.

Үйл ажиллагаа эрхлэх талаарх мэдээлэл:

Аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа
эрхлэгчдийн бүртгэлийн дугаар 0000004 _____

Аж ахуйн нэгж/иргэний хаяг: Өмнөговь _____ аймаг, хот Ханбогд
сум, дүүргийн 2 дугаар _____ баг, хорооны Гавилууд, гоёт 4,4
(гудамж, байшин/хаалганы дугаар)

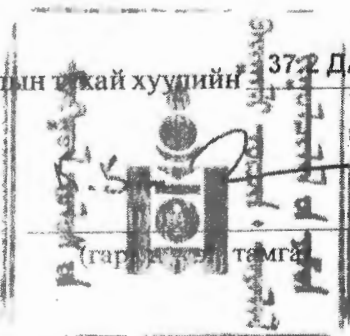
Зөвшөөрөл олгосон үйл ажиллагаа явуулах газрын байршил: _____
аймаг, хот _____ сум, дүүргийн _____
баг, хорооны _____
(газрын нэр/гудамжны нэр, дугаар)

Энэхүү зөвшөөрөл нь барилгын ажил эхэлснээс үйл ажиллагаа эхлүүлэх хүртэлх
хугацаанд хүчинтэй.

Зөвшөөрөл олгосон:

Энэхүү зөвшөөрлийг Хог хаягдлын тухай хуулийн 37.2 ДАХЬ ЗААЛТ _____-ыг үндэслэн:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД
(байгууллагын нэр, албан тушаал)

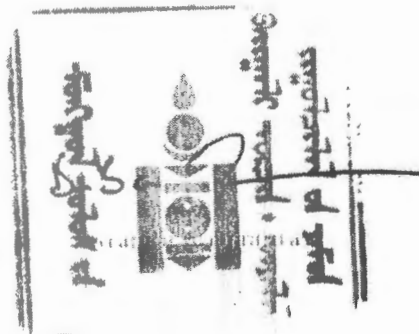

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
(овог нэр)

2023 оны 05 сарын 22 өдрийн
0000023 зөвшөөрлийн
1 хавьцалт

№	Тушаалын дугаар	Хугацаа	Олгосон өдөр
1	A/175	2023.05.22-2024. 05.22	2023.05.22
2			
3			
4			
5			

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД
(байгууллагын нэр, тлбэн, үндэс)

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
(адрес)

САНАМЖ:

Тус яамнаас олгосон энэхүү гэрчилгээг зориулалтын бусаар ашигласан, үйл ажиллагаандаа нонтой алдаа дутагдал гаргасан, худалдан борлуулсан, холбогдох хууль тогтоомжийг зөрчсөн бол хүчингүй болгох үндэслэл болно.

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ,
ДАХИН БОЛОВСРУУЛАХ, УСТГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ
ТҮР ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 0000004

Огноо: 2022.04.21

Хог хаягдлын тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийг үндэслэн аюултай хог хаягдал _____ Эрүүл мэндийн байгууллагын хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, устгах (зөвшөөрлийн төрөл) _____ үйл ажиллагаа эрхлэх түр зөвшөөрлийг _____ 1111010023 _____ улсын бүртгэлийн дугаартай _____ 3627373 _____ регистрийн дугаартай _____ ХАНБОГД ВЕЙСТ МЕНЕЖМЕНТ ЦЕНТР ХХК _____ -д 2022 оны 04 сарын 21 -ны өдрөөс олгов.

Үйл ажиллагаа эрхлэх талаарх мэдээтэл:

Аюултай хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах үйл ажиллагаа эрхлэгчдийн бүртгэлийн дугаар _____ 0000004 _____

Аж ахуйн нэгж/иргэний хаяг: _____ Өмнөговь _____ аймаг, хот Ханбогд сум, дүүргийн _____ 2-р _____ баг, хорооны _____ Гавилууд, говот 4,4 _____ (гудамж, байшин/х аалганы дугаар)

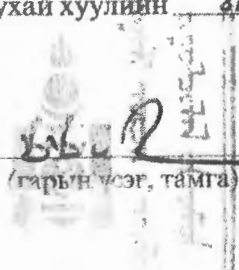
Зөвшөөрөл олгосон үйл ажиллагаа явуулах газрын байршил: _____ аймаг, хот _____ сум, дүүргийн _____ баг, хорооны _____ (газрын нэр/гудамжны нэр, дугаар)

Энэхүү зөвшөөрөл нь барилгын ажил эхэлснээс үйл ажиллагаа эхлүүлэх хүртэлх хугацаанд хүчинтэй.

Зөвшөөрөл олгосон:

Энэхүү зөвшөөрлийг Хог хаягдлын тухай хуулийн _____ 37 дугаар зүйлийн 37.2 дахь заалт _____ -ыг үндэслэн:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД
(байгууллагын нэр, албан тушаал)

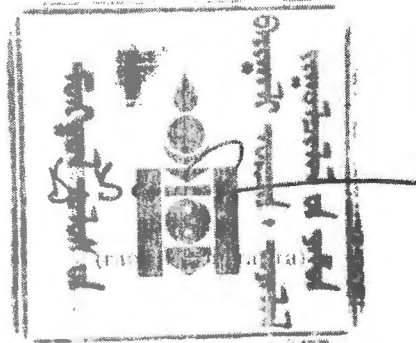

(гарын үсэг, тамга)

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
(овог нэр)

2023 оны 05 сарын 22 өдрийн
0000004 зөвшөөрлийн
1 хавсралт

№	Тушаалын дугаар	Хугацаа	Олгосон өдөр
1	A/175	2023.05.22-2024.05.22	2023.05.22
2			
3			
4			
5			

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД
(байгууллагын нэр, албан тушаал)

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ
(өвөг нэр)

САНАМЖ:

Тус яамнаас олгосон энэхүү гэрчилгээг зориулалтын бусаар ашигласан, үйл ажиллагаандаа ноцтой алдаа дутагдал гаргасан, худалдан борлуулсан, холбогдох хууль тогтоомжийг зөрчсөн бол хүчингүй болгох үндэслэл болно.

ХАВСРАЛТ – 9
ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН ОНЦГОЙ
БАЙДЛЫН ХЭЛТЭСТЭЙ
БАЙГУУЛСАН ГЭРЭЭ

БАТЛАВ
ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ЦОГТЦЭЦИЙ СУМ ДАХЬ
ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ХЭЛТЭСИЙН ДАРГА,
ХОШУУЧ *[Signature]* М.ТӨГӨЛДӨР
2023 оны *04* дугаар сарын *02*-ны өдөр

БАТЛАВ
"НОРИНСО ИНТЕРЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД.-КОАЛ
ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗАР"
ТӨСЛИЙН ЗАХИРАЛ *[Signature]* ХУ ГУО ЧИН
2023 оны *2023* дугаар сарын *02*-ны өдөр

**ГАМШГААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, ХОЙШЛУУЛШГҮЙ СЭРГЭЭН БОСГОХ, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ ТЕХНИКИЙН
ХОЛБОГДОЛТОЙ ОСЛЫН ҮЕИЙН ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ**

№

2023 оны *05*-р сарын *02*-ны өдөр

Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум

Энэхүү Хамтран ажиллах гэрээ /цаашид "Гэрээ" гэх/-г Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль бусад хууль, дүрэм журмын холбогдох зүйл заалтыг үндэслэн, нэг талаас ..... Монгол Улс, Өмнөговь аймаг, *Цогтцэций* сум ..... хаягт орших ..... /цаашид "төлөөний газар" гэх/,

Нөгөө талаас Монгол Улс, Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, Онцгой байдлын хэлтэсд орших /цаашид "Онцгой байдлын хэлтэс" хамтад нь "Талууд" гэх / нар нь дараах нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцож хамтран ажиллахаар энэхүү гэрээг байгуулав.

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1 Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах, гамшиг, аюулын сөрөг үр дагаврыг тооцож, хүний амь нас эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчин, дэд бүтэц, нийгэм эдийн засгийн аюулгүй, тогтвортой байдлыг хангах зорилгоор бэлэн байдлыг хангах.

1.2 Гамшиг, ослын үед болон үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулан Онцгой байдлын байгууллагаас дамжуулсан зарлан мэдээллийн дагуу гамшгийн голомтод аврах, хор уршгийг арилгах, хойшлуулшгүй сэргээн босгох, хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, дайчилгаа болон нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагааг цаг алдалгүй хамтран зохион байгуулахад оршино.

1.3 Энэхүү гэрээгээр үүсэх харилцааг Монгол Улсын Иргэний хууль, Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журмаар зохицуулна.

Хоёр. Гэрээний хугацаа

2.1 Энэхүү гэрээг 2023 оны 05 дугаар сарын 02-ны өдрөөс 2024 оны 05 дугаар сарын 02-ны өдөр хүртэлх нэг жилийн хугацаатай байгуулна.

Гурав. Талуудын хамтын ажиллагаа

3.1 Гамшгаас хамгаалах болон Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах, бэлэн байдал түүнийг хангах зорилгоор хамтран сургалт зохион байгуулах

3.2 Эрсдэлд гэрээт төлбөрсөн хэмжээний объектын гал түймэр, эрэн хайх, зврах ажиллагааг хамтран зохион байгуулах, объектын гал түймрийн үед шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт хүн, хүч, техник хэрэгслээр хамтран үүрэг гүйцэтгэх.

3.3 Цогтцэций сум дахь Онцгой байдлын хэлтэс нь Эрдэнэс Тазантолгой ХК-ийн Цогтцэций сумын Сийрст багийн нутаг даван орж хэрэгжүүлж буй "Нүүрс Баяжуулах Үйлдвэр" төслийн талбайд ямар нэгэн байгалийн гамшигт үзэгдэл /шороон шуурга, үер усны аюул, газар хөдлөлт, гал түймэр, хөрсний нуралт гэх мэт/ болон объектийн гал түймэр, үйлдвэрлэлийн осол, зам тээврийн осол гарсан тохиолдолд тус компани онцгой байдлын хэсэгтэй хамтран шуурхай ажиллах, авран хамгаалах ажиллагааг зохион байгуулах.

3.4 Аюулт үзэгдэл техникийн холбогдолтой осол, гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын тухай хууль болон бусад холбогдох дүрэм журмыг байгууллагын албан хаагчдын дунд сурталчлах аян тогтмол явуулж байх

3.5 Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх сургалт, дадлага болон гамшиг, ослын үед нэгдсэн харилцаа холбоо, мэдээллийн харилцан нээлттэй байдлыг эрхэмлэн мэргэжлийн ёс зүйтэй хамтран ажиллах

3.6 Гамшгаас хамгаалах болон гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх хяналтын чиглэлээр

3.6.1 Гамшгаас хамгаалах болон галын аюулгүй байдлын тухай хууль тогтоомж дүрэм журмын талаар аж ахуй нэгж байгууллага мөрдөж ажиллах талаар мэргэжлийн заавар зөвлөгөө өгөх

3.6.2 Галын аюулгүй байдлыг хангахад шаардлагатай анхан шатны багаж хэрэгсэл, техник тоног төхөөрөмжийг стандартын дагуу авч ашиглахад мэргэжлийн заавар зөвлөгөө өгөх.

3.7 Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах чиглэлээр

3.7.1 Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах, үнэлэх, болзошгүй хохирлын хэмжээг багасгах, гамшгийг хохирол багатай даван туулах талаар ажилтан, алба хаагчдад сургалт зохион байгуулах

3.7.2 Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 34.2.1 дэх хэсэгт заасан Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөний боловсруулалт болон тодогтол хэрхэн хийх талаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх

3.7.3 Тухайн аж ахуй нэгж байгууллагын удирдлагын тушаалаар батлагдсан мэргэжлийн анги болон сайн дурын хэсгийн үйл ажиллагааг чадавхжуулах сургалт, дадлагыг хамтран зохион байгуулах

3.7.4 Аврах нэгжийн аврагчдын мэргэжлийн ур чадвар дээшлүүлэх зорилгоор талууд харилцан туршлага солилцох танхимын болон дадлага олгох сургалтанд хамрагдах

3.8 Гал түймрийн аюулгүй байдлыг хангах сургалтын чиглэлээр

3.8.1 Талууд Онц чухал объект тус бүрт гал түймэр унтраах тактик, тархэлтын сургууль зохион байгуулж, шаардагдах хүн хүч, техник хэрэгсэл, гал түймэр унтраах бодисын тооцоо судалгааг нарийвчлан гаргаж, баримтжуулах

3.8.2 Талууд гал түймрийн үед хүн, хүчний хамтын ажиллагаа гал түймэр унтраах техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, багаж зэвсэглэмжийн уялдаа холбоог сайжруулах зорилгоор хамтарсан тактик, тархалтын сургалтыг зохион байгуулах /2 байгууллагын багаж тоног төхөөрөмжийг ашиглах/

3.8.2 Гал түймэр унтраах шуурхай төлөвлөгөө, картыг боловсруулалтанд мэргэжил арга зүйн заавар зөвлөмж өгөх

3.8.3 Гал түймэр унтраах бодисын нөөцийн бэлэн байдлыг хангах

3.9 Нийгмийн асуудлыг зохицуулах хүрээнд

3.9.1 Талууд алба хаагчдын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх ажлын хүрээнд спорт, урлагийн арга хэмжээг зохион байгуулах

3.9.2 Нийгмийн хариуцлага, төсөл хөтөлбөр болон аяны хүрээнд холбогдох үйл ажиллагаанд талууд хамтарч оролцох

3.9.3 Талууд гамшиг, гал түймрийн голомтод удаан хугацаагаар үүрэг гүйцэтгэсэн болон онцгой гавьяа байгуулсан алба хаагч, ажилтныг шагнаж, урамшуулах, дэмжлэг үзүүлнэ.

3.9.4 “Норинко Интернэйшнл Кооперэйшн лтд.-Коал Хэндлинг Төлөөний Газар” нь нийгмийн хариуцлагын ажлын хүрээнд онцгой байдлын хэлтэсийг дэмжин ажиллана.

Дөрөв. Хариуцлага

- 4.1 Талууд энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлэх хариуцлага хүлээнэ
- 4.2 Талууд гэрээний дагуу хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд буруутай тал хариуцна
- 4.3 Талууд харилцан ажиллах гэрээний дунг бүтэн жилээр гаргаж, дүгнэх

Тав. Бусад заалт

- 5.1 Талууд үйл ажиллагаандаа Гамшгаас хамгаалах тухай хууль, Гарын аюулгүй байдлын тухай хууль, Иргэний хувгийн холбогдох зүйл заалтыг удирдлага болгох
- 5.2 Хамтын үйл ажиллагааны гэрээний хэрэгжилтийг талууд дараа жилийн нэгдүгээр улиралд багтаан талуудын удирдлагад танилцуулах
- 5.3 Эцэстүү гэрээг Монгол Улсаар тус бүр хоёр аж хуви үйлдэх болгоод Талууд нэг хувийг хадгалах.
- 5.4 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргүүдийг эвч шаардалгүйгээр гурвадагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.

Зургаа. Гэрээ хүчин төгөлдөр байх

- 6.1 Талууд гэрээнд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн гэрээ хүчин төгөлдөр болгох
- 6.2 Талууд Монгол Улсын хууль тогтоомжид нэмэлт эерчлэлт орсон тохиолдолд энэхүү гэрээнд өөрчлөлтийг оруулах
- 6.3 Гэрээг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр хугацаанаас өмнө гэрээг дуусгавар болгож болно.

Гэрээ байгуулсан огноо: 2023 оны 05-р сарын 02-ны өдөр

ГАЛЫН АЮУЛГУЙ БАЙДЛЫН БОЛОН АНХНЫ ТУСЛАМЖИЙН СУРГАЛТАНД ХАМРАГДСАН

АЖИЛЧДЫН БҮРТГЭЛ

2023.06.19

№	ХАРЪЯА КОМПАНИ	ОВОГ НЭР	АЛБАН ТУШААЛ	ГАРЫН ҮСЭГ
1	Бялагчин монгол	Н. Тосурбаатар	ХАБЭА	
2	Бялагчин монгол	У. Батзэл	ХАБЭА	
3	Бялагчин монгол	ОТОНСҮЭСЭГ	Арматурчин	Отосүсэг
4	Бялагчин монгол	Цэнгэлмаа	Арматурчин	Цэнгэлмаа
5	Бялагчин монгол	ОНОН	мунхаан	Онон
6	Бялагчин монгол	Батасүрэн	мунхаан	Батасүрэн
7	Бялагчин монгол	Ардсүрэн	Арматурчин	Ардсүрэн
8	Бялагчин монгол	Батцэцэг	Арматурчин	Батцэцэг
9	Бялагчин монгол	Хүсэл	мунхаан	Хүсэл
10	Бялагчин монгол	Вандал	мунхаан	Вандал
11	Бялагчин монгол	Нэнгэрш	А. мунхаан	Нэнгэрш
12	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	ХАБЭА	Мунхаан
13	ЗБ Н ОУ	Галмёндөн	Инженер	Галмёндөн
14	ЗБ Н ОУ	Отгонбаяр	Мунхаан	Отгонбаяр
15	ЗБ Н ОУ	Тархисаг	Мунхаан	Тархисаг
16	ЗБ Н ОУ	Анхбаяр	Армагур	Анхбаяр
17	ЗБ Н ОУ	Ташарбаяр	Армагур	Ташарбаяр
18	Сүд түрэгч	Монхсүрэн	Салбарчин	Монхсүрэн
19	Сүд түрэгч	Сотвадрах	Олзорчин	Сотвадрах
20	Давшил туринхонс	Олорхуу	армагур	Олорхуу
21	Давшил туринхонс	Сарангори	армагур	Сарангори
22	Давшил туринхонс	Оюунсүх	армагур	Оюунсүх
23	Давшил туринхонс	Нарансүх	армагур	Нарансүх
24	Давшил туринхонс	Батсүрэн	армагур	Батсүрэн
25	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	армагур	Мунхаан
26	ЗБ Н ОУ	Сүрэншүх	армагур	Сүрэншүх
27	ЗБ Н ОУ	Хураанбал	армагур	Хураанбал
28	ТТ. Констракшн	Н. Огноо	ХАБЭА	Огноо
29	ТТ. Констракшн	Баярдал	олор	Баярдал
30	ТТ. Констракшн	Н Отгонбаяр	мунхаан	Отгонбаяр
31	ТТ. Констракшн	Отгонбаяр	мунхаан	Отгонбаяр
32	ТТ. Констракшн	Жамъяншарав	инженер	Жамъяншарав
33	ТТ. Констракшн	Бундгэсүрэн	мунхаан	Бундгэсүрэн
34	ОТ. Констракшн	Бундгэсүрэн	мунхаан	Бундгэсүрэн
35	ТТ. Констракшн	Сүхбаатар	мунхаан	Сүхбаатар
36	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	армагур	Мунхаан
37	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	ХАБЭА	Мунхаан
38	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	ХАБ	Мунхаан
39	ЗБ Н ОУ	Мунхаан	Салбарчин	Мунхаан
40	ЗБ Н ОУ	ОТОНСҮЭСЭГ	Арматурчин	Отосүсэг

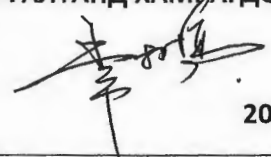
Зар.
Зэл.

Сүрэншүх
Огноо

Сүрэншүх
Огноо

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН БОЛОН АНХНЫ ТУСЛАМЖИЙН СУРГАЛТАНД ХАМВАГДСАН

АЖИЛЧДЫН БҮРТГЭЛ

2023.06.19

№	ХАРЬЯА КОМПАНИ	ОВОГ НЭР	АЛБАН ТУШААЛ	ГАРЫН ҮСЭГ
1	Тооном цаахал ххк	Ц. Доржсүрэн	ХТБТ	Дижитал
2	Тооном цаахал	Д. Дамбаа	инженер	Дижитал
3	Тооном цаахал	Ц. Доржсүрэн	инженер	Дижитал
4	Тооном цаахал	Б. Болдсүрэн	инженер	Дижитал
5	Тооном цаахал ххк	Ганзориг	архитектур	Талсангэрэл
6	Тооном цаахал ххк	Батбаяр	архитектур	Томбог
7	Тооном цаахал ххк	М. Дижитал	архитектур-ХТБТ	Дижитал
8	Тооном цаахал ххк	М. Давала	инженер	Б
9	Тооном цаахал ххк	Б. Насангарал	инженер	ТБТ
10	Тооном цаахал ххк	Б. Гантуяа	инженер	Гантуяа
11	Тооном цаахал ххк	Б. Давасдүлэм	архитектур	Давасдүлэм
12	NEXT ХХК	Уянбаат	ХАБЭА ОНЦИОЛ	У. Цогдос
13	NEXT ХХК	Г. Гантуяа	инженер	Г
14	NEXT ХХК	Н. Урсгал	Инженер	Г
15	NEXT ХХК	Ц. Н. ХТБТ	МЦЖТБТ	Г
16	ХЭТЭ ХҮЛЭГ	Г. Давала	инженер	Г
17	ХЭТЭ ХҮЛЭГ	Н. Доржсүрэн	инженер	Моргал
18	Эдийн Залж Төв ХХК	Уянбаат	Техникч	Давасдүлэм
19	Эдийн Залж Төв ХХК	Б. Кундуу	Лаборант	Г
20	ХЭТЭ ХҮЛЭГ ХХК	Б. Давала	инженер	М. Доржсүрэн
21	ТТ Констракшин ХХК	Ц. Доржсүрэн	инженер	Г
22	ТТ Констракшин ХХК	Г. Цэнд-Базар	МЦЖТБТ	Г
23	Билүүн монгол	С. Арсунзул	Архитектур	Арсунзул
24	Б. М	Б. Давала	Архитектур	Б. Давала
25	Б. М	А. Уянбаат	АРМАТУР	А. Уянбаат
26	Билүүн Монгол	Б. Отгонсүрэн	архитектур	Билүүн
27	Норинко И.К.	Б. Гантуяа	ХАБЭАББ-ийн а.	Г
28	Норинко И.К.	Чан Шыу Тао	ХАБЭАББ-ийн а.	Г
29	НОРИНК	М. Сүхбаатар	Б. Инженер	М. Сүхбаатар
30	Норинко	М. Доржсүрэн	Б. Инженер	М. Доржсүрэн
31	НОРИНК	Т. Цогдос	Инженер	Т. Цогдос
32				
33				
34				
35				
36				
37				
38				
39				
40				

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023-10-20
СЭДЭВ / SUBJECT:	Яаралтай тусламжийн болон галын аюулгүй байдлын онол, практикийн сургалт
ХУРАЛ УДИРДСАН / COORDINATOR	

№	Харьяалагдах байгууллага /ААН/	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Гарын үсэг / Signature
1	Коркаэ улсрал	安装工	高永佳	高永佳
2	Коркаэ улсрал	安装工	高永佳	高永佳
3	Э.Т.Т.	З. Механик инженер	А. Мамбабуу	А. Мамбабуу
4	ЭТТ	Эмийн технологийн	Б. Мамбабаяр	Б. Мамбабаяр
5	ЭТТ	Балдунгийн инженер	Б. Оюунсайхан	Б. Оюунсайхан
6	Норинко	Органист	Б. Ган-ог	Б. Ган-ог
7	Норинко	Геодели Метер	Т. Цогбадрах	Т. Цогбадрах
8	Норинко	Эмийн инженер	М. Оюунбаяр	М. Оюунбаяр
9	Норинко	Б. инженер	М. Сүхрээт	М. Сүхрээт
10	Норинко	ОСС	Уангчирон	Уангчирон
11	Норинко	ОСС	Б. Сангуйаа	Б. Сангуйаа
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023-10-20
СЭДЭВ / SUBJECT:	Яаралтай тусламжийн болон галын аюулгүй байдлын онол, практикийн сургалт
ХУРАЛ УДИРДСАН / COORDINATOR	

№	Харьяалагдах байгууллага / ААН /	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Гарын үсэг / Signature
1	Бэлэр оршил ХХК	Үйлдвэр туслах	Д. Дамсрбаяр	
2	Бэлэр оршил ХХК	АТӨӨ	О. Мангуйявсарт	
3	Ив Ас Ор	ХАБӨА	А. Мунин	А. Мунин
4	Тосонт цаахал	Уншигч	Н. Коосгосол	Коосгосол
5	Тосонт цаахал	УАБЭН	Д. Мангуйявсарт	
6	Тосонт цаахал	УНХААН	М. Мавхлантөгс	
7	Түүш конкрийт ХХК	ХАБӨА	У. Тэнгэр	У. Тэнгэр
8	Түүш конкрийт	Арматур	М. Ванга	
9	Түүш конкрийт	Арматур	Г. Тэнгэр	
10	Түүш конкрийт	Арматур	У. Дамсрбаяр	У. Дамсрбаяр
11	Түүш конкрийт	Арматур	О. Дамсрбаяр	О. Дамсрбаяр
12	Мокватор	Төлөө	Т. Сого	
13	Мокватор	Долгоо	С. Энхтайврал	С. Энхтайврал
14	Давуулагч	арматурчин	М. Монхтүвшин	Монхтүвшин
15	ДЭХ ХХК	арматурчин	О. Дамсрбаяр	Дамсрбаяр
16	ДЭХ ХХК	арматурчин	Д. Мангуйявсарт	
17	ДЭХ ХХК	арматурчин	У. Тэнгэр	У. Тэнгэр
18	БЭХ	УНХААН	Мавхлантөгс	
19	Боригтэс ХХК	Уншигч	Б. Мавхлантөгс	

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023-10-20
СЭДЭВ / SUBJECT:	Яаралтай тусламжийн болон галын аюулгүй байдлын онол, практикийн сургалт
ХУРАЛ УДИРДСАН / COORDINATOR	

№	Харьяалагдах байгууллага /ААН/	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Гарын үсэг / Signature
1	Боригтэ ХХК	Инженер	Б. Монхтүвшин	
2	ВРЕ	ХАБЭА	В. Анартүвшин	
3	СПЭИС-НИИТ ХХК ХАБЭА	Инженер	С. Талмандиа	
4	MNST Lab	инженер	С. Тогоонсал	
5	MNST Lab	инженер	Н. Локгорзуул	
6	Есон Балчир	ХАБЭА	С. Энхзаяа	
7	Есон Балчир	туслах	П. Пунзаяа	
8	Нью харвест	ИТА	Д. Буянаа	
9	Нью харвест	слесарь	Д. Монхтүвшин	
10	Нью харвест	слесарь	А. Ушигсайхан	
11	Норинко	ХАБЭАВО ахлах	В. Талмандиа	
12	БПИ ХХК	Нэрв	З. Нямсүх	
13	15MCC	焊工	陈楠	
14	15MCC	钳工	沈领兵	
15	15MCC	安装工	杨志明	
16	15MCC	普工	高亮	
17	15MCC	电工	刁玉军	
18	15MCC	焊工	高亮	
19	15MCC	焊工	高亮	

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023-10-20
СЭДЭВ / SUBJECT:	Яаралтай тусламжийн болон галын аюулгүй байдлын онол, практикийн сургалт
ХУРАЛ УДИРДСАН / COORDINATOR	

№	Харьяалагдах байгууллага /ААН/	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Гарын үсэг / Signature
1	15 MCC	安装工	李永波	李永波
2	15 MCC	安装工	陈永波	陈永波
3	15 MCC	安装工	陈永波	陈永波
4	15 MCC	焊工	黄永波	黄永波
5	15 MCC	安装工	黄永波	黄永波
6	15 MCC	焊工	姬永波	姬永波
7	15 MCC	焊工	薛永波	薛永波
8	15 MCC	安装工	梁永波	梁永波
9	15 MCC	焊工	梁永波	梁永波
10	15 MCC	焊工	陶文亮	陶文亮
11	ТТ контрактчил	ХАБЭА	H. Ogiwa	H. Ogiwa
12	ТТ контрактчил	нярав	Жатайван	Жатайван
13	ТТ контрактчил	инженер	B. Болсх W	Bolskh W
14	Төлөөх үйлчилгээ	ХАБЭА	Б. ХАТЭН СЭЙХЭН	Б. ХАТЭН СЭЙХЭН
15	МД групп	焊工	余永波	余永波
16	МД групп	焊工	余永波	余永波
17	МД групп	инженер	D. Evgenev	D. Evgenev
18	МД групп	инженер	A. Gaidary	A. Gaidary
19	МД групп	ХАБЭА	Огюев, Д.	Огюев, Д.

СУРГАЛТЫН БҮРТГЭЛ / SIGN IN SHEET

Баримт бичгийн дугаар / Reference No:

ОГНОО, ЦАГ / DATE AND TIME:	2023-10-20
СЭДЭВ / SUBJECT:	Яаралтай тусламжийн болон галын аюулгүй байдлын онол, практикийн сургалт
ХУРАЛ УДИРДСАН / COORDINATOR	

№	Харьяалагдах байгууллага /ААН/	Албан тушаал / Position	Овог, Нэр / Surname, Name	Гарын үсэг / Signature
1	Дундговь аймгийн 2066 ХХК	Техникч	М. Мөнхтүвшин	
2	Дундговь аймгийн 2066 ХХК	Лаборант	Б. Оюун	
3	Дундговь аймгийн 2066 ХХК	Нэрлэвч	А. Ганзориг	
4	Дундговь аймгийн 2066 ХХК	ХАБЭА	А. Энхтүвшин	
5	ТУМ КОНКРЕТ ПЛАНТ ХХК.	ХАБЭА	У. Ганзориг	
6	"Белорусский Юнион" ХХК	ХАБЭА	Б. Мангунтүвшин	
7	төв аймгийн 2066 ХХК	ХАБЭА	Б. Хатансүх	
8	Есон Балчир ХХК	ХАБЭА	С. Энхтүвшин	
9	Есон Балчир ХХК	Туслах	Тугсай	
10	Мюле Хервест	Техникч	Б. Мөнхтүвшин	
11	Нью Хервест	Техникч	П. Хамбоо	
12	Карказ ургалт		Э. Х	
13	Карказ ургалт		Э. Х	
14	Карказ ургалт		Э. Х	
15	Карказ ургалт		Э. Х	
16	Билгүүн Монгол ХХК.	Мутсаан	Б. Чингис	
17	"Билгүүн Монгол"	Мутсаан	С. Амгидай	
18	Билгүүн Монгол NORINCO.	Мутсаан	И. Даралзори	
19	Б. Дамтүвшин	ХАБЭА	Б. Дамтүвшин	

ХАВСРАЛТ – 8
НБҮ-ИЙН ОЙР ОРЧИМД
ХАРАГДАЖ БУЙ АМЬТДЫН
ТЭМДЭГЛЭЛ

ХАВСРАЛТ – 7
ХУДГИЙН ЭРҮҮЛ АХУЙН БҮС
ТОГТООСОН ЗАХИРАМЖ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

до 23 оны 10 сарын 16 өдөр

Дугаар АА369

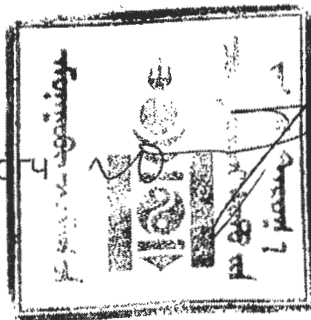
Цогтцэций сум

Эрүүл ахуйн бүс тогтоох тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дүгээр зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Усны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.6 дахь заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А-230/127 дугаар хамтарсан тушаалыг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Хүн амын унд ахуйн ус хангамжийн эх үүсвэрийн нөөц хомсдох, бохирдохоос хамгаалах зорилгоор “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-ийн төвлөрсөн бүс ундны усны худгийн эх үүсвэрт эрүүл ахуйн бүсийг хавсралтаар тогтоосугай.
2. 100 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хориглолтын бүс, 200 метрээс доошгүй зайд эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүс тогтоож ажиллахыг “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-д даалгасугай.
3. Энэхүү захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Байгаль орчны хяналтын Улсын байцаагч (Т.Бадамцэцэг)-т үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГЫН ОРГОЧ

Л.ӨЛЗИЙНЭМЭХ

4623 01 0835

Цогтцэций сумын Засаг даргын 2023 оны 10-р сарын
16-ны өдрийн А/369 дүгээр захирамжийн хавсралт

УНДНЫ УСНЫ ХУДГУУДИЙН ЭХ
ҮҮСВЭРТ ЭРҮҮЛ АХУЙН БҮС ТОГТООХ
КООРДИНАТ ЦЭГ

№	Зориулалт	Солбилцол	
1	23-р худаг	43 38 58.98	105 29 33.99
		43 38 59.69	105 29 34.63
		43 38 58.97	105 29 36.29
		43 38 58.24	105 29 35.44
2	Нүүрс баяжуулах үйлдвэр	43 40 27.64	105 37 26.69
		43 40 30.56	105 37 26.71
		43 40 30.57	105 37 30.96
		43 40 27.64	105 37 30.98

ХАВСРАЛТ – 6
УС АШИГЛУУЛАХ, ДҮГНЭЛТ,
ГЭРЭЭ, ЗӨВШӨӨРӨЛ

**ГАЛБА-ӨӨШ-ДОЛООДЫН ГОВИЙН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ**

2023 оны 06-р сарын
29-ний өдөр

Дугаар-04

Сайншанд сум

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар

"Эрдэнэс таван толгой" ХК-ний салбарын захирал Л.Доржсүрэн, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Жигжиджавын гудамж, Финанс төв, 302 тоот, Утас 70110735. Улсын бүртгэлийн дугаар - 9010001097, регистрийн дугаар- 5435528.

2. Төслийн нэр, байршил

Өмнөговь аймаг, Цогтцэций сум, Сийрт багийн нутагт байрладаг. Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газарт харьяалагдана.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч

"Эрдэнэс таван толгой" ХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат /X,Y/:

Бор толгой МҮ-011953.

105° 45' 1.33"   43° 43' 1.41"

105° 45' 1.33"   43° 39' 19.42"

105° 32' 31.32"   43° 39' 19.4"

105° 32' 31.33"   43° 41' 25.4"

105° 27' 55.26"   43° 41' 25.42"

105° 27' 55.26"   43° 43' 1.41"

105° 32' 38.33"   43° 43' 1.41"

105° 32' 38.33"   43° 42' 31.42"

105° 36' 23.33"   43° 42' 31.42"

105° 36' 23.33"   43° 43' 1.41" 12,864.47 га талбай.

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл, зориулалт:

Нүүрс баяжуулах үйлдвэр

6. Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/:

Нүүр баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын ажлыг 365 хоног ажиллана. Баяжуулах үйлдвэр ашиглалтад орсон эхний жилдээ 5 сая тонн, 2 дахь жил 10 сая тонн, 3 дахь жилээс 30 сая тонн нүүрс олборлохоор төлөвлөсөн.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:

ТЭЗҮ дээр туссанаар 2023 оны 3 дугаар улирлаас баяжуулах үйлдвэрийн ашиглалтад орохоор төлөвлөгдсөн. Гэвч барилгын ажил болон бусад үйл ажиллагаанаас шалтгаалаад 2024 онд ашиглалтад орохоор хугацаа хойшилсон. 2023 онд баяжуулах үйлдвэрийн барилгыг ашиглалтад оруулах төлөвлөгөөтэй.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/:

Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт байрлах Загийн усны хоолойн газрын доорх усны ордын нөөцийг 2015 онд БОАЖС-ын тушаалаар 63.65л/сек-ээр баталсан

Усны газрын 2022 оны 03 дугаар сарын 30-ний өдрийн 78 дугаар усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтээр төсөл хэрэгжүүлэхэд (эхний гурван жилд) шаардагдах 1,018.1 мян.м³/жил (3,252.8 м³/хоног) усны хэрэглээг Загийн усны хоолойн газрын доорх усны ордоос авах зөвшөөрлийн дагуу 44.55л/сек (3,849.55м³/хон)-ээр ашиглахад боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй гарсан. 2023 онд хоногт ашиглах ус 97.2 м³/хон байна.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийц/:

Загийн усны газрын доорх усны ордоос нүүрс баяжуулах үйлдвэр хүртэл шугам сүлжээний ажил, худгуудын барилгын ажил 2023 онд үргэлжлүүлэн хийгдэж байна.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/:

Загийн усны хоолойн газрын доорх усны ордоос шугам хоолой татах ажил хийгдэж байгаа тул "Нүүрс баяжуулах үйлдвэр"-ийн барилгын ажилд өөрийн эзэмшлийн 1, "Тавантолгой төмөр зам" ХХК-ийн эзэмшлийн 1 нийт 2 худгийг ашиглахаар төлөвлөсөн. "Тавантолгой төмөр зам" ХХК-ийн 2023 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн 1/927 дугаартай албан бичгээр тус худгийг ашиглуулах талаар тусгасан.

Худгийн нэр	Солбицол	Гүн, м	Ундарга л/сек	Гаргасан он	Усны тоолуур
Худаг	105 37 9,45, 43 40 1,86	100	1,9	2022	Тоолууртай
Зүүнбаян1	105 37 24, 43 40 9	60	5	2021	Тоолууртай

11. Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт, диаметр/:

Дамжуулах байгууламж, шугам сүлжээний талаарх мэдээлэл тодорхойгүй.

12. Хаягдал бохир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин:

Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын ажил хийгдэж байгаа тул 2023 оны байдлаар ажилчдын ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг 18м³ төмөр ёмкуст хуримтлуулж, Арцат шанх ХХК-иар бохир усаа зөөвөрлүүлж цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлдэг.

13. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл

Эрдэнэс таван толгой ХК-ийн тавантолгойн нүүрсний ордыг түшиглэн байгуулагдах "Үйлдвэр технологийн парк"-ийн хүрээнд хэрэгжих "Нүүрс баяжуулах үйлдвэр"-ийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг 2022 онд "Баяндалай" ХХК боловсруулж батлуулсан.

14. Онцгой нөхцөл:

Улирал бүр 2-оос доошгүй удаа хаягдал усны холимог сорьц авч, байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэж, хариуг улирал бүрийн сүүлийн сарын 15-ны дотор ирүүлэх шаардлагатайг анхаарах.

15. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм, стандарт, баримт бичгийн дагуу усны зарцуулалтыг тооцох

БОНХАХЖ-ын сайдын 2015 оны А/301 "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм батлах тухай" тушаалын дагуу тооцоход:

Унд ахуйд - 600хүн*50л *365 хон=10950.0 м³/жил

Бетон зуурмаг үйлдвэрлэхэд 80000м³ * 0,1м³ = 8000м³/жил

Зам талбайн тоосжилт дарахад $54400\text{м} \times 2\text{л} \times 64\text{удаа} = 6963.2 \text{ м}^3/\text{жил}$
Ногоон байгууламжийн усалгаа- $5000\text{ш} \times 40\text{л} \times 48\text{удаа} = 9600.0 \text{ м}^3/\text{жил}$

16. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ:

Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.1. -д заасны дагуу хүн амын унд ахуйд ашиглах $10950.0 \text{ м}^3/\text{жил}$ усыг төлбөрөөс чөлөөлнө. Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах усны төлбөрийн хэмжээг Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газарт тогтоосон усны экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ, Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолд заасан ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолд заасан усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг ашиглан тооцсон болно.

Төлбөр тооцоход:

Ногоон байгууламжийн усалгаанд усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$1 \text{ м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ: } 3,996.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.1 \times 0.18 = 71.928 \text{ төг/м}^3$$

- 3,996.0 төг Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тогтоосон экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ

- 0.1 (10%) Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн 9-д заасан хувь хэмжээ

- 0.18 Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолын дагуу ашигт нөхөн сэргээлт, ногоон байгууламжийн усалгааны зориулалтаар газар доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр

$$9600 \text{ м}^3 \times 71.928 \text{ төг/м}^3 = 690,508.8 \text{ төгрөг}$$

Бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлд усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$1 \text{ м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ: } 3,996.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.2 \times 0.25 = 199.8 \text{ төг/м}^3$$

- 3,996.0 төг Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тогтоосон экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ

- 0.2 (20%) Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн 3-д заасан хувь хэмжээ

- 0.25 Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолын дагуу барилгын материалын үйлдвэрлэл буюу бетон зуурмаг үйлдвэрлэх зориулалтаар газар доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр

$$8000 \text{ м}^3 \times 199.8 \text{ төг/м}^3 = 1,598,400.0 \text{ төгрөг}$$

Зам талбайн тоосжилт дарахад усны нөөц ашигласны төлбөр:

$$1 \text{ м}^3 \text{ газрын доорх усны үнэ: } 3,996.0 \text{ төг/м}^3 \times 0.2 \times 0.25 = 199.8 \text{ төг/м}^3$$

- 3,996.0 төг Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газарт газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тогтоосон экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ

- 0.2 (20%) Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу газрын доорх усны нөөц ашигласны төлбөрийн 4-д заасан хувь хэмжээ

- 0.25 Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолын дагуу авто зам, засварт газар доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр

$$6963.2 \text{ м}^3 \times 199.8 \text{ төг/м}^3 = 1,391,247.36 \text{ төгрөг}$$

Нийт төлбөр: $690,508.8 + 1,598,400.0 + 1,391,247.36 = 3,680,156.16 \text{ төгрөг}$

/Гурван сая зургаан зуун наян мянга нэг зуун тавин зургаан төгрөг/

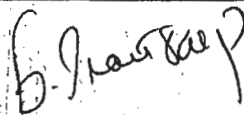
17. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:

Ахуйн бохир усыг цэвэрлэн, халдваргүйжүүлж стандартын шаардлагад нийцүүлэн ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах.

18. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

- "Усны тухай" хуулийн 28.6, 29.1-дэх заалтуудыг тус тус үндэслэн Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, гэрээ байгуулах;
- Хуулийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн ажлын төлөвлөгөөг үндэслэлтэй гаргаж байх;
- Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хэрэглээнээс гарсан хаягдал усыг хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлэхэд "Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага" MNS 4943:2015 стандартыг мөрдөж ажиллах;
- Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 тушаалаар баталсан Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;
- Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А-230/127 хамтарсан тушаалаар батлагдсан Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөн ажиллах;
- Хаягдал усны дүгнэлтийг тухайн жилийн эхний улиралд багтаан гаргуулах
- Ус ашиглалтын тайланг 2023 оны 11-р сарын 30-нд багтаан ирүүлэх;
- Усны нөөцийг хомстох бохирдохоос хамгаалж хяналт шинжилгээг тогтмол хийлгэж байх;

БАТАЛГААЖУУЛСАН:
ДАРГА

Б.ЯЛАЛТБАЯР

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:
ГАЗРЫН ДООРХ УСНЫ НӨӨЦ,
АШИГЛАЛТЫН АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН
АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

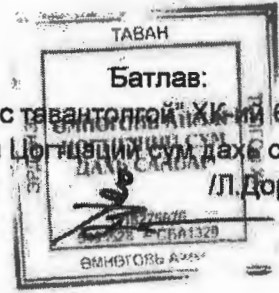

Э.УНДРАХГЭРЭЛ

Батлав:
Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин,
аялал жуулчлалын газрын
дарга /Х.Олгонмөнх/

Батлав:
“Эрдэнэс тавантолгой” ХК-ийн Өмнөговь
аймгийн Цогтцэций сум дахь салбарын
захирал /Л.Доржсүрэн/

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2023 оны 07 дугаар сарын 28-ны өдөр

Дугаар:ӨМБОАЖТ-2023/26

Даланзадгад сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 18.1.4 дахь заалт, Галба-Өөш долоодын говийн сав газрын захиргааны 2023 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдрийн 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргын 2023 оны 07 дугаар сарын 06-ний өдрийн А/20 тоот тушаалыг тус тус үндэслэн:

Нэг талаас Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт хариуцсан мэргэжилтэн Тэрбиш овогтой Соёлмаа,

Нөгөө талаас Ус ашиглагчийг төлөөлж Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Жигжиджавын гудамж, Финанс төв, 302 тоот хаягт орших “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК /улсын бүртгэлийн дугаар-9010001097, регистрийн дугаар-5435528/-ийн Байгаль орчин, усны бодлогын хэлтсийн дарга Оюунгэрэл овогтой Гүррагчаа нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: Унд ахуй, зам талбайн тоосжилт, бетон зуурмаг үйлдвэрлэл, ногоон байгууламж

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

2.2.1. Унд ахуйн хэрэглээ – 10950.0 м³/жил

2.2.2 Зам талбайн усалгаа -6963.2 м³/жил

2.2.3 Бетон зуурмаг үйлдвэр – 8000.0 м³/жил

2.2.4 Ногоон байгууламж - 9600.0 м³/жил

2.2.5 Нийт ашиглах усны хэмжээ 35513.2 м³/жил

2.3 Усны чанар, найрлага: Ундны усны MNS 0900:2018 стнадартын шаардлагуудын дагуу үзүүлэлтийг бүрэн хангаж ажиллах, хими, бактерлогийн шинжилгээг улирал бүр хийлгэж аймгийн БОАЖГазарт хариуг ирүүлэх

2.4 Усны эх үүсвэр:

Байршил:	Цогтцэций сумын Сийрст багийн нутаг дэвсгэрт нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн талбай дотор
Солбицол:	ЭТТ ХК-ийн худаг: 105° 37' 9,45" 43° 40' 1,86" Тавантолгой төмөр зам ХХК-ий худаг

	105° 37' 24" 43' 40' 9"
Барилга байгууламж:	Байхгүй
Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк:	LPSG-32 маркийн хүйтэн усны 2 тоолууртай.

2.5 Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ: Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргав.

2.6 Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

Ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир усыг 18 м³ төмөр ёмкостонд хуримтлуулж "Арцат шанх" ХХК-тай бохир усаа зөөвөрлүүлэх гэрээ байгуулсан.

2.7 Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Зардал /мян.төг/	Хариуцагч
1.	Гүний хүдгийг тоолууржуулах	500,000	Төсөл хэрэгжүүлэгч
2.	Усан хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдүүлэх	-	Төсөл хэрэгжүүлэгч
3	Цогтцэций сумын Цагаан-овоо багт хашаалсан 2 булгийн ойр орчмыг цэвэрлэх, эвдэрсэн хашааг засах, тохижуулах	Үйл ажиллагааны зардлаар	Төсөл хэрэгжүүлэгч
4	ОХШХ-ийн дагуу усны дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэх	8,097,600	Төсөл хэрэгжүүлэгч
		8,597,600	

2.8 Усны тоолуур: Стандартчилал, хэмжил зүйн газраар баталгаажсан 2 тоолууртай.

Төрөл, нэр, дугаар: Хүйтэн усны тоолууртай 2209099637, 202200342

Загвар: LPSG-32, LXSG

Суурилуулсан байгууллага, огноо: 2023 оны 02-р сарын 02-ны өдөр суурилуулсан

Дуусах хугацаа: 2025.02.02

Баталгаажуулсан огноо: 2023.02.02

2.9 Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийн хэмжээ:

2.10 Ус ашигласны төлбөрийн хэмжээ: Усны экологи эдийн- засгийн үнэлгээг шинчлэн батлах тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 302 тогтоолоор Галба-Өөш, Долоодын говийн сав газарт тогтоосон газрын доорхи усны экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээгээр, 2013 оны 326, 327-р тогтоол, ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, хувь хэмжээгээр усны нөөц ашигласны төлбөрийг тогтоож тогтоосон хэмжээгээр "Төсвийн тухай хууль"-ийн 23.8.9 дахь заалт, Өмнөговь аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2022 оны 6/5 дугаар тогтоолын дагуу орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлнэ.

2.10.1 Унд ахуйд ашиглах усны төлбөр: $10950.0 \text{ м}^3/\text{жил} * 95.904 \text{ төгрөг} (3996*0.16*15\%) = 1,050,149 \text{ /нэг сая тавин мянга нэг зуун дөчин ес/ төгрөг}$

2.10.2 Зам талбайн тоосжилт дарах усны төлбөр: $6963.2 \text{ м}^3/\text{жил} * 199.8 \text{ төгрөг} (3996*0.25*20\%) = 1,391,247 \text{ /нэг сая гурван зуун ерэн нэг хоёр зуун дөчин долоо/ төгрөг}$

2.10.3 Бетон зуурмагийн үйлдвэрлэл усны төлбөр: $8000 \text{ м}^3/\text{жил} * 199.8 \text{ төгрөг} (3996*0.25*20\%) = 1,598,400 \text{ / нэг сая таван зуун ерэн найман мянга дөрвөн зуу/ төгрөг}$

2.10.4 Ногоон байгууламжийн усалгаа усны төлбөр: $9600 \text{ м}^3/\text{жил} * 71.928 \text{ төгрөг} (3996 * 0.18 * 10\%) = 690,509$ /зургаан зуун ерэн мянга таван зуун есөн/ төгрөг

Нийт төлбөр: $1,050,149 + 1,391,247 + 1,598,400 + 690,509 = 4,730,305$

2.10.5 Дээрх усны нөөц ашигласны төлбөрийг Өмнөговь аймгийн төсөвт буюу Төрийн сан банкны 110000944 тоот дансанд төвлөрүүлэн холбогдох мэдээ тайланг гаргаж БОАЖГазарт ирүүлэх

2.10.4 Сумын Байгаль хамгаалагч сар бүрийн 25-нд усны тоолуурын заалтыг бичиж, фото зургаар баримтжуулан сар бүр төлбөрийг барагдуулж байх

2.10.5 Усны тоолуурын лац хөндсөн, гэмтэл учруулсан, эвдрэл гарсан гэх мэт бусад зөрчлүүдэд ус ашиглах дүгнэлтийг үндэслэн усны нөөц ашигласан төлбөрийг барагдуулана.

2.10.6 Байгалийн нөөц ашигласан төлбөрийн тухай хуулийн 23.2-т заасны дагуу төлбөрийн орлогын дараа сарын 10-ны өдрийн дотор орон нутгийн төсөвт төлж, төлбөрийн жилийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 10-ны дотор харьяалагдах татварын албанд тушааж эцсийн тооцоо хийнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд Усны тухай хуулийн 7.5, 3.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1- д заасан эрх эдэлж үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглуулах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаархи дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3 Дүгнэлтэнд заасан тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллах

4.4. Гэрээний хэрэгжилтийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 10-ний дотор багтаан гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэж тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.5. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.6. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.6.1 Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.6.2 Аль нэг татан буугдсан бол;

4.7. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрөөл холбогдох шагны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Өмнөговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт хариуцсан

мэргэжилтэн /

..... /Т.Соёлмаа/

Хаяг: Монгол улс, Өмнөговь,

Удирдлагын ордон 101 тоот

Харилцах утас: (976) 70532148

Э-мэйл : soyoloo8855@gmail.com

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

"Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн Байгаль орчин, усны боллогын хэлтсийн дарга

..... /О.Гүррагчаа/

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот,

Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Жигжиджавын гудамж, Финанс төв, 302 тоот

Харилцах утас: (976)- 89051358,75055555

Э-мэйл: Gurragchaa.o@erdenestt.mn

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛ

2023 оны 07 сарын 06 өдөр

Дугаар 2/20

Далензадгад сум

Зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол Улсын "Усны тухай хууль"-ийн 28 дугаар зүйлийн 28.6 дахь заалт, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.23 дахь заалт, Засгийн газрын 2011 оны Улсын тэмдэгтийн хураамжийн хувь, хэмжээг тогтоох тухай 199 дугаар тогтоолын 11.1.19 дахь заалт, Өмнөговь аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 06-р сарын сарын 10-ны өдрийн 6/5 дугаар тогтоол, Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газрын захиргааны 2023 оны 06-р сарын 29-ны өдрийн 04 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

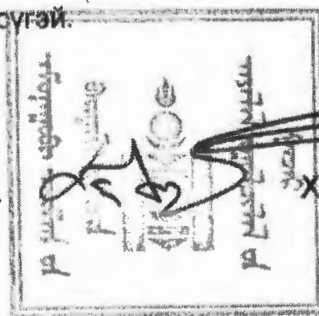
1. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт хэрэгжиж буй нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын үйл ажиллагаа явуулж байгаа Эрдэнэс таван толгой ХК-д 2023 онд 35513.2 м³ усыг унд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ус ашиглуулах дүгнэлтийн дагуу ашиглахыг зөвшөөрсүгэй.

2. Ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тэмдэгтийн хураамж 100,000 /зуун мянга/, ус ашиглах гэрээ байгуулах 160,000 /зуун жаран мянга/-н төгрөгийг тус тус орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх, ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлагыг ханган ажиллаж, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2023 оны 11 сарын 25-ний дотор ирүүлэхийг "Эрдэнэс таван толгой" ХК-ийн удирдлагад даалгасугай.

3. Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, төлбөрийг барагдуулж хяналт тавьж ажиллахыг Цогтцэций сумын Байгаль хамгаалагч Л.Бадамцэцэг/, ус ашиглагчтай гэрээ байгуулах, гэрээ дүгнэж ажиллахыг Усны нөөц, ашиглалт, хамгаалалт хариуцсан мэргэжилтэн Л.Соёлмаа / нарт тус тус үүрэг болгосугай.

4. Хувийг Цогтцэций сумын Засаг Даргын Тамгын газарт, Өмнөговь аймгийн Татварын хэлтэст хүргүүлсүгэй.

ДАРГА

Х.ОТГОНМӨНХ

462301087

**НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭРИЙН
УС АШИГЛАХ, АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ**

2022 оны 09 дугаар сарын 28-ны өдөр

№ 417-01-2022/09-09 Өмнөговь аймаг
Цогтцэций сум

Иргэний хуулийн холбогдох зүйл, заалтуудыг үндэслэн нэг талаас "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийг төлөөлж Байгаль орчин, усны бодлогын хэлтсийн дарга О.Гүррагчаа /цаашид "ЭТТ" ХК гэх/, нөгөө талаас НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар /цаашид "Ус ашиглагч" гэх/ түүнийг төлөөлж Захирал Ху Гуочин /Hu Guoqing/ нар /хамтад нь "Талууд" гэх/ дараах зүйлийг харилцан тохиролцож энэхүү гэрээ /цаашид "Гэрээ" гэх/-г байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү Гэрээгээр "ЭТТ" ХК нь НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газарт Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн талбайд байрлах худгуудаас унд ахуй, зам усалгаа, үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ус ашиглуулах, мөн НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар нь "ЭТТ" ХК-д Гэрээнд заасан төлбөрийг төлөхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. "ЭТТ" ХК нь ашиг олох зорилгогүй, тухайн усыг олгохтой холбогдон гарах үйл ажиллагааны зардлыг НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газраас авч байгаа болно.
- 1.3. "ЭТТ" ХК-ийн гүний худгийн ус нь итгэмжлэгдсэн лабораторийн шинжилгээний дүнтэй байх бөгөөд чанарын шаардлага хангасан болно.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

- 2.1. Гэрээний хугацааг Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр дор дурдсанаар тогтоох бөгөөд хуанлийн тооллыг удирдлага болгоно.
- 2.2. Энэхүү Гэрээ нь ЭТТ ХК-ийн Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын ажил гүйцэтгэх гэрээний хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.
- 2.3. Гэрээний хугацаа Талууд Гэрээг хамтран дүгнэж, төлбөр, тооцоог харилцан дуусгаж, энэ тухай акт үйлдсэнээр Гэрээ дуусгавар болно.

ГУРАВ. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 3.1. Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх тухай, Монгол Улсын Засгийн газрын 2013 оны 09-р сарын 21-ний өдрийн 326-р тогтоол, Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 10-р сарын 26-ны өдрийн 30-р дугаар тогтоолын 2-р хавсралтаар баталсан "Ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр"-т өөрчлөлт оруулах тухай 2013 оны 09-р сарын 21-ний өдрийн 327-р тогтоолуудыг тус тус үндэслэн усны үнэлгээг тогтооно.
- 3.2. Гэрээний дагуу ашиглуулсан усны төлбөрийг "ЭТТ" ХК-ийн Гүйцэтгэх захирлын баталсан унд ахуйд ашиглах зориулалтаар усны үнэлгээг тооцох ба энэ үнэд НӨАТ багтсан болно. Усны төлбөрийг тогтоосон "ЭТТ" ХК-ийн Гүйцэтгэх захирлын тушаалыг гэрээнд хавсаргах бөгөөд энэ нь гэрээний салшгүй нэг хэсэг болно.
- 3.3. Тухайн сард ашигласан усны төлбөрийг тооцохдоо Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн талбайд байрлах ЭТТ НБҮ худаг, Тавантолгой төмөр замын худгийн усны тоолуурыг НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газрын бүртгэлтэй тулгаж баталгаажуулсны үндсэн дээр төлбөрийн нэхэмжлэхийг сар бүрийн 05-ны дотор хүргүүлнэ.
- 3.4. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар нь сар бүрийн төлбөрийг дараа сарын 10-ны дотор "ЭТТ" ХК-ийн Төрийн банк дахь 3465 0227 3740 тоот дансанд шилжүүлнэ.

ДӨРӨВ. ЭТТ ХК-ИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1. "ЭТТ" ХК нь НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газраас Гэрээгээр тохиролцсоны дагуу усны төлбөрийг хугацаанд нь төлөхийг шаардах эрхтэй.
- 4.2. "ЭТТ" ХК нь НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газраас Салбарт мөрдөгддөг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, байгаль орчин, эрүүл ахуйн дүрэм, журам, горим, зааврыг дагаж мөрдөх, Салбарын эрх бүхий удирдах ажилтан болон харуул хамгаалалтын ажилтнуудын тавьсан шаардлагыг бүрэн биелүүлж ажиллахыг шаардах эрхтэй.

ТАВ. НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ КООПЕРЭЙШН ЛТД. - КОАЛ ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗРЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 5.1. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар нь "ЭТТ" ХК-ийн тогтоосон усны үнэлгээг ашиг олох зорилгогүйгээр тогтоосон гэдэгт итгэл үнэмшилтэй байхын тулд "ЭТТ" ХК-аас усны үнэ тогтоосон задаргааг шаардах эрхтэй.
- 5.2. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар нь "ЭТТ" ХК-ийн гүний худгийн усыг "ЭТТ" ХК-ийн үйл ажиллагаанд саад болохгүйгээр авах эрхтэй.

- 5.3. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газрын үйл ажиллагаандаа ашигласан усны хэмжээг сар бүрийн 25-ны өдөр актаар баталгаажуулна.
- 5.4. Тоолуурын гол шугамын хэсэгт лац хөндөх, тоолуур сольсон тухай актаар баримтжуулсан лацыг хөндөх, гэмтээхийг хориглоно.

ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГА

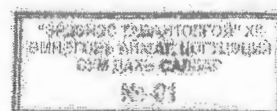
- 6.1. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газрын буруутай үйл ажиллагааны улмаас "ЭТТ" ХК-д учирсан биет хохирлыг өөрийн зардлаар бүрэн хариуцаж барагдуулна.
- 6.2. Торгууль төлсөн, хохирол барагдуулсан нь Талуудыг Гэрээгээр хүлээсэн үүргээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.
- 6.3. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар нь төлбөрийг 3.5-д заасан хугацаанаас хэтрүүлсэн тохиолдолд тухайн өдрөөс эхлэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.3 хувийн алдангийг "ЭТТ" ХК-д төлнө.

ДОЛОО. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1. Гэрээний талаар Талуудын хооронд маргаан, үл ойлголцол үүсвэл Гэрээнд заасны дагуу, Гэрээнд тусгагдаагүй асуудлаар Иргэний хуулийн холбогдох заалтыг баримтлан нөхөрсгөөр хамтран шийдвэрлэнэ.
- 7.2. Талууд тохиролцоонд хүрч чадаагүй бол Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу маргааныг шүүхэд тавьж шийдвэрлүүлнэ.

НАЙМ. ТАЛУУД ХАРИЛЦАХ

- 8.1. Гэрээтэй холбоотойгоор талууд хоорондоо харилцахдаа дараах мэдээллийг үндэслэнэ. Үүнд:
- 8.1.1. "ЭТТ" ХК:
Нэр: А.Батзаяа
Албан тушаал: Байгаль орчны мэргэжилтэн
Хаяг: "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК Өмнөговь, Цогтцэций сум дахь Салбар
Утас: 88088576
И-Мэйл: batzaya.a@erdenestt.mn
- Нэр: Д.Отгонсайхан
Албан тушаал: Байгаль орчны мэргэжилтэн
Хаяг: "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК Өмнөговь, Цогтцэций сум дахь Салбар
Утас: 99747779
И-Мэйл: otgonsaikhan.d@erdenestt.mn
- 8.1.2. НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар:
Нэр: Х.Билгүүн
Албан тушаал: Байгаль орчны мэргэжилтэн

Хаяг: НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар Өмнөговь, Цогтцэций сум
Утас: 88817707
И-мэйл: Khadbaatar.b@mgxmc.com

НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар:
Нэр: Д.Баттулга
Албан тушаал: Байгаль орчны мэргэжилтэн
Хаяг: НОРИНКО Интернэйшнл Кооперэйшн Лтд. - Коал Хэндлинг Төлөөний Газар Өмнөговь, Цогтцэций сум
Утас: 88007996
И-мэйл: Tulga414@yahoo.com

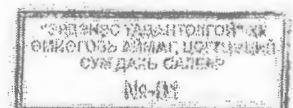
- 8.2. Хэрэв Талуудын аль нэг нь Гэрээний 8.1 дэх заалтад өөрчлөлт оруулах бол нөгөө талдаа ажлын 5 хоногийн өмнө бичгээр мэдэгдэнэ. Ийнхүү мэдэгдээгүйгээс болж үүссэн аливаа хохирол, зардлыг мэдэгдээгүй тал нь бүрэн хариуцна.

БС. ГЭРЭЭНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ

- 9.1. Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлыг талууд харилцан тохиролцож нэмэлт Гэрээ байгуулсны үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.
- 9.2. Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах санал, Гэрээг дуусгавар болгох, хугацаанаас нь өмнө цуцлах тухай мэдэгдэл болон Гэрээтэй холбогдон нэг талаас нөгөө талдаа гаргаж буй аливаа санал, мэдэгдэл, хүсэлтийг бичгээр үйлдэж ажлын 3-аас доошгүй хоногийн өмнө нөгөө талдаа гэрээнд заасан хаягаар баталгаат шуудангаар эсвэл биечлэн хүргүүлснийг хүчинтэйд тооцно.

АРАВ. БУСАД

- 10.1. Гэрээг Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн тайлбарлаж хэрэглэнэ.
- 10.2. Гэрээ нь Талуудын хооронд Гэрээний зүйлийн талаар өмнө нь амаар, бичгээр хийсэн аливаа хэлцлийг орлох эцсийн, бүрэн гүйцэд хэлцэл бөгөөд Гэрээнд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд Талууд Гэрээнд зөвхөн бичгээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.
- 10.3. Гэрээг дуусах үед 2 талаас гэрээг харилцан дүгнэх.
- 10.4. Талууд Гэрээг /3/ гурав хувь үйлдэх ба Гэрээний хувь тус бүр дээр гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 10.5. Гэрээ нь талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тамга дарснаар хүчин төгөлдөр болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ЗАХИАЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ" ХК-ИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УСНЫ БОДЛОГЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

О.ГҮРРАГЧАА

ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

НОРИНКО ИНТЕРНЭЙШНЛ
КООПЕРЭЙШН ЛТД. - КОАЛ
ХЭНДЛИНГ ТӨЛӨӨНИЙ ГАЗРЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖИЛТЭН

Х.БИЛГҮҮН

ХАВСРАЛТ – 5
ГЭРЭЭТ КОМПАНИУДЫН УС
АШИГЛАЛТЫН МЭДЭЭЛЭЛ

УСНЫ ТООЛУУР БАТАЛГААЖУУЛАХ ХУУДАС
"ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ" ХК

Баталгаажуулалт хийсэн ажилтны овог:		Адъяахүү		Нэр:	Батзаяа	
Албан тушаал:		БО-ны мэргэжилтэн		Огноо:	2023.10.25	
Худгийн дугаар	Тоолуурын заалт		Усны хэрэглээний зориулалт (м³)			
	Өмнөх	Дараах	Зам усалгаа	Унд ахуй	Үйлдвэрлэл	Нийт (м³)
1	00001	00455		454		454
2	00001	01938			1937	1937
Нийт				454	1937	2391

			
№ Ус ашиглагчийг төлөөлж баталгаажуулалт хийсэн ажилчинд.			
1	"Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн байгаль орчны мэргэжилтэн	<i>А.М.Б.</i>	Огноо: 2023.10.25
2	Норинко интернэйшнл кооперэйшн ЛТД коал хэндлинг төлөөний газар"-ын байгаль орчны мэргэжилтэн	<i>О.Н.</i>	Огноо: 2023.10.25

Батлав.

Баяас Прайм Инженеринг "ХХК-
ны захирал

Ө.Баясгалан /

Батлав.

Иргэн

Амартүвшин /

УС ЗӨӨВӨРЛӨН ТЭЭВЭРЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

№01

2023 оны 3 дугаар сарын 1 өдөр

Цогтцэций сум

Нэг талаас Баяас Прайм Инженеринг ХХК

"....." ХХК /Цаашид "Тээвэрлүүлэгч" тал гэх/, Нөгөө талаас
Өмнөговь аймаг, Цогтцэций суманд амьдардаг КИ81111814 регистрийн дугаартай
Намжилдорж овогтой Амартүвшин /цаашид "Тээвэрлэгч" тал гэх/ нар Иргэний хуулийн
холбогдох зүйл заалтыг үндэслэн доорх нөхцөлүүдийг харилцан тохиролцон, тээвэрлэгч
тал тээвэрлүүлэгч талын Өмнөговь аймаг, ...Цогтцэций..... сумын нутагт байрлах
ЭТТ Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн..... хэрэглээний ус тээвэрлэх гэрээ / цаашид
"Гэрээ" гэх / - г байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү Гэрээгээр Тээвэрлэгч нь Тээвэрлүүлэгчийн хүсэлтийн дагуу хэрэглээний стандартад тохирсон усыг тээвэрлэн саванд юүлэх, заасан хугацаанд гүйцэтгэх, зохих ёсоор хүлээлгэн өгөх, Тээвэрлүүлэгч нь тээврийн хөлсийг гэрээнд заасны дагуу төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 1.2. Энэхүү Гэрээгээр зохицуулагдаагүй харилцааг Монгол улсын Иргэний хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжоор зохицуулна.
- 1.3. Тээвэрлэгч нь ачааг тээвэрлэхтэй холбоотой үйл ажиллагаанд Монгол Улсын холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, заавар, стандартыг баримтална.
- 1.4. Гэрээнд зайлшгүй шаардлагатай талуудын холбогдох баримт бичгүүдийг доорх жагсаалтын дагуу бүрдүүлнэ. Үүнд:
  - Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар
  - Хувь хүний иргэний үнэмлэхний хуулбар
  - Тетвар төлөгчийн цэнхэр дэвтэрийн хуулбар

ХОЁР. ТЭЭВЭРЛЭЛТИЙН ХУГАЦАА

2023.12.30

2.1. Тээвэрлэлтийн хугацаа нь 2023 оны 3 дугаар сарын 1 өдрөөс эхлэн ... хугацаатай байна.

ГУРАВ. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 3.1. Талууд тээвэрлэлтийн ажлын хөлсийг 10 тонн багтаамжтай машинаар нэг удаагийн рейс ...200000..... төгрөг /.....Хоёр зуун мянган төгрөг...../- өөр тохиролцов. Энэ нь 10 тонн хэрэглээний ус байна.
- 3.2. Тээвэрлэгч нь хэрэглээний ус хүлээлгэн өгөх газар хүргэн өгч, ажил хүлээлцсэн баримтыг үндэслэн тээвэрлэлтийг 100 хувь гүйцэтгэлээ гэж үзсэн тохиолдолд сарын эцсийн өдөр тээврийн хөлсийг нэхэмжилсэн нэхэмжлэхээ татварын Е-баримтын хамт тээвэрлэгчид өгнө. Тээвэрлүүлэгч нэхэмжлэхийг хүлээн авч сар бүрийн 20.....-ны дотор багтаан Хаан банк 5097024386 /...../ тоот Н.Амартүвшингийн дансанд төлбөрийг шилжүүлнэ.

ДӨРӨВ. ТЭЭВЭРЛҮҮЛЭГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1. Тээвэрлүүлэгч нь хэлэлцэн тохирсон хөлс төлөх үүрэгтэй.
- 4.2. Тээвэрлүүлэгч нь хэрэглээнд тохирсон стандарт усаар хангуулах эрхтэй.
- 4.3. Тээвэрлүүлэгч нь тээвэрлэгчийг үнэн зөв мэдээллээр хангах үүрэгтэй.
- 4.4. Тээвэрлүүлэгч нь хэрэглээний усны захиалгыг өмнөх өдөр нь захиалах үүрэгтэй.
- 4.5. Тээвэрлүүлэгч нь ачааг хүргэсэн тохиолдолд бүртгэл хөтөлж талуудын гарын үсгээр баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 4.6. Талууд ачааг хүлээлцэх үед ачааг хамтран шалгах үүрэгтэй.

ТАВ. ТЭЭВЭРЛЭГЧИЙН ЭРХ ҮҮРЭГ

- 5.1. Тээвэрлэгч нь ачаа тээшийг тогтоосон газар, тогтоосон хугацаанд хүргэх үүрэгтэй.
- 5.2. Тээвэрлэгч нь ачаа тээвэрлэх зориулалт бүхий тоноглогдсон тээврийн хэрэгслээр ачаа зөөвөрлөх, юүлэх, ачааг тээвэрлэхдээ тээврийн хэрэгслийн зохих стандарт нөхцөлийг хангасан эвдрэлгүй тээврийн хэрэгслээр ачааг тээвэрлэх үүрэгтэй.
- 5.3. Тээвэрлэгч нь Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын дүрэм, журмыг зөрчснөөс үүдэн гарсан хохирлыг тээвэрлэгч дангаараа хариуцна.

- 5.4. Тээвэрлэгч нь ачаа тээвэрлэхдээ холбогдсон бусад зардлыг өөрөө дангаараа хариуцна. /Усны үнэ, жолоочийн цалин хөлс, бензин, тос, масло, тээврийн хэрэгсэлд шаардлагатай сэлбэг, багаж хэрэгсэл, хоол хүнс, зэрэг холбогдох бүх зардал/
- 5.5. Тээвэрлүүлэгчээс гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй нөхцөлд биелүүлэхийг шаардах эрхтэй.
- 5.6. Цаг үеийн байдлаас шалтгаалан түлш шатахууны үнэ нэмэгдэх үед тээвэрлэлтийн зардалд өөрчлөлт оруулж, гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.
- 5.7. Ус тээвэрлэлтийн үед тог цахилгаан тасрах эрсдэл гарахад цаг тухай бүрд тээвэрлүүлэгчид мэдэгдэнэ.

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

- 6.1. Тээвэрлэгч нь гэрээнд заасан үүргээ гүйцэтгээгүй, тээвэрлүүлэгч талд мэдэгдэхүйц хохирол учруулбал хохирлыг барагдуулж мөнгөн торгууль төлнө.
- 6.2. Тээвэрлүүлэгч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй төлбөрөө хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд хоног тутам гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0,1 хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн торгууль хүлээнэ.

ДОЛОО. ГЭРЭЭНД НЭМЭЛТ ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ, ЦУЦЛАХ

- 7.1. Талууд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахыг хүсвэл, энэ тухай саналаа нөгөө талдаа мэдэгдэж харилцан тохиролцсны үндсэн дээр нэмэлт өөрчлөлт оруулна.
- 7.2. Гэрээний аль нэг тал гэрээнд заасан үүргээ гүйцэтгээгүй тохиолдолд гэрээг нэг талын санаачлагаар цуцална.
- 7.3. Аль нэг тал хүсэлт гаргаж хоёр тал харилцан зөвшөөрсөн тохиолдолд гэрээг хугацаанаас нь өмнө дуусгавар болгон цуцалж болно.

НАЙМ. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 8.1. Гэрээний аль нэг тал давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал, газар хөдлөлт, үер, гал, түймэр, хүчтэй угалз салхи, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт, төрийн шийдвэр, оролцоо гэх мэт/ -ийн нөхцөл байдлын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд гэрээний хариуцлагаас /алданги, торгууль/ чөлөөлөгдөх үндэслэл болно.

ЁС. БУСАД

- 9.1. Талууд энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 9.2. Энэхүү гэрээтэй холбогдон үүссэн аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг талуудын гэрээг байгуулсан эрх бүхий этгээдүүд эвийн журмаар шийдвэрлүүлэх бөгөөд тохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд маргааныг Монгол улсын хуулийн дагуу харьяа шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

"Баяас Прайм Инженеринг..." ХХК-ийг төлөөлж
Менежер Б.Амартүвшин
Утас: 99810510

Нягтлан бодогч Э.Эрдэнэчимэг
Утас: 88190245

Иргэн
Н.Амартүвшин
Утас: 88959594

Н.Амартүвшин

УСНЫ БҮРТГЭЛ

№	Огноо	Хэмжээ /мЗ/	Усны машины дугаар
1	2023.05.01	6	32-48 ӨМЭ
2	2023.05.02	6	32-48 ӨМЭ
3	2023.05.03	6	32-48 ӨМЭ
4	2023.05.04	6	32-48 ӨМЭ
5	2023.05.05	7	32-48 ӨМЭ
6	2023.05.06	7	32-48 ӨМЭ
7	2023.05.07	10	32-48 ӨМЭ
8	2023.05.08	10	32-48 ӨМЭ
9	2023.05.09	10	32-48 ӨМЭ
10	2023.05.10	10	32-48 ӨМЭ
11	2023.05.11	10	32-48 ӨМЭ
12	2023.05.12	10	32-48 ӨМЭ
13	2023.05.13	10	32-48 ӨМЭ
14	2023.05.14	10	32-48 ӨМЭ
15	2023.05.15	10	32-48 ӨМЭ
16	2023.05.16	10	32-48 ӨМЭ
17	2023.05.17	5	32-48 ӨМЭ
18	2023.05.18	5	32-48 ӨМЭ
19	2023.05.19	5	32-48 ӨМЭ
20	2023.05.20	5	32-48 ӨМЭ
21	2023.05.21	5	32-48 ӨМЭ
22	2023.05.22	5	32-48 ӨМЭ
23	2023.05.23	5	32-48 ӨМЭ
24	2023.05.24	5	32-48 ӨМЭ
25	2023.05.25	5	32-48 ӨМЭ
26	2023.05.26	5	32-48 ӨМЭ
27	2023.05.27	5	32-48 ӨМЭ
28	2023.05.28	5	32-48 ӨМЭ
29	2023.05.29	4	32-48 ӨМЭ
30	2023.05.30	4	32-48 ӨМЭ
31	2023.05.31	4	32-48 ӨМЭ
Нийт			210

Тооцоо нийлсэн:

“Баяас прайм инженеринг” ХХК-ийн ХАБЭА ажилтан

Усны машины жолооч

Б.Амартүвшин

Н.Амартүвшин - 2

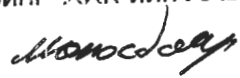

УСНЫ БҮРТГЭЛ

№	Огноо	Хэмжээ /м3/	Усны машины дугаар
1	2023.06.01	4	32-48 ӨМЭ
2	2023.06.02	4	32-48 ӨМЭ
3	2023.06.03	4	32-48 ӨМЭ
4	2023.06.04	4	32-48 ӨМЭ
5	2023.06.05	4	32-48 ӨМЭ
6	2023.06.06	4	32-48 ӨМЭ
7	2023.06.07	4	32-48 ӨМЭ
8	2023.06.08	5	32-48 ӨМЭ
9	2023.06.09	5	32-48 ӨМЭ
10	2023.06.10	5	32-48 ӨМЭ
11	2023.06.11	5	32-48 ӨМЭ
12	2023.06.12	5	32-48 ӨМЭ
13	2023.06.13	5	32-48 ӨМЭ
14	2023.06.14	5	32-48 ӨМЭ
15	2023.06.15	5	32-48 ӨМЭ
16	2023.06.16	5	32-48 ӨМЭ
17	2023.06.17	5	32-48 ӨМЭ
18	2023.06.18	6	32-48 ӨМЭ
19	2023.06.19	6	32-48 ӨМЭ
20	2023.06.20	6	32-48 ӨМЭ
21	2023.06.21	6	32-48 ӨМЭ
22	2023.06.22	6	32-48 ӨМЭ
23	2023.06.23	6	32-48 ӨМЭ
24	2023.06.24	6	32-48 ӨМЭ
25	2023.06.25	6	32-48 ӨМЭ
26	2023.06.26	6	32-48 ӨМЭ
27	2023.06.27	6	32-48 ӨМЭ
28	2023.06.28	6	32-48 ӨМЭ
29	2023.06.29	6	32-48 ӨМЭ
30	2023.06.30	6	32-48 ӨМЭ
Нийт		156	

Тооцоо нийлсэн:

"Баяас прайм инженеринг" ХХК-ийн ХАБЭА ажилтан

Усны машины жолооч

Б.Амартүвшин

Н.Амартүвшин -2

УСНЫ БҮРТГЭЛ

№	Огноо	Хэмжээ /м3/	Усны машины дугаар
1	2023.07.01	6	32-48 ӨМЭ
2	2023.07.02	6	32-48 ӨМЭ
3	2023.07.03	6	32-48 ӨМЭ
4	2023.07.04	7	32-48 ӨМЭ
5	2023.07.05	7	32-48 ӨМЭ
6	2023.07.06	4	32-48 ӨМЭ
7	2023.07.07	5	32-48 ӨМЭ
8	2023.07.08	5	32-48 ӨМЭ
9	2023.07.09	5	32-48 ӨМЭ
10	2023.07.10	5	32-48 ӨМЭ
11	2023.07.11		32-48 ӨМЭ
12	2023.07.12		32-48 ӨМЭ
13	2023.07.13		32-48 ӨМЭ
14	2023.07.14		32-48 ӨМЭ
15	2023.07.15	10	32-48 ӨМЭ
16	2023.07.16	10	32-48 ӨМЭ
17	2023.07.17	10	32-48 ӨМЭ
18	2023.07.18	10	32-48 ӨМЭ
19	2023.07.19	10	32-48 ӨМЭ
20	2023.07.20	10	32-48 ӨМЭ
21	2023.07.21	10	32-48 ӨМЭ
22	2023.07.22	5	32-48 ӨМЭ
23	2023.07.23	5	32-48 ӨМЭ
24	2023.07.24	5	32-48 ӨМЭ
25	2023.07.25	5	32-48 ӨМЭ
26	2023.07.26	5	32-48 ӨМЭ
27	2023.07.27	5	32-48 ӨМЭ
28	2023.07.28	5	32-48 ӨМЭ
29	2023.07.29	5	32-48 ӨМЭ
30	2023.07.30	5	32-48 ӨМЭ
31	2023.07.31	5	32-48 ӨМЭ
Нийт		176	

Тооцоо нийлсэн:

"Баяас прайм инженеринг" ХХК-ийн ХАБЭА ажилтан

Б.Амартүвшин

Усны машины жолооч *Монхсай*

Н.Амартүвшин -2

УСНЫ БҮРТГЭЛ

№	Огноо	Хэмжээ /мЗ/	Усны машины дугаар
1	2023.08.01	5	32-48 ӨМЭ
2	2023.08.02	5	32-48 ӨМЭ
3	2023.08.03	5	32-48 ӨМЭ
4	2023.08.04	5	32-48 ӨМЭ
5	2023.08.05	5	32-48 ӨМЭ
6	2023.08.06	5	32-48 ӨМЭ
7	2023.08.07	5	32-48 ӨМЭ
8	2023.08.08	5	32-48 ӨМЭ
9	2023.08.09	5	32-48 ӨМЭ
10	2023.08.10	5	32-48 ӨМЭ
11	2023.08.11	5	32-48 ӨМЭ
12	2023.08.12	5	32-48 ӨМЭ
13	2023.08.13	5	32-48 ӨМЭ
14	2023.08.14	10	32-48 ӨМЭ
15	2023.08.15	10	32-48 ӨМЭ
16	2023.08.16	10	32-48 ӨМЭ
17	2023.08.17	10	32-48 ӨМЭ
18	2023.08.18	9	32-48 ӨМЭ
19	2023.08.19	9	32-48 ӨМЭ
20	2023.08.20	9	32-48 ӨМЭ
21	2023.08.21	9	32-48 ӨМЭ
22	2023.08.22	9	32-48 ӨМЭ
23	2023.08.23	9	32-48 ӨМЭ
24	2023.08.24	9	32-48 ӨМЭ
25	2023.08.25	9	32-48 ӨМЭ
26	2023.08.26	9	32-48 ӨМЭ
27	2023.08.27	9	32-48 ӨМЭ
28	2023.08.28	6	32-48 ӨМЭ
29	2023.08.29	6	32-48 ӨМЭ
30	2023.08.30	6	32-48 ӨМЭ
31	2023.08.31	6	32-48 ӨМЭ
Нийт		219	

Тооцоо нийлсэн:

"Баяас прайм инженеринг" ХХК-ийн ХАБЭА ажилтан

Усны машины жолооч *Монгол*

Б.Амартүвшин

Н.Амартүвшин - 2

УСНЫ БҮРТГЭЛ

№	Огноо	Хэмжээ /м3/	Усны машины дугаар
1	2023.09.01	6	32-48 ӨМЭ
2	2023.09.02	6	32-48 ӨМЭ
3	2023.09.03	6	32-48 ӨМЭ
4	2023.09.04	6	32-48 ӨМЭ
5	2023.09.05	6	32-48 ӨМЭ
6	2023.09.06	6	32-48 ӨМЭ
7	2023.09.07	6	32-48 ӨМЭ
8	2023.09.08	6	32-48 ӨМЭ
9	2023.09.09	6	32-48 ӨМЭ
10	2023.09.10	5	32-48 ӨМЭ
11	2023.09.11	5	32-48 ӨМЭ
12	2023.09.12	6	32-48 ӨМЭ
13	2023.09.13	6	32-48 ӨМЭ
14	2023.09.14	7	32-48 ӨМЭ
15	2023.09.15	7	32-48 ӨМЭ
16	2023.09.16	7	32-48 ӨМЭ
17	2023.09.17	7	32-48 ӨМЭ
18	2023.09.18	7	32-48 ӨМЭ
19	2023.09.19	7	32-48 ӨМЭ
20	2023.09.20	7	32-48 ӨМЭ
21	2023.09.21	7	32-48 ӨМЭ
22	2023.09.22	7	32-48 ӨМЭ
23	2023.09.23	7	32-48 ӨМЭ
24	2023.09.24	7	32-48 ӨМЭ
25	2023.09.25	7	32-48 ӨМЭ
26	2023.09.26	7	32-48 ӨМЭ
27	2023.09.27	7	32-48 ӨМЭ
28	2023.09.28	7	32-48 ӨМЭ
29	2023.09.29	7	32-48 ӨМЭ
30	2023.09.30	6	32-48 ӨМЭ
Нийт		194	

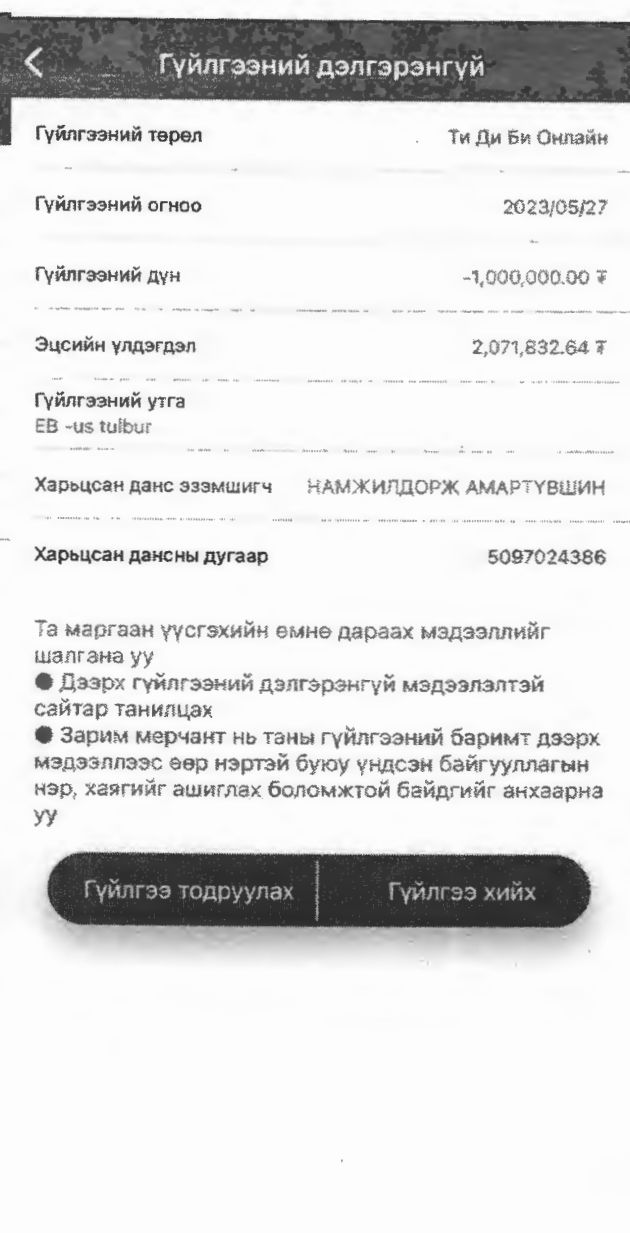
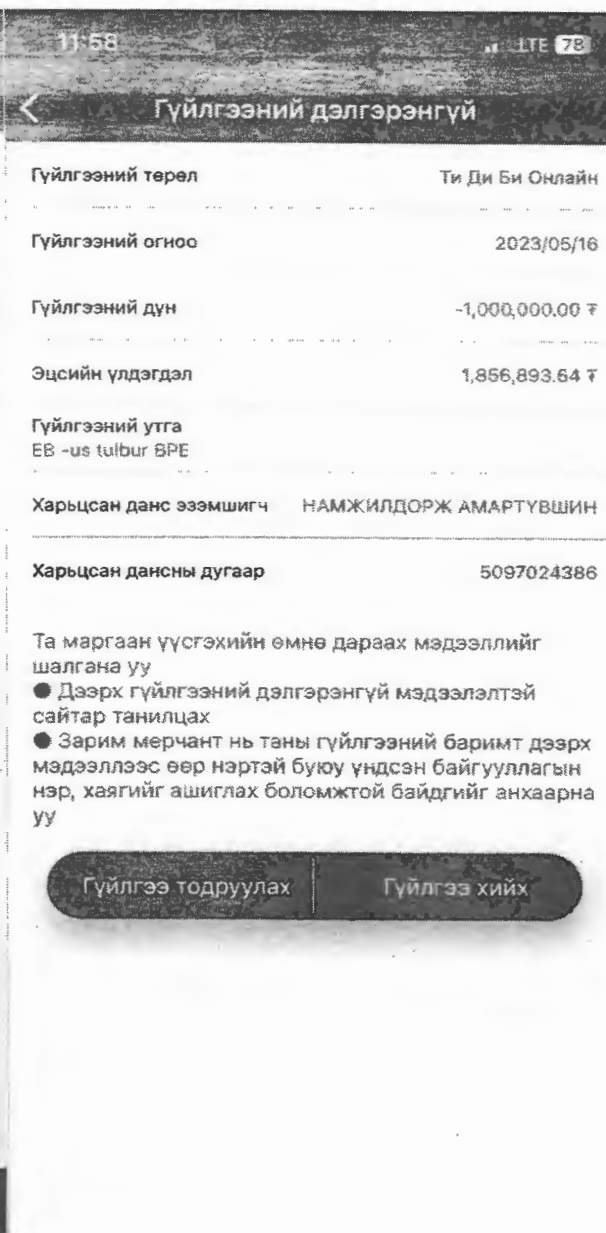
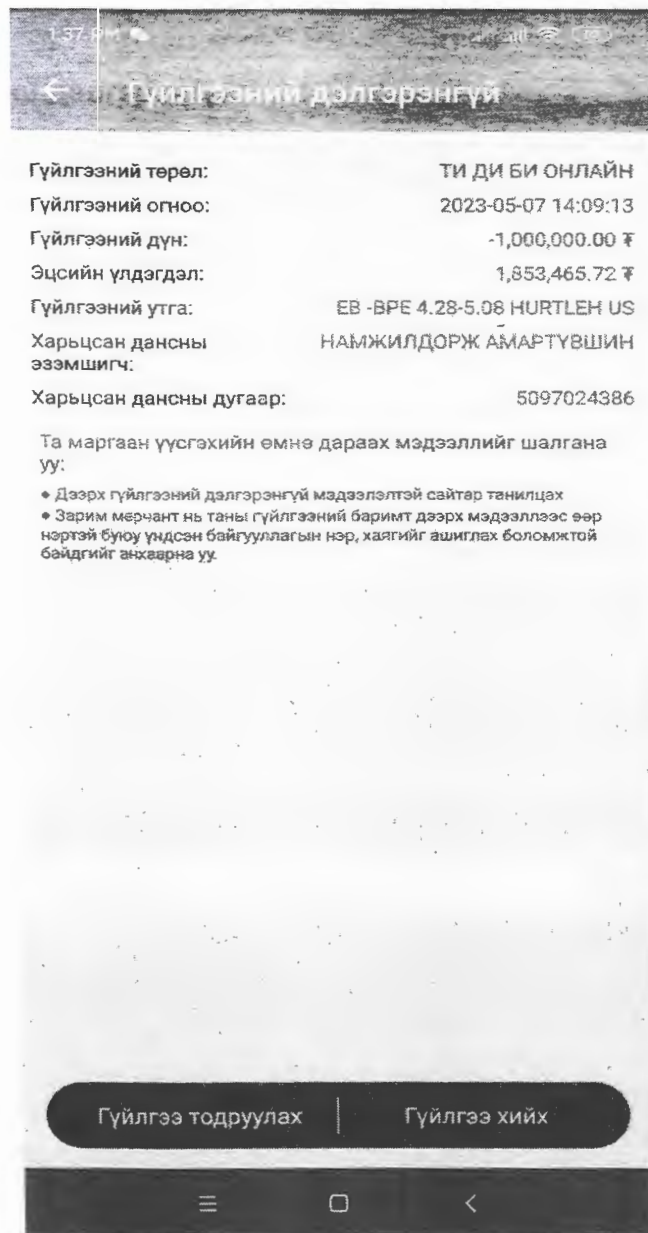
Тооцоо нийлсэн:

"Баяас прайм инженеринг" УХК-ийн ХАБЭА ажилтан

Усны машины жолооч *Мөнхбаяр*

Б.Амартүвшин

Н.Амартүвшин - 2

Гүйлгээний төрөл: **ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН**
 Гүйлгээний огноо: **2023-06-08 17:16:28**
 Гүйлгээний дүн: **-1,000,000.00 ₮**
 Эцсийн үлдэгдэл: **2,523,868.56 ₮**
 Гүйлгээний утга: **ЕВ -БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРНГ УСНЫ ТӨЛБӨР**
 Харьцсан дансны эзэмшигч: **НАМЖИЛДОРЖ АМАРТҮВШИН**
 Харьцсан дансны дугаар: **5097024386**

Гүйлгээний төрөл: **ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН**
 Гүйлгээний огноо: **2023-06-18 18:34:57**
 Гүйлгээний дүн: **-1,000,000.00 ₮**
 Эцсийн үлдэгдэл: **717,574.56 ₮**
 Гүйлгээний утга: **ЕВ -BPE US**
 Харьцсан дансны эзэмшигч: **НАМЖИЛДОРЖ АМАРТҮВШИН**
 Харьцсан дансны дугаар: **5097024386**

Гүйлгээний төрөл: **ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН**
 Гүйлгээний огноо: **2023-07-06 22:37:17**
 Гүйлгээний дүн: **-2,200,000.00 ₮**
 Эцсийн үлдэгдэл: **1,706,931.13 ₮**
 Гүйлгээний утга: **ЕВ -BPE USNII TOLBOR**
 Харьцсан дансны эзэмшигч: **НАМЖИЛДОРЖ АМАРТҮВШИН**
 Харьцсан дансны дугаар: **5097024386**

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

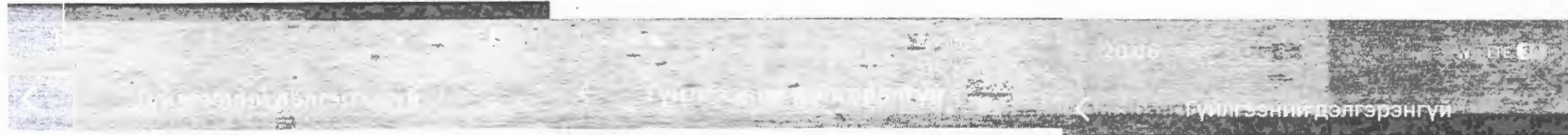
Гүйлгээ хийх

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл	Ти Ди Би Онлайн
Гүйлгээний огноо	2023/07/28
Гүйлгээний дүн	-1,200,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл	1,426,640.92 ₮
Гүйлгээний утга	EB -us
Харьцсан данс эзэмшигч	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар	5003124223

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу

Гүйлгээ тодруулах | Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл:	ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
Гүйлгээний огноо:	2023-08-07 21:05:59
Гүйлгээний дүн:	-1,500,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл:	834,475.84 ₮
Гүйлгээний утга:	EB-ВРЕ УСНЫ ТӨЛБӨР
Харьцсан дансны эзэмшигч:	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар:	5000945093

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах | Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл	Ти Ди Би Онлайн
Гүйлгээний огноо	2023/08/18
Гүйлгээний дүн	-1,500,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл	3,124,216.17 ₮
Гүйлгээний утга	EB -us
Харьцсан данс эзэмшигч	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар	5000945093

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу

Гүйлгээ тодруулах | Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл	Ти Ди Би Онлайн
Гүйлгээний огноо	2023/08/28
Гүйлгээний дүн	-1,800,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл	1,052,830.24 ₮
Гүйлгээний утга	EB -us
Харьцсан данс эзэмшигч	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар	5000945093

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл:	ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
Гүйлгээний огноо:	2023-09-14 09:13:51
Гүйлгээний дүн:	-2,000,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл:	768,410.98 ₮
Гүйлгээний утга:	EB -BAYAS PRIAM INJENERING USNII TULBUR
Харьцсан дансны эзэмшигч:	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар:	5000945093

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл	Ти Ди Би Онлайн
Гүйлгээний огноо	2023/09/21
Гүйлгээний дүн	-1,750,000.00 ₮
Эцсийн үлдэгдэл	1,714,496.79 ₮
Гүйлгээний утга	EB -us
Харьцсан данс эзэмшигч	НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА
Харьцсан дансны дугаар	5000945093

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Гүйлгээний төрөл Ти Ди Би Онлайн

Гүйлгээний огноо 2023/10/04

Гүйлгээний дүн -1,650,000.00 ₮

Эцсийн үлдэгдэл 3,007,639.52 ₮

Гүйлгээний утга
EB-us tulbur

Харьцсан данс эзэмшигч НАМЖИЛДОРЖ ТОГОСМАА

Харьцсан дансны дугаар 5003124223

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу

Гүйлгээ тодруулах | Гүйлгээ хийх

ТЕХНИК ТҮРЭЭСИЙН ГЭРЭЭ

2022 оны 08 сарын 01-ний өдөр

№ 22/01

Өмнөговь аймаг

Энэхүү техник түрээсийн гэрээ (цаашид "Гэрээ" гэх)-г Монгол Улсын Иргэний хууль болон бусад хууль тогтоомжид нийцүүлэн нэг талаас КН71012777 регистрийн дугаартай Монголжий овогтой Энхбат (цаашид "Түрээслүүлэгч" гэх) нөгөө талаас 3628892 регистрийн дугаартай "ДУЛААН БАЯН ГОВЬ" ХХК түүнийг төлөөлж захирал Ч Баянтөр (цаашид "Түрээслэгч" гэх) нар (хамтад нь "Талууд" гэх) харилцан тохиролцож байгуулав.

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Түрээслэгч нь түрээслүүлэгчийн өмчийг энэхүү гэрээнд заасан нөхцөлөөр түрээслэх сонирхолоо илэрхийлсэнийг, түрээслүүлэгч нь гэрээнд заасан нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч өөрийн техник нь "Тавантолгой нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын төсөл" - ийн ажилд ашиглагдах техникт тавигдах ерөнхий шаардлагыг хангана гэдгийг илэрхийлсэнийг тус тус үндэслэн, дор дурдсан нөхцөл болзолуудыг харилцан тохиролцов.

НЭГ. ГЭРЭЭНИЙ АГУУЛГА

- 1.1 Түрээслүүлэгч нь энэхүү гэрээний 2.1-д заасан үзүүлэлт бүхий түрээслэгчийн шаардлага хангах техникийг Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум (цаашид "Ажлын талбай" гэх)-д түрээслэгчийн эзэмшилд ашиглуулах, түрээслэгч нь түрээсийн төлбөрийг түрээсээр ашигласан хугацаанд үндэслэн төлөх үндсэн үүргийг хүлээнэ.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ТӨЛБӨР ТӨЛӨХ НӨХЦӨЛ

- 2.1 Талууд дор дурдсан техникийг, дор дурдсан үнээр түрээслүүлэхээр харилцан тохиролцов.

	Техникийн нэр	Үзүүлэлт	Улсын дугаар	Түрээсийн төлбөр/тонн/
1.	Усны машин	DAEWOO 15тн	3134ӨМА	10.000 төгрөг

- 2.2 Талууд түрээстэй холбоотой гарах зардлуудыг дараах хүснэгтэд заасны дагуу хариуцана

№	Хариуцах зардалууд	Түрээслэгч	Түрээслүүлэгч
4	Өдөр тутмын тос тосолгоо		✓
5	Техникийн зарцуулах түлш		✓
6	Засвар үйлчилгээ холбогдох зардал		✓
7	Багаж, сэлбэг, эд анги		✓
8	Операторын цалин, холбогдох даатгал, татвар		✓
9	Операторын гэвэр		✓
10	Операторын байр, хоол		✓
11	Операторын ХАБЭА-тай холбоотой сургалт		✓
12	Операторын мэргэжилтэй холбоотой зардал		✓
13	Ажлын хувцас		✓
14	Техникийн болон операторын даатгал		✓

2.3 Түрээслэгч техникийн түрээсийн төлбөрийг сард хоёр удаа түрээслүүлэгч талын НОАТ шивсэн нэхэмжлэлийг үндэслэн төлно.

2.4 Түрээсийн төлбөрийг дор дурдсан дансуу шилжүүлнэ.

Хүлээн авагчийн нэр: М. Энхбат

Хүлээн авагчийн банк: Хаан банк

Дансны дугаар: 5598048900

Г У Р А В. ТҮРЭЭСИЙН ХУГАЦАА.

3.1 Талууд түрээсийг хугацаагүй хийнэ. Гэрээг дуусгавар болгох бол нөгөө талдаа 7 хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.

ДӨРӨВ. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1 Түрээслүүлэгчийн эрх, үүрэг

4.1.1 Түрээслэгч, түүний ажилтнууд нь техникийг зүй бусаар буюу ашиглалтын зааврыг зөрчих байдлаар ашиглах шаардлага гаргасан тохиолдолд түрээслүүлэгч болон түүний оператор нь уг шаардлагыг биелүүлэхээс татгалзах эрхтэй.

4.1.2 Түрээслүүлэгч болон түүний оператор нь түрээслэгчийн ХАБЭА-н ажилтнаас ХАБЭА-н өдөр тутмын болон бусад зааварчилгаа, авах үүрэгтэй.

4.1.3 Түрээслүүлэгч нь ашиглалтын шаардлага хангасан бичиг баримт/техникийн магадлагаа, үзлэг/ бүрэн бүтэн техникээр түрээслэгчийг хангах үүрэгтэй.

4.1.4 Түрээслүүлэгчийн хариуцах үүрэгтэй техникийн бүрэн бүтэн байдал, эвдэрэл гэмтэлээс шалтгаалан түрээслэгчд хохирол/бетон зуурмаг асгуулах гэх мэт/ учруулвал түрээслүүлэгч бүрэн хариуцаж түрээслэгч талыг хохиролгүй болгох үүрэгтэй.

4.1.5 Түрээслүүлэгч нь техникийг аюулгүй ажиллуулах тохирох мэргэжлийн үнэмлэх бүхий оператороор хангах үүрэгтэй.

4.1.6 Түрээслүүлэгч нь хуваарь гаргаж техникийн тосолгоо, засвар үйлчилгээ хийх, техник түрээслэгчийн буруутай үйлдлээс бусад шалтгаанаар эвдэрсэн тохиолдолд засах үүрэгтэй.

4.1.7 Түрээслүүлэгчийн оператор энэ гэрээний дагуу техник түрээсээр ашиглах бүхий л хугацаанд ХАБЭА-н норм дүрмийг баримтлан ажиллах үүрэгтэй. Хэрэв түрээслүүлэгчийн оператор ажилтаны тавьсан шаардлагыг биелүүлэх, түрээслэгчийн ажлын талбай дээрхи ХАБЭА-н дүрэм журмыг дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

4.1.8 Түрээслүүлэгч нь техник хэрэгсэлдээ засвар үйлчилгээ хийхдээ аюулгүй ажиллагааг бүрэн хариуцаж хийнэ.

4.2 Түрээслэгчийн эрх, үүрэг

4.2.1 Түрээслүүлэгч талын хариуцсан үүргээ биелүүлээгүйгээс шалтгаалан гарсан зардал хохирлыг түрээслэгч түрээслүүлэгчээс нэхэмжлэн барагдуулж авах эрхтэй.

4.2.2 Энэхүү гэрээний хугацаанд техникийг зөв зохистой, үйлдвэрлэгчээс гаргасан ашиглалтын зааврын дагуу, зориулалтаар нь ашиглах үүрэгтэй.

- 4.2.3 Өөрийн ажлын талбайд үйлчилдэг тусгай журамтай бол энэ тухайгаа түрээслүүлэгчид мэдэгдэж журмыг бүхлээр нь эсвэл холбогдох хэсгийг нь түрээслүүлэгчийн ажилтнуудад танилцуулах үүрэгтэй.
- 4.2.4 Ноцтой аваар, осол гарсан тохиолдолд анхан шатны арга хэмжээг авч, түрээслүүлэгчид нэн даруй мэдэгдэх бөгөөд түрээслүүлэгчийн төлөөлөгч ирэх хүртэл техникийг байрнаас нь хөдөлгөхгүй байлгах үүрэг хүлээнэ. Ийнхүү байрнаас нь хөдөлгөснөөс болж үүссэн үр дагаврыг арилгах болон холбогдох зардлыг түрээслүүлэгч тал бүрэн харууцна.

ТАВ. ХАРИУЦЛАГА, ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ

- 5.1 Түрээслэгчийн нэг талын саналаар гэрээг дуусгавар болгож болно.
- 5.2 Түрээслэгчийн саналаар гэрээг цуцалсан тохиолдолд түрээслэгч нь 5 хоногын өмнө Түрээслүүлэгчид мэдэгдэнэ.
- 5.3 Түрээслүүлэгчийн оператор ноцтой зөрчил гаргасан / архи уух, өөрийн буруутай үйлдлээс ноцтой аваар, осол гаргасан/ тохиолдолд түрээслэгч тал гэрээг шууд цуцлах эрхтэй.

ЗУРГАА. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 6.1 Талууд аль нэг талын дур зоргоор буюу санаатай үйлдлийн улмаас бий болоогүй дараах нөхцөл байдлыг давагдашгүй хүчин зүйл гэж ойлгоно. Үүнд: дайн, иргэний зэвсэгт хувьсгал, олон нийтийн эсрэг тэмцэл, олон нийтийн эмх замбараагүй байдал, үндэсний /улсын/ хэмжээний ажил хаялт, цуглаан, байгалийн гамшиг /гал, үер, шуурга, газар хөдлөлт/, халдварт өвчин, тээврийн хориг, тээвэрлэлтийн явцад гуравдагч этгээдийн санаатай буюу санамсаргүй тээвэрлэлтийг саатуулах гэсэн үйл ажиллагаа, бараа материалын үйлдвэрлэгч, тээвэрлэгчээс шалтгаалан хугацаа хожимдож ирэх, Засгийн газар, төрийн эрх бүхий байгууллагаас гаргасан шийдвэр зэрэг болно.
- 6.2 Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл бий болсон нь хуанлийн нэг сараас дээш хугацаагаар үргэлжилвэл талууд асуудлыг харилцан зөвшилцөх замаар шийдвэрлэнэ.

ДОЛОО. ХЭРЭГЛЭГДЭХ ХУУЛЬ, МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1 Энэхүү гэрээ нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу зохицуулагдаж, тайлбарлагдана.
- 7.2 Энэхүү гэрээтэй холбоотой ямар нэгэн маргаан гарвал хоёр тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр шийдвэрлэх бөгөөд аливаа маргааныг тохиролцон шийдвэрлэж чадахгүй тохиолдолд маргааныг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

НАЙМ. БУСАД ЗҮЙЛ

- 8.1 Энэ гэрээ нь талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тэмдэг дарснаар хүчин төгөлдөр болж, гэрээгээр хүлээсэн талуудын үүрэг бүрэн биелэгдсэнээр эсхүл гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу гэрээг цуцалснаар дуусгавар болно.
- 8.2 Энэхүү гэрээгээр шаардсан эсвэл зөвшөөрсөн бүхий л харилцаа болон мэдэгдэл нь бичгээр онцгой шаардлагатай үед эрх бүхий албан тушаалтан амаар байх ба аливаа

- мэдэгдлийг талуудын хариуцсан этгээдээр эсвэл талуудын хаяг, утас, имайл -ээр хүргүүлсэн өдөр, цагийг тэрхүү мэдэгдэлийг хүргүүлсэн өдөр, цаг гэж тооцно.
- 8.3 Талууд энэ гэрээтэй холбоотой бүх бичиг баримт, тайлан, тохирцсон үнэ, техникийн өгөгдөл болон нууц гэж үзсэн аливаа мэдээллийг нөгөө талын бичгээр олгосон зөвшөөрөлгүйгээр аливаа гуравдагч этгээдэд задруулахгүй. Хэрвээ нөгөө талаас зөвшөөрөл аваагүй бол зөвшөөрөл олж авах үүрэг бүхий тал нь энэхүү заалтыг зөрчсөний улмаас бий болсон алдагдал, хохирлыг хариуцна.
- 8.4 Гэрээ хүчин төгөлдөр болсон өдөр талууд энэхүү гэрээг бүхэлд нь хүчин төгөлдөр байна гэж хүлээн зөвшөөрсон ба талуудын хоорондын өмнөх болон одоогийн аман болон бичгийн тохиролцоо, таамаглал, тохироо, ойлголцол зэрэг бүхий л тохиролцоог орлохыг талууд хүлээн зөвшөөрсон болно.
- 8.5 Талуудын аль нэг нь гэрээнд нэмэлт, өөрчилөлт оруулах саналаа нөгөө талдаа ажлын 3 /гурав/-аас доошгүй өдрийн өмнө бичгээр мэдэгдэж, харилцан тохиролцож гэрээний хугацаа, нөхцөлд өөрчлөлт оруулж болно. Энэ тохиолдолд харилцан тохиролцоог бичгээр үйлдэн, талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, тамга дарж баталгаажуулна. Гэрээний Хавсралт болон аливаа нэмэлт, өөрчилөлтүүд нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 8.6 Энэ гэрээг Монгол хэл дээр 2 эх хувь үйлдсэн ба эх хувь тус бүр нь хуул эрх зүйн адил хүчинтэй байна. Гэрээг өөр хэл дээр үйлдэж болох бөгөөд зөрчилдөөн үүсвэл Монгол хэл дээрх хувь давуу хүчинтэй.
- 8.7 Аль ч тал энэхүү гэрээнээс үүссэн эрх, үүргээ нөгөө талын бичгээр урьдчилан олгосон зөвшөөрөлгүйгээр бүхэлд нь буюу хэсэгчилэн шилжүүлэх эрхгүй.
- 8.8 Талууд энэхүү гэрээнд заасан аливаа нөхцөлийг урьдчилан гүйцэт уншиж танилцсан, гэрээний талаарх бүрэн мэдээлэл, ойлголтыг авсан бөгөөд Талууд сайн дурын үндсэн дээр энэхүү гэрээг байгуулж байгаа, гэрээ байгуулах үедээ эрх зүйн бүрэн чадамжтай байсан болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Түрээслүүлэгчийг төлөөлж:

Монголжий Энхбат

М. Энхбат

Хаяг: Өмнөговь Цогтцэций 3-р

Цагаан-Овоо зүүн суу гудамж 7-1 тоот

Утас: 88034489

Түрээслэгчийг төлөөлж:

“ДУЛААНБАЯНГОВЬ” УХЖ

Захирал *М. Ц. Баянтөр*

Хаяг: Өмнөговь аймаг Даланзадгал хот, Говь Сэндс оффис, 306 тоот

Утас: 99695555, 89011155

Имайл: info@dulaanbayangobi.mn

ЗӨӨВРИЙН ЦЭВЭР УСААР ХАНГАХ ТӨЛБӨР

2023 оны 01 дүгээр сарын 02 өдөр

№01/2023

Цогтцэций сум

Наг. Ерөнхий зүйл

1.1. Наг талаас Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум Цагаан-Овоо баг "Зулсоёмбо" ХХК-ийг /рд: 3618501/ төлөөлж менежер Баттулга овогтой Ганзориг /цаашид Хангагч гэх/. Нөгөө талаас Цогтцэций сум, Цагаан-Овоо баг, зүүн суу гудамж, 7-1 тоот хаягтай хувиараа бизнес эрхлэгч /Рд: ЮН71012777/ Монголжий овогтой Энхбат /цаашид Хэрэглэгч гэх/ нар 2023 оны 01 дугаар сарын 02 -ны өдрөөс эхлэн дор дурьдсан нөхцөлийг биелүүлж ажиллахаар харилцан тохиролцож 24 сарын хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2. Үг Гэрээнд хоёр тал гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарсанаар хүчин төгөлдөр болно.

Хоёр. Төлбөрийн нөхцөл

2.1. Тоолуурын заалтаар гарсан усны хэмжээ болон ус зөөвөрлөсөн машины тн хэмжээ, рейсийн тоогоор үндэслэн усны нийт хэмжээг тооцон баталгаажуулна.

2.2. Зөвөрийн цэвэр усны 1 /наг/ тн усны үнэ 2000 /хоёр мянга/ төгрөгөөр тооцно. Нөөт-гүй үнэ болно.

2.4. Хэрэглэгч тал усны төлбөрийг 7 хоног, 15 хоног эсвэл сар бүр тооцоо нийлж холбогдох баримт болон нэхэмжлэхийн "Зулсоёмбо" ХХК-ны 559809867 тоот хаан банкны дансанд шилжүүлнэ.

2.5. Хэрэглэгч нь төлбөрийн нэхэмжлэлийг заасан хугацаанд шилжүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0,5 хувийн алданги тооцно.

Гурав. Хангагчийн эрх, үүрэг

3.1. Стандартын шаардлагад нийцсэн цэвэр усаар хангана.

3.2. Цэвэр усны төлбөрийг тооцож авах.

3.3. Хэрэглэгч гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд Гэрээг цуцлах, хэрэглээг хязгаарлах, учирсан хохирлоо төлүүлэхийг шаардах эрхтэй.

3.4. Гэрээний нөхцөлд тохирсон тоо хэмжээ, стандартын шаардлагад нийцсэн зөвөрийн усаар хэрэглэгчийг хангана.

3.5. Гэмэтийн зүйл болон зайлшгүй урьдчилан сэргийлэх, засвар үйлчилсээг хийх үед энэ тухай хэрэглэгчид урьдчилан мэдэгдэнэ.

3.6. Ажилтаны буруугаас болж төлбөрийн нөхцөл байдалд алдаа гарсан тохиолдолд алдааг залруулах, дараагийн төлбөрт шилжүүлэх.

4.1 Байгалийн гамшиг, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд Хангагч урьдчилан яаралтай мэдэгдэнэ.

Дөрөв. Хэрэглэгчийн эрх, үүрэг

- 4.1. Гэрээний дагуу зөврийн цэвэр усаар хангуулах эрхтэй.
- 4.2. Зөврийн цэвэр усаар хангуулах, найдвартай байдлыг дээшлүүлэх, хүсэлтээ Хангагчид тавих эрхтэй.
- 4.3. Хангагчийн ажилтаны буруугаас илүү төлбөр төлсөн, төлөх нөхцөл байдалд хүрсэн бол заруулга хийлгэх, дараагийн төлбөр лүү шилжүүлэх эрхтэй.
- 4.4. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, Хангагчийн эрх бүхий албан тушаалтанд сар бүр усны тооцоо нийлэх, баталгаажуулах, төлбөрөө төлөх.
- 4.5. Өөрийн тээврийн хэрэгсэлийн бүрэн бүтэн байдлыг хангах, усанд астуулахгүй, хөлдөөхгүй байлгах.
- 4.6. Цэвэр усны захиалгыг 24 /хорин дөрвөн/ цагийн өмнө өгөх.
- 4.7. Байгалийн гамшиг, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд Хэрэглэгч урьдчилан мэдэгдэнэ.

Тав. Бусад зүйл

- 5.1. Талууд гэрээг 2 /хоёр/ хувь үйлдэн явах ба хуавь бүр адил хүчинтэй байна.
- 5.2. Хэрэглэгч өөрийн хүсэлтээр Гэрээг цуцалж болох ба энэ тухай Хангагчид 7 /долоо/ хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.
- 5.3. Гэрээг цуцлахдаа цэвэр усны төлбөрөө бүрэн барагдуулсан байна.
- 5.4. Гэрээнд 2/хоёр/ тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.
- 5.5. Аливаа маргаан гарсан тохиолдолд талууд харилцан тохиролцож гэрээний дагуу асуудлыг шийдвэрлэнэ.

Гэрээ байгуулсан:

ХАНГАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"ЗУЛСӨМБӨ" ХХК
 МЭНЭЖЕР
Ганзориг /Б. ГАНЗОРИГ/
 Утас: 8836 7111, 8836 7222
 Хаяг: Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум
 Өгсөмөр баг 2-р худаг

ХЭРЭГЛЭГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ХУВИАРАА БИЗНЕС ЭРХЛЭГЧ
М. Энхбат /М. ЭНХБАТ/
 Утас: 8803 4489
 Хаяг: Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум
 Машины Улсын дугаар: 31.34 ӨМА

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:34:29

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 120408936

Системийн огноо: 2023.09.15

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 3,200,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ гурван сая хоёр зуун мянган төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	3,200,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
ЕВ -3628892: Усны тооцоо дуусгав

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:33:41

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 110568297

Системийн огноо: 2023.07.07

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 8,039,800.00 MNT	Ханш 1.00
/ найман сая гучин есөн мянга найман зуун төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	8,039,800.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
ЕВ -086 3628892 Тооцоо дуусгав

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:32:38

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 109222421

Системийн огноо: 2023.06.28

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 3,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ гурван сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	3,000,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
ЕВ -DBG 3628892

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:32:14

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 108613757

Системийн огноо: 2023.06.24

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 2,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ хоёр сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	2,000,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
ЕВ -DBG усны төлбөр

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:31:48

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Журналын №: 102408655

Системийн огноо: 2023.05.13

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 9,224,700.00 MNT	Ханш 1.00
/ есөн сая хоёр зуун хорин дөрвөн мянга долоон зуун төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05	Банкны нэр Хаан Банк	9,224,700.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар 5598048900	Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХЕАТ		

Гүйлгээний утга:

EB -DBG усны төлбөр 05.11 хүртэлх тооцоо дуусгав

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:31:23

Шилжүүлгийн мэдээлэл

Журналын №: 101299412

Системийн огноо: 2023.05.05

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 1,200,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ нэг сая хоёр зуун мянган төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05	Банкны нэр Хаан Банк	1,200,000.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар 5598048900	Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХЕАТ		

Гүйлгээний утга:

EB -DBG усны төлбөр

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан

Салбар, тооцооны төв:

Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:30:50

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 100718886

Системийн огноо: 2023.05.01

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 5,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ таван сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	5,000,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
EB -DBG усны төлбөр

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:30:42

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 100719009

Системийн огноо: 2023.05.01

Нэр: ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 5,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ таван сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05 Дансны дугаар 5598048900	Банкны нэр Хаан Банк Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ	5,000,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга:
EB -DBG усны төлбөр

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

Танга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:30:31

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 100719182

Системийн огноо: 2023.05.01

Нэр: **ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК**

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 3,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ гурван сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05	Банкны нэр Хаан Банк	3,000,000.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар 5598048900	Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ		

Гүйлгээний утга:
EB -DBG усны талбар

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

Худалдаа Хөгжлийн Банк

Огноо: 2023.10.06 15:29:45

Шилжүүлгийн мэдээлэл
Журналын №: 99625181

Системийн огноо: 2023.04.28

Нэр: **ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК**

Илгээгч	Дансны дугаар: 475057795	Нэр ДУЛААН БАЯН ГОВЬ ХХК	Дүн 3,000,000.00 MNT	Ханш 1.00
/ гурван сая төгрөг /				
Хүлээн авагч	Банкны дугаар: 05	Банкны нэр Хаан Банк	3,000,000.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар 5598048900	Нэр МОНГОЛЖИЙ ЭНХБАТ		

Гүйлгээний утга:
EB -DBG усны талбар

Танд баярлалаа

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан
Салбар, тооцооны төв:
Гарын үсэг:

Тамга:

Огноо: ____ Он ____ Сар ____ Өдөр

БАТЛАВ: "ЗУЛСОЁМБО" ХХК
ЗАХИРАЛ

Н.БАТСАЙХАН

БАТЛАВ: "БОЛОР ОРГИЛ ЮНИОН" ХХК
ЗАХИРАЛ

Т.БАЯР

ЗӨӨВРИЙН ЦЭВЭР УСААР ХАНГАХ ТЭРЭГ

2023 оны 05 дүгээр сарын 26 өдөр

№05/2023

Цогтцэций сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1. Нэг талаас Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум Цагаан-Овоо баг "Зулсоёмбо" ХХК-ийг /рд: 3618501/ төлөөлж менежер Баттулга овогтой Ганзориг /цаашид Хангагч гэх/, Нөгөө талаас УБ хот Баянзүрх, 7-р хороо 16 тоот, "Болор оргил юнион" ХХК /рд: 6828493/- ийг төлөөлж кемп менежер Цэдэндорж овогтой Цэрэнтогтох /цаашид Хэрэглэгч гэх/ нар 2023 оны 05 дугаар сарын 26 –ны өдрөөс эхлэн дор дурьдсан нөхцөлийг биелүүлж ажиллахаар харилцан тохиролцож 12 сарын хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

1.2. Уг Гэрээнд хоёр тал гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарсанаар хүчин төгөлдөр болно.

Хоёр. Төлбөрийн нөхцөл

2.1. Тоолуурын заалтаар гарсан усны хэмжээ болон ус зөөвөрлөсөн машины тн хэмжээ, рейсийн тоогоор үндэслэн усны нийт хэмжээг тооцон Хавсралт 1 – ээр баталгаажуулна.

2.2. Зөөврийн цэвэр усны 1 /нэг/ тн усны үнэ 2200 /хоёр мянга хоёр зуу/ төгрөгөөр тооцно. Неат орсон үнэ болно.

2.3. Хэрэглэгч тал урьдчилгаанд 1,000,000 /нэг сая/ төгрөгийг "Зулсоёмбо" ХХК-ны 5598098677 тоот хаан банкны дансанд шилжүүлнэ.

2.4. Хэрэглэгч тал усны төлбөрийг 7 хоног, 15 хоног эсвэл сар бүр тооцоо нийлж, холбогдох баримт болон нэхэмжлэхийн "Зулсоёмбо" ХХК-ны 5598098677 тоот хаан банкны дансанд шилжүүлнэ.

2.5. Хэрэглэгч нь төлбөрийн нэхэмжлэлийг заасан хугацаанд шилжүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0,5 хувийн алданги тооцно.

Гурав. Хангагчийн эрх, үүрэг

3.1. Стандартын шаардлагад нийцсэн цэвэр усаар хангана.

3.2. Цэвэр усны төлбөрийг тооцож авах

3.3. Хэрэглэгч гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд Гэрээг цуцлах, хэрэглээг хязгаарлах, учирсан хохирлоо төлүүлэхийг шаардах эрхтэй.

3.4. Гэрээний нөхцөлд тохирсон тоо хэмжээ, стандартын шаардлагад нийцсэн зөөврийн усаар хэрэглэгчийг хангана.

Хуудас 1 - 3

3.5. Гэнэтийн зүйл болон зайлшгүй урьдчилан сэргийлэх, засвар үйлчилгээг хийх үед энэ тухай хэрэглэгчид урьдчилан мэдэгдэнэ.

3.6. Ажилтаны буруугаас болж төлбөрийн нөхцөл байдалд алдаа гарсан тохиолдолд алдааг залруулах, дараагийн төлбөрт шилжүүлэх.

3.7. Байгалийн гамшиг, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд Хангагч урьдчилан яаралтай мэдэгдэнэ.

Дөрөв. Хэрэглэгчийн эрх, үүрэг

4.1. Гэрээний дагуу зөөврийн цэвэр усаар хангуулах эрхтэй.

4.2. Зөөврийн цэвэр усаар хангуулах, найдвартай байдлыг дээшлүүлэх, хүсэлтээ Хангагчид тавих эрхтэй.

4.3. Хангагчийн ажилтаны буруугаас илүү төлбөр төлсөн, төлөх нөхцөл байдалд хүрсэн бол залруулга хийлгэх, дараагийн төлбөр лүү шилжүүлэх эрхтэй.

4.4. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, Хангагчийн эрх бүхий албан тушаалтанд сар бүр усны тооцоо нийлэх, баталгаажуулах, төлбөрөө төлөх.

4.5. Өөрийн тээврийн хэрэгсэлийн бүрэн бүтэн байдалыг хангах, усанд автуулахгүй, хөлдөөхгүй байлгах.

4.6. Цэвэр усны захиалгыг 24 /хорин дөрвөн/ цагийн өмнө өгөх.

4.7. Байгалийн гамшиг, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд Хэрэглэгч урьдчилан мэдэгдэнэ.

Тав. Бусад зүйл

5.1. Талууд гэрээг 2 /хоёр/ хувь үйлдэн авах ба хувь бүр адил хүчинтэй байна.

5.2. Хэрэглэгч өөрийн хүсэлтээр Гэрээг цуцалж болох ба энэ тухай Хангагчид 7 /долоо/ хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.

5.3. Гэрээг цуцлахдаа цэвэр усны төлбөрөө бүрэн барагдуулсан байна.

5.4. Гэрээнд 2/хоёр/ тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.

5.5. Аливаа маргаан гарсан тохиолдолд талууд харилцан тохиролцож гэрээний дагуу асуудлыг шийдвэрлэнэ.

Гэрээ байгуулсан:

ХАНГАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"ЗУЛСОЁМБО" ХХК
МЕНЕЖЕР

ГАНЗОРИГ /Б.ГАНЗОРИГ/

Утас: 8836 7111, 8836 7222

Хаяг: Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум

Өгөөмөр баг 2-р худаг

ХЭРЭГЛЭГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

"БОЛОР ОРГИЛ ЮНИОН" ХХК
КЕМП МЕНЕЖЕР

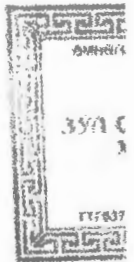
/Ц.ЦЭРЭНТОГТОХ/

Утас: 8810 1387, 99160160

Хаяг: Өмнөговь аймаг Цогтцэций сумаас

зүүн урд 6 дахь км

Хуудас 2 - 3

ОЛОР
Т ЮНИ
ХХК

“Болор Оргил Юнион” ХХК

1. Цогтцэций сумын худгаас 1-10 сарын хооронд авсан усны хэмжээ, төлбөр төлсөн баримт

2023.05.26-2023.07.04

177	07/06/2023	5000	5174447	5598098677	10:06	hugilin usnil tulbur 7/6 6828493	-2,436,400.00	9,995,264.16	07/06/2023
178	07/06/2023	5000	5174447		10:06	Ухаалаг банкны гүйлгээний хураамж	-50.00	9,995,214.16	07/06/2023
179	07/06/2023	5070	5184754		10:06	Ухаалаг мэдээ үйлчилгээний хураамж	-50.00	9,995,164.16	07/06/2023

НХМаягт Т-1

Сангийн сайдын 2017 оны
12 дугаар сарын 5-ны өдрийн
347 тоот тушаалын хавсралт

НЭХЭМЖЛЭХ № ...

Нэхэмжлэгч:

Байгууллагын нэр:

ЗУЛСОЁМБО ХХК

Регистрийн №: 3618501

Хаяг: Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум

3-р баг, Өгөөмөр баг Борын 1-н 102 тоот

Утас: 89105102, 88367222

Банкны дансны дугаар:

Хаан - 5598098677

Төлөгч:

Байгууллагын нэр: Болор Оргил Юнион ХХК

Регистрийн №: 6828493

Хаяг: 8Б хот 23, 7 дугаар 16 тоот

Гэрээний №: 05/2023

Нэхэмжлэх огноо: 2023-07-06

Төлбөр хийх хугацаа: 2023.07.08

№	Гүйлгээний утга	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1.	Худгийн усны төлбөр	1562	2200	3'436'400
	(5 сарын 06-наас 7 сарын 4-ний өглөө хүртэл)			
2	Урьдчилгаа			(1000000)
	(0826 УНА машин)			
	Дүн			}
	НӨАТ			
	Нийт дүн			

Мөнгөний дүн

Хэргийн дэргэд гэрээний гүйлгээний зургаан үүсгээр

Хэргийн дэргэд гэрээний гүйлгээний зургаан болно.

Төлбөр хийгч: Н. Дамсрайхсан
Холбоо: В. Мөнхсайхан

Болор оргил юнион ХХК
ЦОГТЦЭЦИЙ СУМ 2-ХУДАГ ХУВЬ ХУМАГУСИЙН АВСАН УСНЫ ТОО ХЭМЖЭЭ

/2023 он/

№	Сар өдөр	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Машины Улсын дугаар	Жолоочийн нэр: Гарын үсэг
1	04/06	0462	9477	15	0826 УНА	Гантогтох
2		9591	9608	17	0826 УНА	Гантогтох
3		9652	9648	16	0826 УНА	Гантогтох
4		9659	9672	13	0826 УНА	Гантогтох
5		9974	9989	15	0826 УНА	Гантогтох
6		9999	10006	14	0826 УНА	Гантогтох
7		10015	10031	16	0826 УНА	Гантогтох
8	04/07	10090	10187	17	0826 УНА	Гантогтох
9		10178	10195	17	0826 УНА	Гантогтох
10		10198	10211	13	0826 УНА	Гантогтох
11		10211	10226	15	0826 УНА	Гантогтох
12		10226	10242	16	0826 УНА	Гантогтох
13		10258	10275	17	0826 УНА	Гантогтох
14		10347	10363	16	0826 УНА	Гантогтох
15		10428	10442	14	0826 УНА	Гантогтох
16		10480	10496	16	0826 УНА	Гантогтох
17		10556	10572	17	0826 УНА	Гантогтох
18		10613	10629	16	0826 УНА	Гантогтох
19		10630	10644	14	0826 УНА	Гантогтох
20		10643	10659	15	0826 УНА	Гантогтох

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох 9524 2588 Гарын үсэг зурах	Утас:
1	0826УНА	10658	10674	16	5.25	Гантогтох	
2	0826УНА	10674	10689	15	5.25	Гантогтох	
3	0826УНА	10704	10719	15	5.26	Гантогтох	
4	0826УНА	10732	10749	17	5.26	Гантогтох	
5	0826УНА	10821	10834	13	5.26	Гантогтох	
6	0826УНА	10834	10846	12	5.28	Гантогтох	
7	0826УНА	10863	10878	15	5.28	Гантогтох	
8	0826УНА	10982	10998	16	5.28	Гантогтох	
9	0826УНА	11018	11036	18	6.5кг	Гантогтох	
10	0826УНА	11035	11050	15	6.5кг	Гантогтох	
11	0826УНА	11087	11104	17	6.5кг	Гантогтох	
12	0826УНА	11104	11116	12	6.9кг	Гантогтох	
13	0826УНА	11158	11174	16	6.9кг	Гантогтох	
14	0826УНА	11204	11216	12	6.9кг	Гантогтох	
15	0826УНА	11490	11504	14	6.10кг	Гантогтох	
		Нийт:		223			

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнاران /Утас: 8836 7222/

3

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох		Утас:
						9524 2588	Гарын үсэг зурах	
1	0826УНА	11500	11538	16	6-13	Гантогтох	Гантогтох	
2	0826УНА	11558	11571	13	6-13	Гантогтох	Гантогтох	
3	0826УНА	11650	11667	17	6-14	Гантогтох	Гантогтох	
4	0826УНА	11680	11697	17	6-14	Гантогтох	Гантогтох	
5	0826УНА	11714	11731	17	6-15	Гантогтох	Гантогтох	
6	0826УНА	11768	11784	16	6-15	Гантогтох	Гантогтох	
7	0826УНА	11789	11805	16	6-15	Гантогтох	Гантогтох	
8	0826УНА	11852	11870	16	6-15	Гантогтох	Гантогтох	
9	0826УНА	11878	11897	19	6-15	Гантогтох	Гантогтох	
10	0826УНА	11913	11929	16	6-16	Гантогтох	Гантогтох	
11	0826УНА	12077	12091	14	6-16	Гантогтох	Гантогтох	
12	0826УНА	12116	12128	12	6-16	Гантогтох	Гантогтох	
13	0826УНА	12251	12267	16	6-17	Гантогтох	Гантогтох	
14	0826УНА	12270	12285	15	6-17	Гантогтох	Гантогтох	
15	0826УНА	12288	12309	17	6-17	Гантогтох	Гантогтох	
		12315	Нийт 12331	10	6-17	Гантогтох	Гантогтох	

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

12331   12348

12368   12380

17   6-18

17   6-18

Гантогтох

Гантогтох

287

4

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох		Утас:
						9524 2588	Гарын үсэг зурах	
1	0826УНА	12506	12523	17	6-18	Гантогтох	Гантогтох	
2	0826УНА	12553	12577	14	6-18	Гантогтох	Гантогтох	
3	0826УНА	12549	12565	16	6-18	Гантогтох	Гантогтох	
4	0826УНА	12595	12611	16	6-18	Гантогтох	Гантогтох	
5	0826УНА	12649	12666	17	6-18	Гантогтох	Гантогтох	
6	0826УНА	12744	12760	16	6-19	Гантогтох	Гантогтох	
7	0826УНА	12865	12881	16	6-20	Гантогтох	Гантогтох	
8	0826УНА	12906	12923	17	6-20	Гантогтох	Гантогтох	
9	0826УНА	12988	13005	17	6-20	Гантогтох	Гантогтох	
10	0826УНА	13012	13027	15	6-21	Гантогтох	Гантогтох	
11	0826УНА	13139	13158	17	6-21	Гантогтох	Гантогтох	
12	0826УНА	13223	13240	17	6-21	Гантогтох	Гантогтох	
13	0826УНА	13276	13293	17	6-21	Гантогтох	Гантогтох	
14	0826УНА	13390	13409	9	6-22	Гантогтох	Гантогтох	
15	0826УНА	13418	13435	17	6-22	Гантогтох	Гантогтох	
			Нийт	238				

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

Цогтцэций сум 2-р худаг

6

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох		Утас:
						9524 2588	Гарын үсэг зурах	
1	0826УНА	13542	13558	16	6.22	Гантогтох		
2	0826УНА	13719	13726	17	6.23	Гантогтох		
3	0826УНА	13784	13802	18	6.23	Гантогтох		
4	0826УНА	13850	13867	17	6.23	Гантогтох		
5	0826УНА	14015	14031	16	6.24	Гантогтох		
6	0826УНА	14066	14086	20	6.24	Гантогтох		
7	0826УНА	14178	14183	17	6.25	Гантогтох		
8	0826УНА	14234	14250	16	6.25	Гантогтох		
9	0826УНА	14484	14481	17	6.26	Гантогтох		
10	0826УНА	14498	14510	12	6.26	Гантогтох		
11	0826УНА	14595	14611	16	6.27	Гантогтох		
12	0826УНА	14619	14635	16	6.27	Гантогтох		
13	0826УНА	14635	14651	16	6.27	Гантогтох		
14	0826УНА	14851			6.28	Гантогтох		
15	0826УНА							
		Нийт		214				

Тооцоо гаргасан.

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

Цогтцэций сум 2-р худаг

6

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох		Утас:
						9524 2588	Гарын үсэг зурах	
1	0826УНА	14651	14668	17	6.28	Гантогтох		
2	0826УНА	14699	14709	17	6.28	Гантогтох		
3	0826УНА	14727	14758	15	6.28	Гантогтох		
4	0826УНА	14769	14786	17	6.28	Гантогтох		
5	0826УНА	14798	14814	16	6.28	Гантогтох		
6	0826УНА	14831	14847	16	6.28	Гантогтох		
7	0826УНА	14905	14922	17	6.29	Гантогтох		
8	0826УНА	14938	14958	14	6.29	Гантогтох		
9	0826УНА	14966	14982	16	6.29	Гантогтох		
10	0826УНА	15040	15057	17	6.29	Гантогтох		
11	0826УНА	15106	15123	17	6.30	Гантогтох		
12	0826УНА	15139	15156	17	6.30	Гантогтох		
13	0826УНА	15210	15227	17	6.30	Гантогтох		
14	0826УНА	15256	15272	16	7.1	Гантогтох		
15	0826УНА	15498	15515	17	7.9	Гантогтох		
		Нийт		246				

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

Цогтцэций сум 2-р худаг

7

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох 9524 2588, Гарын үсэг зурах	Утас:
1	0826УНА	15542	15553	11	7-3	Шинэ Умар	
2	0826УНА	15579	18599	17	7-3	Томилдор	
3	0826УНА	15749	15759	17	7-4	Томилдор	
4	0826УНА						
5	0826УНА						
6	0826УНА						
7	0826УНА						
8	0826УНА			45			
9	0826УНА						
10	0826УНА		1 2	309			
11	0826УНА		2 2	223			
12	0826УНА		3 2	287			
13	0826УНА		4 2	238			
14	0826УНА		5 2	214			
15	0826УНА		6 2	246			
			Нийт 7 2	45			1562

Тооцоо гаргасан

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох	
						9524 2588	Гарын үсэг зурах
1	0826УНА	2230	2247	17V	8.12		
2	0826УНА	2285	2302	17V	8.12		
3	0826УНА	2340	2357	17V	8.13		
4	0826УНА	2373	2388	15V	18.15		
5	0826УНА	2440	2457	17V	8.14		
6	0826УНА	2510	2527	17V	8.14		
7	0826УНА	2538	2555	17V	8.14		
8	0826УНА	2563	2580	17V	8.14		
9	0826УНА	2594	2611	17V	8.15		
10	0826УНА	2618	2635	17V	8.15		
11	0826УНА	2654	2671	17V	8.15		
12	0826УНА	2678	2695	17V	8.15		
13	0826УНА	2710	2727	17V	8.15		
14	0826УНА	2730	2755	17V	8.16		
15	0826УНА	2752	2769	17V	8.16		
		304 Нийт	3058	17V	8.18		

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

2138
3160

3155
3177

17V 8.19
17V 8.19

304 (2)

Цогтцэций сум 2-р худаг

ХУВЬ ХҮМҮҮС - ийн авсан усны тоо хэмжээ

2023 он

Болор оргил

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Утас: Гарын үсэг	
1	Болор оргил	1872	1872	17V	8.10		
2		1877	1904	17V	8.10		
3		1922	1950	17V	8.10		
4		2077		17V	8.10		
5				17V	8.10		
6	→	2110	2127	17V	8.10		
7							
8		2201	2217	16V	8.20		
9		2229	2246	17V	1.30		
10							
11		2242	2239	17V	8.44		
12		2357	2374	17V	1.30		
13							
14			2352				
15							
		Нийт					

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

169 (3)

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

99452076

2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох	
						9524 2588	Утас: Гарын үсэг зурах
1	0826УНА	3438	3454	16 ✓	22/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
2	0826УНА	3535	3552	17 ✓	22/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
3	0826УНА	3589	3605	16 ✓	23/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
4	0826УНА	3649	3658	17 ✓	23/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
5	0826УНА	3667	3683	16 ✓	23/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
6	0826УНА	3705	3722	17 ✓	24/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
7	0826УНА	3752	3762	10 ✓	24/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
8	0826УНА	3787	3803	16 ✓	24/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
9	0826УНА	3925	3942	17 ✓	25/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
10	0826УНА	3978	3996	18 ✓	26/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
11	0826УНА	4012	4029	17 ✓	26/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
12	0826УНА	04070	04097	18 ✓	26/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
13	0826УНА	04139	04154	16 ✓	26/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
14	0826УНА	04168	04183	16 ✓	27/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
15	0826УНА	04202	04219	17 ✓	27/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг
		04238	Нийт 04252	14 ✓	28/VIII	Цэцэгзориг	Цэцэгзориг

Тооцоо гаргасан.

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

264

Цогтцэций сум 2-р худаг

"Болор оргил юнион" ХХК -ийн авсан усны тоо хэмжээ

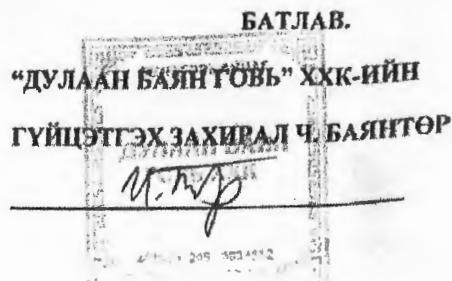
2023 он

№	Машины №	Эхний заалт	Эцсийн заалт	Усны тоо хэмжээ	Сар өдөр	Жолоочийн нэр: Гантогтох		Утас:
						9524 2588	Гарын үсэг зурах	
1	0826УНА	~~04280~~	~~04298~~	~~18V~~	~~27/VIII~~	99452076		
2	0826УНА							
3	0826УНА	04280	04298	18V	27/VIII	Гантогтох		
4	0826УНА	04308	04325	17V	28/VIII	Гантогтох		
5	0826УНА	04367	04384	17V	28/VIII	Гантогтох		
6	0826УНА	04417	04433	16V	28/VIII	Гантогтох		
7	0826УНА	04515	04531	16V	29/VIII	Гантогтох		
8	0826УНА	04549	04563	14V	29/VIII	Гантогтох		
9	0826УНА	04620	04638	18V	30/VIII	Гантогтох		
10	0826УНА	04697	04683	16V	30/VIII	Гантогтох		
11	0826УНА	04718	04737	16V	30/VIII	Гантогтох		
12	0826УНА	04737	04753	16V	31/VIII	Гантогтох		
13	0826УНА	05019	05039	14V	1/IX	Гантогтох		
14	0826УНА	05038	05053	17V	1/IX	Гантогтох		
15	0826УНА							
			Нийт	195				

Тооцоо гаргасан:

Б.Мөнхнаран /Утас: 8836 7222/

ХАВСРАЛТ – 4
ТТАМ-ЫН ЗӨВШӨӨРӨЛ, ТӨЛБӨР
ТӨЛСӨН БАРИМТ

ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛ (ШИГШСЭН ЭЛС,) НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 09 сарын 20

№

Улаанбаатар хот

Энэхүү Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал (шигшсэн элс,) нийлүүлэх гэрээ /цаашид “Гэрээ” гэх/-г Иргэний хуулийн 243-261 дүгээр зүйлүүдийг үндэслэн,

Нэг талаас	3615057 тоот регистрийн дугаартай Монгол улс Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 3-р баг Далан 14-31 тоот Албан хаягт үйл ажиллагаа явуулдаг	“НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛ”
	“САУДГОБИ КАПИТАЛ ХХК”	
Нөгөө талаас	3628892 тоот регистрийн дугаартай, Монгол Улс, Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум, 3-р баг, Далан, Говь сэндс оффис, 306 тоот албан хаягт үйл ажиллагаа явуулдаг	“ЗАХИАЛАГЧ ТАЛ”
	“ДУЛААН БАЯН ГОВЬ” ХХК	
Хамтад нь “ТАЛУУД”, дангаар нь “ТАЛ” гэх		
нар дараах нөхцлүүдийн талаар харилцан тохиролцож байгуулав.		

НЭГ. ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

1.1 **Гэрээний зүйл:** Энэхүү гэрээний зорилго нь Нийлүүлэгч тал нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах ордоос шигшсэн элс олборлон Захиалагч талын бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд Гэрээний Хавсралт №3-т заасан чанарын болон техникийн шаардлага хангасан, Гэрээний Хавсралт №1-д заасан тоо хэмжээ бүхий, холбогдох стандарт, норм, бусад шаардлагад нийцсэн, зориулалтын дагуу зохих ёсоор ашиглах боломжтой түгээмэл тархацтай ашигт малтмал (цаашид “Шигшсэн элс” гэх)-ыг Захиалагч талаас өгсөн захиалгын дагуу нийлүүлэх, Захиалагч тал нь шигшсэн элс хүлээн авах, төлбөрийг төлж барагдуулахтай холбогдон гарах харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 **Гэрээний бүрдэл:** Дараах баримт бичгүүд нь гэрээний салшгүй хэсэг болно.

Үүнд:

- 1.2.1. Хавсралт №1: Шигшсэн элсний нэр, төрөл, нэгж үнэ, нийлүүлэх тоо хэмжээ;
- 1.2.2. Хавсралт №2: Шигшсэн элс нийлүүлэх хуваарь;
- 1.2.3. Хавсралт №3: Шигшсэн элсний чанарын стандарт, техникийн шаардлага;

- 1.3 Энэхүү гэрээнд талууд харилцан тэгш эрхтэй оролцсон бөгөөд гэрээний бүх заалттай бүрэн танилцаж, гэрээний салшгүй хэсэг болох хавсралтуудад заасан бүх нөхцөлийг талууд бүрэн хүлээн зөвшөөрсөн болно.

**ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА, ШИГШСЭН ЭЛС, НИЙЛҮҮЛЭХ НӨХЦӨЛ, ТОО ХЭМЖЭЭ,
ЗАХИАЛГА,
ТАВИГДАХ БУСАД ШААРДЛАГА**

- 2.1. **Гэрээний хугацаа:** Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2022 оны 09 сарын 23 өдрөөс эхлэн 2023 оны 12-р сарын 31-ний өдрийг хүртэл хүчинтэй байна.
- 2.2. **Захиалагчийн “Эрдэнэс Таван Толгой” ХХК-ний төслөөс гарсан тохиолдолд энэхүү гэрээ мөн дуусгавар болно.**
- 2.3. **Хугацаа сунгах:** Гэрээний 2.1-д заасан хугацаа дуусахаас хуанлийн 15 хоногийн өмнө Талуудын аль нэг Гэрээг дуусгавар болгох тухай мэдэгдлийг бичгээр үйлдэж, Гэрээнд заасан хаягаар хүргүүлээгүй бол Гэрээг өмнөх нөхцөлөөр дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдсанд тооцохоор Талууд харилцан тохиролцов.
- 2.4. **Шигшсэн элс, нийлүүлэлтийн хэмжээ:** Гэрээний 2.1-д заасан хугацаанд Нийлүүлэгч нь Гэрээний Хавсралт №1-ийн А-д заасан тоо хэмжээ бүхий шигшсэн элсийг Талууд Гэрээний 2.2 дахь хэсэгт зааснаар энэхүү Гэрээний хугацааг 1 сарын хугацаагаар сунгасан нөхцөлд Гэрээний Хавсралт №1-ийн Б-д заасан тоо хэмжээ бүхий шигшсэн элсийг нийлүүлэх, захиалагч тал төлбөрийг барагдуулах үүргийг тус тус хүлээнэ.
- 2.5. **Шигшсэн элс, нийлүүлэх хуваарь:** Нийлүүлэгч тал нь Хавсралт №1-д заасан тоо хэмжээтэй шигшсэн элсийг Хавсралт №2-д заасан хуваарьт үндэслэн Захиалагч талаас ирүүлсэн захиалгын дагуу нийлүүлнэ. Захиалагч тал хуваарийн дагуу болон хуваариас өөрөөр захиалга өгөх боломжтой ба ачааны захиалгаа 2 өдрийн өмнө Нийлүүлэгч талд и-мэйл хаяг, утас бусад холбогдох хэрэгслээр мэдэгдэнэ.
- 2.6. **Захиалагч гэрээнд заасан тоо хэмжээгээр шигшсэн элс худалдан авах хатуу үүргийг хүлээнэ.**
- 2.7. **Шигшсэн элсний нэр төрөл, чанарын стандарт:**
- 2.7.1. Нийлүүлэгч тал Монгол Улсын чанар стандартыг хангасан шигшсэн элсийг нийлүүлнэ:
- 2.7.2. Бүтээгдэхүүн нь геологийн тайланд туссан технологийн туршилт, лабораторийн шаардлага, нөхцөлүүдийг хангасан гэж үзэх ба нийлүүлэгчийн олборлолт, баяжуулалтын овоолгын хэсгээс эрх бүхий, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний дүгнэлтийг сард нэг удаа Захиалагчид хүргүүлнэ.
- 2.7.3. Нийлүүлэгч тал нь дээрх 2.7.2 дахь хэсэгт заасан үүргээ биелүүлээгүй нөхцөлд Захиалагч талын заасан лабораториор Нийлүүлэгч талын зардлаар сар бүр шинжлүүлэх эрхтэй ба энэ эрх нь ордын геологийн тогтоцод нөлөөлөх үзүүлэлт биш
- 2.7.4. Талууд Шигшсэн элсний нэр, төрөл, чанар, стандарт, техникийн дэлгэрэнгүй шаардлагыг Хавсралт №1, Хавсралт №3-г заасны дагуу тохиролцов.
- 2.7.5. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг тээвэрлэлт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн талбай дээр шийдвэрлэх ба захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудас өгөх ба энэ нөхцөлд стандартад нийцсэн гэж үзнэ.
- 2.7.6. Захиалагч тал бүтээгдэхүүний чанар, стандартыг шаардлага гарсан тохиолдолд талууд нь ачилт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн овоолго хийгдсэн талбайд шийдэх үүрэгтэй.
- 2.7.7. Чанар, стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүн гэдэг ойлголт нь :
- Шигшсэн элс: Тусгай зөвшөөрлийн талбайд орших ордын нөөцийг олборлон 0,5 шүүлтүүрээр шигшсэн элс байна

- 2.8. **Шигшсэн элс нийлүүлэх газар:** Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах Нийлүүлэгч талын шигшсэн элс, олборлох үйлдвэрээс захиалагчийн ЭТТ-н нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбай дотор бэлдсэн талбай.
- 2.9. **Шигшсэн элсний тээвэрлэлт:** Тээвэрлэлтийг нийлүүлэгч тал бүрэн хариуцна. Нийлүүлэгч талын тээвэр гэрээний Хавсралт 2-т заасны дагуу тээвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд Захиалагч талд урьдчилж мэдэгдсэнээр Захиалагч тал нь тээврийн хэрэгсэл гаргаж болох бөгөөд уг тохиолдолд Нийлүүлэгч тал ачитгыг харуцна.
- 2.10. Захиалагч тал шаардлагатай тохиолдолд Шигшсэн элсийг Гэрээний 2.7 дахь хэсэгт заасан газраас өөр талбайд нийлүүлэх шаардлага гарвал энэ тухай Нийлүүлэгч талд урьдчилж мэдэгдэх бөгөөд энэ тохиолдолд тээврийн хөлсийг хүргэх байршлаас хамааруулан тооцон Нийлүүлэгчид төлнө.
- 2.11. **Шигшсэн элс хүлээлцэх:** Талууд шигшсэн элсийг хүлээлцэхдээ гэрээний акт үйлдэнэ. Захиалагч тал шаардлагатай гэж үзвэл материалуудыг тээвэрлэхээс өмнө Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан шаардлагад нийцэж буй эсэхийг өөрийн зардлаар итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлж болно.
- Талууд хоорондоо хүлээлцсэн ачааны дагалдах хуудсыг нэгтгэн бүртгэж дараа сарын 05 дотор нэгдсэн акт гарган нийт ачааны тоо хэмжээг тодорхойлж акт үйлдэнэ.
- 2.12. **Жинг хэмжих:** шигшсэн элсийг автопүүгээр жинлэн хүлээлцэх тохиолдолд тонн жинг эзлэхүүн жинд шилжүүлэх коэффициентийг /Асгаасан нягт / шигшсэн элс дээр хийнэ. Талуудаас төлөөлөгч томилж тухай практикын асгаасны нягтыг гаргахдаа 500м.кубээс багагүй хэмжээний овоолгын хэмжилтийн үр дүнд үндэслэнэ давтан хийж болно. Талууд нь асгаасны нягтыг тооцохдоо шигшсэн элс 1520 кг/м³ байхаар тохиролцов.
- 2.13. **Жингийн зөрүү:** Хэрвээ Нийлүүлэгч талын хүлээлгэн өгсөн болон Захиалагч талын хүлээн авсан шигшсэн элсэнд жингийн зөрүү үүсвэл гуравлагч этгээдийн баталгаат жингээр дахин жингүүлэх боломжтой бөгөөд холбогдон гарах зардлыг буруутай тал хариуцна.

ГУРАВ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 3.1. **Үнэ:** Захиалгын дагуу нийлүүлсэн Материалын үнийг Гэрээний Хавсралт №1-д заасан нэгж үнэд үндэслэн тодорхойлно. Материалын нэгжийн үнэд НӨАТ, холбогдох татвар, хураамж болон аливаа суутгал, даатгал, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчны зардал, Нийлүүлэгчийн ашиг, удирдлагын зардал, үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ, ажиллах хүчний зардал, санхүүжилтийн зардал, үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, ачих, буулгах, Захиалагч талд хүлээлгэн өгөх хүртэлх бүх зардал багтсан эцсийн үнэ болно. Энэхүү Гэрээ нь Гэрээний 2.2 дахь хэсэгт зааснаар дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдах тохиолдолд энэ хэсэгт заасан нэгж үнийг мөрдөхөөр Талууд тохиролцов.
- 3.2. **Төлбөрийн нөхцөл:**
- 3.2.1. Шигшсэн элсний нийлүүлэлт эхлэхэд нийт төлбөрийн 20% урьдчилан Захиалагч тал Нийлүүлэгч талд төлсөн байна.
  - 3.2.2. Шигшсэн элсний төлбөрийг Гэрээний 3.3-т заасны дагуу баталгаажуулсан сар тутмын тооцоо нийлээн актыг дараа сарын эхэнд үйлдэж, захиалагч талын шаардлагыг хангасан нэхэмжлэхийг хүлээн авна.
  - 3.2.3. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн нэхэмжлэхийг үндэслэн тухайн сарын 5-нд нийлүүлэгч талын ХААН банк дахь төгрөгийн 5608019904 тоот дансанд төлбөрийг төлнө.
- 3.3. **Тооцоо нийлэх:** Талууд Шигшсэн элсийг шалгаж, актаар хүлээлцсэний дараа хуанлийн сар бүрийн 5-ны өдрийн дотор нийлүүлсэн Шигшсэн элсний тоо хэмжээ, төлөгдөх төлбөрийн тухай тооцоо нийлж, баталгаажуулсан байна.
- 3.4. **Төлбөрийн нэхэмжлэх:** Нийлүүлэгч тал нь төлбөрийн нэхэмжлэлийг дараах баримт бичгийг дагалдуулан Гэрээнд заасан Захиалагчийн тоолоогчийн хаягаар ирүүлнэ. Үүнд:
- 3.4.1. Чанарын сертификат, /Ордын ноёд дүгнэлт, лабораторийн дүгнэлт/
  - 3.4.2. Нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний надаан (Материал хүлээлцсэн акт);
  - 3.4.3. Машины бүр дээр дагалдсан жингийн нэгдсэн жагсаалт.

- 3.5. **Валют:** Гэрээний дагуу хийгдэх аливаа төлбөрийг үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 3.6. **Төлбөр хойшлуулах:** Захиалагч тал нь шигшсэн элсийг хүлээн авах үед эрхийн болон биет байдлын дутагдал, доголдолтой, захиалсан нэр, төрөл, сав баглаа боодол болон гэрээний бусад шаардлагад нийцэхгүй, чанар, стандартын шаардлага хангахгүй байна гэж үзвэл тухайн доголдол, дутагдал, зөрчлийг арилгуулахаар хугацаа тогтоон шаардаж, шигшсэн элсийг актаар хүлээн авах хүртэл хугацаанд холбогдох төлбөрийн хугацааг хойшлуулах эрхтэй байна. Энэ тохиолдолд хүлээн авсан шаардлага хангасан шигшсэн элсний хэмжээгээр төлбөрийг төлнө.

ДӨРӨВ. НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1. **Нийлүүлэгч тал дараах эрхтэй:**
- 4.1.1. Захиалагч талаас төлбөрөө шаардах;
- 4.1.2. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Захиалагч талаас шаардах.
- 4.1.3. Нийлүүлэгч шигшсэн элсийг захиалагчийн төлөөлөлд шалгуулахаар мэдэгдэл, хүсэлт өгөөд тухайн өдрөөс хойш 7 өдрийн дотор шалгалт хийгдээгүй тохиолдолд нийлүүлэгч нь тухайн бүтээгдэхүүнүүдийг хуваарийн дагуу нийлүүлж болох ба тухайн хүргэлтүүдээр очсон шигшсэн элсийг чанарын шаардлага хангагдсанд тооцуулах эрхтэй
- 4.1.4. Бүтээгдэхүүнүүдийн хадгалалтын явцад үүссэн тоосны хуримтлал нь нийлүүлэгч тал стандарт шаардлага хангаагүй, тоостой бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн гэх үндэслэл болохгүй.
- 4.1.5. Захиалагч талын төлөөлөгчийн ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудсыг бичүүлж авах эрхтэй.
- 4.1.6. Захиалагч талаас ажил гүйцэтгэхтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг шаардах
- 4.2. **Нийлүүлэгч тал дараах үүрэгтэй:**
- 4.2.1. Захиалагч талаас ирүүлсэн Захиалгын дагуу эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй, нөөц бодогдсон талбайн бохир элсийг чанар, стандартын дагуу олборлон Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан нөхцөл, шаардлага хангасан Шигшсэн элсийг Хавсралт №2-т заасан хуваарийн дагуу нийлүүлж, актаар хүлээлгэн өгөх;
- 4.2.2. Нийлүүлэгч нь Шигшсэн элсний гүйцэтгэлийг Захиалагчийн төлөөлөгчид өдөр тутам и-мейлээр тайлагнах;
- 4.2.3. Нийлүүлэгч шигшсэн элсийг талбайд 500м.куб овоолго болсон гэж үзвэл захиалагчийн төлөөллийг дуудан чанар стандартад нийцэж байгаа үгүйг шалгуулан тээвэрлэлт хийлгэх үгүйг асуух, зөвшөөрсөн хуудасны дагуу ачилт, тээвэрлэлт хийх үүрэгтэй
- 4.2.4. Шигшсэн элс актаар хүлээн авах үед Шигшсэн элс стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон бол Нийлүүлэгч тал нь тухайн гологдол, дутагдалтай Шигшсэн элсийг 7 (долоо) хоногоос ихгүй хугацаанд өөрийн зардлаар шинээр нийлүүлэх;
- 4.2.5. Нийлүүлэгч тал нь өөрийн тээврийн хэрэгслээр Шигшсэн элсийг тээвэрлэн Захиалагч талын Шигшсэн элс, хүлээн авах газарт хүлээлгэн өгөх хүртэлх Шигшсэн элсний биет хэмжээ, тээвэрлэлтэй холбоотой аливаа асуудлыг бүрэн хариуцах;
- 4.2.6. Нийлүүлэгч тал Шигшсэн элсийг тохиролцсон газарт буулгалцаж, ачааны дагалдах хуудсаа, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлтийн хамт захиалагчийн няравт /төлөөлөлд/ хүлээлгэн өгч шигшсэн элсний өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой үүрэг хариуцлага Захиалагч талд шилжинэ.
- 4.2.7. Захиалгын дагуу, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, лабораториор шинжилгүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт болон бусад шаардлагатай баримтуудыг иж бүрнээр Захиалагчид хувиалан хүлээлгэн өгөх,
- 4.2.8. Нийлүүлэгч тал нь Гэрээгээр заасан үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал,, Шигшсэн элсний чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх. Захиалагч талын дотоод дүрэм журам, шаардлагуудыг бүрэн хангаж ажиллах үүрэгтэй ба хангаж ажиллаагүйн улмаас Захиалагч болон гуривдагч этгээдэд учирсан кохирол болон гарсан зардлын хамт бүрэн хариуцна.

- 4.2.9. Нийлүүлэгч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Шигшсэн элсийг Захиалагч талд нийлүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, утсаар, /и-майл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Захиалагч талтай зөвшилцөх;
- 4.2.10. Нийлүүлэгч тал нь Захиалагч талын ажилтнуудтай Шигшсэн элсний нийлүүлэлт, хүлээлгэн өгөх болон бусад асуудлаар шууд харилцаж, нягт хамтран ажиллах биет төлөөлөгч буюу зохицуулах ажилтныг томилон ажиллуулах;
- 4.2.11. Нийлүүлэгч тал өөрийн тээврийн хэрэгслээр Шигшсэн элсийг хүргэж өгөх тохиолдолд тээврийн хэрэгслийн тэвшний цэвэрлэгээг анхаарч ачилт хийх, Захиалагч талын үйлдвэрийн талбайд хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж хөдөлгөөнд оролцох, тэмдэг тэмдэглэгээг мөрдөх, Нийлүүлэгчийн ажилчид нь ХАБЭА-ын хувцас хэрэгсэл өмссөн байх, Захиалагч талын холбогдох албан тушаалтны тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;
- 4.2.12. Шаардлага гарсан тохиолдолд худалдан авагч тал нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 4.2.13. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжоор хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.

ТАВ. ЗАХИАЛАГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Захиалагч тал дараах эрхтэй:

- 5.1.1. Эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалгүй Шигшсэн элсийг холбогдох бичиг баримтын хамт Захиалагч талд тохиролцсон хэмжээ, хугацаанд нийлүүлэхийг шаардах;
- 5.1.2. Шигшсэн элс үйлдвэрлэх, хадгалах, явцыг шалгах, санал, заавар, дүгнэлт өгөх;
- 5.1.3. Нийлүүлэгч талын үйлдвэрлэл болон ажилтын явцад нийлүүлэх Шигшсэн элсний чанар, тоо хэмжээнд хяналт тавих үүрэг бүхий төлөөлөгчийг томилох;
- 5.1.4. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, Шигшсэн элс нь Гэрээний Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан шаардлагыг хангахгүй байна гэж Захиалагч тал үзвэл Гэрээг цуцлах саналаа нөгөө талдаа тавих ба илүү төлсөн төлбөр, учирсан хохирлоо нэхэмжлэн авах;
- 5.1.5. Захиалсан Шигшсэн элсэнд гологдол, тоо хэмжээ дутсан, чанарын шаардлагаас зөрсөн, шаардлага хангахгүй гэх мэт доголдол дутагдалтай бол Нийлүүлэгч талыг шинээр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн нийлүүлэхийг хугацаа тогтоон шаардах;
- 5.1.6. Нэг сарын захиалгын дагуу нийлүүлэх бүр Шигшсэн элсний борлуулах зөвшөөрөл, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт, шаардлагатай гэж үзвэл хүлээн авснаас хойш чанар, стандартын талаар хондлогчийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шалгуулж, дүгнэлт гаргуулах эрхтэй;
- 5.1.7. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Захиалагч тал эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалтай нийлүүлсэн шигшсэн элсийг буцаан авахыг шаардаж, төлсөн төлбөрийг нэхэмжлэн Гэрээгээ цуцлах эрхтэй.
- 5.1.8. Захиалагч тал нь энэхүү Гэрээний дагуу нийлүүлэгдэх Шигшсэн элстэй адил нэр, төрөл, чанар бүхий Шигшсэн элсийг гуравдагч этгээдээс худалдан авалт хийх эрхтэй.
- 5.1.9. Захиалагчийн хүлээн авсан шигшсэн элсний чанар удаа дараа чанарын шаардлага хангахгүй бол уг гэрээг цуцлах эрхтэй.
- 5.1.10. Захиалагчийн хүлээн авсан шигшсэн элс чанарын шаардлага хангаагүйгээс үл тохирол буюу NCR үүссэн тохиолдолд уг үл тохиролыг Нийлүүлэгчид хандан үүсгэх ба хуанлийн 30 хоног дотор шийдвэрлүүлнэ.
- 5.1.11. Шаардлага гарсан тохиолдолд нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 5.1.12. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Нийлүүлэгчээс шаардах.
- 5.1.13. Захиалагч талын Эрдэнэс Таван Толгой ХХК-ийн нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төсөлтөй байгуулсан үндсэн гэрээ нь энэхүү гэрээний хугацаа дуусгавар болохоос өмнө цуцлагдсан

тохиолдолд Захиалагч тал нь Нийлүүлэгчид бичгэн мэдэгдэл хүргүүлсний үндсэн дээр энэхүү гэрээг цуцлах эрхтэй байна. Ийнхүү цуцлахаас өмнө захиалсан бохир элс, дайрганы гүйцэтгэлийг үндэслэн төлбөр олгоно.

2. Захиалагч тал дараах үүрэгтэй:

- 5.2.1. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй, нөөц бодогдсон шигшсэн элсийг чанар, стандартын дагуу олборлох Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан нөхцөл, шаардлага хангасан шигшсэн элсийг Хавсралт №2-т заасан хуваарийн дагуу актаар хүлээн авах;
- 5.2.2. Шигшсэн элсний гүйцэтгэлийн тайланг и-мэйл хаягаар хүлээн авсан эсэхээ мэдэгдэж байх
- 5.2.3. Нийлүүлэгч талаас дуудсан хугацаанд нь очиж шигшсэн элсний чанар стандартад нийцэж байгаа эсэхийг шалгах, ачих, тээвэрлэхийг зөвшөөрсөн хуудас бичиж өгөх.
- 5.2.4. Захиалагч, түүний төлөөлөгч нь Нийлүүлэгч талын талбайд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Шигшсэн элсний чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх
- 5.2.5. Хүргэлт хийгдэн Актаар баталгаажсан нийт бүтээгдэхүүнүүдийн төлбөрийг Гэрээний 3-р зүйлд заасан журмаар төлөх ба нэхэмжлэх очсон өдрөөс хойш ажлын 15 хоногийн хугацаанд төлбөрийг барагдуулах үүрэгтэй ба тохирсон хугацаанд төлбөр хийгдээгүй тохиолдолд нэхэмжлэлийн дүнгээс өдрийн 0,1 хувийн алдангийг хүлээх үүрэгтэй
- 5.2.6. Захиалгын дагуу Нийлүүлэгчийн нийлүүлсэн, Гэрээний нөхцөл, шаардлага хангаж буй Шигшсэн элсийг тохирсон хугацаандаа хүлээн авах;
- 5.2.7. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжийн дагуу хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.
- 5.2.8. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг шийдэх зорилгоор захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийн өмнө талбайд байлцаж чанарын үзүүлэлтийг хянах чиглэл өгөх үүрэгтэй. Тухайн төлөөлөгч тээвэр хийгдэхээс өмнө талбайд ирээгүйгээс шалтгаалан хуваарийн дагуу ачилтад орсон бүтээгдэхүүнийг захиалагч талаас холбоо болон и-мэйлээр зөвшөөрсөн хариу өгсөн эсэхээс үл хамааран стандарт шаардлага хангасан гэдгийг хүлээн зөвшөөрөх үүрэгтэй.
- 5.2.9. Захиалагч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Шигшсэн элсийг хүлээн авах боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, угсаар, /и-мэйл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Нийлүүлэгч талтай зөвшилцох;
- 5.2.10. Захиалагч тал нь Шигшсэн элсний нийлүүлэлттэй холбоотой асуудлаар шууд харилцаж, нягт хамтран ажиллах биет төлөөлөгч буюу зохицуулах ажилтныг томилон ажиллуулах;
- 5.2.11. Захиалагчийн саналаар Тухайн бүтээгдэхүүн хуваарьт заасан хэмжээнээс илүү тээвэрлэгдсэн нөхцөлд нийт гэрээний 2.4-р заалтаас үл хамааран төлбөрийг нэхэмжлэлийн дагуу нийлүүлэгчид төлөх үүрэгтэй.
- 5.2.12. Шигшсэн элсийг буулах байр талбай нь гэрээний зүйлийн чанар стандартыг алдагдуулахгүй байхаар тусгайлан бэлдсэн бийх.
- 5.2.13. Гэрээт ажлын тасралтгүй хийх нөхцөлийг бүрдүүлэх ба шигшсэн элсийг хүлээн авах талбайг бэлтгэх
- 5.2.14. Захиалагч талын тээврийн хэрэгсэл тээвэр хийхдээ заасан маршрутын дагуу явах ба төмөр замын гармаар орж гарахдаа хяалтыг заавал хаана.

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХАРИУЦЛАГА, МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 6.1 Нийлүүлэгч тал нь Гэрээний нөхцөлийг бүрэн хангасан Шигшсэн элсийг Захиалгад заасан хугацаанд шийлүүлээгүй, Гэрээгээр тусгайлан хугацаа тогтоож өгсөн үүргээ тухайн цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй, зохих ёсоор гүйцэтгээгүй бол тухайн гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги хүлээнэ.

- Захиалагч тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги төлнө.
- 3 Шигшсэн элс актаар хүлээн авах үед Шигшсэн элс, чанар стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь итгэмжлэгдсэн лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон эсвэл итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний зэрэг гарсан дүгнэлт байгаа хэдий ч Хүлээн авах газарт ирсэн Шигшсэн элсэнд дутагдал, доголдол, гологдол байна гэж Захиалагч тал болон түүний зөвлөх үзэж, Хавсралт №3-т заасан чанарын болон стандартын шаардлага хангасан шигшсэн элс нийлүүлэгдсэн талаар эргэлзээ үүсвэл талууд харилцан тохиролцож хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлэх ба холбогдон гарах зардлыг тэнцүү хуваана.
- 6.4 Талуудын аль нэг нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зөрчсөн бол гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийн хүрээнд харилцан тохиролцох ба тохиролцоонд хүрээгүй бол 1 талын санаачилгаар цуцалж, учирсан хохирол, зардлаа төлөхийг буруутай талаас шаардах эрхтэй.
- 6.5 Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ. Хэрэв маргаан, зөрөлдөөнийг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ДОЛОО. ГЭНЭТИЙН БОЛОН ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 7.1. Давагдашгүй хүчин зүйлд үер, гал түймэр, газар хөдлөлт, халдварт өвчний тархалт, хорио цээр болон бусад аюулт үзэгдэл, цэрэг дайны үйл ажиллагаа, дэлбэрэлт, төрийн байгууллагын шийдвэр, оролцоо, ажил хаялт, үйлдвэрлэгчийн бүх төрлийн сул зогсолт, улсын хил хаах зэрэг Талуудын хяналт, хүсэл зоригоос гадуур үүссэн гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй бөгөөд аль нэг Талыг Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй байдал хүргэсэн нөхцөл байдлыг ойлгоно.
- 7.2. Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөнд өртсөн тал нь нөгөө Талдаа нэн даруй бичгээр болон утас бусад хэрэгслээр мэдэгдэх (ажлын 3-аас доошгүй өдрийн дотор), холбогдох нотолгоо баримтыг хүргүүлэх бөгөөд тухайн хүчин зүйлийн нөлөөнд өртөөгүй өөрийн үүрэгт хамаарах бусад үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж, Гэрээний хэрэгжилтэд гарсан саатлыг аль болох богино хугацаанд арилгах, сэргээх болон хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирч болзошгүй хохирлоос сэргийлэх шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч ажиллана.
- 7.3. Шигшсэн элсийг Захиалагч талын өмчлөлд актаар хүлээлгэн өгөхөөс өмнө гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдлын улмаас Шигшсэн элс, утсан, гэмтсэн, тоо хэмжээ хорогдсон тохиолдолд бий болох бүх эрдэлийг Нийлүүлэгч тал хариуцна.
- 7.4. Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөө 3 сараас доошгүй хугацаанд тасралтгүй үргэлжилсэн бөгөөд хэзээ зогсох нь мэдэгдэхгүй тохиолдолд талууд гэрээ цуцлах тухай харилцан тохиролцоно.

НАЙМ. НУУЦ ХАДГАЛАХ

- 8.1. Гэрээний дагуу Шигшсэн элс, нийлүүлэх явцад илэрхий болсон талуудын бизнесийн нууц, нийтэд ил болгоогүй мэдээлэл, баримт бичгийн нууцлалыг Захиалагч болон Нийлүүлэгч талууд чанд хадгалах үүргийг тус тус хүлээнэ.
- 8.2. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын урьдчилж өгсөн бичгэн зөвшөөрөлгүйгээр дараах үйлдлийг хийхийг хориглоно:
- 8.2.1. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нууцд хамааралтай мэдээллийг задруулах, нийтэд ил болгох, гуравдагч этгээдэд мэдэгдэх;
- 8.2.2. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нууц, байгууллагын барааны тэмдэгийг ашиглах;
- 8.2.3. Өөрт болон гуравдагч этгээдэд ашиг олох зорилгоор нууц мэдээллийг бусад байдлаар ашиглах.

ТӨЛБӨРИЙН БАРИМТ

ДДТД: 000003615057000230501000001132090
Борлуулагчийн:
ТТД: 3615057
НЭР: Саудгоби капитал
Хаяг: М.энгол, Өмнөговь, Даланзадгад, 3-р баг, Далан, , 31
тоот
Утас: 99990555
Банкны нэр: .....
Банкны дансны дугаар: .....

Огноо: 2023-04-30
Худалдан авагчийн:
ТТД: 3628892
Нэр: Дулаан баян говь
Хаяг:
Утас: 88110779, 89011155, 95090709

Д/Д	Бараа, ажил, үйлчилгээний нэр	Код	Хэмжих нэгж	Тоо, хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Бүгд үнэ
1	Байгалийн элс	1531000	ш	1	364,000,000	364,000,000
Бараа, ажил үйлчилгээний үнэ:						330,909,090.9
						1
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар:						33,090,909.09
Нийслэл хотын албан татвар:						0
Нийт дүн:						364,000,000

Хүлээн авсан: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)
Хүлээлгэн өгсөн: ..... / ..... /
(гарын үсэг) (нэр)

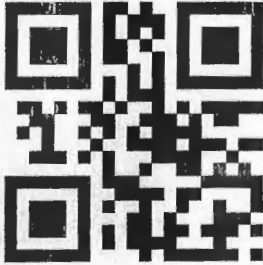

ТӨЛБӨРИЙН БАРИМТ

ДДТД: 000003615057000230707000001556406
Борлуулагчийн:
ТТД: 3615057
НЭР: Саудгоби капитал
Хаяг: Монгол, Өмнөговь, Даланзадгад, 3-р баг, Далан, , 31
тоот
Утас: 99990555
Банкны нэр: .....
Банкны дансны дугаар: .....

Огноо: 2023-06-30
Худалдан авагчийн:
ТТД: 3628892
Нэр: Дулаан баян говь
Хаяг:
Утас: 88110779, 89011155, 95090709

Д/Д	Бараа, ажил, үйлчилгээний нэр	Код	Хэмжих нэгж	Тоо, хэмжээ	Нэгжийн үнэ	Бүгд үнэ
1	Байгалийн элс	1531000		1	180,000,000	180,000,000

Бараа, ажил үйлчилгээний үнэ:	163,636,363.64
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар:	16,363,636.36
Нийслэл хотын албан татвар:	0
Нийт дүн:	180,000,000

Хүлээн авсан: ..... /...../
(гарын үсэг) (нэр)
Хүлээлгэн өгсөн: ..... /...../
(гарын үсэг) (нэр)

- 1.3 Энэхүү гэрээнд талууд харилцан тэгш эрхтэй оролцсон бөгөөд гэрээний бүх заалттай бүрэн танилцаж, гэрээний саяагүй хэсэг болох хавсралтуудад заасан бүх нөхцөлийг талууд бүрэн хүлээн зөвшөөрсөн байна.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА, ШИГШСЭН ЭЛС, НИЙЛҮҮЛЭХ НӨХЦӨЛ, ТОО ХЭМЖЭЭ, ЗАХИАЛГА, ТАВИГДАХ БУСАД ШААРДЛАГА

- 2.1. **Гэрээний хугацаа:** Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2023 оны 05 сарын 24 өдрөөс эхлэн 2023 оны 12-р сарын 31-ний өдрийг хүртэл хүчинтэй байна.
- 2.2. **Захиалагчийн "Эрдэнэс Таван Толгой" ХК-ний төслөөс гарсан тохиолдолд энэхүү гэрээ мөн дуусгавар болно.**
- 2.3. **Хугацаа сунгах:** Гэрээний 2.1-д заасан хугацаа дуусахаас хуанлийн 15 хоногийн өмнө Талуудын аль нэг Гэрээг дуусгавар болгох тухай мэдэгдлийг бичгээр үйлдэж, Гэрээнд заасан хаягаар хүргүүлээгүй бол Гэрээг өмнөх нөхцөлөөр дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдсанд тооцохоор Талууд харилцан тохиролцов.
- 2.4. **Шигшсэн элс, нийлүүлэлтийн хэмжээ:** Гэрээний хугацаанд 4000м³
- 2.5. **Шигшсэн элс, нийлүүлэх хуваарь:** Захиалагч тал хуваарийн дагуу болон хуваариас өөрөөр захиалга өгөх боломжтой ба ачааны захиалгаа 2 өдрийн өмнө Нийлүүлэгч талд и-мэйл хаяг, утас бусад холбогдох хэрэгслээр мэдэгдэнэ.
- 2.6. Захиалагч гэрээнд заасан тоо хэмжээгээр шигшсэн элс худалдан авах хатуу үүргийг хүлээнэ.
- 2.7. **Шигшсэн элсний нэр төрөл, чанарын стандарт:**
- 2.7.1. Нийлүүлэгч тал Монгол Улсын чанар стандартыг хангасан шигшсэн элсийг нийлүүлнэ;
- 2.7.2. Бүтээгдэхүүн нь геологийн тайланд туссан технологийн туршилт, лабораторийн шаардлага, нөхцөлүүдийг хангасан гэж үзэх ба нийлүүлэгчийн олборлолт, баяжуулалтын овоолгын хэсгээс эрх бүхий, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний дүгнэлтийг сард нэг удаа Захиалагчид хүргүүлнэ.
- 2.7.3. Нийлүүлэгч тал нь дээрх 2.7.2 дахь хэсэгт заасан үүргээ биелүүлээгүй нөхцөлд Захиалагч талын заасан лабораториор Нийлүүлэгч талын зардлаар сар бүр шинжлүүлэх эрхтэй ба энэ эрх нь ордын геологийн тогтоцод нөлөөлөх үзүүлэлт биш
- 2.7.4. Талууд Шигшсэн элсний нэр, төрөл, чанар, стандарт, техникийн дэлгэрэнгүй шаардлагыг Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасны дагуу тохиролцов.
- 2.7.5. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг тээвэрлэлт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн талбайд дээр шийдвэрлэх ба захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудас өгөх ба энэ нөхцөлд стандартад нийцсэн гэж үзнэ.
- 2.7.6. Захиалагч тал бүтээгдэхүүний чанар, стандартыг шаардлага гарсан тохиолдолд талууд нь ачилт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн овоолго хийгдсэн талбайд шийдэх үүрэгтэй.
- 2.7.7. Чанар, стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүн гэдэг ойлголт нь :
- Шигшсэн элс: Тусгай зөвшөөрлийн талбайд орших ордын нөөцийг олборлон 0,5 шүүлтүүрээр шигшсэн элс байна
- 2.8. **Шигшсэн элс нийлүүлэх газар:** Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах Нийлүүлэгч талын шигшсэн элс, олборлох үйлдвэрээс захиалагчийн ЭТТ-н нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбай дотор бэлдсэн талбай.
- 2.9. **Шигшсэн элсний тээвэрлэлт:** Тээвэрлэлтийг нийлүүлэгч тал бүрэн хариуцна. Нийлүүлэгч талын тээвэр гэрээний Хавсралт2-т заасны дагуу тээвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд Захиалагч талд урьдчилж мэдэгдсэнээр Захиалагч тал нь тээврийн хэрэгсэл гаргаж болох бөгөөд уг тохиолдолд Нийлүүлэгч тал ачилтыг хариуцна.

- 2.10. Захиалагч тал шаардлагатай тохиолдолд Шигшсэн элсийг Гэрээний 2.7 дахь хэсэгт заасан газраас өөр талбайд нийлүүлэх шаардлага гарвал энэ тухай Нийлүүлэгч талд урьдчилж мэдэгдэх бөгөөд энэ тохиолдолд тээврийн хөлсийг хүргэх байршлаас хамааруулан тооцон Нийлүүлэгчид төлнө.
- 2.11. **Шигшсэн элс хүлээлцэх:** Талууд шигшсэн элсийг хүлээлцэхдээ гэрээний акт үйлдэнэ. Захиалагч тал шаардлагатай гэж үзвэл материалуудыг тээвэрлэхээс өмнө Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан шаардлагад нийцэж буй эсэхийг өөрийн зардлаар итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлж болно.
- Талууд хоорондоо хүлээлцсэн ачааны дагалдах хуудсыг нэгтгэн бүртгэж дараа сарын 05 дотор нэгдсэн акт гарган нийт ачааны тоо хэмжээг тодорхойлж акт үйлдэнэ.
- 2.12. **Жинг хэмжих:** шигшсэн элсийг автотүүгээр живлэн хүлээлцэх тохиолдолд тонн жинг эзлэхүүн жинд шилжүүлэх коэффициентийг /Асгаасан нягт / шигшсэн элс дээр хийнэ. Талуудаас төлөөлөгч томилж тухай пракиудын асгаасны нягтыг гаргахдаа 500м.кубээс багагүй хэмжээний овоолгын хэмжилтийн үр дүнд үндэслэнэ давтан хийж болно. Талууд нь асгаасны нягтыг тооцохдоо шигшсэн элс 1520 кг/м³ байхаар тохиролцов.
- 2.13. **Жингийн зөрүү:** Хэрвээ Нийлүүлэгч талын хүлээлгэн өгсөн болон Захиалагч талын хүлээн авсан шигшсэн элсэнд жингийн зөрүү үүсвэл гуравдагч этгээдийн баталгаат жингээр дахин жигнүүлэх боломжтой бөгөөд холбогдон гарах зардлыг буруутай тал хариуцна.

ГУРАВ. ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 3.1. **Үнэ:** Нэгж үнэ м3 36,000 төгрөг байна.
Материалын нэгжийн үнэд НӨАТ, холбогдох татвар, хураамж болон аливаа суутгал, даатгал, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчны зардал, Нийлүүлэгчийн ашиг, удирдлагын зардал, үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ, ажиллах хүчний зардал, санхүүжилтийн зардал, үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, ачих, буулгах, Захиалагч талд хүлээлгэн өгөх хүртэлх бүх зардал багтсан эцсийн үнэ болно. Энэхүү Гэрээ нь Гэрээний 2.2 дахь хэсэгт зааснаар дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдах тохиолдолд энэ хэсэгт заасан нэгж үнийг мөрдөхөөр Талууд тохиролцов.
- 3.2. **Төлбөрийн нөхцөл:**
- 3.2.1. Шигшсэн элсний нийлүүлэлт эхлэхэд нийт төлбөрийг урьдчилан Захиалагч тал Нийлүүлэгч талд төлсөн байна.
  - 3.2.2. Шигшсэн элсний төлбөрийг Гэрээний 3.3-т заасны дагуу баталгаажуулсан сар тутмын тооцоо нийлсэн актыг дараа сарын эхэнд үйлдэж, захиалагч талын шаардлагыг хангасан нэхэмжлэхийг хүлээн авна.
  - 3.2.3. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн нэхэмжлэхийг үндэслэн тухайн сарын 5-нд нийлүүлэгч талын ХААН банк дахь төгрөгийн 5608019904 тоот дансанд төлбөрийг төлнө.
  - 3.2.4. Төлбөрт бартер оролцуулж болно.
- 3.3. **Тооцоо нийлэх:** Талууд Шигшсэн элсийг шалгаж, актаар хүлээлцсэний дараа хуанлийн сар бүрийн 5-ны өдрийн дотор нийлүүлсэн Шигшсэн элсний тоо хэмжээ, төлөгдөх төлбөрийн тухай тооцоо нийлж, баталгаажуулсан байна.
- 3.4. **Төлбөрийн нэхэмжлэх:** Нийлүүлэгч тал нь төлбөрийн нэхэмжлэлийг дараах баримт бичгийг дагалдуулан Гэрээнд заасан Захиалагчийн төлөөлөгчийн хаягаар ирүүлнэ. Үүнд:
- 3.4.1. Чанарын сертификат, /Ордын нөөц дүгнэлт, лабораторийн дүгнэлт/
  - 3.4.2. Нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний падаан (Материал хүлээлцсэн акт);
  - 3.4.3. Машин бүр дээр дагалдсан жингийн нэгдсэн жагсаалт.
- 3.5. **Валют:** Гэрээний дагуу хийгдэх аливаа төлбөрийг үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 3.6. **Төлбөр хойшлуулах:** Захиалагч тал нь шигшсэн элсийг хүлээн авах үед эрхийн болон биет байдлын дутагдал, доголдолтой, захиалсан нэр, төрөл, сав баглаа боодол болон гэрээний бусад шаардлагад нийцэхгүй, чанар, стандартын шаардлага хангахгүй байна гэж үзвэл тухайн доголдол, дутагдал, зөрчлийг арилгуулахаар хугацаа тогтоон шаардаж, шигшсэн элсийг актаар хүлээн авах хүртэл хугацаанд холбогдох төлбөрийн хугацааг хойшлуулах эрхтэй байна. Энэ тохиолдолд хүлээн авсан шаардлага хангасан шигшсэн элсний хэмжээгээр төлбөрийг төлнө.

525
БААТ
507
ИЛ
ХУ
022021
525
И.Н.Н

ДӨРӨВ. НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1. Нийлүүлэгч тал дараах эрхтэй:

4.1.1. Захиалагч талаас төлбөрөө шаардах;

4.1.2. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Захиалагч талаас шаардах.

4.1.3. Нийлүүлэгч шигшсэн элсийг захиалагчийн төлөөлөлд шалгуулахаар мэдэгдэл, хүсэлт өгөөд тухайн өдрөөс хойш 7 өдрийн дотор шалгалт хийгдээгүй тохиолдолд нийлүүлэгч нь тухайн бүтээгдэхүүнүүдийг хуваарийн дагуу нийлүүлж болох ба тухайн хүргэлтүүдээр очсон шигшсэн элсийг чанарын шаардлага хангагдсанд тооцуулах эрхтэй

4.1.4. Бүтээгдэхүүнүүдийн хадгалалтын явцад үүссэн тоосны хуримтлал нь нийлүүлэгч тал стандарт шаардлага хангаагүй, тоостой бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн гэх үндэслэл болохгүй.

4.1.5. Захиалагч талын төлөөлөгчийн ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудсыг бичүүлж авах эрхтэй.

4.1.6. Захиалагч талаас ажил гүйцэтгэхтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг шаардах

4.2. Нийлүүлэгч тал дараах үүрэгтэй:

4.2.1. Захиалагч талаас ирүүлсэн Захиалгын дагуу эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй, нөөц бодогдсон талбайн бохир элсийг чанар, стандартын дагуу олборлон Хавсралт №1, Хавсралт №3-г заасан нөхцөл, шаардлага хангасан Шигшсэн элсийг Хавсралт №2-г заасан хуваарийн дагуу нийлүүлж, актаар хүлээлгэн өгөх;

4.2.2. Нийлүүлэгч нь Шигшсэн элсний гүйцэтгэлийг Захиалагчийн төлөөлөгчид өдөр тутам и-мейлээр тайлагнах;

4.2.3. Нийлүүлэгч шигшсэн элсийг талбайд 500м.куб овоолго болсон гэж үзвэл захиалагчийн төлөөллийг дуудан чанар стандартад нийцэж байгаа үгүйг шалгуудан тээвэрлэлт хийлгэх үгүйг асуух, зөвшөөрсөн хуудасны дагуу ачилт, тээвэрлэлт хийх үүрэгтэй

4.2.4. Шигшсэн элс актаар хүлээн авах үед Шигшсэн элс стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон бол Нийлүүлэгч тал нь тухайн тологдол, дутагдалтай Шигшсэн элсийг 7 (долоо) хоногоос ихгүй хугацаанд өөрийн зардлаар шинээр нийлүүлэх;

4.2.5. Нийлүүлэгч тал нь өөрийн тээврийн хэрэгслээр Шигшсэн элсийг тээвэрлэн Захиалагч талын Шигшсэн элс, хүлээн авах газарт хүлээлгэн өгөх хүртэлх Шигшсэн элсний биет хэмжээ, тээвэрлэлттэй холбоотой аливаа асуудлыг бүрэн хариуцах;

4.2.6. Нийлүүлэгч тал Шигшсэн элсийг тохиролцсон газарт буулгалцаж, ачааны дагалдах хуудсаа, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлтийн хамт захиалагчийн няравт /төлөөлөлд/ хүлээлгэн өгч шигшсэн элсний өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой үүрэг хариуцлага Захиалагч талд шилжинэ.

4.2.7. Захиалгын дагуу, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт болон бусад шаардлагатай баримтуудыг иж бүрнээр Захиалагчид хувиран хүлээлгэн өгөх;

4.2.8. Нийлүүлэгч тал нь Гэрээгээр заасан үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Шигшсэн элсний чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх. Захиалагч талын дотоод дүрэм журам, шаардлагуудыг бүрэн хангаж ажиллах үүрэгтэй ба хангаж ажиллаагүйн улмаас Захиалагч болон гуравдагч этгээдэд учирсан хохирол болон гарсан зардлын хамт бүрэн хариуцна.

4.2.9. Нийлүүлэгч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Шигшсэн элсийг Захиалагч талд нийлүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, утсаар, /и-мэйл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Захиалагч талтай зөвшилцөх;

4.2.10. Нийлүүлэгч тал нь Захиалагч талын ажилтнуудтай Шигшсэн элсний нийлүүлэлт, хүлээлгэн өгөх болон бусад асуудлаар шууд харилцаж, нягт хамтран ажиллах биет төлөөлөгч буюу зохицуулах ажилтныг томилон ажиллуулах;

ЭР
ЭНИ
К
2025

- 4.2.11. Нийлүүлэгч тал өөрийн тээврийн хэрэгсэлээр Шигшсэн элсийг хүргэж өгөх тохиолдолд тээврийн хэрэгслийн тэвшний цэвэрлэгээг анхаарч ачилт хийх, Захиалагч талын үйлдвэрийн талбайд хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж хөдөлгөөнд оролцох, тэмдэг тэмдэглэгээг мөрдөх, Нийлүүлэгчийн ажилчид нь ХАБЭА-ын хувцас хэрэгсэл өмссөн байх, Захиалагч талын холбогдох албан тушаалтны тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;
- 4.2.12. Шаардлага гарсан тохиолдолд худалдан авагч тал нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 4.2.13. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжоор хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.

ТАВ. ЗАХИАЛАГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Захиалагч тал дараах эрхтэй:

- 5.1.1. Эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалгүй Шигшсэн элсийг холбогдох бичиг баримтын хамт Захиалгаар тохиролцсон хэмжээ, хугацаанд нийлүүлэхийг шаардах;
- 5.1.2. Шигшсэн элс үйлдвэрлэх, хадгалах, явцыг шалгах, санал, заавар, дүгнэлт өгөх;
- 5.1.3. Нийлүүлэгч талын үйлдвэрлэл болон ачилтын явцад нийлүүлэх Шигшсэн элсний чанар, тоо хэмжээнд хяналт тавих үүрэг бүхий төлөөлөгчийг томилох;
- 5.1.4. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, Шигшсэн элс нь Гэрээний Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан шаардлагыг хангахгүй байна гэж Захиалагч тал үзвэл Гэрээг цуцлах саналаа нөгөө талдаа тавих ба илүү төлсөн төлбөр, учирсан хохирлоо нэхэмжлэн авах;
- 5.1.5. Захиалсан Шигшсэн элсэнд гологдол, тоо хэмжээ дутсан, чанарын шаардлагаас зөрсөн, шаардлага хангахгүй гэх мэт доголдол дутагдалтай бол Нийлүүлэгч талыг шинээр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн нийлүүлэхийг хугацаа тогтоон шаардах;
- 5.1.6. Нэг сарын захиалгын дагуу нийлүүлэх бүр Шигшсэн элсний борлуулах зөвшөөрөл, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт, шаардлагатай гэж үзвэл хүлээн авснаас хойш чанар, стандартын талаар хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шалгуулж, дүгнэлт гаргуулах эрхтэй
- 5.1.7. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Захиалагч тал эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалтай нийлүүлсэн шигшсэн элсийг буцаан авахыг шаардаж, төлсөн төлбөрийг нэхэмжлэн Гэрээгээ цуцлах эрхтэй.
- 5.1.8. Захиалагч тал нь энэхүү Гэрээний дагуу нийлүүлэгдэх Шигшсэн элстэй адил нэр, төрөл, чанар бүхий Шигшсэн элсийг гуравдагч этгээдээс худалдан авалт хийх эрхтэй.
- 5.1.9. Захиалагчийн хүлээн авсан шигшсэн элсний чанар удаа дараа чанарын шаардлага хангахгүй бол уг гэрээг цуцлах эрхтэй.
- 5.1.10. Захиалагчийн хүлээн авсан шигшсэн элс чанарын шаардлага хангаагүйгээс үл тохирол буюу NCR үүссэн тохиолдолд уг үл тохиролыг Нийлүүлэгчид хандан үүсгэх ба худалчийн 30 хоног дотор шийдвэрлүүлнэ.
- 5.1.11. Шаардлага гарсан тохиолдолд нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 5.1.12. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Нийлүүлэгчээс шаардах.
- 5.1.13. Захиалагч талын Эрдэнэс Таван Толгой ХХК-ний нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төсөлтөй байгуулсан үндсэн гэрээ нь энэхүү гэрээний хугацаа дуусгавар болохоос өмнө цуцлагдсан тохиолдолд Захиалагч тал нь Нийлүүлэгчид бичгэн мэдэгдэл хүргүүлсний үндсэн дээр энэхүү гэрээг цуцлах эрхтэй байна. Ийнхүү цуцлахаас өмнө захиалсан бохир элс, дайрганы гүйцэтгэлийг үндэслэн төлбөр олгоно.

5.2. Захиалагч тал дараах үүрэгтэй:

- 5.2.1. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй, нөөц бодогдсон шигшсэн элсийг чанар, стандартын дагуу олборлох Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан похцол, шаардлага хангасан шигшсэн элсийг Хавсралт №2-т заасан хуваарийн дагуу актаар хүлээн авах;

- 5.2.2. Шигшсэн элсний гүйцэтгэлийн тайланг и-мэйл хаягаар хүлээн авсан эсэхээ мэдэгдэж байх
- 5.2.3. Нийлүүлэгч талаас дуудсан хугацаанд нь очиж шигшсэн элсний чанар стандартад нийцэж байгаа эсэхийг шалгах, ачих, тээвэрлэхийг зөвшөөрсөн хуудас бичиж өгөх.
- 5.2.4. Захиалагч, түүний төлөөлөгч нь Нийлүүлэгч талын талбайд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Шигшсэн элсний чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх
- 5.2.5. Хүргэлт хийгдэн Актаар баталгаажсан нийт бүтээгдэхүүнүүдийн төлбөрийг Гэрээний 3-р зүйлд заасан журмаар төлөх ба нэхэмжлэх очсон өдрөөс хойш ажлын 15 хоногийн хугацаанд төлбөрийг барагдуулах үүрэгтэй ба тохирсон хугацаанд төлбөр хийгдээгүй тохиолдолд нэхэмжлэлийн дүнгээс өдрийн 0,1 хувийн алдангийг хүлээх үүрэгтэй
- 5.2.6. Захиалгын дагуу Нийлүүлэгчийн нийлүүлсэн, Гэрээний нөхцөл, шаардлага хангаж буй Шигшсэн элсийг тохирсон хугацаандаа хүлээн авах;
- 5.2.7. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжийн дагуу хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.
- 5.2.8. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг шийдэх зорилгоор захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийн өмнө талбайд байлцаж чанарын үзүүлэлтийг хянах чиглэл өгөх үүрэгтэй. Тухайн төлөөлөгч тээвэр хийгдэхээс өмнө талбайд ирээгүйгээс шалтгаалан хуваарийн дагуу ачилтад орсон бүтээгдэхүүнийг захиалагч талаас холбоо болон и-мэйлээр зөвшөөрсөн хариу өгсөн эсэхээс үл хамааран стандарт шаардлага хангасан гэдгийг хүлээн зөвшөөрөх үүрэгтэй.
- 5.2.9. Захиалагч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Шигшсэн элсийг хүлээн авах боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, утсаар, /и-мэйл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Нийлүүлэгч талтай зөвшилцөх;
- 5.2.10. Захиалагч тал нь Шигшсэн элсний нийлүүлэлттэй холбоотой асуудлаар шууд харилцаж, нягт хамтран ажиллах биет төлөөлөгч буюу зохицуулах ажилтныг томилон ажиллуулах;
- 5.2.11. Захиалагчийн саналаар Тухайн бүтээгдэхүүн хуваарьт заасан хэмжээнээс илүү тээвэрлэгдсэн нөхцөлд нийт гэрээний 2.4-р заалтаас үл хамааран төлбөрийг нэхэмжлэлийн дагуу нийлүүлэгчид төлөх үүрэгтэй.
- 5.2.12. Шигшсэн элсийг буулгах байр талбай нь гэрээний зүйлийн чанар стандартыг алдагдуулахгүй байхаар тусгайлан бэлдсэн байх.
- 5.2.13. Гэрээт ажлыг тасралтгүй хийх нөхцөлийг бүрдүүлэх ба шигшсэн элсийг хүлээн авах талбайг бэлтгэх
- 5.2.14. Захиалагч талын тээврийн хэрэгсэл тээвэр хийхдээ заасан маршрутын дагуу явах ба төмөр замын гарамаар орж гарахдаа хаалтыг заавал хаана.

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХАРИУЦЛАГА, МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 6.1 Нийлүүлэгч тал нь Гэрээний нөхцөлийг бүрэн хангасан Шигшсэн элсийг Захиалгад заасан хугацаанд нийлүүлээгүй, Гэрээгээр тусгайлан хугацаа тогтоож өгсөн үүргээ тухайн цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй, зохих ёсоор гүйцэтгээгүй бол тухайн гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги хүлээнэ.
- 6.2 Захиалагч тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги төлнө.
- 6.3 Шигшсэн элс актаар хүлээн авах үед Шигшсэн элс, чанар стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь итгэмжлэгдсэн лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон эсвэл итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний зэрэг гарсан дүгнэлт байгаа хэдий ч Хүлээн авах газарт ирсэн Шигшсэн элсэнд дутагдал, доголдол, гологдол байна гэж Захиалагч тал болон түүний зөвлөх үзэж, Хавсралт №3-т заасан чанарын болон стандартын шаардлага хангасан шигшсэн элс нийлүүлэгдсэн талаар эргэлзээ үүсвэл талууд харилцан тохиролцож хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлэх ба холбогдон гарах зардлыг тэнцүү хуваана.

- 6.4 Талуудын аль нэг нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зөрчсөн бол гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийн хүрээнд харилцан тохиролцоо ба тохиролцоонд хүрээгүй бол 1 талын санаачилгаар цуцалж, учирсан хохирол, зардлаа төлөхийг буруутай талаас шаардах эрхтэй.
- 6.5 Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ. Хэрэв маргаан, зөрөлдөөнийг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүнэ.

ДОЛОО. ГЭНЭТИЙН БОЛОН ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 7.1. Давагдашгүй хүчин зүйлд үер, гал түймэр, газар хөдлөлт, халдварт өвчний тархалт, хорио цээр болон бусад аюулт үзэгдэл, цэрэг дайны үйл ажиллагаа, дэлбэрэлт, төрийн байгууллагын шийдвэр, оролцоо, ажил хаялт, үйлдвэрлэгчийн бүх төрлийн сул зогсолт, улсын хил хаах зэрэг Талуудын хяналт, хүсэл зоригоос гадуур үүссэн гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй бөгөөд аль нэг Талыг Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй байдал хүргэсэн нөхцөл байдлыг ойлгоно.
- 7.2. Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөнд өртсөн тал нь нөгөө Талдаа нэн даруй бичгээр болон утас бусад хэрэгслээр мэдэгдэх (ажлын 3-аас доошгүй өдрийн дотор), холбогдох нотолгоо баримтыг хүргүүлэх бөгөөд тухайн хүчин зүйлийн нөлөөнд өртөөгүй өөрийн үүрэгт хамаарах бусад үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж, Гэрээний хэрэгжилтэд гарсан саатлыг аль болох богино хугацаанд арилгах, сэргээх болон хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирч болзошгүй хохирлоос сэргийлэх шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч ажиллана.
- 7.3. Шигшсэн элсийг Захиалагч талын өмчлөлд актаар хүлээлгэн өгөхөөс өмнө гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдлын улмаас Шигшсэн элс, утсаа, гэмтсэн, тоо хэмжээ хорогдсон тохиолдолд бий болох бүх эрсдэлийг Нийлүүлэгч тал хариуцна.
- 7.4. Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөө 3 сараас доошгүй хугацаанд тасралтгүй үргэлжилсэн бөгөөд хэзээ зогсох нь мэдэгдэхгүй тохиолдолд талууд гэрээ цуцлах тухай харилцан тохиролцоно.

НАЙМ. НУУЦ ХАДГАЛАХ

- 8.1. Гэрээний дагуу Шигшсэн элс, нийлүүлэх явцад илэрхий болсон талуудын бизнесийн нууц, нийтэд ил болгоогүй мэдээлэл, баримт бичгийн нууцлалыг Захиалагч болон Нийлүүлэгч талууд чанд хадгалах үүргийг тус тус хүлээнэ.
- 8.2. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын урьдчилж өгсөн бичгэн зөвшөөрөлгүйгээр дараах үйлдлийг хийхийг хориглоно:
- 8.2.1. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нууцал хамааралтай мэдээллийг задруулах, нийтэд ил болгох, гуравдагч этгээдэд мэдэгдэх;
- 8.2.2. Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нэр, байгууллагын барааны тэмдэгийг ашиглах;
- 8.2.3. Өөрт болон гуравдагч этгээдэд ашиг олох зорилгоор нууц мэдээллийг бусад байдлаар ашиглах.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Нийлүүлэгч талыг төлөөлж:

**“САУДГОБИ КАПИТАЛ” ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.БАТНЯГТ**

Утас: 99990555

Цахим хаяг: southgobicapital10@gmail.com

Захиалагч талыг төлөөлж:

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ

2023 оны 03 сарын 23 өдөр

Дугаар А/386

Даланзадгад сум

Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тусгай
зөвшөөрөл шилжүүлэх тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсэг, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 49 дүгээр зүйлийн 49.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших "Даян" нэртэй 389.11 гектар талбай бүхий SGMV-00019 дугаартай түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг эзэмшигч "Говийн эрдэнэс групп" ХХК-ийн хүсэлтийн дагуу тус тусгай зөвшөөрлийг "Саудгоби капитал" ХХК-д шилжүүлсүгэй.

2. Энэхүү захирамжийн дагуу түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн бүртгэл, мэдээлэлд өөрчлөлт оруулах, тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээг шинээр олгох ажлыг гүйцэтгэж, Ашигт малтмал, Газрын тосны газарт мэдэгдэхийг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтэс (О.Эрдэнэ-Өрнөх)-т үүрэг болгосугай.

3. Холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулахыг түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч "Саудгоби капитал" ХХК (Б.Батнягт)-д зөвлөсүгэй.

4. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн үйл ажиллагаанд холбогдох хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллахыг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн (О.Эрдэнэ-Өрнөх), Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар (Х.Отгонмөнх), Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар (П.Золжаргал)-т, Цогтцэций сумын Засаг дарга (Ц.Бацмаа) нарт тус тус үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГА

Р.СЭДДОРЖ

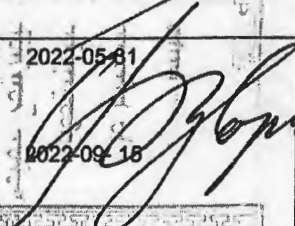
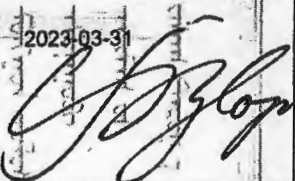
4623070887

ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛ
АШИГЛАЛТЫН АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР
ХАВСРАЛТ

Тусгай зөвшөөрлийн
дугаар SGMV-00019

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол

Хөдөлгөөний код	Хөдөлгөөний тайлбар	Гарын үсэг, огноо, тамга
Тусгай зөвшөөрөл олгосон Төлбөр	<ul style="list-style-type: none"> Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ны өдрийн А/486 дугаар захирамжаар 2022 оны 05 сарын 31-ны өдөр зөвшөөрөл олгов. Анхны хугацааг 2022 оны 05 дугаар сарын 31-оор тооцно. Тусгай зөвшөөрлийн эхний жилийн төлбөр төлсөн	<p>2022-05-31</p> <p>2022-09-15</p>
Шилжүүлэг	<ul style="list-style-type: none"> Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 03 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/386 дугаар захирамжаар "Саудгоби капитал" ХХК-д шилжүүлэв.	<p>2023-03-31</p>
		<p>175 1 2337</p>

67

МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛЭЭ

2010.04.28

Бүртгэсэн өн, сар, өдөр

1111003128

Улсын бүртгэлийн буцаар

3815057

Регистрийн буцаар

Саудгоби капитал

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр

Дүрэм

Нүүсгэн байгуулах барийн бичиг

Шийдвэр

Шийдвэрийн нэр

01

Буцаар

2010.04.11

өн, сар, өдөр

202200

код

Мод, модон шилдэлийн үйлдвэрлэл

Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны үйлдвэр

502000

Автомашинны засвар үйлчилгээ

523400

Бясылгын материалын худалдаа

151100

Мэх, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл

код

Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны үйлдвэр

Хугацаасгүй

хугацаа

2

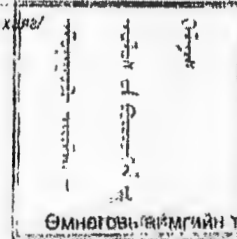
ашигуудийн тоо

1,000.0

өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр

Өмнөговь, Даланзадгад, Зүүнсайхан баг, 5 - 21, утас1.98095366, утас2:60000001, факс:0

Хуулийн этгээдийн албан бичиг хягагч

Өмнөговь аймгийн үетварын хэлтэс

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗАР
ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛЫН
АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ

ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар SGMV-00019

Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.5дахь хэсгийг үндэслэн

Өмнөговь аймаг /нийслэл/-ийн
Цогтцэций сум /дүүрэг/-ын
Даян нэртэй газарт орших
389.11 гектар талбайг

хамарсан түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хайгуулын талбайд хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг зөвшөөрч улсын бүртгэлийн

1111009048 тоот гэрчилгээтэй
" Говь эрдэнэс групп " ХХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 15 жилийн хугацаагаар олгов.

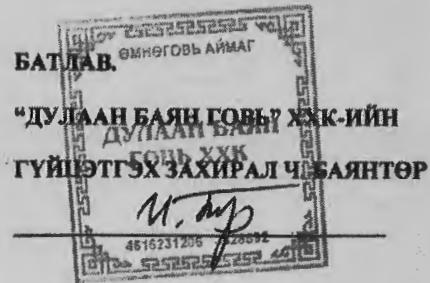
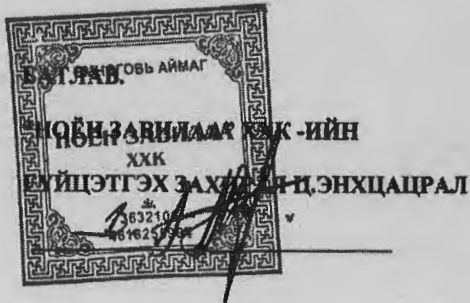
Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Р.СЭДДОРЖ

2022 оны 05 сарын 31-ны өдөр

Даланзадгад сум

**ТҮГЭЭМЭЛ ТАРХАЦТАЙ АШИГТ МАЛТМАЛ (ДАЙРГА)
НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ**

2023 оны 10 сарын 09

№ **DB6 2023053**

Улаанбаатар хот

Энэхүү Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал (Дайрга) нийлүүлэх гэрээ /цаашид "Гэрээ" гэх/-г Иргэний хуулийн 243-261 дүгээр зүйлүүдийг үндэслэн,

Нэг талаас	3632105 тоот регистрийн дугаартай, Улаанбаатар, Улаанбаатар, Баянзүрх, 1-р хороо, 12 хороолол, 38, 4 тоот	"НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛ"
	"НОЁН ЗАВИЛАА" ХХК	
Нөгөө талаас	3628892 тоот регистрийн дугаартай, Монгол Улс, Өмнөговь аймаг, Даланзадгал сум, 3-р баг, Далан, Говь сэндс оффис, 306 тоот албан хаягт үйл ажиллагаа явуулдаг	"ЗАХИАЛАГЧ ТАЛ"
	"ДУЛААН БАЯН ГОВЬ" ХХК	
Хамтад нь "ТАЛУУД" , дангаар нь "ТАЛ" гэх		
нар дараах нөхцлүүдийн талаар харилцан тохиролцож байгуулав.		

НЭГ. ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

- 1.1 Гэрээний зүйл: Энэхүү гэрээний зорилго нь Нийлүүлэгч тал нь захилагч талын бетон зуурмагийн үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд Гэрээний Хавсралт №3-т заасан чанарын болон техникийн шаардлага хангасан, Гэрээний Хавсралт №1-д заасан тоо хэмжээ бүхий, холбогдох стандарт, норм, бусад шаардлагад нийцсэн, зориулалтын дагуу зохих ёсоор ашиглах боломжтой түгээмэл тархацтай ашигт малтмал (цаашид "Дайрга" гэх)-ыг Захиалагч талаас өгсөн захиалгын дагуу нийлүүлэх, Захиалагч тал нь дайрга хүлээн авах, төлбөрийг төлж барагдуулахтай холбогдон гарах харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Гэрээний бүрдэл: Дараах баримт бичгүүд нь гэрээний салшгүй хэсэг болно.
 Үүнд:
  - 1.2.1. Хавсралт №1: Дайрганы нэр, төрөл, нэгж үнэ, нийлүүлэх тоо хэмжээ;
  - 1.2.2. Хавсралт №2: Дайрганы нийлүүлэх хуваарь;
  - 1.2.3. Хавсралт №3: Дайрганы чанарын стандарт, техникийн шаардлага;
- 1.3 Энэхүү гэрээнд талууд харилцан тэгш эрхтэй оролцсон бөгөөд гэрээний бүх заалттай бүрэн танилцаж, гэрээний салшгүй хэсэг болох хавсралтуудад заасан бүх нөхцөлийг талууд бүрэн хүлээн зөвшөөрсөн болно.

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА, ДАЙРГА НИЙЛҮҮЛЭХ НӨХЦӨЛ, ТОО ХЭМЖЭЭ, ЗАХИАЛГА, ТАВИГДАХ БУСАД ШААРДЛАГА

2.1. Гэрээний хугацаа:

2.1.1. Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2023 оны 07 сарын 01 өдрөөс эхлэн 2024 оны 06-р сарын 30-ний өдрийг хүртэл хүчинтэй байна.

2.1.2. Захиалагч тал хэрэгжиж буй төсөлд бетон нийлүүлэхээ зогсоосон тохиолдолд энэхүү гэрээ мөн дуусгавар болж болно.

2.2. Хугацаа сунгах: Гэрээний 2.1-д заасан хугацаа дуусахаас хуанлийн 15 хоногийн өмнө Талуудын аль нэг Гэрээг дуусгавар болгох тухай мэдэгдлийг бичгээр үйлдэж, Гэрээнд заасан хаягаар хүргүүлээгүй бол Гэрээг өмнөх нөхцөлөөр дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдсанд тооцохоор Талууд харилцан тохиролцов.

2.3. Дайрга нийлүүлэлтийн хэмжээ: Гэрээний 2.1-д заасан хугацаанд Нийлүүлэгч нь Гэрээний Хавсралт №1-ийн А-д заасан тоо Убхэмжээ бүхий дайргыг Талууд Гэрээний 2.3 дахь хэсэгт зааснаар энэхүү Гэрээний хугацааг 1 сарын хугацаагаар сунгасан нөхцөлд Гэрээний Хавсралт №1-ийн Б-д заасан тоо хэмжээ бүхий дайргыг нийлүүлэх, захиалагч тал төлбөрийг барагдуулах үүргийг тус тус хүлээнэ.

2.4. Дайрга нийлүүлэх хуваарь: Нийлүүлэгч тал нь Хавсралт №1-д заасан тоо хэмжээтэй дайргыг Хавсралт №2-д заасан хуваарьт үндэслэн Захиалагч талаас ирүүлсэн захиалгын дагуу нийлүүлнэ. Захиалагч тал хуваарийн дагуу болон хуваариас өөрөөр захиалга өгөх боломжтой ба ачааны захиалгаа 2 өдрийн өмнө Нийлүүлэгч талд и-мэйл хаяг, утас бусад холбогдох хэрэгслээр мэдэгдэнэ.

2.5. Захиалагч гэрээнд заасан тоо хэмжээгээр дайрга худалдан авах хатуу үүргийг хүлээхгүй.

2.6. Дайргны нэр төрөл, чанарын стандарт:

2.6.1. Нийлүүлэгч тал Монгол Улсын чанар стандартыг хангасан дайргыг нийлүүлнэ:

2.6.2. Бүтээгдэхүүн нь геологийн тайланд туссан технологийн туршилт, лабораторийн шаардлага, нөхцөлүүдийг хангасан гэж үзэх ба нийлүүлэгчийн олборлолт, баяжуулалтын овоолгын хэсгээс эрх бүхий, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний дүгнэлтийг сард нэг удаа Захиалагчид хүргүүлнэ.

2.6.3. Нийлүүлэгч тал нь дээрх 2.7.2 дахь хэсэгт заасан үүргээ биелүүлээгүй нөхцөлд Захиалагч талын заасан лабораториор Нийлүүлэгч талын зардлаар сар бүр шинжлүүлэх эрхтэй ба энэ эрх нь ордын геологийн тогтоцод нөлөөлөх үзүүлэлт биш

2.6.4. Талууд Дайрганы нэр, төрөл, чанар, стандарт, техникийн дэлгэрэнгүй шаардлагыг Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасны дагуу тохиролцов.

2.6.5. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг тээвэрлэлт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн талбайд дээр шийдвэрлэх ба захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудас өгөх ба энэ нөхцөлд стандартад нийцсэн гэж үзнэ.

2.6.6. Захиалагч тал бүтээгдэхүүний чанар, стандартыг шаардлага гарсан тохиолдолд талууд нь ачилт хийгдэхээс өмнө нийлүүлэгчийн овоолго хийгдсэн талбайд шийдэх үүрэгтэй.

2.6.7. Чанар, стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүн гэдэг ойлголт нь Дайрга 05-10мм, 10-20мм фракцуудаар хүнд бетонд хэрэглэх дүүргэгч материал болно.

2.7. Дайрга нийлүүлэх газар: Өмнөговь аймгийн Цогтцэций суманд байрлах захиалагчийн ЭТТ-н нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбай дотор бэлдсэн талбайд хүргэнэ.

2.8. Дайрга тээвэрлэлт: Тээвэрлэлтийг нийлүүлэгч тал бүрэн хариуцна. Нийлүүлэгч талын тээвэр гэрээний Хавсралт 2-г заасны дагуу тээвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд Захиалагч талд урьдчилж мэдэгдсэнээр Захиалагч тал нь тээврийн хэрэгсэл гаргаж болох бөгөөд уг тохиолдолд Нийлүүлэгч тал ачилтыг хариуцна.

2.9. Захиалагч тал шаардлагатай тохиолдолд дайргыг Гэрээний 2.7 дахь хэсэгт заасан газраас өөр талбайд нийлүүлэх шаардлага гарвал энэ тухай Нийлүүлэгч талд урьдчилж мэдэгдэх бөгөөд энэ тохиолдолд тээврийн хөлсийг хүргэх байршлаас хамааруулан тооцон Нийлүүлэгчид төлнө.

2.10. Дайрга хүлээлцэх: Талууд дайргыг хүлээлцэхдээ гэрээний акт үйлдэнэ. Захиалагч тал шаардлагатай гэж үзвэл материалуудыг тээвэрлэхээс өмнө Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан шаардлагад нийцэж буй эсэхийг өөрийн зардлаар итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлж болно.

Талууд хоорондоо хүлээлцсэн ачааны дагалдах хуудсыг нэгтгэн бүртгэж дараа сарын 05 дотор нэгдсэн акт гарган нийт ачааны тоо хэмжээг тодорхойлж акт үйлдэнэ.

- 2.11. **Жинг хэмжих:** дайргыг автопүүгээр жинлэн хүлээлцэх тохиолдолд тонн жинг эзлэхүүн жинд шилжүүлэх коэффициентийг /Асгаасан нягт / дайргадээр хийнэ. Талуудаас төлөөлөгч томилж тухай практикын асгаасны нягтыг гаргахдаа 500м.кубээс багагүй хэмжээний овоолгын хэмжилтийн үр дүнд үндэслэнэ давтан хийж болно. Талууд нь асгаасны нягтыг тооцохдоо дайргыг шинжилгээний хариугаар кг/м³ байхаар тохиролцоно.
- 2.12. **Жингийн зөрүү:** Хэрвээ Нийлүүлэгч талын хүлээлгэн өгсөн болон Захиалагч талын хүлээн авсан дайрганд жингийн зөрүү үүсвэл гуравдагч этгээдийн баталгаат жингээр дахин жигнүүлэх боломжтой бөгөөд холбогдон гарах зардлыг буруутай тал хариуцна.

ГУРАВ. ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

- 3.1. **Үнэ:** Захиалгын дагуу нийлүүлсэн Материалын үнийг Гэрээний Хавсралт №1-д заасан нэгж үнэд үндэслэн тодорхойлно. Материалын нэгжийн үнэд НӨАТ, холбогдох татвар, хураамж болон аливаа суутгал, даатгал, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчны зардал, Нийлүүлэгчийн ашиг, удирдлагын зардал, үйл ажиллагаа, засвар үйлчилгээ, ажиллах хүчний зардал, санхүүжилтийн зардал, үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, ачих, буулгах, Захиалагч талд хүлээлгэн өгөх хүртэлх бүх зардал багтсан эцсийн үнэ болно. Энэхүү Гэрээ нь Гэрээний 2.3 дахь хэсэгт зааснаар дахин 1 сарын хугацаагаар сунгагдах тохиолдолд энэ хэсэгт заасан нэгж үнийг мөрдөхөөр Талууд тохиролцов.
- 3.2. **Төлбөрийн нөхцөл:**
  - 3.2.1. Дайрганы төлбөрийг Гэрээний 3.3-т заасны дагуу баталгаажуулсан сар тутмын тооцоо нийлсэн актыг дараа сарын 5-ны дотор үйлдэж, захиалагч талын шаардлагыг хангасан нэхэмжлэхийг хүлээн авна.
  - 3.2.2. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн нэхэмжлэхийг үндэслэн тухайн сарын 20-нд нийлүүлэгч талын Голомт банк дахь төгрөгийн 5205105854 тоот ЦЭРЭННАДМИД овогтой ЭНХЦАЦРАЛ-ын дансанд төлбөрийг төлнө.
- 3.3. **Тооцоо нийлэх:** Талууд Дайргыг шалгаж, актаар хүлээлцсэний дараа хуанлийн сар бүрийн 5-ны өдрийн дотор нийлүүлсэн Дайрганы тоо хэмжээ, төлөгдөх төлбөрийн тухай тооцоо нийлж, баталгаажуулсан байна.
- 3.4. **Төлбөрийн нэхэмжлэх:** Нийлүүлэгч тал нь төлбөрийн нэхэмжлэлийг дараах баримт бичгийг дагалдуулан Гэрээнд заасан Захиалагчийн төлөөлөгчийн хаягаар ирүүлнэ. Үүнд:
  - 3.4.1. Чанарын сертификат, /Ордын нөөц дүгнэлт, лабораторийн дүгнэлт/
  - 3.4.2. Нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний падаан (Материал хүлээлцсэн акт);
  - 3.4.3. Машин бүр дээр дагалдсан жингийн нэгдсэн жагсаалт.
- 3.5. **Валют:** Гэрээний дагуу хийгдэх аливаа төлбөрийг үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 3.6. **Төлбөр хойшлуулах:** Захиалагч тал нь дайргыг хүлээн авах үед эрхийн болон биет байдлын дутагдал, доголдолтой, захиалсан нэр, төрөл, сав баглаа боодол болон гэрээний бусад шаардлагад нийцэхгүй, чанар, стандартын шаардлага хангахгүй байна гэж үзвэл тухайн доголдол, дутагдал, зөрчлийг арилгуулахаар хугацаа тогтоон шаардаж, дайргыг актаар хүлээн авах хүртэл хугацаанд холбогдох төлбөрийн хугацааг хойшлуулах эрхтэй байна. Энэ тохиолдолд хүлээн авсан шаардлага хангасан дайрганы хэмжээгээр төлбөрийг төлнө.
- 3.7. **Эрдэнэ Таван Толгой ХХК-ний нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн гүйцэтгэлийн төлбөрийг** Захиалагч талд төлөөгүй хойшлуулсан бол хойшлуулсан хугацаагаар энэхүү гэрээний төлбөр хойшлох үндэслэл болно.

ДӨРӨВ. НИЙЛҮҮЛЭГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1. **Нийлүүлэгч тал дараах эрхтэй:**
  - 4.1.1. Захиалагч талаас төлбөрөө шаардах;
  - 4.1.2. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Захиалагч талаас шаардах.

- 4.1.3. Нийлүүлэгч дайргыг захиалагчийн төлөөлөлд шалгуулахаар мэдэгдэл, хүсэлт өгөөд тухайн өдрөөс хойш 7 өдрийн дотор шалгалт хийгдээгүй тохиолдолд нийлүүлэгч нь тухайн бүтээгдэхүүнүүдийг хуваарийн дагуу нийлүүлж болох ба тухайн хүргэлтүүдээр очсон дайргыг чанарын шаардлага хангагдсанд тооцуулах эрхтэй
- 4.1.4. Бүтээгдэхүүнүүдийн хадгалалтын явцад үүссэн тоосны хуримтлал нь нийлүүлэгч тал стандарт шаардлага хангаагүй, тоостой бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн гэх үндэслэл болохгүй.
- 4.1.5. Захиалагч талын төлөөлөгчийн ачилт хийхийг зөвшөөрсөн хуудсыг бичүүлж авах эрхтэй.
- 4.1.6. Захиалагч талаас ажил гүйцэтгэхтэй холбоотой мэдээ мэдээллийг шаардах
- 4.2. **Нийлүүлэгч тал дараах үүрэгтэй:**
- 4.2.1. Нийлүүлэгч дайргыг талбайд 500м.куб овоолго болсон гэж үзвэл захиалагчийн төлөөллийг дуудан чанар стандартад нийцэж байгаа үгүйг шалгуулан тээвэрлэлт хийлгэх үгүйг асуух, зөвшөөрсөн хуудасны дагуу ачилт, тээвэрлэлт хийх үүрэгтэй
- 4.2.2. Дайрга актаар хүлээн авах үед Дайрга стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон бол Нийлүүлэгч тал нь тухайн гологдол, дутагдалтай Дайргыг 7 (долоо) хоногоос ихгүй хугацаанд өөрийн зардлаар шинээр нийлүүлэх;
- 4.2.3. Нийлүүлэгч тал нь өөрийн тээврийн хэрэгслээр Дайргыг тээвэрлэн Захиалагч талын Дайрга хүлээн авах газарт хүлээлгэн өгөх хүртэлх Дайрганы биет хэмжээ, тээвэрлэлттэй холбоотой аливаа асуудлыг бүрэн хариуцах;
- 4.2.4. Нийлүүлэгч тал Дайргыг тохиролцсон газарт буулгалцаж, ачааны дагалдах хуудсаа, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлтийн хамт захиалагчийн няравт /төлөөлөлд/ хүлээлгэн өгч дайрганы өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой үүрэг хариуцлага Захиалагч талд шилжинэ.
- 4.2.5. Захиалгын дагуу, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт болон бусад шаардлагатай баримтуудыг иж бүрнээр Захиалагчид хувиалан хүлээлгэн өгөх,
- 4.2.6. Нийлүүлэгч тал нь Гэрээгээр заасан үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, Дайрганы чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх. Захиалагч талын дотоод дүрэм журам, шаардлагуудыг бүрэн хангаж ажиллах үүрэгтэй ба хангаж ажиллаагүйн улмаас Захиалагч болон гуравдагч этгээдэд учирсан хохирол болон гарсан зардлын хамт бүрэн хариуцна.
- 4.2.7. Нийлүүлэгч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Дайргыг Захиалагч талд нийлүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, утсаар, /и-мэйл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Захиалагч талтай зөвшилцөх;
- 4.2.8. Нийлүүлэгч тал өөрийн тээврийн хэрэгслээр Дайргыг хүргэж өгөх тохиолдолд тээврийн хэрэгслийн тэвшний цэвэрлэгээг анхаарч ачилт хийх, Захиалагч талын үйлдвэрийн талбайд хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж хөдөлгөөнд оролцох, тэмдэг тэмдэглэгээг мөрдөх, Нийлүүлэгчийн ажилчид нь ХАБЭА-ын хувцас хэрэгсэл өмссөн байх, Захиалагч талын холбогдох албан тушаалтны тавьсан шаардлагыг биелүүлэх;
- 4.2.9. Шаардлага гарсан тохиолдолд худалдан авагч тал нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 4.2.10. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжоор хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.

ТАВ. ЗАХИАЛАГЧ ТАЛЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

5.1. Захиалагч тал дараах эрхтэй:

- 5.1.1. Эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалгүй Дайргыг холбогдох бичиг баримтын хамт захиалгаар тохиролцсон хэмжээ, хугацаанд нийлүүлэхийг шаардах;
- 5.1.2. Дайрга үйлдвэрлэх, хадгалах, явцыг шалгах, санал, заавар, дүгнэлт өгөх;

- 5.1.3. Нийлүүлэгч талын үйлдвэрлэл болон ачилтын явцад нийлүүлэх Дайрганы чанар, тоо хэмжээнд хяналт тавих үүрэг бүхий төлөөлөгчийг томилох;
- 5.1.4. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, Дайрга нь Гэрээний Хавсралт №1, Хавсралт №2-т заасан шаардлагыг хангахгүй байна гэж Захиалагч тал үзвэл Гэрээг цуцлах саналаа нөгөө талдаа тавих ба илүү төлсөн төлбөр, учирсан хохирлоо нэхэмжлэн авах;
- 5.1.5. Захиалсан Дайрганд гологдол, тоо хэмжээ дутсан, чанарын шаардлагаас зөрсөн, шаардлага хангахгүй гэх мэт доголдол дутагдалтай бол Нийлүүлэгч талыг шинээр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн нийлүүлэхийг хугацаа тогтоон шаардах;
- 5.1.6. Нэг сарын захиалгын дагуу нийлүүлэх бүр Дайрганы борлуулах зөвшөөрөл, чанарын гэрчилгээ, тохирлын гэрчилгээ, гарал үүслийн гэрчилгээ, итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний баталгаажсан дүгнэлт, шаардлагатай гэж үзвэл хүлээн авснаас хойш чанар, стандартын талаар хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шалгуулж, дүгнэлт гаргуулах эрхтэй
- 5.1.7. Нийлүүлэгч тал Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй бол Захиалагч тал эрхийн болон биет байдлын доголдол, дутагдалтай нийлүүлсэн Дайргыг буцаан авахыг шаардаж, төлсөн төлбөрийг нэхэмжлэн Гэрээгээ цуцлах эрхтэй.
- 5.1.8. Захиалагч тал нь энэхүү Гэрээний дагуу нийлүүлэгдэх Дайргатай адил нэр, төрөл, чанар бүхий Дайргыг гуравдагч этгээдээс худалдан авалт хийх эрхтэй.
- 5.1.9. Захиалагчийн хүлээн авсан дайрганы чанар удаа дараа чанарын шаардлага хангахгүй бол уг гэрээг цуцлах эрхтэй.
- 5.1.10. Захиалагчийн хүлээн авсан дайрга чанарын шаардлага хангаагүйгээс үл тохирол буюу NCR үүссэн тохиолдолд уг үл тохиролыг Нийлүүлэгчид хандан үүсгэх ба хуанлийн 30 хоног дотор Нийлүүлэгчээс үүсгэсэн NCR дээр засаж сайжруулах дорвитой арга хэмжээ аваагүй бол NCR тус бүр дээр 5,000,000 төгрөгийн торгууль ногдуулж, гүйцэтгэлийн төлбөрөөс суутгах эрхтэй.
- 5.1.11. Шаардлага гарсан тохиолдолд нийлүүлэгч талын гүйцэтгэлийг үнэлж болно.
- 5.1.12. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг Нийлүүлэгчээс шаардах.
- 5.1.13. Захиалагч талын Эрдэнэс Таван Толгой ХХК-ний нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төсөлтөй байгуулсан үндсэн гэрээ нь энэхүү гэрээний хугацаа дуусгавар болохоос өмнө цуцлагдсан тохиолдолд Захиалагч тал нь Нийлүүлэгчид бичгэн мэдэгдэл хүргүүлсний үндсэн дээр энэхүү гэрээг цуцлах эрхтэй байна. Ийнхүү цуцлахаас өмнө захиалсан дайрганы гүйцэтгэлийг үндэслэн төлбөр олгоно.

5.2. Захиалагч тал дараах үүрэгтэй:

- 5.2.1. Нийлүүлэгч талаас ирүүлсэн эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй, нөөц бодогдсон Дайргыг чанар, стандартын дагуу олборлох Хавсралт №1, Хавсралт №3-т заасан нөхцөл, шаардлага хангасан дайргыг Хавсралт №2-т заасан хуваарийн дагуу актаар хүлээн авах;
- 5.2.2. Дайрганы гүйцэтгэлийн тайланг и-мэйл хаягаар хүлээн авсан эсэхээ мэдэгдэж байх
- 5.2.3. Нийлүүлэгч талаас дуудсан хугацаанд нь очиж Дайрганы чанар стандартад нийцэж байгаа эсэхийг шалгах, ачих, тээвэрлэхийг зөвшөөрсөн хуудас бичиж өгөх.
- 5.2.4. Захиалагч, түүний төлөөлөгч нь Нийлүүлэгч талын талбайд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, дайрганы чанар, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, байгаль орчин, замын хөдөлгөөн, тээвэрлэлт зэрэгтэй холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм журам, стандартыг дагаж мөрдөх
- 5.2.5. Хүргэлт хийгдэн Актаар баталгаажсан нийт бүтээгдэхүүнүүдийн төлбөрийг Гэрээний 3-р зүйлд заасан журмаар төлөх ба нэхэмжлэх очсон өдрөөс хойш ажлын 15 хоногийн хугацаанд төлбөрийг барагдуулах үүрэгтэй ба тохирсон хугацаанд төлбөр хийгдээгүй тохиолдолд нэхэмжлэлийн дүнгээс өдрийн 0,1 хувийн алдангийг хүлээх үүрэгтэй
- 5.2.6. Захиалгын дагуу Нийлүүлэгчийн нийлүүлсэн, Гэрээний нөхцөл, шаардлага хангаж буй Дайргыг тохирсон хугацаандаа хүлээн авах;
- 5.2.7. Гэрээгээр болон хууль, тогтоомжийн дагуу хүлээсэн бусад үүргээ биелүүлэх.
- 5.2.8. Бүтээгдэхүүнүүд нь Стандартын шаардлага хангаж байгаа, эсэх асуудлыг шийдэх зорилгоор захиалагч талаас томилогдсон /5.2.3/ төлөөлөгч нь ачилт хийхийн өмнө талбайд байлцаж

чанарын үзүүлэлтийг хянах чиглэл өгөх үүрэгтэй. Тухайн төлөөлөгч тээвэр хийгдэхээс өмнө талбайд ирээгүйгээс шалтгаалан хуваарийн дагуу ачилтад орсон бүтээгдэхүүнийг захиалагч талаас холбоо болон и-мэйлээр зөвшөөрсөн хариу өгсөн эсэхээс үл хамааран стандарт шаардлага хангасан гэдгийг хүлээн зөвшөөрөх үүрэгтэй.

- 5.2.9. Захиалагч тал нь гэнэтийн болон давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд Дайргыг хүлээн авах боломжгүй болсон тохиолдолд энэ тухайгаа 24 цагийн дотор нэн даруй албан бичгээр, утсаар, /и-мэйл/ мэдэгдэн, үүссэн нөхцөл байдлын талаар Нийлүүлэгч талтай зөвшилцөх;
- 5.2.10. Захиалагч тал нь Дайрганы нийлүүлэлттэй холбоотой асуудлаар шууд харилцаж, нягт хамтран ажиллах биет төлөөлөгч буюу зохицуулах ажилтныг томилон ажиллуулах;
- 5.2.11. Захиалагчийн саналаар Тухайн бүтээгдэхүүн хуваарьт заасан хэмжээнээс илүү тээвэрлэгдсэн нөхцөлд нийт гэрээний 2.4-р заалтаас үл хамааран төлбөрийг нэхэмжлэлийн дагуу нийлүүлэгчид төлөх үүрэгтэй.
- 5.2.12. Дайргыг буулгах байр талбай нь гэрээний зүйлийн чанар стандартыг алдагдуулахгүй байхаар тусгайлан бэлдсэн байх.
- 5.2.13. Гэрээт ажлыг тасралтгүй хийх нөхцөлийг бүрдүүлэх ба Дайргыг хүлээн авах талбайг бэлтгэх

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХАРИУЦЛАГА, МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 6.1 Нийлүүлэгч тал нь Гэрээний нөхцөлийг бүрэн хангасан Дайргыг захиалгад заасан хугацаанд нийлүүлээгүй, Гэрээгээр тусгайлан хугацаа тогтоож өгсөн үүргээ тухайн цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй, зохих ёсоор гүйцэтгээгүй бол тухайн гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги хүлээнэ.
- 6.2 Захиалагч тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээс хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд 0.1 хувийн алданги төлнө.
- 6.3 Дайрга актаар хүлээн авах үед Дайрга чанар стандартын шаардлага хангахгүй байгаа нь итгэмжлэгдсэн лабораторийн дүгнэлтээр тогтоогдсон эсвэл итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлсэн шинжилгээний зэрэг гарсан дүгнэлт байгаа хэдий ч Хүлээн авах газарт ирсэн Дайрганд дутагдал, доголдол, гологдол байна гэж Захиалагч тал болон түүний зөвлөх үзэж, Хавсралт №3-т заасан чанарын болон стандартын шаардлага хангасан Дайрга нийлүүлэгдсэн талаар эргэлзээ үүсвэл талууд харилцан тохиролцож хөндлөнгийн итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлэх ба холбогдон гарах зардлыг тэнцүү хуваана.
- 6.4 Талуудын аль нэг нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зөрчсөн бол гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийн хүрээнд харилцан тохиролцоо ба тохиролцоонд хүрээгүй бол 1 талын санаачилгаар цуцалж, учирсан хохирол, зардлаа төлөхийг буруутай талаас шаардах эрхтэй.
- 6.5 Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ. Хэрэв маргаан, зөрөлдөөнийг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ДОЛОО. ГЭНЭТИЙН БОЛОН ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 7.1 Давагдашгүй хүчин зүйлд уер, гал түймэр, газар хөдлөлт, халдварт өвчний тархалт, хорно цээр болон бусад аюулт үзэгдэл, цэрэг дайны үйл ажиллагаа, дэлбэрэлт, төрийн байгууллагын шийдвэр, оролцоо, ажил хаялт, үйлдвэрлэгчийн бүх төрлийн сул зогсолт, улсын хил хаах зэрэг Талуудын хяналт, хүсэл зоригоос гадуур үүссэн гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй бөгөөд аль нэг Талыг Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй байдал хүргэсэн нөхцөл байдлыг ойлгоно.
- 7.2 Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөнд өртсөн тал нь нөгөө Талдаа нэн даруй бичгээр болон утас бусад хэрэгслээр мэдэгдэх (ажлын 3-аас доошгүй өдрийн дотор), холбогдох нотолгоо баримтыг хүргүүлэх бөгөөд тухайн хүчин зүйлийн нөлөөнд өртөөгүй өөрийн үүрэгт хамаарах бусад үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж, Гэрээний хэрэгжилтэд гарсан саатлыг аль болох богино хугацаанд арилгах, сэргээх болон хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд учирч болзошгүй хохирлоос сэргийлэх шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч ажиллана.

7.3 Дайргыг Захиалагч талын өмчлөлд актаар хүлээлгэн өгөхөөс өмнө гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдлын улмаас Дайрга устсан, гэмтсэн, тоо хэмжээ хорогдсон тохиолдолд бий болох бүх эрсдэлийг Нийлүүлэгч тал хариуцна.

7.4 Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөө 3 сараас доошгүй хугацаанд тасралтгүй үргэлжилсэн бөгөөд хэзээ зогсох нь мэдэгдэхгүй тохиолдолд талууд гэрээ цуцлах тухай харилцан тохиролцоно.

НАЙМ. НУУЦ ХАДГАЛАХ

8.1 Гэрээний дагуу Дайрга нийлүүлэх явцад илэрхий болсон талуудын бизнесийн нууц, нийтэд ил болгоогүй мэдээлэл, баримт бичгийн нууцлалыг Захиалагч болон Нийлүүлэгч талууд чанд хадгалах үүргийг тус тус хүлээнэ.

8.2 Захиалагч, Нийлүүлэгч талын урьдчилж өгсөн бичгэн зөвшөөрөлгүйгээр дараах үйлдлийг хийхийг хориглоно:

8.2.1 Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нууцад хамааралтай мэдээллийг задруулах, нийтэд ил болгох, гуравдагч этгээдэд мэдэгдэх;

8.2.2 Захиалагч, Нийлүүлэгч талын нэр, байгууллагын барааны тэмдэгийг ашиглах;

8.2.3 Өөрт болон гуравдагч этгээдэд ашиг олох зорилгоор нууц мэдээллийг бусад байдлаар ашиглах.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Нийлүүлэгч талыг төлөөлж:

“НОЁН ЗАВИЛАА” ХХК-ийн

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛЧ ЭНХЦАЦРАЛ

Утас: 80000696

Цахим хаяг:

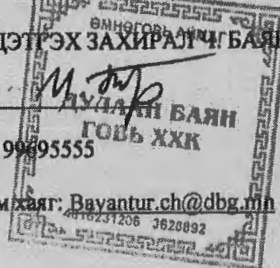
Захиалагч талыг төлөөлж:

“ДУЛААН БАЯН ГОВЬ” ХХК-ийн

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛЧ БАЯНТӨР

Утас: 99695555

Цахим хаяг: Bayantur.ch@dbg.mn

ДАЙРГАНЫ НЭР, ТӨРӨЛ, НЭГЖ ҮНЭ, НИЙЛҮҮЛЭХ ТОО ХЭМЖЭЭ

Нэр	Төрөл /мм/	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн үнэ/төг	Нийт үнэ 4816251206 0670937
Дайрга	10-20	м ³	3,000	38,500	

- 1) Дайрганы тоо хэмжээг Захиалагч талын албан хүсэлтийн дагуу талууд харилцан тохиролцож тогтоов.
- 2) Нийлүүлэх Дайрганы тоо хэмжээнд өөрчлөлт оруулах тохнолдолд талууд тухай бүр харилцан тохиролцож бичгээр гэрээнд нэмэлт оруулж баталгаажуулна.
- 3) Дээрх үнүүдэд ачилт буулгалт, НӨАТ болон бусад татвар хураамж, зардал орсон эцсийн үнэ бөгөөд энэхүү гэрээний хугацаанд тогтвортой мөрдөнө.
- 4)

ХАВСРАЛТ №2

ДАЙРГАНЫ ЧАНАРЫН СТАНДАРТ, ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГА

МУ-н дүүргэгч материалд тавигдах Техникийн шаардлага

- 1) Хүнд бетонд хэрэглэх дүүргэгч материал Техникийн шаардлага MNS 2803:2004
- 2) Барилга, байгууламжийн ажилд хэрэглэх дайрга Техникийн шаардлага MNS 0392:2014
- 3) Барилга байгууламжийн ажилд хэрэглэх MNS 390-98
- 4) Барилга, барилгын материал Барилгын ажилд хэрэглэх дайрга Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 0346:2000

БАТЛАВ:

"БОЛОР ОРГНЛ ЮННОН" ХХК-ийн

Г.БАЯН

БАТЛАВ:

ХАЙРГА ДАЙРГА БЭЛТГЭН НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

№

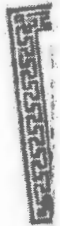
ХУДАЛДАН АВАГЧ ТАЛ	ХУДАЛДАГЧ ТАЛ
<p>"БОЛОР ОРГНЛ ЮННОН" ХХК (УБД: 9011836701, РД:6828493)</p> <p>Хаяг байршил: Монгол улс, Улаанбаатар БЗД 7 хороо 376-16тоот Холбоо барих хаяг: Утас 88885890 Цахим шуудан: bayar7004@gmail.com Факс Вебсайт:</p>	<p>"ЭС ЭЙ ЮУ ЭЛ" ХХК (УБД:9011299093, РД:5504732)</p> <p>Хаяг байршил: Улаанбаатар хот Сонгино хайрхай дүүрэг 12 хороо Холбоо барих хаяг: Утас 88114454 Цахим шуудан: saul.mongolia@gmail.com Факс:</p> <p>Дансны мэдээлэл Банк: Хаан Банк Эзэмшигчийн нэр: "ЭС ЭЙ ЮУ ЭЛ" ХХК Дансны дугаар: 5122027360</p>

Гэрээ байгуулсан огноо: 2023/05/19/

Гэрээ байгуулсан газар: Монгол улс, Улаанбаатар хот

To Gto

Specification : A4-30P

Энэхүү гэрээг нэг талаас: ХУДАЛДАН АВАГЧ "БОЛОР ОРГИЛ КИНИОН" ХХК түүнийг төлөөлж эрх бүхий төлөөлөх албан албан тушаалтан ногоо талаас: Худалдагч "ЭС ЭЙ ЮУ ЭЛ" ХХК, түүнийг төлөөлж гүйцэтгэх захирал Л.УРАНБАЙГАЛЬ (цаашил хамтад нь "Талууд", тусад нь "Тал" гэх) нар Монгол улсын Иргэний хуулийн холбогдох зүйл заалтыг үндэслэн дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцон байгуулав.

1. НЭГ. ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

1.1. Энэхүү гэрээгээр Худалдагч нь гэрээний хавсралтад заасан тоо хэмжээ хуваарийн дагуу биет байдлын болон эрхийн доголдолгүй доор дурдсан хэмжээ үзүүлэлтээр буталсан чулуу буюу дайргыг Худалдан авагчид хүлээгэн өгөх, худалдан авагч гэрээний хавсралтад заасныг баримтлан нийлүүлсэн дайрганы үнийг төлөхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

1.2. Гэрээний зүйл нэгжийн үнэ, тоо хэмжээ: Худалдагч дараах хүснэгтэд зааснаар дайргыг төрлөөр бэлтгэн худалдан авагч талд нийлүүлнэ.

Хэмжих нэгж	Нэгж үнэлгээ	Дайрганы төрөл
1 м3 дайрга	41 800 төгрөг /нөөт орсон үнэ/	10-20 мм

1.3 Дайрганы нэр төрөл, тавигдах чанарын стандарт шаардлага: Дайрга: 10-20мм Хацарт, Ротор, Шигшүүрээр дамжин гаргана. Дайрганы чанарыг Монгол улсын дор дурдсан холбогдох стандартаар тодорхойлох ба стандарт шаардлагыг хангасан байна.

1.4 Нийлүүлэлт хийх нөхцөл жин хэмжих: Худалдагч нь өөрийн талбайгаас ачилт хийж өгөх бөгөөд авто ачигчийн баталгаажсан шанагаар тоолж авто машинд ачих буюу авто ачигчийн шанагын хэмжээ нь 3 м3 болно.

1.5 Нийлүүлэлтийн талбар: Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сум худалдан авагчийн хэрэгжүүлж буй төслийн талбар

1.6 Дайргыг худалдан авагчид хүлээлцэн акт үйлдэх худалдагчийн төлөөлөгч:

Овог нэр: Т. Отгончулуун
Албан тушаал: Талбайн менежер
Холбоо барих хаяг мэдээлэл: 88041516

1.7 Дайрганы тээвэрлэлт: Дайргыг худалдагч тал өөрийн тээвэрээр нийлүүлэлтийн талбар луу тээвэрлэнэ.

1.8 Гэрээний хугацаа: Эхлэх огноо 2023 оны 05 сарын 19 –ны өдөр Дуусах огноо 2023 оны 08 сарын 19 -ны өдөр

ХОЁР. ГЭРЭЭНИЙ НИЙТ ҮНЭ, ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

2.1. Гэрээний нийт үнийн дүн: 250 800 000 (хоёр зуун тавин сая найман зуун мянган) төгрөг

2.2. Гэрээний хугацаанд талуудын тогтоосон нэгж үнэ түлш шатахууны үнийн өсөлтөөс шалтгаалан өөрчилөгдөх боломжтой.

2.3. Талууд дайргыг хүлээлцэхдээ Худалдагчийн олгосон зарлагын баримтанд худалдан авагч талын баталгаажсан баримтыг хавсаргаж талуудын төлөөлөгч ачилт тутамд гарын үсэг зурж баталгаажуулсаны үндсэн дээр төлбөр төлөх нөхцөл бүрдэнэ.

2.4. Төлбөрийг дараах графикийн дагуу төлнө.

Гэрээ батлагдсан өдөр нийт худалдан авах хайрганы үнийн дүнгийн 50%-ийг алдагч талын дансанд шилжүүлнэ.

Худалдагчийн дансанд төлбөр орсоноос ажлын 3 хоногт багтан тээвэрлэлт хийж

снэ. Захиалгын тоо хэмжээг 2 хоногийн өмнө худалдагч талд мэдэгдэн тухайн захиалгын өнгөн төлбөрийг шилжүүлснээр дараагийн захиалга баталгаажна.

ГУРАВ. ХУДАЛДАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1. Худалдагч нь Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомжийн гүрээнд стандарт, чанарын шаардлага хангасан дайргыг захиалсан тоо хэмжээгээр худалдан авагчийн захиалгын дагуу тогтоосон хугацаанд тасралтгүй нийлүүлнэ.
- 3.2. Худалдагч нь хавсралтад заасан татан авалтын захиалга хувиарийн дагуу Худалдан авагчийн захиалсан дайргыг нийлүүлнэ.
- 3.3. Худалдагч нь дайргыг тогтоосон хувиарийн дагуу нийлүүлэх бөгөөд дайргыг хугацаандаа нийлүүлээгүйгээс гарах үр дагаврыг бүрэн хариуцна.
- 3.4. Нийлүүлж байгаа дайрга нь чанарын шаардлага хангасаныг нотлох баримт бичиг, лабораторийн дүгнэлттэй байна.
- 3.5. Худалдагч нь худалдан авагчаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах эрхтэй.
- 3.6. Худалдагч нь Худалдан авагчийн өмчлөл, эзэмшилд дайргыг зохих ёсоор шилжүүлснээр үүргээ бүрэн гүйцэтгэсэнд тооцно.
- 3.7. Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжоор хүлээсэн бусад эрх үүрэг

ДӨРӨВ. ХУДАЛДАН АВАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1. Худалдан авагч нь дайргыг хүлээн авахдаа өөрийн төлөөлөгчөөр дамжуулан тоо, ширхэг бүрэн бүтэн байдлыг шалган хүлээн авч холбогдох бичиг баримтуудыг бүрдүүлэн гарын үсэг зурж, баталгаажуулсан байна.
- 4.2. Худалдан авагч тал нь хайрга тээвэрлэлтийн Ханбогд сумын нутаг дэвсгэрээр явах замын хураамж болон төлбөрийг хариуцан гаргаж өгнө.
- 4.3. Худалдан авагч нь дайрга чанар, бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавин шалгаж авах бөгөөд хүлээн авсан даруй чанарын шаардлага тоо хэмжээний шаардлагын талаарх гомдлыг хуульд заасан хугацаанд худалдагч талд мэдэгдэн дайргыг дахин нийлүүлэх хугацаа тогтоон буцаах эрхтэй байна.
- 4.4. Худалдагчаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах эрхтэй
- 4.5. Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжоор хүлээсэн бусад эрх үүрэг

ТАВ. ТАЛУУДЫН ХАРИУЦЛАГА

- 5.1. Худалдагч гэрээг үндэслэлгүйгээр цуцалсан, гэрээнээс үндэслэлгүйгээр татгалзсан үүргээ хугацаанд нь гүйцэтгээгүй болон үүрэг гүйцэтгэх нэмэлт тогтоосон хугацаанд үүргээ гүйцэтгээгүйгээс худалдан авагчийн төслийн хэвийн хэрэгжилтэнд саад учруулсан бол гэрээний нийт үнийн дүнгийн 10%-тай тэнцэх торгуулийг худалдан авагчид үл маргах журмаар төлнө.
- 5.2. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0,3 хувийн алдангийг нөгөө талдаа төлнө.

19252
ХАТАР ХС

МОН
ГОЛ
УЛСЫН
СХК

19252
1100 0128

3. Бүтээгдэхүүн олгох, хүлээн авах үед Талууд техникийн болон хөдөлмөрийн аюулгүйжиллагааны дүрэм, журмыг хатуу баримталж ажиллана. Баримтлаагүйгээс үүссэн эрсдэл охирлыг аль буруутай тал хүлээнэ.

ЗУРГАА. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 6.1. Давагдашгүй хүчин зүйлд Талуудын хяналтаас гарсан, Талуудаас хамаарахгүй, гурьдчилан сэргийлэх, даван туулах боломжгүй нөхцөл байдлыг ойлгох бөгөөд дараах энцгой нөхцлийг тосцно:
- 6.2. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх, эсхүл Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх боллоцоог хязгаарлаж, үгүйсгэсэн Эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, хууль тогтоомж, дүрэм журмыг өөрчилсөн, шинэчилсэн Монгол Улсын төрийн байгууллагын шийдвэр.
- 6.3. Голомтот халдварт өвчин, дэлбэрэлт, галт тэрэгний болон бусад тээврийн осол, сүйрэл саатал, зогсолт
- 6.4. Үйлдвэрлэгч орны улс төрийн нөхцөл байдал, дайн үймээн самуунаас үүдсэн хил гаалийн хориг.
- 6.5. Хайргыг үйлдвэрлэх болон тээвэрлэх үед дезиль түлшний хомсдол болон үнийг өсөлт
- 6.6. Гадаад улсын төрийн эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр хил, авто болон төмөр замын харилцааг хаах, эсхүл түр зогсоох, импорт, экспортын хориг, хязгаарлалт тавих.
- 6.7. Газар хөдлөлт, үер усны гамшиг хар салхи, галт уулын идэвхижилт зэрэг байгалийн гамшигт үзэгдэл.
- 6.8. Энэхүү гэрээний 7.1-д заасан нөхцөл 1 сараас дээш хугацаагаар үргэлжилвэл Талууд уулзаж харилцан зөвшилцөж асуудлаа шийдвэрлэнэ.

ДОЛОО. БУСАД ЗҮЙЛ

- 7.1. Энэхүү гэрээ нь Талууд хүлээсэн үүргээ бүрэн гүйцэтгэж дуусах, эсхүл хугацаанаас өмнө цуцлагдах хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 7.2. Энэхүү Гэрээгээр зохицуулагдаагүй бусад харилцааг Монгол Улсын хуулиар зохицуулна.
- 7.3. Талууд хэлэлцэн тохиролцсоны үндсэн дээр Гэрээнд зөвхөн бичгээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд харилцан зөвшөөрч гарын үсэг зурж, тамга тэмдэгээр баталгаажуулснаар энэхүү Гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 7.4. Гэрээтэй холбогдуулан үүссэн аливаа маргааныг харилцан зөвшилцөх замаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Зөвшилцөлд хүрч чадаагүй тохиолдолд Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.
- 7.5. Талууд энэхүү Гэрээ ба түүний хавсралтуудыг нууцлах ба гуравдагч этгээдэд задруулахгүй байх үүрэг хүлээнэ.
- 7.6. Дээрх хүчин төгөлдөр байх хугацаа дуусагч талууд үргэлжлүүлэх хүсэлтэй бол дахин гэрээ байгуулна.

Талууд гэрээний бүх нөхцөл заалттай бүрэн тааилцаж хүлээн зөвшөөрсөн болно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Худалдан авгыг төлөж:

Г.Байр ..... болов .....
Гар утас: 67000000
Цахим шуудан: bayr7004@gmail.com
Баталгаажуулсан огвоо:
0022021100 6923405

Худалдагчийг төлөж:

Л.Урансайгал .....
Гар утас: 67000000
Цахим шуудан: bayr7004@gmail.com
Баталгаажуулсан огвоо:
0022021100 6923405

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2021 он 07 сар 01 өдөр

№

Улаанбаатар хот

Энэхүү ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ (цаашид “Гэрээ” гэх)-г

- (1) Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум, 3-р баг Роял төв 305 тоот хаягт албан ёсоор байрлах, 5519365 регистрийн дугаартай “ГОВЬ ЭРДЭНЭС ГРУПП” ХХК, түүнийг төлөөлж, Дуулгат төсөл хариуцсан дэд захирал Түвдэндорж овогтой Түвшинжаргал /Цаашид “А тал” гэх/;
- (2) Улаанбаатар хот Сонгино хайрхан дүүргийн 12 хороо 2-176 тоот хаягт албан ёсоор байрлах, Монгол улсын хуулийн этгээд болох “ЭС ЭЙ ЮУ ЭЛ” ХХК /Цаашид “Б тал” гэх/, түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Л.Уранбайгаль нар энд дурдсан нөхцлөөр байгуулав.

Нэг. Хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан хууль, эрх зүйн үндэслэл

- 1.1 Энэхүү Хамтран ажиллах гэрээнд Монгол Улсын иргэний хуулийн 476.1, 189.1 дэх заалт, Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн 5.1 дэх заалт болон бусад хууль тогтоомжийг удирдлага болгов.

Хоёр. Гэрээний зорилго.

- 2.1. Гэрээний зорилго. Талууд энэхүү гэрээний 3-р зүйлд заасан хэлбэрээр талууд хамтран Дуулгат ордыг ашиглаж, орж ирсэн орлогоо хуваарилахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.
- 2.2. Гэрээний талууд хамтарсан, хувь нийлүүлсэн хуулийн этгээд байгуулахгүйгээр үйл ажиллагаагаа явуулна.
- 2.3. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ шударгаар, зохих ёсоор биелүүлэх бөгөөд Монгол Улсын хууль тогтоомжийг сахин биелүүлэх үүрэг хүлээнэ.
- 2.4. Хамтын ажиллагаа нь эрх тэгш, харилцан ашигтай байх зарчим дээр суурилна.
- 2.5. Талууд өөрсдийн үйл ажиллагаатай холбоотой гэрээ, хэлцлийг шинэчлэн байгуулах, дангаар гаргасан саналаа ажил хэрэг болгох зэрэг тохиолдолд харилцан зөвшөөрлийг авах замаар шийдвэрлэнэ.

Гурав. Хамтран ажиллах хэлбэр, орлого хуваарилах зарчим

3.1. Хамтран ажиллах хэлбэр

- 3.1.1. А тал нь Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум, Жавхлант багийн нутаг дэвсгэрт байрлах түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашиглах SG-00007 дугаартай зөвшөөрөл бүхий, 198,8 га талбайтай, Дуулгат дайрганы орд, түүнийг ашиглах эрх;

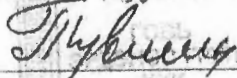
- 9.2.2. Гэрээний хавсралтанд шинээр нөхцөл оруулах бүрт түүнийг бичгээр хийсэн үеэс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
- 9.2.3. Талуудын аль нэг нь дур мэдэн, дангаар шийдвэрлэн хавсралтанд тусгасан нөхцлийг хууль бус хэмээн үзэх бөгөөд уг нөхцлийг хүлээн зөвшөөрөхгүй байгаа тал хавсралтад гарын үсгээ зураагүй болох нь түүний хууль бус болохыг нотолно.
- 9.3. Гэрээнд ашиглах хэд. Гэрээ болон түүний хавсралт, үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл болон эрх бүхий байгууллагаас олгох энэхүү үйл ажиллагаатай холбогдох бусад бүх баримт бичгийг Монгол хэл дээр үйлдэнэ.
- 9.4. Татвар болон хураамж. Монгол улсын татварын багц хуулийн дагуу гэрээнд заасан үйл ажиллагаанаас авах бүх төрлийн (аж ахуйн нэгжийн орлогын болон тоног төхөөрөмж, бараа материал хилээр гаргах, оруулж ирэхтэй холбоотой гаалийн албан татвар зэрэг) татвар, эрх бүхий байгууллагаас авдаг үйлчилгээний хөлс болон хураамжийг талууд тус бүр өөрийн хариуцлагын хэмжээнд хариуцна.
- 9.5. Гэрээний үүргийг шилжүүлэх. Нөгөө талаасаа урьдчилан зөвшөөрөл аваагүй нөхцөлд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн бусдад шилжүүлэхийг хориглоно.
- 9.6. Гэрээний хүчин төгөлдөр байдал. Талуудын эрх бүхий этгээдүүдэд энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурж нотариатаар гэрчлүүлсэнээр гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

Гэрээг байгуулсан:

“А” тал буюу хөрөнгө оруулагч:

“Говь эрдэнэс групп” ХХК-ийг

төлөөлж Дуулгат төслийн захирал

 /Т.Тувшинжаргал/

“Б” тал буюу хөрөнгө оруулагч:

“ЭС ЭЙ ЮУ ЭЛ” ХХК-ийг

төлөөлж захирал

 /Л.Уранбайгаль/

БАТЛАВ.

"БОЛОР ОРГИЛ ЮНИОН" ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

БАТЛАВ.

"УРАЛ ДИЗЕЛЬ" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Б. БАТТУЛГА

ДАЙРГА НИЙЛҮҮЛЭХГЭРЭЭ

2023 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдөр

№ 2023/

Улаанбаатар хот

Энэхүү Дайрга худалдах, худалдан авах гэрээ /цаашид "гэрээ" гэх/-г нэг талаас "БОЛОР ОРГИЛ ЮНИОН ХХК, /РД: 6828493/ түүнийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Ганболд овогтой Баяр /цаашид "Захиалагч" гэх/, нөгөө талаас "Урал дизель" ХХК /РД: 5134021/, түүнийг төлөөлж Захирал Б Баттулга/цаашид "Нийлүүлэгч" гэх/ нар /хамтад нь "Талууд" гэх/ дараах нөхцөлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

Нэг. Ниитлэг үндэслэл

1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь нийлүүлэгч нь захиалагчийн захиалгийн дагуу чанарын шаардлага хангасан 05-10 мм болон 10-20мм-ийн уулын бутлан бэлтгэсэн дайрга /цаашид "Бүтээгдэхүүн" гэх/-ыг энэхүү гэрээний 1.2-т заасан тоо хэмжээгээр тохиролцсон хугацаанд нийлүүлэх, захиалагч нь бүтээгдэхүүнийг хүлээн авах, төлбөр төлөхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2 Бүтээгдэхүүний хэмжээ, үнэ.

№	Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгж үнэ /төг/	Нийт үнэ /төг/
1	05-10 мм дайрга /тээвэргүй/	м/куб	10,000	10,000	
2	10-20 мм дайрга /тээвэргүй/	м/куб	20,000	20,000	

1.3 Талууд харилцан тохиролцсоноор түүхий эдийн төлбөр тооцоог бэлэнээр 50%, бартераар 50% байхаар тохиролцов.

1.4 Сар бүрийн 15.25-ны дотор тооцоо нийлж тооцоо үлдэгдлийг 2 тал тулган баталгаажуулна.

1.5 Татан авах /тээвэрлэлт/ ажлыг 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдрөөс эхлүүлнэ.

1.6 Энэхүү гэрээний хугацаа нь 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ны өдрөөс 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл хугацаатай байна.

1.7 Энэхүү гэрээний заасан хугацаанд захиалагч тал Бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг нэмэгдүүлж болно./Гэрээнд хавсралтаар оруулж өгнө/.

1.8 Гэрээний хугацаанд бүтээгдэхүүний үнэд өөрчлөлт орохгүй болно.

Хоёр. Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх нөхцөл

2.1 Нийлүүлэгч нь гэрээ хүчин төгөлдөр болсноос хойш стандарт, чанарын шаардлага хангасан 05-10 мм, 10-20 мм дайргыг захиалагч талд нийлүүлэх үүрэгтэй.

2.2 Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх газар: Нийлүүлэгч талын дайрганы үйлдвэр.

2.3 Тээврийг захиалагч тал хариуцна.

2.4 Нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний хэмжээ, марк, тээвэрлэсэн тээврийн улсын бүртгэлийн дугаар, ирсэн буулгасан цаг зэрэгт акт үйлдаж нэг хувийг нийлүүлэгч талд, нэг хувийг захиалагч талд өгнө.

Гурав. Нийлүүлэгчийн эрх, үүрэг

3.1 Нийлүүлэгч нь Монгол Улсын стандартад нийцсэн чанарын шаардлага хангасан биет байдлын болон эрхийн доголдолгүй дайргыг захиалсан тоо хэмжээгээр акт үйлдэж нийлүүлэх үүрэгтэй. Үүнд чулуулагийн хатуулаг, ширхэгийн бүрэлдэхүүн, тоосжилт зэрэг орно.

3.2 Нийлүүлсэн бараа бүтээгдэхүүний чанар, стандартын шаардлага хангахгүй, биет байдлын доголдолтой, тогтоосон тоо хэмжээнд хүрэхгүй байгаа тохиолдолд Захиалагч нь Нийлүүлэгчид нэн даруй мэдэгдэх бөгөөд Нийлүүлэгч нь доголдолтой бүтээгдэхүүнийг сольж өгөх ба захиалагчийн үйлдвэрийн талбайгаас өөрийн зардлаар буцаан татах үүрэгтэй.

3.3 Нийлүүлэгч нь чанар, стандартын шаардлага хангаагүй дайрга нийлүүлснээс захиалагчид учирсан хохирол, алдагдлыг нөхөн төлөх үүрэгтэй.

3.4 Нийлүүлэгч нь гэрээнд заасан бүтээгдэхүүний үнийг Захиалагч талаас нэхэмжлэх эрхтэй.

3.5 Захиалагч нь гэрээнд заасны дагуу төлбөрөө төлөөгүй тохиолдолд дараагийн бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэхгүй байх эрхтэй.

3.6 Нийлүүлэгч нь захиалагч талын татан авах хугацаанаас хамаарч нийлүүлэгч тал гэрээний 1.2-т заасан бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг үйлдвэрийн талбайд урьдчилан бэлтгэх/нөөцлөх/ үүрэг хүлээхгүй болно.

Дөрөв. Захиалагчийн эрх үүрэг

4.1 Дайрга хүлээж авахдаа гэрээгээр тохиролцсон чанарын шаардлага, тоо хэмжээнд хяналт тавьж гэрээний 2.4-т заасан акт үйлдэх ба чанарын шаардлага хангаагүй бүтээгдэхүүн хүлээн авахаас татгалзах эрхтэй.

4.2 Бүтээгдэхүүн авах захиалгаа нийлүүлэгч талд ажлын өдөр урьдчилан утсаар мэдэгдэх үүрэгтэй.

4.3 Захиалагч талын тээвэрлэгч нь дайрга дүүргэлт болон жинд хяналт тавих эрхтэй.

4.4 Нийлүүлэгчээс бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэхийн өмнө бүтээгдэхүүний чанарыг шалган үзэх эрхтэй. Гэрээнд заасан шаардлагыг хангаагүй байна гэж үзсэн тохиолдолд бүтээгдэхүүнийг хүлээн авахаас татгалзах эрхтэй.

4.5 Нийлүүлэгч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, эсхүл зохих ёсоор биелүүлээгүй бол гэрээг цуцалж өөрт учирсан хохирлоо нөхөн төлүүлэхээр шаардах эрхтэй.

4.6 Захиалагч нь бүтээгдэхүүний үнийг гэрээнд заасны дагуу нийлүүлэгч талд төлөх үүрэгтэй.

4.7 Захиалагч тал өөрийн үйлдвэрийн талбай болон бүтээгдэхүүний эрэлтээс хамаарч татан авалтыг 1.5-т заасан хугацаанд үл баригдан татан авалт эхлүүлэх хугацааны хувьд үүрэг хүлээхгүй болно.

МАТАР

ОЛГОГ
ТЮГ
ХХК

ШТТМ
021164 1
2015.06.16

Тав. Гэрээний зүйл, үнэ, нөхцөл

5.1 Энэхүү гэрээний 1.2-т заасан захиалагчаас өгсөн хэмжээний дагуу 1м3 хэмжээтэй 10-20мм дайргыг үнэ 20.000/НӨАТ орсон/ төгрөгөөр тооцож байна.

5.2 Гэрээний нийт үнийн дүнгийн 50%-д ToyotaSAI-28.000.000 болон LexusNX - 70.000.000 маркын автомашиныг нийт 98.000.000/НӨАТ орсон/ төгрөгөөр тооцож бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гүйцэтгэлээс үл хамаарч нийлүүлэгч талд өмчлөх ашиглах, захиран зарцуулах эрхийг шилжүүлж өгнө.

5.3 Гэрээний нийт үнийн дүнгийн 50%-д сар болгоны 15,25-ны дотор хоёр тал 1000м.куб тутамд тооцоо нийлж нийлүүлэгч талын нэхэмжлэхийн дагуу ажлын Эхоногт багтаан төлбөрийг барагдуулна.

5.4 Захиалагч нь барааны үнийг бүрэн төлж барагдуулснаар талууд санхүүгийн эцсийн тооцоо /Орлого, зарлагын ордер, НӨАТ-ын падаан/ нийлнэ.

Зургаа. Хариуцлага

6.1 Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хугацаанд нь, зохих ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутам гүйцэтгэвэл зохих үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувьтай тэнцэх алдангийг хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутам нөгөө талд төлнө

Долоо. Гэрээний хавсралт

7.1. Доорх хавсралт нь гэрээний салашгүй хэсэг мөн.

- Хоёр талын гэрчилгээний хуулбар
- Бартерын автомашины гэрчилгээ, мэдээлэл
- Дайрганы чанар, стандартын гэрчилгээ

Найм. Бусад нөхцөл

8.1 Талууд нь энэхүү гэрээтэй холбогдон гарсан маргаантай асуудлыг эвийн журмаар буюу харилцан тохиролцож шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Тохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд Монгол Улсын шүүхэд хандан шийдвэрлүүлнэ.

8.2 Талууд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох ба нэмэлт өөрчлөлтийг зөвхөн бичгээр үйлдэн, эрх бүхий этгээдүүд гарын үсэг зурж тамга тэмдэг дарсанаар хүчин төгөлдөр байна

8.3 Энэхүү гэрээг Монгол хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдэж тус бүр нэг хувийг хадгалах ба хоёр талын хувиуд хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй байна.

Талуудын хаяг:

Хаяг: БЗД, 7-р хороо, 15 хороолол, 37б, 16 тоот

Хаяг: СБД, 3-р хороо,
Тээвэрчдийн гудамж, 14а-78тоот

Утас: 8888-5890

Утас: 8806-1893

Гэрээг байгуулсан:

Захиалагчийг төлөөлж

Гүйцэтгэх захирал

...../Г.Баяр/

Нийлүүлэгчийг төлөөлж

Захирал

...../Б.Баттулга/

Ерөнхий нягтлан бодогч

...../С.Мөнхмандах/

Үйлдвэрийн дарга

...../Э.Мөнгөншагай/

Менежер

...../Б.Бат-Орших/

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛАЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар **MV-017412**

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

Төв аймаг /хот/-ийн

Алтанбулаг сум /дүүрэг/-ын

Дунд бөхөг нэртэй газарт орших

35.09 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 1411006059 тоот гэрчилгээтэй

"Шилжирхайрга" ХХК -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2043.10.31 дуусгал

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

КАДАСТРЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГЫН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭЛГЭГЧ

Э.ЗАЯАВАТ

2013 оны 10 сарын 31 өдөр

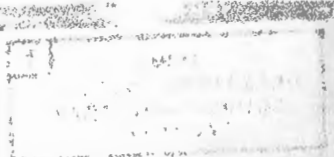
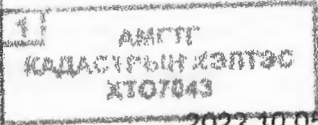
Улаанбаатар хот

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-017412

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
008-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 7 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2019.10.31 – 2020.10.31 хүртэл	2019-10-25
009-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 8 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2020.10.31 – 2021.10.31 хүртэл	2020.10.28
010-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 9 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.10.31 – 2022.10.31 хүртэл	 2021.12.02
011-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 10 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.10.31 – 2023.10.31 хүртэл	 2022.10.05

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-017412

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	• Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2013.10.31	35.09 Га	0 Га	1	106° 38' 22.55"	47° 43' 41.77"
				2	106° 38' 1.3"	47° 43' 41.77"
				3	106° 38' 1.3"	47° 43' 56.9"
				4	106° 38' 7.49"	47° 43' 56.9"
				5	106° 38' 7.49"	47° 44' 11.78"
				6	106° 38' 22.55"	47° 44' 11.78"
				2013-10-31 Д. Мягмарсүрэн		
002-TF	• Тусгай зөвшөөрлийг 9011092135 тоот улсын бүртгэлийн дугаартай Урал дизел ХХК-д шилжүүлэх Шийдвэрийн огноо: 2014.02.04	35.09 Га	0 Га	1	106° 38' 22.55"	47° 43' 41.77"
				2	106° 38' 1.3"	47° 43' 41.77"
				3	106° 38' 1.3"	47° 43' 56.9"
				4	106° 38' 7.49"	47° 43' 56.9"
				5	106° 38' 7.49"	47° 44' 11.78"
				6	106° 38' 22.55"	47° 44' 11.78"
				2014-02-05 Д. Мягмарсүрэн		

ХАВСРАЛТ – 3
ЗАМЫН МАРШРУТ ЗӨВШӨӨРӨЛ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
ЦОГТЦЭДИЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

Хэргийн огноо 09 сарын 07 өдөр

Дугаар 09/2019

Цэргийн огноо

Г Сайжруулсан түр шороон замын
трасс тогтоох тухай 7

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.1, 50 дугаар зүйлийн 50.1.1, 50.1.2, Авто замын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.8 дахь азалтыг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Тавантолгой-Гашуунсухайт чиглэлийн хягуу хучилттай авто замын 4 дэх километрийн гарцаас "Ньюлайн глобал" ХХК-ийн авто баз болон "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн хэрэгжүүлж буй нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбай хүртэлх сайжруулсан түр шороон замын трассыг 1 дүгээр хавсралтаар, солбицлын цагийг 2 дугаар хавсралтаар тус тус тогтоосугай.

2. Батлагдсан трассын дагуу сайжруулсан шороон замыг барьж байгуулан, засвар арчлалтыг тухай бүр хийж замын бэлэн байдлыг хангах, өөрийн хамгаарал бүхий тээврийн хэрэгслүүд трассын дагуу хөдөлгөөнд оролцож буй эсэхэд байнгын хяналт тавьж, хууль тогтоомжид заасан шаардлагыг биелүүлж ажиллахыг "Ньюлайн глобал" ХХК, "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-д үүрэг болгосугай.

3. Энэхүү захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг сумын Газрын дарга (Л.Буд)-д үүрэг болгосугай.

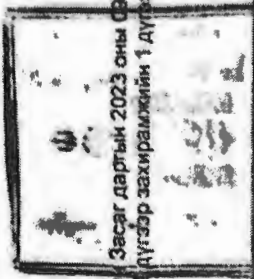
ЗАСАГ ДАРГЫН

Г.БАЦМАА

4823 01 0713

САЙЖРУУЛСАН ТҮР ШОРООН ЗАМЫН СОЛБИЦОЛ

N/A	Солбицол	
	X	Y
1	547686	4832855
2	547781	4833080
3	548287	4833508
4	548870	4833436
5	549388	4834567
6	549257	4834863
7	548289	4835163
8	548807	4835755
9	549103	4835980
10	549868	4835935

Цогцэций сумы Засаг даргын 2023 оны 09-р сарын
07-ны өдрийн А/31 дүгээр захирамжийн 1 дүгээр хавсралт

САЙЖРУУЛСАН ТҮР ШОРООН ЗАМЫН ТРАСС

Цогцэций сумын төслийн талбай

4 дэх км-ийн гэрц

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
ЦОГЦЭЦЭЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

2023 оны 05 сарын 05 өдөр

Дугаар Ц/110

Цогцэцэй сум

Сайжруулсан шороон замын
трасс тогтоох тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн талбайгаас сумын төвийн ажилчдын кемп хүртэлх сайжруулсан шороон зам байгуулах замын трассыг хавсралтаар тогтоосугай.
2. Тус сайжруулсан шороон замыг барьж байгуулан, трассын дагуу ашиглаж буйд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хяналт тавьж ажиллахыг сумын Газрын даамал (Л.Буд)-д үүрэг болгосугай.
3. Энэхүү байршлыг тогтоосонтой холбогдуулан Газрын тухай хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.1.1, 50.1.2-т заасан шаардлагыг биелүүлж ажиллахыг сайжруулсан шороон зам байгуулж буй хуулийн этгээд ("Эрдэнэс Тавантолгой" ХК)-д даалгасугай.

ЗАСАГ ДАРГА

Р.БАЦМАА

"ЭРДЭНЭС ТАВАНТОЛГОЙ" ХК-ИЙН НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙГААС СУМЫН ТӨВИЙН
АЖИЛЧДЫН КЕМП ХҮРТЭЛХИ САЙЖРУУЛСАН ШОРООН
ЗАМ БАЙГУУЛАХ ЗАМЫН ТРАССЫН СОЛБИЦОЛ

д/д	Солбицол	
	Х	У
1	550349.69	4835935.67
2	548466.24	4835945.04
3	548020.34	4837230.52
4	547554.66	4838047.86
5	546741.41	4840154.57
6	546316.75	4840819.56

ХАВСРАЛТ – 2
ХОГ ХАЯГДЛЫН ТҮР ЦЭГИЙН
ЗӨВШӨӨРӨЛ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
ЦОГТЦЭЦИЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

᠒᠐᠒3 оны 10 сарын 16 өдөр

Дугаар А/37᠗

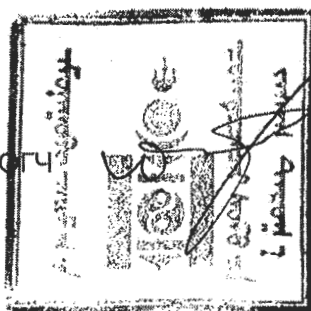
Цогтцэций сум

Г Хог хаягдал түр хадгалах цэг
тогтоох тухай Г

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.6 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1. Тус сумын Цагаан овоо багийн нутаг дэвсгэрт нүүрс олборлох үйл ажиллагаа явуулж байгаа "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн хог хаягдал түр хадгалах цэгийг тогтоосугай.
2. Хог хаягдал түр хадгалах цэгийн солбицлыг хавсралтаар баталсугай.
3. Дээрх газарт үйл ажиллагаа явуулахдаа байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэлгүй холбогдох хууль тогтоомж болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдөн ажиллаж, сумын "Тэгш дүүрэн тохижилт" Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулж ажиллахыг "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-д даалгасугай.
4. Энэхүү захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Цагаан овоо багийн Засаг дарга (Б.Энхбаатар), Байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Э.Отгонжаргал) нарт үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГЫН ОРЛОГЧ

Л.ӨЛЗИЙНЭМЭХ

4623 01 0837

Сумын Засаг даргын 2023 оны 10-р сарын 16-ны өдрийн
А/370 дугаар захирамжийн хавсралт

ХОГ ХАЯГДАЛ ТҮР ХАДГАЛАХ
ЦЭГИЙН БАЙРШИЛ

№	Зориулалт	Солбилцол	
		X	Y
1	Салбарын ажлын болон амрах байрны цогцолбор	43°42'5.00"N	105°25'55.00"E
2	Нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслийн барилгын ажил	43°40'32.96"N	105°37'27.66"E
3	Бетон зуурмагийн үйлдвэр "Дулаан баян говь" ХХК	43°40'0.96"N	105°37'16.61"E
4	Бетон зуурмагийн үйлдвэр "Болор оргил юниан" ХХК	43°40'3.57"N	105°37'9.29"E
5	Үндсэн үйлдвэр	43°40'11.59"N	105°37'45.90"E
6	Түүхий нүүрсний агуулах	43°40'3.56"N	105°37'54.90"E

ХАВСРАЛТЫН АГУУЛГА

Хавсралтын дугаар	Хавсралтын нэр	Хуудасны тоо
1	Бохир ус тээвэрлэх гэрээ, төлбөр төлсөн баримт	18
2	Хог хаягдлын түр цэгийн зөвшөөрөл	3
3	Замын маршрут зөвшөөрөл	6
4	ТТАМ-ын зөвшөөрөл, төлбөр төлсөн баримт	43
5	Гэрээт компаниудын ус ашиглалтын мэдээлэл	38
6	Ус ашиглуулах дүгнэлт, гэрээ, зөвшөөрөл	14
7	Худгийн эрүүл ахуйн бүс тогтоосон захирамж	3
8	НБҮ-ийн ойр орчимд харагдаж буй амьтдын ажиглалтын тэмдэглэл	5
9	Цогтцэций сумын Онцгой байдлын хэлтэстэй байгуулсан гэрээ, сургалтын бүртгэл	12
10	Хог хаягдлын гэрээ, төлбөр төлсөн баримт	29
11	Агаарын чанарын мониторингийн дүн	5
12	Хөрсний шинжилгээний дүн	5
13	Усны шинжилгээний дүн	10
14	Ургамал амьтны мониторинг	31
15	Байгаль орчны дотоод журам, сургалтын бүртгэл, барьцаа төлбөр байршуулсан баримт	13
16	Орон нутгийн иргэдэд тайлагнасан хурлын тэмдэглэлүүд	12

ХАВСРАЛТ – 1
БОХИР УС ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ,
ТӨЛБӨР ТӨЛСӨН БАРИМТ

БОХИР УС ТЭЭВЭРЛЭХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ

№ 43/19

2023.04.01

Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум

Энэхүү Ажил гүйцэтгэх гэрээг "Ариут шанх" ХХК (РД: 3629031)-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Д.Баянжаргал /цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх/ нөгөө талаас "Бизнес прайм инженеринг" ХХК (РД:6805558)-ийг төлөөлж, Дэд захирал Д.Сүхтуулга /цаашид "Захиалагч" гэх/. Хамтад нь "Талууд" гэх/ нар "Ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах аж ахуйн харилцааны дүрэм", холбогдох бусад стандарт болон Иргэний хуулийн 343-358 дугаар зүйлийг удирдлага болгон, харилцан тохиролцож, дараах нөхцөлтэйгээр байгуулав.

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

- 1.1 Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт байрлах Захиалагчийн ишигэн хог хаягдал болох бохир усыг тусгай зориулалтын автомашинаар соруулах болон тээвэрлэж, бохир ус цэвэршүүлэх байгууламжид ийлүүлэх ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.
- 1.2 Гүйцэтгэгч нь "Хот суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл"-өөс олгосон тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг бөгөөд гэрээний хугацаанд тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй байдал болон холбогдох стандартыг хангаж ажиллана.
- 1.3 Энэхүү гэрээ нь 2023 оны 4 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 2023 оны 12 сарын 31-ний өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр байна. Хэрэв Талууд гэрээний хүчинтэй хугацаанд гэрээг цуцлах саналыг албан ёсоор бичгээр (и-мэйл хамаарна) гаргаагүй тохиолдолд гэрээг анх байгуулсан хугацаагаар сунгагдсан гэж үзнэ.

ХОЁР. ТӨЛБӨР, ТООЦОО

- 2.1 Гэрээгээр нэг удаад /нэг удаагийн рэйс/ гүйцэтгэх ажлын төлбөр 770000 (долоон зуун далан мянган) төгрөг байна. Энэхүү төлбөрт НӨАТ болон гэрээний үйл ажиллагаатай холбоотой аливаа татвар, төлбөр болон хураамж багтсан болно.
- 2.2 Гэрээний 2.1 дэх хэсэгт заасан төлбөрийн хэмжээг Талууд 2023 оны 12 сарын 31 хүртэл хугацаанд нэмэгдүүлэхгүй, хэвээр хадгалахаар тохиролцсон болно.
- 2.3 Захиалагч нь Гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийг Гүйцэтгэгчийн тухайн сарын гүйцэтгэлийн нэхэмжлэхийг хүлээн авсаваас хойш ажлын 5 хоногийн дотор Гүйцэтгэгчийн Төрийн банкны 211400206322 тоот дансанд шилжүүлэн төлнө.

ГУРАВ. ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 3.1 Гүйцэтгэгч нь Захиалагчаас гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд ажлын гүйцэтгэлийн төлбөрийг төлөхийг шаардах эрхтэй.
- 3.2 Гүйцэтгэгч нь гэрээний 1.1-д заасан ажлыг чанар, стандартын өндөр түвшинд хийж гүйцэтгэх үүрэгтэй ба гэрээгээр тохиролцсон цэвэрлэх байгууламжид бохир ус хүлээн авах боломжгүй нөхцөл үүссэн тохиолдолд яаралтай арга хэмжээ авах нөөц төлөвлөгөөтэй байж, шаардлагатай арга хэмжээг авч ажиллах үүрэгтэй.
- 3.3 Захиалагчийн захиалгын дагуу бохир усыг 18 (арван найм) тонны багтаамжтай, төхшикийн бүрэн бүтэн байдлыг хангасан, холбогдох дүрэм, журам, стандартын шаардлагад нийцсэн, бичиг баримт болон эрхийн зөрчилгүй, биегүүмжлэл бүхий, бүрэн хоосолсон, бохир усыг зориулалтын тээврийн хэрэгсдээр татан зайлуулах, тээвэрлэх үүрэгтэй.
- 3.4 Захиалагчийн захиалгын дуудлагын дагуу бохир усыг соруулах, тээвэрлэх ажлын гүйцэтгэх зорилгоор тээврийн хэрэгсэл, холбогдох ажилтныг бэлэн байдалд байлгаж, хэвийн, тасралтгүй үйлчилгээ үзүүлэх үүрэгтэй.
- 3.5 Бохир ус соруулах, тээвэрлэх болон Захиалагчийн гэрээгээр тохиролцсон цэвэрлэх байгууламжид нийлүүлэх ажлыг гэрээнд хансаргасан Ажил хүлээлцэх актын дагуу гүйцэтгэх ба Захиалагчийн Кэмп менежерийн хамт аятад гарын үсэг зурж баталгаажуулна.
- 3.6 Захиалагч нь гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд үйлчилгээний төлбөрийг төлж барагдуулаагүй тохиолдолд төлбөрийг бүрэн барагдуулах хүртэлх хугацаанд бохир усыг татан зайлуулахгүй байх эрхтэй.
- 3.7 Хууль болон гэрээнд заасан бусад эрхийг эдлэж, мөн үүрэг, хариуцлагыг хүлээнэ.

ДӨРӨВ. ЗАХИАЛАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 4.1 Гүйцэтгэгчээс гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүдэх, зохих ёсоор биелүүлэхийг шаардах эрхтэй.
- 4.2 Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ удаа дараа буюу давтан биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцлах саналаа нэгээж, гэрээ цуцлах хүртэл шаардлагатай арга хэмжээг авах эрхтэй.
- 4.3 Захиалагч нь бохир усыг тээвэрлүүлэх захиалгыг Гүйцэтгэгчид ажил гүйцэтгэхээс 1 /нэг/ хоногийн өмнө утсаар болон и-мэйлээр мэдэгдэх үүрэгтэй.
- 4.4 Захиалагч нь үйлчилгээний төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд бүрэн, гүйцэт төлөх үүрэгтэй.
- 4.5 Бохир ус тээвэрлэх автомашины зогсоол, орох гарах замыг саадгүй болгож, аюулгүй байдлыг хангаж өгөх үүрэгтэй.
- 4.6 Ажил гүйцэтгэх үүргээ биелүүдэхэд шаардагдах бичиг баримт болон бусад мэдээллийг өгөх үүрэгтэй.
- 4.7 Хууль болон гэрээнд заасан бусад эрхийг эдлэж, мөн үүрэг, хариуцлагыг хүлээнэ.

ТАВ. ХАРИЛЦАН ХҮЛЭЭХ ҮҮРЭГ

- 5.1 Бохир ус зөвөрлөх үеийн Ажил хүлээлцэх акт /Хавсралт/-г үнэн зөв хөтлөх, бичгээр үйлдэж, Талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, баталгаажуулсан байх үүрэгтэй.
- 5.2 Гүйцэтгэгч нь тухайн сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийн нэхэмжлэхийг тухайн сарын сүүлийн ажлын өдөр Захиалагчид хүргүүлнэ.
- 5.3 Соруулсан бохир усыг нийлүүлэхдээ Захиалагч талын Кэмп менежер ажилтан болон нэвэршүүлэх байгууламжийн ажилтанд тус тус бүртгүүлэх, тухай бүрд нь бичгээр гэмдэглэл хийлгэж баталгаажуулах үүрэгтэй.

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

- 6.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохио ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал нь нөгөө талдаа үл маргах журмаар нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 6.2 Гүйцэтгэгч нь гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй, зохио ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувийн алдагчийг Захиалагчид төлнө.
- 6.3 Захиалагч нь гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрийг төлөөгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.3 хувийн алдагчийг Гүйцэтгэгчид төлнө.

ДОЛОО. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- 7.1 Энэхүү гэрээгээр Талууд дараах зүйлсийг урьдчилан тааварлах боломжгүй, давагдашгүй хүчин зүйл гэж үзнэ. Үүнд: /газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хүчтэй салхи шуурга, цар, тахал, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт, төрийн эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэрээр хоршо цээрийн даглам тогтоосон гэх мэт/ мөн үүнтэй төстэй нөхцөл байдлын улмаас бохир ус соруулах, тээвэрлэх ажилд хүндэрэн учирсан тохиолдолд Талууд харилцан тохиролцож үйл ажиллагааг зогсоохгүй байх боломжит арга хэмжээг яаралтай авна.
- 7.2 Гэрээний 7.1 дэх хэсэгт заасан давагдашгүй хүчин зүйлсийн шинжтэй нөхцөл байдлын улмаас Талууд энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон бол уг нөхцөл байдал арилгах хүртэл хугацаанд гэрээний үүргээс чөлөөлөгдөх бөгөөд тухайн нөхцөл байдал арилснаар Талуудын гэрээний үүрэг эргэн сэргэж мөрдөгдөнө.

НАЙМ. БУСАД ЗҮЙЛ

- 8.1 Энэхүү гэрээнд Талуудын эрх бүхий төлөөлөгч гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дурсан өдрөөс хүчин төгөлдөр болно.
- 8.2 Гэрээнд Гүйцэтгэгчийн хуулийн этгээлийн улсын бүртгэлийн хуулбар болон үйлчилгээ үзүүлэх хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрлийн хуулбарыг хавсаргана.
- 8.3 Энэхүү гэрээнд алдаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулахаар бол Талууд харилцан тохиролцож албан ёсоор бичгээр байгуулна.

- 8.4 Гэрээг 2 /хоёр/ хувь үйлдэж, Талууд тус бүр 1 /нэг/ хувийг хадгалсан нь хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй.
- 8.5 Энэхүү гэрээг биелүүлэхтэй холбоотойгоор холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг Талууд харилцан зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ. Хэрвээ гохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд Монгол Улсын шүүхээр маргааныг шийдвэрлүүлнэ.
- 8.6 Энэхүү гэрээгээр нарийвчлан зохицуулагдаагүй аливаа харилцааг Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

ТАЛУУДЫН АЛБАН ЁСНЫ ХАЯГ:

Захиалагч:

Улаанбаатар хот Хан-Уул дүүрэг
18-р хороо Академи сентер
3 давхар
Утас: 99810510

Гүйцэтгэгч:

Өмнөговь аймаг Цогтгэций сум Билгэх
баг bayanjargal1119@gmail.com
Зүүн суу 3-4 тоот
Утас: 9411-9242, 8810-2543

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

"Баяас прайм индустри" ХХК-ийг төлөөлж:
Дэд захирал:

Д. Дүхтүев

"Ариат шанк" ХХК-ийг төлөөлж:
Гүйцэтгэх захирал:

Д. Баянжаргал

БОХИР УС ТЭЭВЭРЛЭХ АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ

№ 43/19

2023.04.01

Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум

Энэхүү Ажил гүйцэтгэх гэрээг “Ариуг танх” ХХК (РД: 3629031)-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Д.Баянжаргал /цаашид “Гүйцэтгэгч” гэж/ нөгөө талаас “Банас прайм инженеринг” ХХК (РД:6805558)-ийг төлөөлж, Дэд захирал Д.Сүхтулга /цаашид “Захиалагч” гэж/, /хамтад нь “Талууд” гэж/ нар “Ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах аж ахуйн харилцааны дүрэм”, холбогдох бусад стандарт болон Иргэний хуулийн 343-358 дугаар зүйлийг удирдлага болгон, харилцан тохиролцож, дараах нөхцөлтэйгээр байгуулав.

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

- 1.1 Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт байрлах Захиалагчийн шингэн хог хаягдал болох бохир усыг тусгай зориулалтын автомашинаар соруулах болон тээвэрлэж, бохир ус цэвэршүүлэх байгууламжид нийлүүлэх ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.
- 1.2 Гүйцэтгэгч нь “Хот суурины ус хангамж, ариутгах татуургын ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөл”-өөс олгосон тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг бөгөөд гэрээний хугацаанд тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй байдал болон холбогдох стандартыг хангаж ажиллана.
- 1.3 Энэхүү гэрээ нь 2023 оны 4 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 2023 оны 12 сарын 31-ний өдөр хүртэл хүчин төгөлдөр байна. Хэрэв Талууд гэрээний хүчинтэй хугацаанд гэрээг цуцлах саналыг албан ёсоор бичгээр (и-мэйл хамаарна) гаргаагүй тохиолдолд гэрээг анх байгуулсан хугацаагаар сунгагдсан гэж үзнэ.

ХОЁР. ТӨЛБӨР, ТООЦОО

- 2.1 Гэрээгээр нэг удаад /нэг удаагийн рэйс/ гүйцэтгэх ажлын төлбөр 770000 (долоон зуун далан мянган) төгрөг байна. Энэхүү төлбөрт НӨАТ болон гэрээний үйл ажиллагаатай холбоотой аливаа татвар, төлбөр болон хураамж багтсан болно.
- 2.2 Гэрээний 2.1 дэх хэсэгт заасан төлбөрийн хэмжээг Талууд 2023 оны 12 сарын 31 хүртэл хугацаанд нэмэгдүүлэхгүй, хэвээр хадгалахаар тохиролцсон болно.
- 2.3 Захиалагч нь Гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийг Гүйцэтгэгчийн тухайн сарын гүйцэтгэлийн нэхэмжлэхийг хүлээн авсанаас хойш ажлын 5 хоногийн дотор Гүйцэтгэгчийн Төрийн банкны 211400206322 тоот дансанд шилжүүлэн төлнө.

ТАВ. ХАРИЛЦАН ХҮЛЭЭХ ҮҮРЭГ

- 5.1 Бохир ус зөөвөрлөх үеийн Ажил хүлээлгэх акт /Хавсралт/-г үнэн зөв хөтлөх, бичгээр үйлдэж, Талуудын эрх бүхий төлөөлөгчид гарын үсэг зурж, баталгаажуулсан байх үүрэгтэй.
- 5.2 Гүйцэтгэгч нь тухайн сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийн нэхэмжлэхийг тухайн сарын сүүлийн ажлын өдөр Захиалагчид хүргүүлнэ.
- 5.3 Соруулсан бохир усыг нийлүүлэхдээ Захиалагч талын Кэмп менежер ажилтан болон цэвэршүүлэх байгууламжийн ажилтанд тус тус бүртгүүлэх, тухай бүрд нь бичгээр тэмдэглэл хийлгэж баталгаажуулах үүрэгтэй.

ЗУРГАА. ТАЛУУДЫН ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

- 6.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал нь нөгөө талдаа үл маргах журмаар нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 6.2 Гүйцэтгэгч нь гэрээнд заасан үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувийн алдангийг Захиалагчид төлнө.
- 6.3 Захиалагч нь гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрийг төлөөгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.3 хувийн алдангийг Гүйцэтгэгчид төлнө.

ДОЛОО. ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- 7.1 Энэхүү гэрээгээр Талууд дараах зүйлсийг урьдчилан тааварлах боломжгүй, давагдашгүй хүчин зүйл гэж үзнэ. Үүнд: /газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хүчтэй салхи шуурга, цар, тахал, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт, төрийн эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэрээр хорио цээрийн дэглэм тогтоосон гэх мэт/ мөн үүнтэй төстэй нөхцөл байдлын улмаас бохир ус соруулах, тээвэрлэх ажилд хүндрэл учирсан тохиолдолд Талууд харилцан тохиролцож үйл ажиллагааг зогсоохгүй байх боломжит арга хэмжээг яаралтай авна.
- 7.2 Гэрээний 7.1 дэх хэсэгт заасан давагдашгүй хүчин зүйлсийн шинжтэй нөхцөл байдлын улмаас Талууд энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон бол уг нөхцөл байдал арилгах хүртэл хугацаанд гэрээний үүргээс чөлөөлөгдөх бөгөөд тухайн нөхцөл байдал арилснаар Талуудын гэрээний үүрэг эргэн сэргэж мөрдөгдөнө.

НАЙМ. БУСАД ЗҮЙЛ

- 8.1 Энэхүү гэрээ нь Талуудын эрх бүхий төлөөлөгч гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарсан өдрөөс хүчин төгөлдөр болно.
- 8.2 Гэрээнд Гүйцэтгэгчийн хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн хуулбар болон үйлчилгээ үзүүлэх хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрлийн хуулбарыг хавсаргана.
- 8.3 Энэхүү гэрээнд аливаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулахаар бол Талууд харилцан тохиролцож албан ёсоор бичгээр байгуулна.

4:25 PM

66

← Гүйлгээний дэлгэрэнгүй

Гүйлгээний төрөл: ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
 Гүйлгээний огноо: 2023-09-06 21:59:03
 Гүйлгээний дүн: -770,000.00 ₮
 Эцсийн үлдэгдэл: 1,895,210.98 ₮
 Гүйлгээний утга: ЕВ -БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ ХХК
 2023.09.06 БОХИР ТӨЛБӨР
 Харьцсан дансны эзэмшигч: АРЦАТ ШАНХ
 Харьцсан дансны дугаар: 211400206322

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

4:14 PM

67

← Гүйлгээний дэлгэрэнгүй

Гүйлгээний төрөл: ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
 Гүйлгээний огноо: 2023-05-10 21:07:22
 Гүйлгээний дүн: -770,000.00 ₮
 Эцсийн үлдэгдэл: 2,480,115.72 ₮
 Гүйлгээний утга: ЕВ -БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ ХХК
 Харьцсан дансны эзэмшигч: АРЦАТ ШАНХ
 Харьцсан дансны дугаар: 211400206322

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

4:18 PM

68

← Гүйлгээний дэлгэрэнгүй

Гүйлгээний төрөл: ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
 Гүйлгээний огноо: 2023-06-10 12:21:32
 Гүйлгээний дүн: -770,000.00 ₮
 Эцсийн үлдэгдэл: 1,349,509.56 ₮
 Гүйлгээний утга: ЕВ -БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ
 Харьцсан дансны эзэмшигч: АРЦАТ ШАНХ
 Харьцсан дансны дугаар: 211400206322

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

4:23 PM

65

← Гүйлгээний дэлгэрэнгүй

Гүйлгээний төрөл: ТИ ДИ БИ ОНЛАЙН
 Гүйлгээний огноо: 2023-08-01 12:11:52
 Гүйлгээний дүн: -770,000.00 ₮
 Эцсийн үлдэгдэл: 1,399,949.84 ₮
 Гүйлгээний утга: ЕВ -БАЯАС ПРАЙМ ИНЖЕНЕРИНГ ХХК
 БОХИР УСНЫ ТӨЛБӨР
 Харьцсан дансны эзэмшигч: АРЦАТ ШАНХ
 Харьцсан дансны дугаар: 211400206322

Та маргаан үүсгэхийн өмнө дараах мэдээллийг шалгана уу:

- Дээрх гүйлгээний дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй сайтар танилцах
- Зарим мерчант нь таны гүйлгээний баримт дээрх мэдээллээс өөр нэртэй буюу үндсэн байгууллагын нэр, хаягийг ашиглах боломжтой байдгийг анхаарна уу.

Гүйлгээ тодруулах

Гүйлгээ хийх

Төлбөрийн даалгавар №

94778

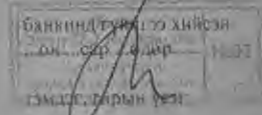
4/25/2023

Төлөгч		дебет		дүн
код	Баяс Прайм Инженеринг ХХК		дансны	770,000.00
Төлөгчийн	Худалдаа хөгжлийн	банк	803006787	
Хүлээн авагч	Арцат шанх ХХК		дансны №	
Хүлээн авагчийн	Төрийн	банк	211400206322	
тоогоор / үсгээр)	Долоон зуун далан мянган төгрөг 0 мөнгө			...хоногийн...хувийн торгууль...төг...мөн
Барааг хүлээн авсан буюу ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн				...сар...өдөр
Бохир соруулсан төлбөр РД.6805558				Дүн торгуулийн хамт гүйлгээний утга

1-р гарын үсэг
2-р гарын үсэг

[Handwritten signature]

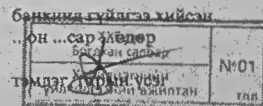
Төлбөрийн даалгавар №
08/09/2023

Төлөгч		дебет		дүн
код	Баяс Прайм Инженеринг ХХК		дансны №	770,000.00
Төлөгчийн	Худалдаа хөгжлийн	банк	803006787	
Хүлээн авагч	Арцат шанх ХХК		кредит дансны №	
Хүлээн авагчийн	Төрийн	банк	211400206322	
Мөнгөний дүн (тоогоор / үсгээр)	Долоон зуун далан мянган төгрөг 0 мөнгө			0.00
Барааг хүлээн авсан буюу ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн				...сар...өдөр
Төлбөрийн зориулалт: Бохир соруулах				Дүн торгуулийн хамт гүйлгээний утга

1-р гарын үсэг
2-р гарын үсэг

[Handwritten signature]

Төлбөрийн даалгавар №
25/09/2023

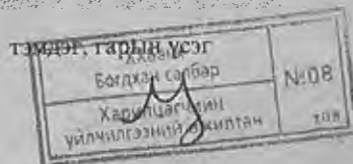
Төлөгч		дебет		дүн
код	Баяас Прайм Инженеринг ХХК	дансны №		1,540,000.00
Төлөгчийн	Худалдаа хөгжлийн	банк	803006787	
		кредит		
Хүлээн авагч	Арцат шанх ХХК	дансны №		
Хүлээн авагчын	Төрийн	банк	211400206322	
Мөнгөний дүн (тоогоор, үсгээр)	Нэг сая таван зуун дөчин мянган төгрөг 0 мөнгө		0.00	...хоногийн ...хувийн торгууль .. төг .. мөн
Барааг хүлээн авсан буюу ажил, үйлчилгээ гүйцэтгүүлсэн		...сар ...өдөр		Дүн торгуулийн хамт
Төлбөрийн зориулалт: Бохир соруулсан тээврийн хөлс				гүйлгээний утга

1-р гарын үсэг..... *[Signature]*

2-р гарын үсэг.....

Банкинд гүйлгээний үйлчилгээг
...он ...сар ...өдөр 2023-09-26

БОХИР УС ТЭЭВЭРЛЭХ АЖЛЫН ГЭРЭЭ

№ 88/024

2023/05/10

Өмнөговь аймаг Цогтсүхий сум

Монгол улсын хөгжлийн тухай хуулийн холбогдох заалтуудыг үндэслэн нэг талаас "Арцат-шанх" ХХК-ний төлөөлж Гүйцэтгэх захирал ажилтай Д.Баянжаргал/цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх/ нөгөө талаас/ "Болор-Оргил-Юнион" ХХК РД:6828493 төлөөлж Гүйцэтгэх захирал ажилтай Г.Баяр цаашид "Захиалагч" гэх/ хамтад нь "Талууд" гэх/ нар харилцан тохиролшож энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. Ерөнхий зүйл

- 1.1 Энэхүү гэрээгээр шингэн хог хаягдал болох бохир усыг хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах, бохир усыг тусгай зориулалтын автомашинаар тээвэрлэх, тээврийн хөлс төлөх зэрэг талуудын хооронд үүсэх харилцааг зохицуулна.
- 1.2 Үйлчилгээ үзүүлэгч нь хот сууринь ус хангамж, ариутгах татгууртны ашиглалт, үйлчилгээг зохицуулах зөвлөлөөс олгосон тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэг бөгөөд тэрээний хугацаанд тусгай зөвшөөрлийн хүчинтэй байдлыг хангаж ажиллана.
- 1.3 Энэхүү гэрээ нь 2023 оны 05 сарын 10-ны өдрөөс 2023 оны 07 сарын 31-ны өдрийг хүртэл хүчин төгөлдөр байна.

ХОЁР. Ажлын хөлс

- 2.1 Гэрээгээр гүйцэтгэх ажлын тээврийн хөлс рэйсээр тооцогдох ба 1 рэйс нь 770,000 /долоон зуун далан мянга/ төгрөг байна.
- 2.2 Ажлын үр дүнг бүрэн гүйцэтгэж, түүний төлбөрийг хүлээн авах хугацааг сар бүрийн 5ны өдөрт багтаан "Арцат-шанх" ХХК-ны Төрийн банкны 211400206322 тоот дансанд голж барагдуулна.

ГУРАВ. Гүйцэтгэгч байгууллагын эрх,

үүрэг

- 3.1 Бохир ус соруулах, тээвэрлүүлэх, хамтран ажиллах гэрээ байгуулах.
- 3.2 Ус хангамж компанитай хамтран ажиллах гэрээтэй аж ахуйн нэгж болон айл-орхины бохир усыг зохих шаардлагын дагуу ханган нийлүүлэх.
- 3.3 Аж ахуй нэгж байгууллагын захиалгын дагуу бохир усыг 18тонн багтаамжтай, техникийн бүрэн бүтэн байдлыг хангасан, холбогдох стандартын шаардлагад бүрэн нийцсэн, бичиг баримтын зорчилгүй, битүүмжлэл бүхий, бүрэн хоосолсон, бохир тээвэрлэх зориулалтын тээврийн хэрэгслээр татан зайлуулах, зөвшөөрлөх үүрэгтэй.
- 3.4 Захиалагч байгууллагын захиалгын дуудлагын дагуу бохир усыг соруулах, тээвэрлэх ажлыг гүйцэтгэх зорилгоор тээврийн хэрэгсэл, ажилтныг бэлэн байдалд байлгаж, төрөлжүүлж үйлчилгээ үзүүлэх үүрэгтэй.

- 3.5 Үйлчилгээний үнэ тарифыг талуудын харилцан тохиролцсоны дагуу шинэчлэх эрхтэй.
- 3.6 Захиалагч байгууллага үйлчилгээний төлбөрийг хугацаандаа төлж барагдуулаагүй тохиолдолд төлбөрийг бүрэн барагдуулах хүртэлх хугацаанд бохир усыг татан зайлуулахгүй байх эрхтэй.

ДӨРӨВ. Захиалагч байгууллагын эрх, үүрэг

- 4.1 Ахуйн бохир усыг тээвэрлүүлэх захиалгыг гүйцэтгэгч байгууллагад ажил гүйцэтгэхээс 1-хонogiйн өмнө зөвхөн захиалагын 94119242, 88102543 дугаарт мэдэгдэх үүрэгтэй. Уг дугаараас өөр дугаарт залсвал захиалгыг хүчингэйд тооцомгүй
- 4.2 Үйлчилгээний хөдснийг тэрэнд заасан хугацаанд бүрэн төлөх үүрэгтэй
- 4.3 Бохир ус тээвэрлэх автомашины зогсоол, орох гарах замыг саадгүй болгож, аюулгүй байдлыг хангаж өгөх ажил эхлэх болон дуусах үед гуверлаж явах машиныг 30 минутын дотор зохицуулж өгөх үүрэгтэй.
- 4.4 Ажил гүйцэтгэх үүргээ биелүүлэхэд шаардагдах бичиг баримт болон бусад мэдээллийг өгөх үүрэгтэй. Хэрэв гүйцэтгэгч байгууллага нь захиалагч хугацаанд бохир усыг татан зайлуулаагүй тохиолдолд холбогдох шаардлага тавих эрхтэй.

ТАВ. Харилцан гүйцэх үүрэг

- 5.1 Бохир ус зөөвөрлөх үеийн жагсаалтын маягтыг үнэн зөв хөтөлж, 2 талын гарын үсгээр баталгаажуулсан байх.
- 5.2 Гүйцэтгэгч байгууллага нь тухайн сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийн нэхэмжлэлийг тухайн сарын сүүлийн өдөр хүргүүлнэ.
- 5.3 Захиалагч байгууллага нь нэхэмжлэхийг хүлээн авснаас хойш 5хонogiийн дотор "Ариат шинх" ХХК-ны дансанд /гэрээний 3.2-т заасан/ нэхэмжлэхийг дагуу төлбөрийг төлж барагдуулах үүрэгтэй.
- 5.4 Бохир ус соруулах тээвэрлэх явцыг захиалагч талын хариуцсан ажилтан болоод гүйцэтгэгч талын ажилтанд тус тус бүртгүүлэх, тухай бүрд нь гэмдэгдэл хийлгэж гарын үсгээр баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 5.5 Уурхайн бүсэд ороход гуверлэх машиныг 30 минутаас илүү цаг хүдээлгэсэн тохиолдолд гүйцэтгэгч тал ажил гүйцэтгэхээс татгалзах эрхтэй.

ЗУРГАА. Талуудын хүлээх хариуцлага

- 6.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлын гэм буруутай тал нь хохирогч талдаа нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 6.2 Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг талууд харилцан зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ.
- 6.3 Гэрээний аль нэг тал давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал: газар хөдлөлт, ус, гал түймэр, хүчтэй салхи шуурга, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюул үзэгдэл, ажил хаялт, төрийн шийдвэр оролцоо гэх мэт/-ийн нөхцөл байдлын улмаас бохир ус соруулах, тээвэрлэх ажилд хүндрэл учирсан тохиолдолд 2 тал харилцан тохиролцож үйл ажиллагааг зогсоохгүй байх арга хэмжээг маралттай авах.
- 6.4 Дээрх давагдашгүй хүчин зүйл бий болсон тухай нотолгоо УОБК-в шийдвэрийг харгалзан үзэж шийдэх.

УОБК-в
ШИЙДВЭРИЙГ
ХАРАГДАЖ
ХҮМҮЭГ
ХҮМҮЭГ
ХҮМҮЭГ

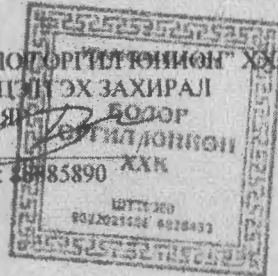
ДОЛОО. Бусад звалт

- 7.1 Гэрээ нь талууд харилцан гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 7.2 Гэрээний хугацаа, нөхцөл байлдын талаар өөрчлөлт оруулахаар бол 2 тал харилцан тохиролцож шийдвэргэнэ.
- 7.3 Гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд тус бүр нэг хувийг хадгалсан нь хуульзүйн хувьд адил хүчинтэй.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
АРИСГ ШАНХ ХХК-Н ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИВАЛ Д.БАЯНЖАРГАЛ
Утас: 88102343 94119242
ЗАХИАЛАГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЖ:

"БОЛОГ ОРГИЛТӨНИЙН" ХХК-И
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Г.БАЯНЖАРГАЛ
Утас: 88102343 94119242

640	08/16/2023	5000	24215882	211400206322	15:48	BOLOR ORGIL UNION 6828493 8/12-NIINEH	-1,540,000.00	28,545,481.42	08/16/2023
641	08/16/2023	5000	24215882		15:48	Ухаалаг банкны үйлчилгээний хураамж	-200.00	28,545,281.42	08/16/2023
642	08/16/2023	5070	24218767		15:48	Ухаалаг мэдээ үйлчилгээний хураамж	-50.00	28,545,231.42	08/16/2023
435	09/11/2023	5000	5809434	211400206322	10:13	BOHIR SORUULSAN HULS BOLOR ORGIL UNIO	-770,000.00	5,863,127.42	09/11/2023

НЭХЭМЖЛЭХ № .....

Нэхэмжлэгч: Хариуцагч
 Байгууллагын нэр: Ариун Улаан ХХК Байгууллагын нэр: Болор Улаан Илжиг ХХК
 РД: РД РД: РД
 Хаяг: Өд, Цогтсүхий Хаяг: Хаяг
 Утас: Факс: 8810 2543
 Э шуудан: Э шуудан Гэрээний №: Гэрээний №
 Банкны нэр: Төрийн Банк Нэхэмжилсэн өснөө: 1035 8 12
 Банкны дансны дугаар: 211400206322 Төлбөр хийх хугацаа: 3 хоног

№	Гүйлгээний утга	Тоо хэмжээ	Нэрийн үнэ	Нийт үнэ
1	Болор ул тэвэр 8110лг	1	770'000	770'000
2	Болор ул тэвэр 8110лг	1	770'000	770'000
			Дүн	
			НӨАТ	
			Нийт дүн	1540'000

Захирал: Д.Бадмагзал
 Нягтлан бодогч: Нягтлан бодогч

НЭХЭМЖЛЭХ № .....

Нэхэмжлэгч: Хариуцагч
 Байгууллагын нэр: Ариун Улаан ХХК Байгууллагын нэр: Болор Улаан Илжиг ХХК
 РД: РД РД: РД
 Хаяг: Өд, Цогтсүхий Хаяг: Хаяг
 Утас: Факс: 8810 2543
 Э шуудан: Э шуудан Гэрээний №: Гэрээний №
 Банкны нэр: Төрийн Банк Нэхэмжилсэн өснөө: 2023.09.09
 Банкны дансны дугаар: 211400206322 Төлбөр хийх хугацаа: 3 хоног

№	Гүйлгээний утга	Тоо хэмжээ	Нэрийн үнэ	Нийт үнэ
	Болор ул тэвэр 8110лг	1	770'000	770'000
			Дүн	
			НӨАТ	
			Нийт дүн	770'000

Мөнгөний дүн: Болор ул тэвэр 8110лг болно.
 Захирал: Д.Бадмагзал
 Нягтлан бодогч: Нягтлан бодогч

тасралтгүй үйлчилгээ үзүүлэх үүрэгтэй.

3.5 Үйлчилгээний үнэ тарифыг талуудын харилцан тохиролцсоны дагуу шингэжлэх эрхтэй.

3.6 Захиалагч байгууллага үйлчилгээний төлбөрийг хугацаандаа төлж барагдуулаагүй тохиолдолд төлбөрийг бүрэн барагдуулах хүртэлх хугацаанд бохир усыг татан зайлуулахгүй байх эрхтэй.

ДӨРӨВ. Захиалагч байгууллагын эрх, үүрэг

- 4.1 Ахуйн бохир усыг тээвэрлүүлэх захиалгыг гүйцэтгэгч байгууллагад ажил гүйцэтгэхээс 1-хоногийн өмнө зөвхөн захиалгын 94119242, 88102543 дугаарт мэдэгдэх үүрэгтэй. Уг дугаараас өөр дугаарт шалгалт захиалгыг хүчингэйд тооцрохгүй
- 4.2 Үйлчилгээний хөлсийг гэрээнд заасан хугацаанд бүрэн төлөх үүрэгтэй
- 4.3 Бохир ус тээвэрлэх автомашины зогсоол, орох гарах замыг саадгүй болгож, аюулгүй байдлыг хангаж өгөх ажил эхлэх болон дуусах үед гуперлэж явах машиныг 30 минутын дотор зохицуулж өгөх үүрэгтэй.
- 4.4 Ажил гүйцэтгэх үүргээ биелүүлэхэд шаардагдах бичиг баримт болон бусад мэдээллийг өгөх үүрэгтэй. Хэрэв гүйцэтгэгч байгууллага нь захиалгат хугацаанд бохир усыг татан зайлуулаагүй тохиолдолд холбогдох шаардлага тавих эрхтэй.

ТАВ. Харилцан хүлээх үүрэг

- 5.1 Бохир ус зөөвөрлөх үеийн жагсаалтын маягтыг үнэн зөв хөтөлж, 2 талын гарын үсгээр баталгаажуулсан байх.
- 5.2 Гүйцэтгэгч байгууллага нь тухайн сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийн нэхэмжлэлийг тухайн сарын сүүлийн өдөр хүргүүлнэ.
- 5.3 Захиалагч байгууллага нь нэхэмжлэхийг хүлээн авснаас хойш 5хоногийн дотор "Арцат шапх" ХХК-ны дансанд /гэрээний 2.2-т заасан/ нэхэмжлэхийн дагуу төлбөрийг төлж барагдуулах үүрэгтэй.
- 5.4 Бохир ус соруулах тээвэрлэх явцыг захиалагч талын хариуцсан ажилтан болоод гүйцэтгэгч талын ажилтанд тус тус бүртгүүлэх, тухай бүрд нь тэмдэглэж хийлгэж гарын үсгээр баталгаажуулах үүрэгтэй.
- 5.5 Уурхайн бүсэд ороход гуперлэх машиныг 30 минутаас илүү цаг хүлээлгэсэн тохиолдолд гүйцэтгэгч тал ажил гүйцэтгэхээс татгалзах эрхтэй.

ЗУРГАА. Талуудын хүлээх хариуцлага

- 6.1 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал нь хохирогч талдаа нөхөн төлөх үүрэгтэй.
- 6.2 Гэрээг биелүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа санал зөрөлдөөн, маргааныг талууд харилцан зөвшилцөх аргаар шийдвэрлэнэ.
- 6.3 Гэрээний аль нэг тал давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал: газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хүчтэй салхи шуурга, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт, төрийн шийдвэр оролцоо гэх мэт/-ийн нөхцөл байдлын улмаас бохир ус соруулах, тээвэрлэх ажилд хүндрэл учирсан тохиолдолд 2 тал харилцан тохиролцож үйл ажиллагааг зогсоохгүй байх арга хэмжээг яаралтай авах.
- 6.4 Дээрх давагдашгүй хүчин зүйл бий болсон тухай нотолгоог УОБК-н шийдвэрийг харгалзан үзэж шийдэх.

ДОЛОО. Бусад заалт

- 7.1 Гэрээ нь талууд харилцан гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болно.
- 7.2 Гэрээний хугацаа, нөхцөл байлдын талаар оорчлолт оруулахаар бол 2 тал харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.
- 7.3 Гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд тус бүр нэг хувийг хадгалсан нь хууль зүйн хувьд адил хүчинтэй.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Гүйцэтгэгчийг төлөөлж:
АТДАТ ШАНХ ХХК-Н ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИРАЛ Д.БАЯНЖАРГАЛ

Утас: 8810254394119242

Захиалагч талыг төлөөлж:
"ДУЛААН БАЯН ГОВЬ" ХХК-НИЙ
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Ч.БАЯНТОР

Утас: 99695555